

Любими автори на XX век

АЛЪН СКОФИЙЛД

Вярност

ЖАР
НАУЧНА АКАДЕМИЯ

АЛЪН СКОФИЙЛД ВЯРНОСТ

Превод: Мария Парушева

chitanka.info

Едно бедно момиче прави главоломна кариера и се превръща в собственичка на най-голямата вестникарска империя в Англия. Но идва момент, когато съдбата я поставя пред изпитание и всичко, което е изградила досега, може да се срине. От миналото ѝ се надига зловещата сянка на един мъж, който е готов на всяка цена да я унищожи.

След като толкова време се е наслаждавала на вкуса на властта и омаята на любовта, сега тя има нужда преди всичко от вяност.

На Гордън и Вивиън Уорингтън

ПРОЛОГ

Кулата Барбизън бе построена през шейсетте години, когато парите се изливаха към Лондон. Дотогава тази част на Бейзуотър бе осеяна с бомбардирани сгради и от нея лъхаше на довоенна запуснатост.

Наоколо имаше много луксозни сгради, но осемнадесететажната кула Барбизън бе най-престижната. А най-луксозният апартамент беше петоъгълната постройка, с която завършваше сградата. Стените ѝ бяха от тъмно стъкло, а на покрива имаше басейн и сауна и градина с мушката и невени в големи глинени саксии, които създаваха впечатлението, че се намиращ в Италия.

В четири и половина сутринта в един студен майски ден Ана Уебстър стоеше пред прозорците на петоъгълната постройка, през които се откриваше гледка към целия Лондон. В ясен ден панорамата бе прекрасна, от Хампстед на север до хълмовете на Съри на юг. Сега се виждаха само милиони светлини, разпръснати като диамантен прах върху черно кадифе.

Тази гледка никога не ѝ омръзваше. Но въпреки че гледаше към светлините на Лондон, сега тя всъщност не ги виждаше.

Почти не спа. Беше дремнала между два и три, а след това си взе горещ душ, последван от студен, който я прониза като ледени иглички. После понечи да се облече.

Но това се оказа проблем. Как да се облече за предстоящата битка? Опита се да си представи как ще бъдат облечени синовете ѝ.

Нико, доведеният ѝ син, предпочиташе джинси, но щеше ли да ги облече на заседание на управителния съвет? Особено на това заседание. Все пак реши, че той вероятно ще е с джинси, при това с последния модел на Калвин Клайн.

Питър щеше да облече двуреден син блейзър. Много обичаше блейзърите. И сиви панталони, скроени така, че по-късият му ляв крак да не бие прекалено на очи.

Джон, третият ѝ син, щеше да облече традиционния тъмносив костюм или тъмносин на райе. И адвокатите ще са облечени така.

Дрехите щяха да издадат характерите им. Розовата риза на Питър, червената копринена вратовръзка и кърпичка ще намекнат, че е свързан със света на медиите и шоубизнеса.

Ами Нико? Ботуши? Елегантно златно синджирче около врата? Лек намек за плейбойския му начин на живот?

И официалността на Джон: студена и сериозна. Но тя знаеше, че под нея се крие топлота. Понякога, когато си мислеше за Джон, изпитваше съжаление, почти толкова дълбоко, колкото съжалението, което изпитваше след това, което се случи на Питър.

Мъжете сигурно щяха да се облекат подчертано елегантно. А тя ще се облече по-небрежно. Това ще ги изненада и ще ги накара да загубят равновесие. Внимателно подбра тоалета си: маслинозелени панталони, жълтеникавокафява копринена блуза и модно жълто шалче, завързано около шията ѝ. На лявата си китка носеше мъжки часовник с яркочервена кожена каишка, а на дясната китка — тежка златна гривна.

Тя отдели половин час на грима и прическата си и когато завърши, се почувства готова за всичко.

Огледа се в голямото огледало в спалнята си. В него се виждаше жена с тъмна коса, вече леко сребрееща по слепоочията, с елегантна фигура и все още красиво оформени гърди, които прозираха под коприната. Бен беше казал, че това са най-красивите гърди, които някога е виждал. Тя още продължаваше да тъгува за Бен.

— Не изглеждаш толкова зле — обърна се тя на висок глас към изображението си в огледалото. — Никак даже за една баба.

Тя отиде в кухнята и си приготви за закуска черен хляб със сладко от смокини, сок от грейпфрут и голяма чаша кафе.

Стоеше до прозореца с чашата в ръка и наблюдаваше как небето зад катедралата „Свети Павел“ се прояснява. Запали цигара. Харесваше много тези часове, една тиха увертюра към настъпващия ден. Но не и днес. Загаси недопушената цигара. Искаше ѝ се да тръгва, да застане лице срещу лице с проблема. Да задвижи нещата така, че да се стигне до крайно решение. Решителността ѝ явно бе резултат от дългите години работа по вестниците. Там просто трябваше да се взимат решения. Дори едно недотам сполучливо решение беше по-добро, отколкото никакво решение.

А Бог ѝ беше свидетел, че беше вземала и недотам добри, дори лоши решения, в резултат на което сега синовете ѝ искаха нейната оставка. И след това какво? Те самите ли щяха да управляват?

Усмихна се тъжно. Не беше готова още да се оттегли, пък и мисълта, че Питър, Нико и Джон въобще се събираха да обсъждат нещо заедно, ѝ се струваше смешна.

Чу се дискретно позвъняване по домофона. Тя прекоси млечносивия килим, който покриваше пода на хола, мина покрай голямата никелирана масичка за кафе, покрита с тъмно стъкло, и вдигна слушалката.

— Колата ви чака, госпожо — каза дълбок глас с карибски акцент.

— Благодаря ти, Шелфорд.

Тя взе чантата си, куфарчето, праметна коженото яке, последно постижение на дизайнерското изкуство, огледа се още веднъж и затвори вратата зад себе си. Асансьорът, постлан с пухкав мокет, я свали меко и безшумно до подземния гараж. Колата ѝ беше паркирана близо до бариерата на охраната и Шелфорд усмихнат я чакаше, без да спира да лъска предното стъкло.

Дълго умува върху марката кола. Не ѝ допадаха бляскавите спортни автомобили, които подхождаха на младите, нито пък си падаше по представителния вид на ролса или ягуара. А след онзи инцидент с Питър държеше колата ѝ да бъде сигурна. Сигурна и все пак бърза и забелязваща се. Всичко тези качества откри в един бристъл.

Ароматът на лукс, който лъхаше от кожата на седалките, както и мекото бръмчене на мотора ѝ доставяха огромно удоволствие. Но не и сега.

— Днес има една чудесна възможност, госпожо Уебстър. Ще бяга в два и половина. Не е за изпускане. Ще спечели.

Поне веднъж в седмицата Шелфорд получаваше тлъст бакшиш.

— Ти все така казваш.

— Но днес, днес наистина ще направим състояние.

Ана порови в чантичката си и измъкна банкнота от десет лири.

— Щом така мислиш — каза тя, а той я удостои със заразителна усмивка, в отговор, на която тя също се усмихна.

Ана запали колата и пое надолу по Байзуотър Роуд, а остатъците от широката му усмивка продължаваха да я топят. Паркът още не беше отворен, така че тя зави покрай Парк Лейн и се насочи към Виктория. Лондон беше пуст. Тук-там се виждаше някой самотен скитник, увит във вестници, да спи пред прага на магазин. Тя настръхна, все едно някой тъпчеше по гроба ѝ, както баба ѝ обичаше да казва, и си помисли: „Там с Божията милост рано или късно отиваме всички“.

В този ранен час ѝ трябваша само десет минути да стигне до „Дейли нюз“ на Воксхол Бридж Роуд. Голямото сиво здание с въртящия се глобус на покрива, на който се четеше „Уебстър Комюникейшънс“, щеше да изглежда странно само допреди няколко години, но сега за повечето журналисти Флийт стрийт беше повече елемент от някаква древна митология.

Националните вестници се бяха преориентирали към Уапинг, Айл ъф Догс, Батърси — или въобще навсякъде, където наемът за офисите бе по-нисък. Ана беше останала дълго след другите, защото за нея Флийт стрийт бе олицетворение на вестника. Но просто трябваше да се премести.

Човекът от охраната я пусна в подземния паркинг и тя взе малкия асансьор, който стигаше точно до офиса ѝ на последния етаж.

Влезе в кабинета на личната си секретарка и събра факсовете, които се бяха натрупали през нощта. Това беше първата ѝ работа, когато пристигнеше сутрин, и я вършеше редовно. Притежаваше верига от вестници в Масачузетс и Кънектикът, а също и три телевизионни канала в горната част на щата Ню Йорк и Бостън.

Тя плъзна поглед по страниците: редактор от „Хартфорд Аргус“ се пенсионираше по болест; „Търнър Комюникейшънс“ изявяваха желание да сключат договор с телевизионните ѝ канали за излъчването на двайсет и четири часа новини. Тиражът на „Бостън Мъркюри“, най-стабилния ѝ вестник в Щатите, бе спаднал с два процента през първото тримесечие...

Тя захвърли страниците на бюрото. Не можеше да се концентрира върху проблемите си в Америка.

Утрото разцъфваше над Лондон. От Флийт стрийт често обичаше да наблюдава върховете на черквите. Сега тук стърчеше единствено върхът на старата електроцентрала в Батърси. Една мисъл

мина през главата ѝ и я накара да се замисли. Дали тя самата би могла да постъпи по същия начин с майка си? По същия начин, по който нейните деца постъпваха с нея? Не можеше да си отговори; обстоятелствата тогава бяха толкова по-различни. Въпреки че не отгатваше съвсем точно намеренията на синовете си. Все пак струваше ѝ се, че подозренията ѝ са напълно основателни. Но Питър я учудваше. За другите двама знаеше, че си имат причини.

Неспокойна, тя тръгна по ехтящите коридори към асансьорите. Спусна се три етажа по-надолу и влезе в редакционния отдел. Изглеждаше доста променен от времето, когато беше залят с пищеци машини, копирна хартия и коректурни страници. Тогава етажът беше затънал в хартия. Сега, с огромните редици изключени компютри, приличаше по-скоро на някое от седалищата на НАСА след изстрелване на космически кораб. Единствения живот в тази населена с технологически изобретения пустош внасяха разпръснатите по цялата агенция екрани, които бълваха нескончаем поток от новини от всички краища на света.

Ана погледна основните заглавия в бюлетина на Асошиейтед Прес.

Самолетна катастрофа край Манила... Австралиец спечелил световната купа в шампионата по пиене на бира... Тя пробяга страниците по-надолу и когато стигна до статията, която очакваше да намери, усети, че стомахът ѝ се свива от напрежение. Такива статии се появяваха вече от няколко седмици.

Информацията беше от Виена и в нея се съдържаше следното:

„Главният прокурор на Австрия заяви тази вечер, че ако не се съберат свидетелски показания, потвърждаващи самоличността на седемдесет и четири годишния Франц Грегор, той ще бъде освободен.

Преди шест седмици френското правителство настоя Грегор да бъде арестуван от австрийската полиция и екстрадиран във Франция. Предполага се, че Грегор е извършил военни престъпления във Франция, участвайки в подразделение на SS. Предполага се също така, че името Грегор е псевдоним и че истинското име на лицето е Куно

Теодор Бекерман. Грегор, бивш полицейски инспектор във Виена, в момента на арестуването си е бил в пенсия.

Централният виенски архив, основан след войната от Симон Визентал, събра много доказателства, довели до арестуването на десетина бивши нацисти, обвинени във военни престъпления. До момента той не е могъл да идентифицира Бекерман в лицето на Грегор.

Искът на френското правителство е във връзка със смъртта на четирийсет и двама селяни от Либурн, разстреляни от нацистите за назидание след атентата срещу влак, превозващ немски войници в Югозападна Франция през 1943-та.“

Ана пусна статията на принтера, откъсна я и я занесе в офиса си. „Лошите новини не идват сами“ — помисли си тя.

Погледна трите часовника на стената. Единият показваше времето в източната част на Щатите, вторият показваше времето в Хонконг, а третият беше настроен на местно време. Дали във Виена е с един или два часа напред? Колкото и да беше часът там в момента, Неърн сигурно още спеше и това беше лошото; тя трябваше да знае какво е открила Неърн. Избра номера на хотел „Бристъл“ и помоли да я свържат със стаята на внучката ѝ.

Телефонистката попита за името.

— Брейд — отговори Ана. — Госпожица Неърн Брейд.

Последва пауза, след кечето гласът произнесе със силен акцент:

— Съжалявам, госпожо, но госпожица Неърн Брейд е напуснала хотела.

— Сигурна ли сте?

— Да, сигурна съм, госпожо.

Ана затвори телефона и го изгледа така, сякаш той беше виновен.

Къде беше Неърн? Дали още беше във Виена? Или е на път за Лондон? Тя прехапа долната си устна. За бога, тя ѝ беше нужна. Беше ѝ нужна веднага.

Позвъни в апартамента на Неърн в Лондон, в случай че внучката ѝ бе пристигнала късно предната нощ, но ѝ отговори само телефонният секретар.

Погледът ѝ падна отново върху статията на Асошиейтед Прес, вдигна страницата, смачка я и я хвърли в кошчето за боклук. „Виена — помисли си тя, — това е мястото, откъдето започна цялата тази забъркана история.“

КНИГА ПЪРВА

АНА

ГЛАВА ПЪРВА

През късното лято на 1937-ма Виена си беше същата, както винаги — залята от отегчен цинизъм, прикрит под плаща на изкуствено веселие. Но под повърхността, дълбоко притаено, се криеше усещането за безпокойство пред неизвестността от бъдещето. В своите речи Хитлер вече говореше за обединението на всички немскоговорещи нации, което автоматично правеше Австрия германска провинция. Хората се трупаха да се запишат в нацистката партия, а евреите вече бяха почнали да емигрират. Но за Ана заедно с искрицата надежда Виена криеше нещо ново, защото в нея тя бе потърсила бягство от двойното нещастие, което я бе връхлетяло.

Тя беше осемнайсетгодишна и беше прекарала живота си в градчето Уинчестър, известно с катедралата си, където баща ѝ имаше лекарска практика. Детството ѝ беше минало щастливо, справяше се добре в училище и сега чакаше резултатите от кандидатстването си в Оксфорд.

Не се интересуваше от това какво беше станало и ставаше в Германия и другите части на Европа. Интересуваше се преди всичко от себе си. Беше посещавала училище само за момичета, така че познанията ѝ за мъжете се базираха основно на впечатленията на по-големите момичета.

Нейното безгрижно съществуване си отиде завинаги заедно с онзи слънчев съботен следобед, когато яхтата на родителите ѝ се блъсна с пътническо корабче в Ламанша. И двамата се бяха удавили.

Тя беше единствено дете и най-близката ѝ жива родственица беше баба ѝ по майчина линия, която живееше в малка ферма в Уелс. Госпожа Мънктън беше прекарала доста дълго време в изолацията на селския живот, така че градче с размерите на Уинчестър я плашеше. След погребението тя взе Ана със себе си в Уелс.

Госпожа Мънктън беше дребна, съсухрена, жилава стара дама. Тук-там по лицето ѝ се виждаха тъмни косми, фермата едва обезпечаваше съществуването на един човек, затова баба ѝ вършеше сама цялата работа. Имаше стадо овце, няколко крави, кокошки, петел

и две прасета. Тя мислеше и говореше в категории като Илинден и Архангеловден. От ранни зори до късно през нощта бе на крак. Нямаше електричество, нито течаща вода, нито пък радио, а единствените книги, с изключение на наръчниците по агрономство, бяха подвързаните томове с романите на Уолтър Скот.

Най-близкото градче бе Хей он Уай, приятно, но отдалечено и до него се стигаше по дълъг криволиещ път. Ана и баба ѝ го посещаваха много рядко само за зареждане с продукти.

Всички надежди за Оксфорд изчезнаха, както и илюзиите за някакво бъдеще, тъй като бащата на Ана не ѝ бе оставил почти нищо. Тя бе напълно отчаяна.

Няколко месеца по-късно, в началото на август, получи писмо от Виена, което бе от семейния приятел Михаел Майснер. Родителите ѝ се бяха запознали с него по време на почивка в Бад Ишъл в Залцкамергут, Австрия, и поддържаха редовна връзка. Ана се бе запознала с него и съпругата му Рут по време на гостуването им в Уинчестър.

В писмото ѝ предлагаха, имайки предвид това, което се беше случило, да прекара няколко месеца при тях във Виена. Това би ѝ помогнало да преодолее депресията и скръбта си. Ако приеме, тя би могла да плаща за храната и квартирата, като се грижи за шестгодишния им син и за бебето, което чакаха след няколко месеца.

Това бе като внезапно помилване на осъден на доживотен затвор. Разказа на баба си съдържанието на писмото и видя как набръчканото ѝ лице се отпусна от облекчение. Същия ден Ана взе автобуса до Хей и изпрати телеграма до Виена. Четири дни по-късно, напрегната, но развълнувана, тя вече се качваше на Ориент експреса в Париж.

Семейство Майснер живееше в покритото със зеленина предградие на Нойцифт ам Валде. Ана реши, че Виена е най-красивото място, което е виждала някога. По протежение на улиците растяха липи, а ябълкови и крушови дървета, натежали от плод, спускаха клони почти до паважа. Никой обаче не се възползваше от възможността да си откъсне плодове и когато тя спомена това пред Михаел, той се усмихна и каза:

— Ние, австрийците, спазваме стриктно закона.

Набит и оплешивяващ, той бе надхвърлил четиридесетте. По професия беше лекар като баща ѝ, специалист по уши, нос, гърло.

Къщата беше голяма и раздвижена, разположена в обширно имение сред разкошна овощна градина и диви ливади. Когато Ана пристигна, Рут, вече в напреднала бременност, играеше бридж с още три жени в малка беседка, построена в сянката на огромен кестен. За Ана, която идваше от калното и обрулено от вятъра имение на хълма, къщата и градината изглеждаха истински остров на блаженството. Отначало всичко ѝ бе непознато — разкошната храна и топлина, различната валута и мерни единици, но това бе за нея едно приятно разнообразие. Подобно на родителите ѝ, Майснерови имаха две прислужнички, готвач и камериерка.

Ана бързо свикна с домакинството и с неговия ритъм. Михаел отиваше в болницата всяка сутрин и се връщаше в шест или в седем. Рут играеше бридж. Тя беше бледа жена, малко над трийсетте, самата тя бе дъщеря на доктор. Беше висока и тъмнокоса, много младееше, защото у нея имаше нещо детинско.

Поради бременността си и заради изключително горещото време тя гледаше да не прави почти нищо. Според Ана Рут имаше две страсти — френските модни списания и бриджа. Повечето следобеди прекарваше в игра на бридж, предимно в беседката. Заедно с картите и бележниците, в които записваха точките, прислужничката отнасяше малки кристални гарафи мента и пакети с дълги цигари марка „Болкан собрание“. По-късно Ана си спомняше за тези сънливи, горещи следобеди като за края на цяла една ера.

Войната чукаше на прага. Но Рут и нейните приятелки продължаваха да играят.

Понякога, когато Михаел се връщаше от болницата, а дамите все още играеха карти, Ана забелязваше в очите му известно раздражение и страх, сякаш той осъзнаваше, че са на ръба на истински кошмар, и се дразнеше, че жена му не разбира каква заплаха е надвиснала над всички, но не смееше да я събуди от съня ѝ.

Една от партньорките на Рут по бридж, фрау Бекерман, често пристигаше в Алтхофенгасе със сина си Куно. Обикновено той се отпускате на тревата в следобедната горещина и разказваше на Ана за себе си. Беше шампион на Австрия по ски и за него бе въпрос на живот и смърт отново да спечели слалома.

Той беше на двайсет и няколко години, среден на ръст, с мургаво привлекателно лице и с тъмна коса, обърната назад с брилянтин. Известно време беше учил в английското училище във Виена и говореше езика относително добре. Сега мислеше за бъдещето си и чакаше откриването на ски сезона. Явно проявяваше интерес към Ана и тя се чувстваше поласкана.

Ана навлизаше в период на истинско съзряване. Беше малко по-висока от среден ръст, с тъмна коса и сини очи, със стройно и източено тяло, което бе изгубило детската си пухкавост през седмиците, прекарани при баба ѝ. Гърдите ѝ бяха вирнати и определено ги смяташе за красиви. Не харесваше раменете си, които ѝ се струваха прекалено квадратни, и лицето си, което намираше за прекалено удължено.

Но се чувстваше достатъчно привлекателна млада жена и бе готова за първото си сериозно любовно преживяване.

Първоначално ски приключенията на Куно я впечатляваха силно. Той ѝ разказваше подробно как тренира, как тича и вдига тежести, колко сериозно се подготвя. Според него много скиори, особено английските, не се отнасяли сериозно към този спорт и нямали кой знае какво бъдеще.

Когато Ана отбеляза, че това сигурно е скъпо хоби, той се възмути от отношението ѝ и каза самоуверено:

— За мен разходите нямат значение. Правя го за Австрия.

В съседното предградие Зиверинг, сред ябълкови дървета и китни полянки, имаше плувен басейн и той я заведе няколко пъти там. Имаше гладко загоряло тяло и за да продемонстрира сериозността, с която се подготвя, правеше по петдесет и повече лицеви опори. Ана го намираше за красив.

Те лягаха върху хавлиите си в сянката на ябълковите дървета толкова близо, че телата им се докосваха. Понякога той си играеше с косата ѝ, понякога вземаше стръкче трева и с нея гъделичкаше гърба и бедрата ѝ. Докосването му възбуждаше нервни окончания в кожата ѝ, чието съществуване не бе подозирала, и тя се отпускате в топлината на следобедна в мечтателна дрямка.

Понякога той вземаше малката кола на майка си и водеше Ана на разходки по северните хълмове край Каленберг и Вайдлингсбад. ДКВ, малкото немско чудо, най-евтината кола в Германия, вероятно в очите

на Куно бе израз на пълно падение, тъй като няколко пъти той ѝ повтори, че възнамерява да си купи мерцедес-бенц.

Един път Куно отби от пътя и спря наскрел гората. Тя му позволи да я целуне и не се опита да го спре, когато той разхлаби сутиена ѝ и пхна ръка, за да си поиграе със зърната на гърдите ѝ. Тя бе участвала и преди в тази игра. Правилата изискваха да се преструва, че не забелязва това, което става, докато любовникът ѝ се преструваше, че не прави това, което прави, че копчетата на блузата и сутиенът ѝ са се разкопчали от някаква тайнствена сила, неподвластна на нито един от тях.

Само краен акт би могъл да наруши това идилично споразумение и, като се има предвид възпитанието ѝ, когато ръката на Куно се спусна към слабините ѝ, тя сложи ръката си върху неговата. При опита му да продължи действията си тя го стисна по-здраво, но внезапно осъзна, че той използва само част от силата си. Всичките тези лицеви опори не бяха отишли напразно.

Трескавата му ръка се опитваше да си пробие път. Ана почувства пръстите му в косата си.

— Не! — каза тя.

— Защо не?

— Защото не искам.

— Не бъди глупава. На всички англичанки им харесва. — Той обърна главата ѝ и я целуна.

Тя се освободи и каза:

— В момента съм неразположена.

Мускулите му се отпуснаха и той извади ръката си изпод роклята ѝ.

— Мисля, че ме лъжеш.

— Защо според тебе не искам да плувам?

— Ти си само едно недорасло момиче — каза той презрително.
— Възбуждаш ме и после бягаш.

През следващата седмица помежду им имаше примирие, но и двамата знаеха, че това не е за последен път.

Тя искаше да се влюби. Но в Куно имаше нещо, което я отблъскваше.

Едва няколко седмици след пристигането си Ана разбра, че животът в градината на Алтхофенгасе не се свежда само до бридж и шоколадови бонбони.

Феликс, братът на Рут, дойде да прекара известно време при тях. Къщата бе толкова голяма, че първоначално Ана не бе сигурна дали той живее там, или не, и едва когато видя как различни господа го посещават в отдалечения апартамент, тя разбра, че той е отседнал. Осъзна, че присъствието му трябва да се пази в тайна. Семейството въобще не го споменаваше, а нея помолиха да не обсъжда поведението му. Той идваше и си отиваше по най-невероятно време.

Феликс бе няколко години по-голям от сестра си и имаше същата бледа кожа, но Рут бе тъмнокоса, а той имаше гъста къдрава руса коса. Беше журналист и бе работил за няколко вестника в Австрия и Германия. Дватамата с Рут бяха много близки.

Хората, които го посещаваха, бяха на най-различна възраст и се заключваха с него в продължение на часове, като някои се застояваха до три-четири часа сутринта.

Ана се запозна с неколцина. Един от тях, господин професор доктор Блох, преподаваше конституционно право във Виенския университет. Прехвърлил шейсетте, той беше дребен и доста крехък, със слабо тяло и огромна куполовидна глава. Един ден ѝ донесе кутия скъпи шоколадови бонбони.

— Те са от „Демълс“ — каза той. — За нашата английска приятелка. Някога, много отдавна, живях една година в Англия.

Тя беше трогната.

На другия край на възрастовия диапазон беше един американски кореспондент на име Бен Рамзи, само няколко години по-възрастен от самата Ана.

Запозна се с него един следобед, когато той седеше отвън в градината заедно с Михаел и Феликс. Първото нещо, което ѝ направи впечатление, бе ръстът му. Бен беше доста по-висок от метър и осемдесет и имаше телосложение на борец. По-късно тя разбра, че произхожда от фермерско семейство в Минесота, където го смятали за един от по-дребните членове на семейството.

Той не се интересуваше от фермерство и затова навремето прекосил границата, отишъл в Канада и се договорил с редакцията на „Торонто Глоуб енд Мейл“, че по време на планираното му пътуване до

Африка ще изпраща репортажи с впечатленията си. През 1935 година се озовал в Адис Абеба точно когато Абисиния стана обект на агресията на Италия и името ѝ не слизаше от заглавните страници на световната преса. Изпращал драматични репортажи от бойното поле и бил първият, който информирал западния свят, че италианците използват бойни газове. Така се утвърдил като репортер.

Сега работеше за „Ню Йорк Трибюн“ и тъй като имаше репутацията на човек, който бързо подушва неприятностите, го бяха изпратили във Виена. Усмивката му бе заразителна, а смехът му можеше да се чуе чак в съседния квартал. Обличаше се небрежно. Напомняше на Ана един изваян от дърво американски индианец, който някога тя бе видяла в музей.

Бяха в една компания в продължение на час около масата в градината, но единствените думи, които той отправи към нея, бяха:

— Споменаха ми, че си англичанка.

Когато тя потвърди, той кимна и каза:

— Вашият министър-председател държи в ръцете си бъдещето на Австрия, предполагам — и на Европа. Моля се на Бога дано да го разбира.

Тя нямаше представа какво има предвид той, но забележката му бе адресирана към нея с някаква острога, която я накара да се почувства неловко.

ГЛАВА ВТОРА

Лятото отиваше към края си. Дните в ранния септември бяха все още горещи, но нощем вече се чувстваше полъхът на есента. Ана помагаше на Стефан да направи кран с неговия конструктор, когато Бен Рамзи се приближи до тях на полянката. Търсеше Феликс. Спря при тях и й каза:

— Чувам, че ходиш да плуваш с Куно. Имай предвид, че той е само един плеябой.

Възмутена, тя му отговори:

— Това не е твоя работа.

Той се усмихна. За първи път го видя да се усмихва истински. Широкото му лице се разтвори и топлината на усмивката му я обгърна цялата.

— Ти скочи като истинска пантера. Харесва ми, когато мога да извадя от равновесие една англичанка. Сигурно ти е разказал какъв голям скиор е. Въобразил си е, че е едно от големите имена в този спорт, така да знаеш.

Тя нямаше намерение да понася иронията му и каза:

— Ставало е въпрос за ски.

— Бях сигурен. Слушай, няма кой знае колко хубави дни пред нас и не става въпрос само за лятото. Ще дойдеш ли да плуваш с мен? Ще ти покажа нещо, което не си виждала никога.

— Какво?

— Различен вид плуven басейн. С топла вода. Оздравителен. Животворен. Какво повече от това?

В събота отидоха до Бад Фослау, малък и прашен курортен градец на около трийсет и пет километра на юг от Виена в Бюргенланд. Беше прекрасен ден, последният истински ден на лятото.

Плувният комплекс бе истинско чудо. Басейните бяха свързани с канали и в тях имаше водопади и фонтани. Над каналите се надвесваха дървета, а по дъното имаше чисти речни камъчета. В каналите течеше топла изворна вода и те плуваха от единия басейн до другия. Лежаха на слънце и отново плуваха чак до обяд. Тя се облече и откри Бен до

един фонтан, под който десетина души седяха в специални инвалидни колички и се подлагаха на лечебната вода.

Тогава тя видя, че на някои от тях липсваха стъпала, други бяха без крака. Топлата вода се стичаше по обезобразените им крайници.

Обядваха в село Руст на открито пред ресторанта под сламени навеси. Ядоха пушено месо, наденици и сладки туршии, изпиха кана бяло вино.

— Шокираха ли те тези хора? — каза Бен.

Тя се поколеба.

— Не. Но никога не бях виждала нещо подобно.

— Навярно са ранени в Първата световна. Баща ми се върна от Франция без една ръка. Предполагам, че ако сега политиците не спрат Хитлер, всичко ще се повтори отначало.

След като той плати сметката, се спуснаха по мъничката главна улица. На всеки комин бяха свили гнездо щъркели, които очевидно вече се стягаха за път.

— След около седмица всички те ще отлетят за Африка — каза Бен. — Никой не знае какво ще намерят тук, когато се върнат напролет.

Ана откри, че зимата е доста сурова във Виена. Бебето на Рут се роди вкъщи по време на снежна буря. С помощта на Ана Михаел водеше сам раждането на сина си Николас. Той бе крайно доволен от бебето и собствената си сръчност и го казваше на всеки:

— Виждате, че мога да се справям не само с възпалени гърла.

Междувременно Ана откри с какво се занимава Феликс. Той бе започнал да издава нелегален антинацистки вестник и трябваше непрекъснато да се крие от австрийската полиция. Бе изпратил жена си и децата си извън страната.

Куно бе на ски състезания в Швейцария, а Бен беше в Берлин. Ана прекарваше времето си в грижи за Николас. В слънчеви дни го извеждаше до близкия парк и го разхождаше нагоре-надолу с количка.

Тя получи кратко писмо от Бен.

„Тук става все по-напечено. Страданията на евреите са ужасни. Но не само те са подложени на арести и

гонения. Всеки, който се противопостави на Хитлер и неговия националсоциализъм, бързо изчезва, най-вероятно в някой концлагер.

Често си спомням деня, който прекарахме заедно в Бюргенланд. Възнамерявам да се върна във Виена през февруари. Ако е достатъчно студено, ще можем да се пързалиме. Можеш ли да се пързалиш? Аз съм страхотен в този спорт. Много поздрави и целувки за Куно.

Бен“

Прочете писмото три или четири пъти. Тя също често мислеше за деня, който бяха прекарали заедно. Студът се усилваше, а с него — и напрежението в къщата. Феликс идваше и си отиваше през нощта, а Рут и Михаел започнаха да се карат. Немският на Ана бе достатъчно добър, за да разбере някои от обвиненията, които си разменяха. В повечето случаи се отнасяха до Феликс и опасността, на която той ги излагаше.

Беше й много трудно да проумее какво всъщност става. Повечето време прекарваше в къщата в грижи за децата и сега, когато Бен го нямаше, за да я информира какво става по големия свят, мислите й се обърнаха към нейното собствено бъдеще.

Тя не можеше да продължи да се занимава с отглеждането на чужди деца в една чужда страна до края на живота си. Но нямаше пари, нямаше и особени умения. А в Англия я чакаше само студената и мрачна ферма на баба й.

Дойде февруари. Бен не се върна, но се появи Куно. Той бе участвал в слалом в Кицбюел, но бе паднал, а върхът на щеката бе разкъсал бедрото му и около месец трябваше да почива. Той се гордееше с раната си и я показа на Ана. Тя потрепери, когато видя зеещата дупка.

Той се засмя.

— За нас това не е проблем. Един англичанин би вдигнал шум до Бога, но аз си трая.

Рут започна отново да играе бридж. Куно довеждаше майка си и оставаше. Ана не можеше да го избегне. Трябваше в продължение на часове да пие с него кафе и да го слуша. Няколко пъти той я

изненадваше в празни стаи и опипваше гърдите ѝ, преди тя да успее да избяга. Обзе я огромно облекчение, когато един ден към края на февруари чу гласа на Бен по телефона. Той се бе върнал във Виена.

Беше отслабнал и изглеждаше състарен. Призна ѝ, че работи денонощно. Както повечето кореспонденти. Хитлер заплашваше Австрия и австрийският канцлер бе отишъл да преговаря с него, за да получи известна отсрочка.

Няколко дни по-късно Бен я заведе на събрание, което трябваше да отрази. Залата, в непосредствена близост до Дьоблингер Хауптштрасе, бе наполовина пълна с работници. Лицата им бяха потиснати. Двамата седнаха в дъното. Около тях редовете бяха празни. На стената бе закачен плакат, на който бе изписано на немски „Австрия за австрийците“. До него висеше червено знаме, върху което бяха изобразени сърп и чук.

Три души излязоха на сцената и произнесоха речи, които Ана не можа да разбере, след това председателят се обърна към някого зад кулисите и на сцената излезе Феликс. Не го бе виждала повече от седмица, очевидно той не живееше вече на Алтхофенгасе.

Къдравата му руса коса бе небрежно разрошена. Той помахаше с ръка на вялите аплодисменти. Изглеждаше уверен в себе си и чак когато започна да говори, тя почувства нервното напрежение в гласа му.

— Приятели — започна той. — Другари и приятели.

Той не можа да продължи по-нататък, тъй като вратите на залата се разтвориха и нахълтаха фашисти в кафяви ризи и с палки в ръка. Веднага настъпи паника. Жените пицяха, мъжете падаха. Бен сграбчи Ана и двамата с усилие си пробиха път до улицата. Тя се обърна назад, но Феликс го нямаше на трибуната. Юначагите в кафяви униформи разкъсаха плаката и знамето.

На улицата типове с кафяви ризи причакваха публиката, която се разбягваше от залата. Един от тях надигна палката си срещу Бен, но той го хвана за ръката и му каза на немски:

— Аз съм кореспондент на американски вестник.

Мъжът се поколеба, после свали палката. Ръстът на Бен сам по себе си го накара да спре. Ана трепереше.

— Върви бавно! — заповяда ѝ Бен. — Те са като животни. Ако побегнеш, ще те нападнат. — Когато стигнаха колата му, той каза: —

Трябва да му пийнем по едно.

Заведе я до Урбаникелер на Амхоф. В този час на вечерта заведението бе препълнено, но те успяха да получат маса под бронзова фигура на смеещ си крокодил. Бен поръча кана вино и каза:

— Сега разбираш ли какво става?

— Да... да... май че да. — Тя все още трепереше. — Какво стана с Феликс?

— В тези зали винаги има и заден изход. Вероятно вече е в безопасност.

— Знаеше ли, че той ще се появи там?

— Някой ми каза, че би могъл.

— Страхувам се — прошепна тя.

— Ти си британска поданичка. Няма да имаш проблеми. Поне засега.

— Засега?

— Германците ще превземат Австрия. Никой не може да ги спре. Засега не са в конфликт с Великобритания.

— Заведи ме вкъщи — каза тя. Звучеше странно. Вкъщи? В дома на Алтхофенгасе, във Виена, която скоро можеше да бъде окупирана от нацистите?

Валеше и паветата на площада отразяваха уличните светлини. Сенките им, огромни и разкривени, падаха върху заобикалящите ги сгради. Внезапно той я притегли към преддверието на един магазин и я целуна.

Цялото ѝ напрежение и страх, които се бяха събирали в продължение на седмици и които се задълбочиха тази вечер, накараха тялото ѝ да замръзне. Тя почувства поникналата брада по страните му, студенината на устните му и миризмата на пури.

Той се отдръпна назад, очевидно почувствал нейното напрежение.

— Съжалявам, мислех, че...

— О, Господи, няма за какво да съжаляваш. — Тя се обърна с лице към него и го целуна, притискайки се към огромното му тяло.

— През цялото време мислех за теб — каза той.

Внезапно напрежението ѝ изчезна. Обзеха я такава топлина и щастие, че осъзна — никога преди не бе изпитвала подобно чувство.

Те отново се целунаха. Почувстваха, че вече са преминали през чертата, от която няма връщане назад.

След известно време двамата се върнаха в Урбаникелер. Масата им бе все още свободна и те седнаха на същите места, но вече бяха различни хора.

Той поръча още вино и плата със свински крачета и салата. Ядоха със страхотен апетит. Държаха ръцете си една в друга, така че се хранеха с по една ръка.

Като всички влюбени те мислеха, че това, което се случва помежду им, е толкова истинско и силно, че едва ли някога някъде се е случвало на някой друг. В продължение на часове говореха за всичко, което бе важно за тях. Тя му разказа за детството си, той ѝ разказа за своето. Той говореше за тяхното бъдеще, тъй като се подразбираше, че бъдещето им ще бъде споделено един с друг. Каза ѝ колко много иска да се върне в Щатите и да я вземе със себе си. Описа ѝ местата, които искаше да ѝ покаже, живота, който искаше да ѝ осигури. Докато той говореше, Англия, Уинчестър и фермата на хълма в Уелс започнаха да избледняват в паметта и въображението ѝ. Америка сякаш ѝ предлагаше нов живот и пред нея се откриваха примамливи и вълнуващи перспективи. Той се надвеси над масата и я целуна. След минута ѝ каза:

— Пробвала ли си лучена салата? По-добре я опитай.

След това дойде изненадата. Каза ѝ, че с развитието на събитията на европейската сцена ще му се наложи често да пътува през следващите няколко месеца. Лицето ѝ помръкна.

— Но аз ще се върна. Ние пак ще се срещнем. Междувременно ще поддържаме връзка.

— Но не можеш ли да останеш? Не можеш ли да работиш тук?

— Трябва да следвам новините — каза той. — Такава ми е професията.

— Ще дойда с теб.

— Съжалявам, но не е възможно.

Върху щастието ѝ падна сянка. За първи път осъзна, че той имаше друга любов, друга любима — журналистиката. Допиха виното.

— Къде можем да отидем?

Тя знаеше какво има той предвид и за миг нещо в нея се изключи. След това си помисли: не нося отговорност пред никого.

— Не можем да отидем в Алтхофенгасе.

— А аз съм в пансион. Не можем да водим момичета със себе си. Бихме могли да отидем в хотел.

Тя си представи, как ще влезе без багаж във фоайето на хотела. И как ще я изгледа администраторът.

— Някой друг път — каза тя. — Нека го направим стилно.

— Тогава утре. Ще запазя стая в „Амбасадор“. Намира се на ринга до...

— Зная къде е.

На следващия ден тя хвана трамвай до центъра. Не бе слизала няколко дни до града и се изненада от тълпите, които бяха скупчени наоколо. По ъглите на улиците се струпваха хора, които сякаш чакаха нещо да се случи.

Хотел „Амбасадор“ беше зад операта, в края на Кертнерщрасе, до сладкарница „Захер“. Тя бе взела нощницата си в малък сак и го носеше като багаж. Нямаше да пренощува там, но не знаеше какво друго да вземе със себе си. Беше напрегната и неспокойна. Но това бе напрежението на очакването и вълнението на копнежа.

На входа на вратата за малко да я смачка огромна открита черна кола. От нея слязоха няколко офицери от армията, също облечени в черно и с излъскани черни ботуши. Дотогава не бе виждала такива униформи.

Един от тях се обърна към нея и каза с поклон:

— Молим за извинение. — Те се отправиха към фоайето на хотела, където някакъв старец, клекнал на колене, лъскаше мраморния под. Един от офицерите го докосна с бич за езда и му каза да се разкара от пътя им. Старецът се изправи мъчително и застана срещу стената. Ана го позна. Това беше професор Блох, който посещаваше Феликс и ѝ бе дал шоколадови бонбони.

Сега той изглеждаше съвсем различен. Главата му бе избръсната и носеше сива куртка с жълта звезда, отпечатана на гърба му.

Тя понечи да го поздрави, но празният му поглед премина през нея, без да я познае, след това той отново клекна и продължи да трие пода.

Стресната и изплашена от тази сцена, тя отиде на рецепцията и даде името на Бен.

— Добър ден, госпожо Рамзи — каза администраторът и ѝ подаде ключ.

Тя взе малкия асансьор и се изкачи до третия етаж. Стаята бе в стил деветнайсети век, с тежка дървена мебел и плюшени столове. Леглото бе огромно. Имаше балкон и тя отвори вратите, излезе на балкона, на студа, и погледна надолу към Рингщрасе.

Не можеше да забрави вида на професор Блох. Бен ѝ бе разказал за гоненията и страданията на евреите, но разказът му не бе стигнал до нея. Сега образът на стареца, приведен на колене и лъскащ пода, я преследваше непрестанно.

Ана разопакова нощницата и халата си и ги подреди в банята.

Бен ѝ бе казал да го чака по обяд, за да обядват в стаята. Минутите неумолимо изтичаха. Мина дванайсет и половина... след това един... след това един и половина.

Тя стоеше на балкона и го чакаше, докато замръзна, и се прибра в стаята. Застана до прозореца. В два часа вече се чувстваше изоставена, ядосана и разтревожена.

Отново събра багажа си и се спусна до рецепцията.

— Предайте на моя... моя съпруг, че отивам в Нойщифт ам Валде.

— Много добре, госпожо.

На плота имаше купчина вестници. Имаше и броя от тази сутрин на „Континентъл Дейли Мейл“. Заглавието на първа страница се наби в очите ѝ — „Хитлер нахлува в Австрия“.

ГЛАВА ТРЕТА

Всичко се разпадна след аншлуса^[1]. Феликс се криеше някъде. Бен беше по следите на политическите събития и Виена бе по-трескава от всякога. Свиваше се обръчът около евреите, говореше се за „лагери“, където щяха да ги изпращат на „почивка“. Един от тях бе сравнително недалеч от Виена, нагоре по Дунава в едно селце, наречено Маутхаузен.

„Трудно е да се разбере истината, а и няма смисъл“ — казваше Михаел. Рут се бе затворила в черупката си. Те не искаха да знаят какво става в действителност, както и Ана. Тя искаше Бен да се върне. Искеше да сложи край на безкрайните и досадни домогвания на Куно.

Една сутрин в седем часа пристигна и полицията. Съвсем ненадейно пред къщата спря голям зелен опел и четирима мъже, облечени в дълги черни кожени палта, почукаха на предната врата.

В къщата настъпи пълна паника. Никой не бе облечен както трябва. Точно в този момент хранеха Нико. Стефан тичаше нагоре-надолу. Полицията не се церемонеше с документи за самоличност или разрешителни за обиск. Старшият офицер, голяма зловеща фигура с лъскаво палто и късо подстригана коса, каза:

— Имаме информация, че господин Феликс Еслин е тук.

Михаел и Рут бяха все още по домашни халати.

— Моля, останете в тази стая.

Един човек остана да ги наблюдава, а останалите трима започнаха да претърсват къщата. Михаел, под агонизиращия поглед на Рут, протестира срещу нахлуването в дома му.

Мъжът каза:

— Ние действаме съгласно инструкцията.

— Но той е брат на жена ми. Разбира се, че е идвал тук. Напълно е естествено. Но сега го няма.

— Не мога да коментирам — каза мъжът.

След час останалите трима се върнаха. Единият държеше пишещата машина на Феликс, другият купчина писма.

Михаел повтори това, което бе казал.

Едрият мъж се обърна към него и каза:

— Всички предатели имат братя и сестри, бащи и майки. — След това той заповяда на Михаел и Рут да не напускат Виена без полицейско разрешение. После полицаите си отидоха.

Досега на Майснерови не им се беше случвало нещо подобно.

Те бяха прекарвали живота си сред професионалните кръгове на средната класа, където законите едва ли имаха някакво значение, тъй като никога не ги нарушаваха. Единствената причина, поради която Михаел се бе сблъсквал с полицията, бе за неправилно паркиране. Изпитваха чувство на неудобство и страх, сякаш бяха прокажени.

Продължаваха да обсъждат сутрешния инцидент, когато Куно докара майка си за бридж. По-късно, след като Михаел се върна от работа, Куно каза:

— Много хора напускат страната. Разбира се, преди всичко евреите, но не само те. И политически активисти.

— Необходими са изходни визи — каза Михаел.

— Разбира се.

— Трудно ли ги издават?

— Много трудно. И са невероятно скъпи.

— Но ако си в състояние да платиш такава голяма сума, би ли могъл да получиш изходна виза? Питам от чисто академичен интерес.

Куно помисли за момент и отговори:

— Има различни начини, но те са опасни. Крайно опасни. Ако те открият...

— Разбира се.

Куно отхвърли назад тъмната си блестяща коса.

— Австрия има дълга граница. Има места във Ворариберг, през които е възможно да се прехвърлиш в Швейцария. Карал съм ски по тези места, където непрекъснато пресичаш границата, но никой не ти иска документи.

— Знаеш ли точно къде са тези места? — попита Михаел.

— Разбира се.

На следващия ден Михаел се обади по телефона на Куно и го помоли да дойде.

Ана не присъства на разговора, но Рут ѝ каза, че Михаел е решил да напуснат Австрия. Докато преследваха Феликс и даже ако го

арестуваха, те щяха да са в опасност. Цели семейства изчезваха по лагерите.

Михаел продаде лекарската си практика и къщата на един стар приятел. Цената бе по-ниска от действителната, но той каза, че са имали късмет, че въобще са успели да ги продадат в тези смутни времена.

Рут се дистанцира от всякакви планове, вероятно заради илюзията, че ако не мисли за проблемите, те ще изчезнат.

Ана искаше да напусне, да отиде до Западната гара и да вземе Ориент експреса в западна посока. Но тя бе станала дясната ръка на Рут и се чувстваше задължена да остане.

Тогава Куно направи своя ход.

Тя се бе научила да спи като австрийците — с широко отворени прозорци и в най-лютия студ. Една нощ той просто се покатери и влезе през прозореца в стаята ѝ. Тя се събуди и видя сянката му надвесена над нея и за секунда помисли, че това е Михаел, който е дошъл да я моли да му помогне с Нико.

Точно тогава осъзна, че това не е Михаел, тъй като ненадейният ѝ гост бе облечен с връхни дрехи, и се изплаши.

— Куно!

— Тихо!

И двамата съскаха като змии.

— Какво искаш?

— А ти как мислиш? Че съм дошъл да обсъждам Ницше?

Тя почувства как ръката му докосва бузата ѝ. Пръстите му бяха ледени.

— Ако не напуснеш незабавно стаята ми, ще извикам Михаел.

Той седна на леглото ѝ.

— Да. Извикай го.

Той мушна ръка под завивките ѝ и опипваше тялото ѝ.

— Извикай го. И когато той дойде, ще му кажа сам да си търси начин да пресече границата. — Тя избута ръката му. — Нека ти кажа нещо, малка английска госпожичке. Без мене те са загубени. Ти винаги можеш да се върнеш в Англия. Но не и те. Знаеш ли какво ще им се случи? Сега ще ти кажа. Полицията ще открие и арестува Феликс и ще го принуди да им каже всичко, което е ставало под този покрив. Как е правил заговори срещу държавата. Мислиш ли, че ще повярват, че

Михаел и Рут не са знаели? Те ще арестуват и професор Блох и останалите затворници, които се събираха тук. Предатели! Ще ги приберат всички: Рут, Михаел, Стефан, Нико... Чувала ли си за поправителните лагери? Там ще ги отведат всичките.

Въпреки топлината на леглото тя изстина. Това бе едно вледеняващо чувство на омраза и отчаяние. Тя трябваше да плаща за неговото съдействие. Куно започна да се съблича.

Откакто се влюби в Бен, сексуалните фантазии не й даваха мира. Тя бе готова за секс. Но не бе готова за Куно.

Първият път бе направо отчайващ. Тя нямаше никакъв опит, а и той, въпреки самочувствието си, бе доста неопитен. Доста неумело и грубо членът му проникна в нея и тя почувства как нещо в нея се разкъсва. Изохка и въпреки че стискаше зъби, в очите й нахлуха сълзи.

Той бързо свърши със серия конвулсивни движения и каза:

— Утре си купи вазелин.

Следващите няколко дни бяха истински кошмар за нея. Поради раната на крака си Куно бе принуден да остане във Виена. Той бе на върха на силата и сексуалната си мощ и искаше да я обладава всеки ден, а понякога и по два пъти.

Докато майка му играеше бридж, той я отвеждаше в големия им старомоден и мрачен апартамент в Генцгасе.

Тя ненавиждаше тези излизания.

Той я обладаваше върху леглото на майка си пред огромното огледало на гардероба.

Беше истинско животно, макар че понякога се държеше като дете. Искаше тя да му бъде любовница и майка, но с неосъзнатите нужди на дете, които и той самият не бе проумял достатъчно. Искаше да прави анален и орален секс с нея и тогава бе по-зле от всякога.

В своята невинност тя вярваше, че половият акт е нещо, което се върши от двама и означава да се прави любов. Това, което бе принудена да изтърпи, нямаше нищо общо с любовта.

Бързо си изработи защитна броня. Ако се напрегнеше и се стягаше, той я нараняваше. Ако се отпуснеше и се разграничаваше от това, което ставаше с тялото и съзнанието й, ако разделяше чувствата от плътта си, ставаше по-леко.

Всеки ден мислеше как да се спаси от тази ситуация и се убеждаваше, че никога няма да избяга, за да не остави в ръцете на

Куно семейството, което се бе погрижило за нея и я бе обикнало.

Тя бързо осъзна, че той живееше в някакъв свой свят, където понятията за добро и зло нямаха почти никакво значение. Не се съмняваше, че ако избяга, той ще си отмъсти. Стигаше само да вдигне телефона и да съобщи на полицията.

Но този път телефонното обаждане бе дошло от другата страна, настойчиво извъняване в нощта, нещо, от което те винаги се бяха опасявали.

— Побързай! — каза Михаел. — За бога, побързай.

Жена му Рут обличаше Стефан. Ана преобличаше бебето Нико.

Слабото лице на Рут бе издължено, тъмната ѝ коса, обикновено добре сресана, сега бе разрошена.

Стефан, шестгодишен и наслаждаващ се на сакото и връзката си, попита:

— Отиваме да караме ски ли?

— Да, скъпи.

Въпреки че разговорът бе на немски, след половин година в Австрия Ана можеше спокойно да разбере какво се обсъжда. Телефонното извъняване дойде преди зазоряване. Михаел бе вече на крака. Ана също, тъй като Нико плачеше. Тя го бе отнесла при майка му, за да го успокои, когато нахълта Михаел и каза:

— Полицията е арестувала Феликс.

Рут пребледня.

— Господи! Кога?

— Късно вчера. Обади се Дитер от Министерството на правосъдието. Добре, че звънна. Само ако някой разбере, че го е направил... — Гласът му замря. — Арестували са Мария и децата. — Мария бе жената на Феликс.

Рут заплака. Между нея и брат ѝ съществуваше истинска близост.

— Трябва да бързаме! — каза Михаел. — Ще се обадя на Куно.

— Наистина ли отиваме на ски? — каза Стефан.

— Да, миличък. Отиваме в Блуденц.

— Аз ходил ли съм там?

— Не, никога не си ходил.

— И чичо Куно ли ще дойде?

— Да, отиваме с чичо Куно.

— Той е най-добрият скиор в света — каза Стефан. — В целия свят.

Рут изваждаше шапки и дрехи от гардероба и шкафовете и ги натъпкваше в два куфара и кутия за шапки. Точно тогава се появи Куно. Беше облечен в плътен бял скиорски пуловер.

Усмихна се на Ана и тъмното му, красиво лице леко се изкриви в гримаса. Тя отвърна на погледа му, като се опитваше да скрие омразата в очите си. Само преди няколко часа той бе лежал върху голото ѝ тяло, притискаше я, пъшкаше и я псуваше тихо. „Запази омразата си за по-късно — каза си тя. — Сега имаме нужда от него.“

— Я спирай! — каза Куно. — Не можеш да вземеш всичко това! — Той хвърли на пода единия куфар на Рут. — Само една чанта с най-необходимото. Това е всичко.

— Но шапките ми! — каза Рут. — Имам нова...

Михаел опаковаше медицински книги.

— И никакви книги!

— Но те са животът ми — каза Михаел. — Без моите...

— В Швейцария ще си купиш други. И там продават медицински книги. И друг път съм ви казвал, само толкова, колкото можете да носите!

— Бижутата ми! — каза Рут. — Трябва да ги взема.

— Да — каза Куно. — Този род неща. Малки и леки. И нещо, което можете да продадете в Цюрих. — Той се обърна към Михаел. — У теб ли са парите?

Михаел отвори дипломатическото си куфарче. Ана видя, че то е натъпкано с банкноти, швейцарски и австрийски.

— Ще си взема моя дял сега — каза Куно.

Михаел се поколеба, след това бръкна в куфара и извади голям кафяв плик. Куно го натъпка в джоба си.

Рут разпръсна накитите си на леглото. Имаше диамантена огърлица, няколко диамантени пръстена, брошка със смарагди и рубини и пет-шест други брошки и огърлици с не чак толкова ценни камъни. Имаше и един медал с лента.

— Какво е това? — каза Куно.

Рут го прибра с останалите в кожена чантичка.

— Медал на дядо ми от императора.

— Ще изкарам колата — каза Куно.

— Не! — каза Михаел. — Аз ще я изкарам. Не е твоя все още!

Излязоха в тъмната студена утрин. Вещите на Ана бяха в куфарче. Тя го държеше в едната си ръка, а в другата носеше Нико. Стефан бе забравил една състезателна количка и се бе върнал, за да си я вземе.

Михаел бе извадил големия мерцедес-бенц от гаража и те сложиха нещата си в багажника. Ана огледа влажната градина, която изглеждаше толкова различна в сравнение с онова, което беше при нейното пристигане през лятото. Ябълковите дървета бяха започнали да набъбват и това бе единственият знак, че идва пролет. Двете с Рут седнаха на задната седалка заедно с децата. Михаел седна зад волана, а Куно до него.

Рут каза:

— Палтото ми от норка!

— Аз ще го взема — каза Ана.

Тя изтича в къщата и взе тежкото палто. Не можеше да обвинява Рут. Ако беше нейно палтото, сигурно и тя щеше да постъпи така.

За миг остана насаме със смълчаната къща. Тук бе прекарала прекрасни часове. Това бе най-хубавата част от живота ѝ до този момент. Ако не беше Куно...

Погледът ѝ се спря на телефона. Дали пак да не се опита да се свърже с Бен? Но къде? В офиса му се чу само безкрайното звънене на телефона, но никой не вдигна слушалката. Усети, че очите ѝ се пълнят със сълзи. Дали някога щеше да го срещне отново?

— Ана! — гласът на Михаел. — Побързай!

Тя изтича до колата и даде палтото на Рут.

— Заклучи ли вратата? — попита Михаел.

Рут се засмя истерично.

— Ние няма да се върнем, Михаел! Не ставай глупав!

Той се обърна и каза гневно:

— Глупав? Ако не беше брат ти, нямаше да има нужда да заминаваме!

Той изви колата през портата и се насочи към северните хълмове на Виена. Там щяха да излязат от града и да се включат в магистралата. Никой нямаше да очаква да тръгнат в тази посока.

Светлината на утрото изсивяваше, когато те напуснаха предградията. Рут заплака и зарази Нико, който започна да хленчи в

ръцете на Ана.

— Един ден ще се върнем — каза Михаел. — Един ден нацистите ще си идат. Един ден по улиците няма да има роти войници. Тогава ще се върнем. Обещавам ти.

Но Рут бавно поклати глава. Не отговори и Ана разбра, че тя не му вярва. И Ана не му вярваше.

Но си повтаряше да не мисли за това. Налагаше си да мисли за границата. Да мисли за това, че ще се измъкнат. Едва тогава можеше да започне да мисли за бъдещето.

[1] Аншлус (нем.) — насилственото присъединяване на Австрия към хитлеристка Германия през март 1938 г. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Преди войната Алтенкирхен бе малко градче като от пощенска картичка. Сега заради магистралата и язовира от него е останало малко. Някога в центъра му се извисяваше бяла черква с позлатен връх на кубето. Имаше три странноприемници, две на главната улица и една в началото на ски влековете по склона. Беше с изглед към града. Повечето къщи бяха тип швейцарски вили с веранди на горния етаж. На такова място всеки би отишъл с удоволствие за ски ваканция или пък през лятото на екскурзионно летуване из Форарлберг.

В студения, мъглив следобед на 1938-а, когато големият мерцедес на Майснерови, лъкатушейки, приближаваше по планинския път, в града все още бе останало нещо от магията. Но когато колата се приближи, Ана видя, че действителността е доста прозаична. Градът бе претъпкан с хора; улиците — пълни с изоставени коли.

Това не бе кой знае каква изненада, защото по целия път бе видяла на много места полицейски патрули да проверяват колите. Те имаха късмет, че единственият път, когато ги бяха спрели полицаите, вниманието им бе отвлечено от конвой бронирани немски коли, придвижващ се в обратна посока, и полицията им бе махнала да продължават нататък.

Сега, навлизайки бавно в Алтенкирхен, видяха, че малкият мост от шестнайсети век през един от притоците на Рейн, който свързваше Австрия и Швейцария, почти не се виждаше от тълпите, напирани през митническата бариера откъм австрийската страна.

Михаел Майснер спря мерцедеса на четиристотин метра от моста. Градът бе построен по склона над реката и чудесно се виждаше какво става.

Беше пълно със семейства с деца, които се опитваха да преминат отсреща. Имаше и много войници с пушки.

Следобедът ставаше все по-студен и от високата планина падаше мъгла и покриваше тъмната борова гора, която ограждаше града от три страни.

— Днес няма да успеем да прекосим — каза Михаел.

Рут държеше Нико, който бе плакал през целия път от Виена. Парното на колата се бе повредило и всички бяха измръзнали, пресичайки снежния проход Арлберг.

Рут каза:

— Трябва да успеем! Трябва да сменим пелените на Нико и да го стоплим.

— Дай ми го — каза Ана и се опита да го стопли под палтото си. Той се вкопчи в нея, но продължи тихо да плаче.

— Няма да прекосим тук — каза Куно презрително. — Как можете въобще да си помислите такова нещо! Много е опасно. Тук полицаите и граничарите имат заповед да стрелят.

— Къде тогава?

— Казах ти, че ще трябва да прекосим реката с лодка. Ще оставим колата тук и ще продължим пеша.

— Пеша! — каза Рут и погледна към високите си токчета. — Докъде? На какво разстояние?

— Надолу по течението. Може би четири километра. До едно малко селце. Знам, че там има лодка.

— Мислех, че ти си уредил всичко! — каза Михаел ядосано. — За това ти платих.

— Как да го уредя? На такова място няма телефон. Дори и да имаше, човек не може да поиска такова нещо по телефона. Не в наши дни. Но зная селото. Ходил съм дотам на ски. Има няколко лодки.

Михаел каза:

— Ужасно е да се излагаме на опасност с децата.

— Можехте да си останете у вас! — каза Куно. — Искате ли да се върнете? Или искате да опитате тук? — Той посочи моста.

Михаел поклати глава.

— Добре. Както кажеш.

— Не можем ли да продължим с колата поне още малко? — попита Рут. — Няма ли път?

— Може би половин километър.

— Все е нещо — каза Михаел. — Накъде?

— При първата странноприемница вляво — каза Куно. — Искаш ли аз да карам?

— Не, благодаря.

Колата се накланяше и поднасяше по издълбания път, докато стигна до един разкалян коловоз. Караха бавно около пет минути, докато стигнаха до огромни купчини трупи, прясно отсечени, които блокираха пътя. Продължаваха да седят в колата, не им се слизаше. Беше им студено, бяха уморени и не бяха яли от сутринта.

Дърветата прорязваха светлината и мъглата се виеше на дълги ивици между тъмните стволове.

Куно слезе и каза:

— Да мърдаме.

— Сега ли ще караме ски? — попита Стефан.

— Не тук, миличък — каза Михаел. — Първо трябва да прекосим реката. Ще караме ски в Швейцария.

Рут стоеше на калния път с лачени ботинки и палто от норка като манекенка, която се е заблудила и се е появила в неподходящ кадър. През цялото време Нико продължаваше да плаче.

— Невъзможно! — каза Рут. — Не можете да очаквате да го кача на лодка. — Тя се пресегна и пипна ръчичките му. — Боже Господи, той замръзва.

Михаел се поколеба.

Куно каза:

— Не можем да останем тук, ще изглежда подозрително.

Видяха мъж и жена в градско облекло да бързат между дърветата по-надолу под тях.

— Те също търсят лодка — каза Куно. — Ако не побързате, нищо няма да остане.

Рут се обърна към Ана:

— Ти имаш британски паспорт. Вземи Нико. Теб ще те пуснат. Ще се срещнем от другата страна.

Михаел каза:

— Но...

— За бога, Михаел, детето е болно. Измръзнало е. Ще умре, ако не го заведем някъде на топло.

Той кимна.

— Рут е права — каза той на Ана. — Теб ще те пуснат. Сигурно всички тези хора са австрийски евреи. Но ти си англичанка. С твоя паспорт можеш да идеш навсякъде.

— Ами Нико? — каза Ана.

— Ако те питат, кажи, че е твой.

Куно вече минаваше край купчините трупи по тясната пътека.

— Идвате ли? — извика той.

Михаел сложи ръка на рамото на Ана.

— Ще се видим от другата страна. Имаш ли пари?

— Да.

— Настаните се в хотел и ни запази стая.

Рут се наведе и целуна Нико по челото.

— Довиждане, миличко. Скоро ще се видим. — По бузите ѝ се стичаха сълзи.

Тя се обърна и като държеше куфарчето в едната си ръка и ръката на Михаел в другата, закуцука по разкаляната пътека.

Ана ги проследи, докато изчезнаха в мъглата, после се обърна и тръгна назад към Алтенкирхен.

Тя вървеше, люлееше Нико и се опитваше да го успокои, да успокои и себе си. Беше съвсем сама с едно бебе, а досега не бе оставала сама, освен онези няколко дни, когато бе пътувала от Англия до Виена.

Шумът и бъркотията на моста я накараха да се почувства още по-объркана.

Много от жените в блъсканицата бяха облечени с кожени палта. Други носеха в ръце и още по едно палто. Имаше бебета, имаше баби и дядовци на по осемдесет.

Имаше един-единствен пункт за проверка на документите, будка на отсамната страна на моста. Беше се оформила опашка, дълга стотина метра. Там, където свършваше опашката, имаше натрупани кълба бодлива тел, а зад телта — тълпа. През един отвор в телта пускаха хората един по един да се присъединят към опашката. На мнозина им отказваха и ги връщаха обратно. Някои минаваха край нея навъсени, други откровено хлипаха.

Нико ревеше в хор с другите бебета и Ана си даде сметка, че ако иска да прекоси същия ден, ще трябва да измисли нещо друго, а не просто да се нареди зад тълпата. Следобедът преполовяваше, но тя не знаеше още колко дълго ще остане отворена границата.

— Вие сте англичанка — каза един глас до нея.

Тя се обърна и видя среден на ръст мъж с квадратни рамене и широкопола филцова шапка. Беше облечен в тежък кафяв костюм от

туид, а над него носеше шлифер. През рамото си имаше праметнат фотоапарат „Ролайфлекс“, а в ръката си държеше мъничка пишеща машина „Хермес“ в метална кутия.

— Вие сте англичанка, нали? — повтори той. — Чух ви като говорехте на бебето.

— Да.

Лицето му бе голямо, плоско, с дебели устни.

— Аз току-що пристигнах — каза той. — Вие от колко време сте тук? — Говореше с лек акцент.

— Преди десет минути.

— Сама няма да успеете да минете. Дръжте се за мен. Извинете! Извинете! — Той използваше пишещата машина като оръжие, блъскаше хората с нея и си разчистваше пътя. — Извинете! Трябва да минем!

Хората ги гледаха яростно и крещяха на немски. Но той се правеше, че не чува, а тя се бе вкопчила в него.

— Евреи — каза той и махна с ръка към тълпата. — Всички се опитват да се измъкнат.

Блъсканицата пред бодливата тел бе още по-голяма и те едва си пробиваха път. Един мъж с мегафон излезе от будката на граничния контрол и започна да вика нещо. Ана едва успя да различи няколко думи, но мъжът с филцовата шапка се заслуша внимателно, после каза:

— Дявол да ги вземе! Затварят границата за днес. Прекалено много хора. Ще отворят чак утре в осем часа.

— Но аз трябва да мина оттатък.

Той я погледна със странен поглед.

— Ние всички искаме да минем оттатък — каза той.

Тя усети, че я обхваща отчаяние.

— Трябва да има и други места. Други начини. Някои прекосяват с лодки.

— Тук? Не ми се вярва.

— Не, не тук. По-надолу по течението. Около четири километра по-надолу. Може да успеем да се качим в някоя лодка.

— Сигурна ли си? — Очите му се бяха разширили от интерес.

— Да.

— Как се казва това място?

— Не зная.

— Аз ще ида да проверя. Чакай ме.

Тълпата бе започнала да се разпръсква.

— Ще дойда и аз.

Но той изчезна изведнъж. Тя се почувства по-самотна от всякога. Не знаеше къде да иде и какво да прави. Следваше тълпата и се намери пред общината. Тя се бе превърнала в център за бежанци.

Ана бе настанена в част от фойето, отделена за майки с бебета. Представители на швейцарския Червен кръст ѝ дадоха пелени, бебешки храни и тя успя да успокои Нико и да го накара да се чувства по-удобно. По-късно получиха супа, хляб и сламеници, върху които да спят. Беше толкова изтощена, че не можеше да разсъждава. През нощта дойде полиция за проверка на паспортите и разрешителни за напускане на страната. Отведоха няколко майки.

Един лейтенант от граничния контрол погледна паспорта ѝ и каза:

— Елате утре в седем сутринта в участъка.

— Защо? — Тя се чудеше дали Майснерови не са арестувани и сега да търсят нея.

Но той само каза:

— Утре ще получите отговор.

Тя спа на пресекулки. Нико се въртя цяла нощ и като сложи ръка на челото му, ѝ се стори, че той има температура.

Не можеше да се освободи от мисълта за Майснерови от другата страна на реката, как обикалят по хотелите и търсят детето си. Беше ѝ още по-трудно да заспи, защото жените и децата се въртяха, шумоляха, кашляха и плачеха. „Сигурно така изглежда адът — помисли си тя, едно място, пълно с изплашени хора.“

Ана се бе унесла в сивото утро, когато усети ръка на рамото си. Беше мъжът с филцовата шапка.

— Добре ли сте? — каза той. — Не можах да ви намеря. — Той ѝ каза, че се спуснал надолу по реката и видял лодки, които да прехвърлят хора до другата страна. Чакал с часове, но лодките не се върнали.

— Трябва да идем на моста — каза той. — Тълпата пак е започнала да се струпва.

Тя погледна часовника си и каза:

— Трябва да ида в полицията.

— Защо?

— Така ми казаха.

— Ще дойда с теб.

Беше му благодарна. Докато вървяха, той попита:

— Как се казваш?

Тя му каза името си.

— А моето е Уилсън Брейд. — Пред участъка ѝ каза: — Дай бебето. Аз ще я държа.

— Ще го държа — поправи го тя. — Името му е Нико.

— Здравсти, Нико — той остави пишещата машина и взе Нико в ръце.

Ана влезе в полицейския участък. Офицерът, който бе разговарял с нея в общината, седеше зад едно бюро и печаташе нещо с два пръста на машина „Адлер“. Носеше тъмнозелен лоден с черни пагони. Имаше широко селско лице, доста червендалесто.

— Griiss Gott. — Тогава, познавайки я, той каза на английски: — Добро утро. Къде е детето ви?

— Един приятел го държи.

— Добре. Паспорта ви, моля.

Той погледна паспорта ѝ така, както го бе погледнал предната нощ.

— Какво сте правили в Австрия?

Тя очакваше този въпрос.

— Бях тук със съпруга си. Той е кореспондент в един вестник. В момента е в Полша.

— Сигурно има много неща за писане. Прекалено много неща.

Той извади печат от чекмеджето си, удари го в един тампон и подпечата паспорта ѝ.

— Когато отворят границата, идете на лявата опашка, тя е за чужденци. Сега вече няма да имате проблеми. — Тя му благодари. — Не бива да има такова отношение към майките с децата — той посочи с ръка към хаоса навън, — особено когато са гости на страната.

Подаде ѝ ръка, после се върна зад бюрото си. Когато разказа на Брейд какво се бе случило, той се усмихна:

— Имате късмет. Отношението към хубавите момичета е винаги по-особено. А между другото, къде е съпругът ти?

— В Полша.

— Лошо.

Отвориха границата точно в осем часа. Ана изпита огромно облекчение, когато подаде паспорта си на швейцарския граничен пункт от другата страна на моста. След кратко оглеждане на паспорта ѝ един от мъжете го подпечата с транзитна виза за седемдесет и два часа, тя мина нататък и се почувства свободна.

Облегна се на парапета край реката и зачака Брейд. След десетина минути той се появи от будката на митничарите и прекоси по моста. Палтото му се вееше, шапката му бе килната назад и вече не се виждаха нито фотоапаратът, нито пишещата машина. Когато стигна при нея, той бе зачервен и разлютен.

— Гадовете ме претърсиха, сякаш съм някакъв долен абориген — каза той. — Освен това ми конфискуваха фотоапарата и пишещата машина.

— Трябва да намеря Майснерови.

— Кого?

— Моите приятели. Трябва да са в някой от хотелите.

Имаше само два хотела. Отидоха в първия и той каза:

— Дай да подържа бебето.

Тя внимателно му подаде Нико. На рецепцията въобще не бяха чували за Майснерови.

Отидоха в другия хотел, „Кайзерхоф“, но и там ги посрещнаха със същия отговор.

— Но те трябва да са някъде тук — каза тя на Брейд. — Ако има само два хотела, трябва непременно да са в един от тях.

— Освен ако не са отишли някъде другаде.

— Не могат да го направят.

Пое Нико, а той влезе в хотела. Когато излезе минути по-късно, той ѝ каза:

— Взел съм стая.

— Но аз не мога да остана тук. Трябва да намеря...

— Слушай, ти си страшно уморена. Бебето също. Да идем в стаята да поговорим там.

Стаята беше голяма и уютна, с две двойни легла и кошарка за Нико. Тя седна на едното легло и усети, че от умора направо ѝ се вие свят. След това на пресекулки му разказа за Майснерови и че Нико не е

нейно дете. Той извади един бележник и започна да записва изречения, докато тя говореше.

— Значи не си омъжена.

— Не. Всичко това беше лъжа. В случай че започнат да ме разпитват.

— Е, много майсторски лъжеш. И аз се хванах.

— Извинявай.

— Ще проверя в полицията и Червения кръст. Връщам се след половин час.

Ана се обади на рецепцията и поръча камериерката да ѝ подготви вана. Седна във водата и загледа тъмните косми под корема си. Отчаяно се надяваше да види следи от кръв, но водата остана кристалночиста. Закъсняваше. Ако още веднъж пропуснеше цикъла си, нямаше да има съмнение.

В полицията и в Червения кръст не бяха се регистрирали никакви Майснерови. Брейд ѝ съобщи това, когато се върна от обиколката си по тези места. Той започна да ѝ задава въпроси за живота ѝ и защо е била във Виена.

Накрая тя попита:

— Какво пишеш?

— Твоята история. Аз съм журналист от „Дейли нюз“ в Лондон. Не знаеше ли?

— Откъде да зная?

— Помислих си, че може да си виждала снимката ми до колонката, която вода във вестника.

— Никога не съм виждала „Дейли нюз“. Баща ми четеше „Таймс“.

Той изглеждаше удивен и раздразнен.

— Защо пишеш за мен?

— Това ми е работата, а твоята история е дяволски интересна.

Чувстваше се съвсем безпомощна. Ако се противопоставеше, може би той щеше да си тръгне и да я остави, а тя не искаше това. Пък и почти нямаше пари. Беше казала на Михаел, че има, но когато ги преброи, разбра, че са само няколко шилинга. А и Нико — какво щеше да прави с него? Трябваше да дочака Михаел и Рут, но колко време щеше да се наложи да чака?

Мислите се въртяха отново и отново в главата ѝ, а Брейд продължаваше да ѝ задава въпроси. След около час той успя да изкопчи почти всичко от нея. Тогава тя каза:

— Познавам един журналист във Виена. Американец на име Бен Рамзи.

Той рязко вдигна поглед.

— И аз го познавах. Бедният нещастник.

— Какво?

— Загина при взрив. Във Варшава. Видях съобщението на Ройтер, преди да тръгна от Залцбург, фашистите нападнали политическо събрание, хвърлили в тълпата няколко ръчни гранати. Загинали са пет-шест души. Рамзи е бил сред тях.

Ужасът я хвана за гърлото. Последните седмици... първо изчезването на Бен, после Куно... Тя се опита да не мисли за Куно, но не можеше да не мисли за Бен.

— Той означаваше ли нещо за теб?

— Да — прошепна тя. — Уморена съм.

— Виж какво, трябва да ида в Цюрих и да предам няколко статии. Има една и за теб. Трябва да изпратя и няколко снимки. Има влак след половин час. Ще се върна довечера или утре сутринта.

Тя се сви на топка и плака, докато заспа. Когато се събуди, беше ранна утрин. Страхове ѝ пак се върнаха. Сълзите ѝ отново рукохна, но този път тя ги преглътна. Ако сега се пречупеше, беше свършена. А трябваше да мисли и за Нико. Той лежеше в детска кошарка в един хотел, който не ѝ беше по джоба, и беше дете на други хора. В утробата си вероятно носеше друго бебе. Бебето на Куно. Беше на деветнадесет години и беше сама.

ГЛАВА ПЕТА

Алтенкирхен, Майснерови, Уилсън Брейд, Червеният кръст, Нико... — всичко трябваше да се подреди в смислен разказ. Проблемът бе в това, че Ана Уебстър, собственичката на „Дейли нюз“, и Ана Уебстър, която се бе събудила в старомодната стая на хотел „Кайзерхоф“ в Швейцария онази сутрин на 1938-а, бяха две различни личности.

Тя си спомни как се събуди и погледна към Нико, който бе буден и се взираше в пръстите си. Спомни си как стопли шишето с мляко под горещата вода в банята и го нахрани. Най-вече си спомняше, че утрото беше слънчево и мъглата от предния ден се бе вдигнала. Малкият град изглеждаше така сигурен от тази страна на реката — улиците, сградите, хората, които вече бяха на крак. А от другата страна на реката имаше хаос, опасности и смърт.

Преброи парите си. Нямахше да стигнат и за един обяд, да не говорим за стаята.

Зачуди се къде ли може да е Уилсън Брейд, може би вече на път за Лондон. Трябваше да го забрави. Трябваше да разчита само на себе си и първото нещо беше да провери дали Майснерови са стигнали в града, а след това да си плати сметката. Първото можеше да направи сама; второто, ако не бяха пристигнали Майснерови, щеше да е възможно само с помощта на британското посолство. Тя знаеше, че има специални фондове за подпомагане на изпаднали в беда британски поданици в чужбина. Но къде беше най-близкото посолство? Цюрих? Берн? Базел?

Може би трябваше да телефонира в посолството и да им каже, че Майснерови са изчезнали, а бебето им е при нея. Служителите на посолството щяха да ѝ кажат какво да прави.

Докато Нико спеше, тя помоли една от камериерките да го наглежда и слезе долу.

Жената на рецепцията каза:

— Госпожо. Bitte. Един момент. Ще останете ли тази нощ?

— Не съм сигурна.

Служителката се намръщи.

— Имаме много желаещи за стаята. Много хора прекосяват границата.

— Да. Ще остана.

— А съпругът ви?

— Той замина за Цюрих. Очаквам го малко по-късно.

Тя излезе навън на яркото утринно слънце, по безопасните швейцарски улици. От другата страна на реката тълпите бяха започнали пак да се натрупват. Изглеждаха още по-големи от предния ден.

Преминаването беше само в едната посока и швейцарските граничари я изгледаха много подозрително, когато им каза, че иска да се върне обратно в Австрия.

— Трябва да получа информация.

Един чиновник на средна възраст, който правеше паспортните проверки, ѝ каза:

— Госпожо, пуснали са ви веднъж да излезете, не мислите ли, че втори път може да имате затруднения?

— Аз съм с британски паспорт.

— Много хора имат чужди паспорти. Това не е гаранция. Тук сте в безопасност.

Тя видя на моста група австрийски полицаи, които гледаха към водата. Сред тях беше и лейтенантът, който бе подпечатал паспорта ѝ. Беше по средата на моста и тя каза на швейцарския служител:

— Ще ме спрат ли, ако стигна само до средата?

— Средата е все още Швейцария.

— Мога ли да отида и да поговоря с един от тези мъже? Те може би знаят нещо за семейството ми.

Пуснаха я през бариерата. Тя си проби път към моста през тълпите, които прекосяваха в противоположна посока. Някои тикаха колички, пълни с домакински съдове и дрехи. Всички я зяпаха с невярващи очи.

Стъпките ѝ станаха неуверени. Ами ако Майснерови бяха арестувани и изпратени в лагер? Дали щяха да арестуват и нея? Какво щеше да стане тогава с Нико? Тя продължаваше да вярва, че британският ѝ паспорт ѝ осигурява безпрепятствено преминаване навсякъде. Навсякъде. Беше израснала с тази мисъл. Тя беше

британска поданичка. А британско означаваше най-добро. Но... знаеха ли австрийците това?

Лейтенантът я видя. Той се смръщи и едва доловимо поклати глава. Ана се спря, след като бе изминала около четвърт от пътя.

— Трябва да говоря с вас — извика тя.

Той вече нямаше онзи свеж младежки вид на червендалестото си селско лице, който бе запомнила от полицейския участък. Сега изражението му бе сериозно, почти гневно.

— Това е неразумно — каза той. — Вие сте една от късметлиите. Не можете ли да се задоволите с това?

Тя бързо му разказа за Майснерови, за това как стигнали до Алтенкирхен заедно, а после се разделили.

Един от полицаите, които гледаха към водата, каза нещо. Лейтенантът се обърна към нея:

— Може би ще ни помогнете. Моля ви да ме последвате. — Тя се поколеба. — Аз ще ви върна обратно.

На австрийския бряг един мъж с високи гумени ботуши се опитваше да хвърли кука и да закачи нещо, омотано в остатъците, довлечени от реката, които се бяха спрели под една от подпорите на моста. Беше тялото на мъж, облечен в тъмен костюм, с бяла риза и вратовръзка. След три часа куките се бяха закачили за дрехите му и тялото бе изтеглено на брега.

Лейтенантът заведе Ана на самия бряг на реката точно когато обръщаха мъжа по гръб.

— Познавате ли го?

Тя гледаше с ужас към един мъж между четирийсет и петдесет годишен, тъмен, с изразени семитски черти. Отстрани на главата му имаше синкава дупка, вероятно от куршум.

— Не — каза тя с облекчение.

— Ще ви заведе обратно. Но моля ви, не се връщайте повече на моста. Не мога да ви помогна.

За втори път в продължение на двадесет и четири часа тя напусна австрийската земя и се върна в Швейцария.

До моста от швейцарска страна се бе събрала групичка и наблюдаваше изваждането на тялото. Оттам се чу глас:

— Ана! Ана!

За миг сърцето ѝ подскочи и тя си помисли, че това е гласът на Михаел Майснер, после видя Уилсън Брейд да си пробива път към нея.

— Изглеждаш изненадана — каза той.

— Не мислех... не знаех защо, но просто си мислех, че няма да се върнеш.

По лицето му премина раздразнение.

— Казах, че ще се върна.

Тя му съобщи, че още не е намерила Майснерови.

— Ще проверим в Цюрих — каза той.

Щом чу думата „проверим“, от гърба ѝ се свлече огромна тежест. В хотела той поиска сметката. Отидоха в стаята.

— Успях да се сдобия с малко пари в Цюрих — каза той, преброи двадесет и пет лири и ѝ ги подаде. — За разходи.

— Но...

— Но какво?

— Не знаех кога ще успея да ти ги върна.

— Това не са мои пари, а пари на „Дейли нюз“. За тях това е капка в морето, пък така или иначе те много харесаха твоята история, така че парите по право ти принадлежат.

— Не знаех как да ти благодаря — каза тя съвсем искрено. После започна да прибира нещата на Нико.

Той стоеше зад нея и Ана усети, че ръцете му я обгръщат.

— Има един начин — каза той.

Усети как я обзема някакво отвращение, когато той се притисна до нея. Усети неговата възбуда.

— Уилсън, аз...

На вратата се почука. Ръцете му се отдръпнаха. Камериерката влезе и попита дали може да почисти стаята. Ана видя как очите му проблеснаха, а лицето му се зачерви.

Уилсън бе наел кола и те стигнаха в Цюрих още същия следобед. Червеният кръст вече бе разлепил списъци с изчезнали хора.

Майснерови не бяха в никакви списъци. Един изнервен служител не можа да им даде никаква надежда. Брейд го помоли да позвъни на Червения кръст в Женева.

— Невъзможно — каза мъжът. — Нямам време.

— Слушайте, аз работя за „Дейли нюз“. — Той извади журналистическата си карта. — Ако не се обадите, ще изпратя статия в

Лондон и ще пиша, че Червеният кръст пет пари не дава за изчезнали хора.

Служителят се обади. И в Женева не бяха чували за Майснер. Нищо не бе постъпвало по каналите от Алтенкирхен, Фелдкирх и Блуденц.

Отидоха в една стая отзад, където имаше повече място.

— Какво ще правиш с Нико? — попита Брейд.

Този въпрос не излизаше от съзнанието ѝ. Вече бе решила.

— Ами ако Майснерови са загинали?

Тя не допускаше такава възможност, докато не бе видяла тялото под моста. Сега изглеждаше абсолютно възможно: да са ги застреляли граничарите, докато са пресичали нелегално реката, или лодката да се е преобърнала и водата да е отнесла телата надолу, така че никой да не ги намери в продължение на няколко седмици.

— Ще го дадат в сиропиталище — каза тя. — Той никога няма да научи кой е бил, кой е и въобще нищо за себе си.

Брейд кимна.

— Нещата в Европа ще се влошават. И ако започне война... — Той не довърши изречението.

— Ще го взема със себе си. Ще поддържам връзка с Червения кръст и когато намерят Майснерови... — На ум ѝ бе дошла думата „ако“, но тя я преглътна. — Когато намерят Майснерови, аз ще им го доведа или Майкъл и Рут ще дойдат в Англия да си го вземат. Но междувременно той ще е на сигурно място.

— А пари откъде ще намериш?

Тази мисъл ѝ бе минала през ума, но после бе решила да не мисли повече по въпроса. Щом трябваше, щеше да се върне във фермата на баба си. Поне този път ще има Нико. Но какво щеше да прави с бебето, което растеше в утробата ѝ дори и в този миг?

— Ще се оправя.

— Заминавам довечера с влака — каза Брейд. — Ако искаш, „Дейли нюз“ ще ти поеме билета. Можем да заминем заедно.

Ана бързо си съгласи. Брейд направи резервация за спален вагон и тя си даде сметка колко комфортно пътуват журналистите по света.

Той даде бакшиш на шафнера да наглежда Нико и я покани на вечеря във вагон-ресторанта. „Това е толкова нереално — помисли си тя: — блясъкът, скъпите вечерни облекла.“ Струваше ѝ се, че е

попаднала на друга планета. Докато влакът се носеше в нощта, прекосявайки Швейцария и навлизайки във Франция, тя бе обгърната от топлина и лукс, почти хипнотизирана от поклащането на вагона, от розовите абажури, бляскавите съдове, белотата на покривките и салфетките. Светът навън бе потънал в гъста чернилка и само от време на време проблясваха светлини, когато прекосяваха някое село.

Тя се отпусна и остави Брейд да взема решенията. Той поръча писия, шатобриан и бутилка „Нуи сен Жорж“. Докато вечеряха, разказваше за себе си. Това бе тема, която го бе погълнала изцяло.

Ана научи, че е първо поколение южноафриканец и баща му е основал там вестникарска империя. Уилсън Брейд бил изпратен преди няколко години на Флийт стрийт, за да добие журналистически опит, така както други родители биха изпратили децата си в университет.

— Един ден ще се върна и ще поема нещата от стареца — каза той. — Такава е уговорката.

Ана усети, че поглъщайки виното, все по-лесно понася Брейд и неговият акцент почти престана да я дразни. Беше доста хубав, решителен, енергичен, с някаква животинска привлекателност, но тя усещаше и животинска жестокост някъде под повърхността. Той не беше Бен Рамзи, но Бен бе мъртъв и тя трябваше да потисне мислите си за него. Истинското сравнение бе спрямо Куно, а всеки би бил подобър в сравнение с него. Докато Брейд говореше за успехите си на Флийт стрийт, как изпреварил „Мейл“ с тази статия и „Експрес“ с онази, Ана продължи да го изучава. Бавно пред нея започна да се очертава пътека през лабиринта.

Когато се върнаха в купето, Нико спеше. Койките бяха приготвени, една над друга.

— Коя предпочиташ — попита Брейд.

— Ако не възразяваш — долната, за да съм по-близо, ако Нико се събуди.

Той намери плоска бутилка уиски в чантата си и я отвори.

— Глътка преди лягане? — Тя отпи малко. — Най-доброто уиски, което може да се намери. Хайде да седнем малко. Рано е още за лягане.

Той седна до нея и обви раменете ѝ с ръка. В начина, по който го направи, имаше собственическо чувство, сякаш тя му принадлежеше.

И в определен смисъл тя чувстваше, че е така. Той започна да гали с ръка гърдите ѝ.

— Изгаси лампата — каза тя.

— Не се срамуваш, нали?

— Може Нико да се събуди.

— И какво от това? Какво, по дяволите, разбира той?

Но Брейд изключи лампата и купето остана в синкавия полумрак на нощното осветление на тавана. Той я целуна. Тя държеше устните си стиснати. Усети ръката му на закопчалката на сутиена си, а после пръстите му върху зърното на гърдата си.

— Почакай минутка — каза тя.

Отиде в банята и съблече бельото си, оставайки само по бикини. Той бе свалил панталоните си и бе готов за нея. Тя легна по гръб, разтвори крака и той проникна в нея.

Тя слушаше потракването на колелата по релсите. Неговият ритъм ставаше все по-бърз и по-бърз, докато усети, че започна да се извива и потръпва. Той продължи да лежи върху нея още няколко секунди, после тромаво се отдръпна и запали цигара.

„Беше удивително лесно“ — помисли си тя. Не се чувстваше отвратена и изплашена, както беше с Куно. Уилсън Брейд просто правеше това, което правят мъжете. То нито ѝ бе доставило удоволствие, нито я бе отблъснало; остана равнодушна, сякаш всичко се случваше с някой друг.

За първи път в живота си усети, че контролира ситуацията, в която се намира. И за първи път усети, че контрол означава власт. Беше странно и упойващо преживяване.

ГЛАВА ШЕСТА

Ана често си мислеше какво ли щеше да стане с нея, ако не бе се качила с Уилсън Брейд на влака за Лондон. Тогава бе сигурна, че той ще се опита да прави любов с нея, че дори ще я изнасили, ако не се съгласи. За да избегне това, тя трябваше да се раздели с него в Цюрих и да намери британския консул — тогава целият ѝ живот щеше да тръгне в друга посока.

Но тя бе спала с него, това бе важно, неведнъж, а два пъти по време на пътуването, защото той я бе пожелал още веднъж малко преди да пристигнат в Кале Маритим.

Беше много странно прибиране у дома: като прибиране в непозната страна, в този смисъл, че тя не познаваше никого, към когото да се обърне, никакви училищни приятели, на които би могла да звънне и да каже: „Мога ли да пренощувам у вас? И между другото имам едно бебе със себе си и съм бременна с второ.“

Но да се върне с Уилсън Брейд, това напълно променяше нещата. Въпреки че бе чужденец във Великобритания, той познаваше страната по-добре от нея и се чувстваше много повече у дома си, отколкото тя самата.

— Какво ще правиш? — беше я попитал във влака, после и във ферибота, а тя всеки път му отговаряше, че първо ще иде в Червения кръст.

Сега, по пътя от Фолкстън за Лондон, той каза:

— Ще ти вземат Нико.

Тя изведнъж се разтревожи. През последните дни със своята безпомощност и нужда от нея Нико бе хвърлил в хаос чувствата ѝ. Тя бе винаги близо до него, бе прекарала с него повече време, отколкото майка му, и го бе разхождала из виенските паркове, като се правеше, че е неин. Усещаше, въпреки че беше много млада, че майчинското ѝ чувство е много силно развито. Всъщност тя през цялото време бе завиждала на Рут.

— Но защо?

— Ще видиш, че според английските закони, за да задържиш Нико, ще трябва да го осиновиш. А те никога не биха позволили самотна майка да осинови дете.

— Какво ще стане с него тогава?

— Ще направят това, което щяха да направят швейцарците, ще го изпратят в сиропиталище, докато открият родителите му. Ако от Вътрешното министерство искат да си измият ръцете, ще кажат, че той не е британски поданик, и ще го изпратят обратно.

— Няма да го изпратят!

— Защо не? В крайна сметка той е австриец.

— Защото няма да им позволя!

Тя погледна към бебето в скута си. Ако то вече не принадлежеше на Рут — а все повече и повече изглеждаше, че с Майснерови се е случило нещо ужасно, значи беше нейно. Нейното бебе. Усети, че я обхваща топлина и желание да го закриля.

— Ще го заведе във фермата на баба ми. — Тя му разказа за брулената от ветровете къща на баба си в Уелс.

— Звучи ми страшно примитивно, но вероятно така ще е най-добре. Но не можеш да пътуваш днес. Ще пристигнеш чак през нощта. Аз ще отида при баща ми в Хемпшир за няколко дни, защо не дойдеш с мен, после ще те закарам в Уелс.

Следобеда тръгнаха от Лондон в тъмносиния „Райли“ на Брейди, преди да се здрачи, се изкачиха на хълма на изток от Уинчестър.

Тогава тя видя за първи път Ъсбърн, къщата, която щеше да стане много важна за нея. Беше построена от сив камък и се намираше на един хълм. Беше оградена с парк, осеян с брястове и букове, а под нея течеше малко поточе.

Беше ъгловата, проста и сива, описание, което идеално пасваше на бащата на Уилсън, Джок Брейди, установи Ана, когато се запозна с него.

В късния следобед навлязоха в една добре поддържана алея, обточена от двете страни с нарциси. По пътя от Лондон Уилсън ѝ бе казал:

— Баща ми е презвитерианец от старата школа. Огън и жупел. Така че по-добре да чуе историята, която ти ми разказа първоначално. Ако му кажем истината, ще започне да се меси и да дава съвети.

След като една от прислужниците отведе Ана в стаята ѝ и пое Нико от нея, те отидоха с Уилсън в кабинета на Джок Брейд, където тя бе представена като съпругата на колега от Америка, убит в Полша.

По всичко личеше, че в този момент Джок Брейд въобще не би обърнал внимание, дори тя да беше вдовицата на марсианец. Няколко часа преди това той бе получил остри болки в главата.

Лежеше облечен в халат върху дневните си дрехи, отпуснат на една кушетка в кабинета си пред буен огън в камината. Болката бе така силна, че той не можеше да си помръдне главата, за да ги поздрави. Просто лежеше със затворени очи и устни, които бавно се движеха в молитва.

Уилсън разпита икономата и разбра, че предната вечер Джок бе кашлял и кихал.

— От колко време е така?

— От обяд, господине.

— А лекар? Къде е проклетият шарлатанин?

— Господине, той има свой собствен доктор, един джентълмен от Уинчестър, който се занимава с хомеопатия. Не иска да викаме никой друг.

— И?

— Ами, господине, той е заминал на конференция.

— За бога, извикайте някой друг!

— Кого, господине?

— Господи, откъде да зная! Трябва да има някой. Ако трябва, извикайте някой от Лондон.

В този момент се намеси Ана.

— Мисля, че зная какво му е — каза тя. — Майка ми имаше такива пристъпи. Това е синусит.

— Не е ли просто хрема?

— Ако си имал, ще знаеш, че не е — каза тя. — Виждала съм майка ми да плаче от болка.

— И как се лекуваше тя?

— Има само един начин — с пара.

— Ако знаеш какво трябва да се прави, тогава действай.

Прислугата намери евкалиптово масло, леген, вряща вода и хавлиена кърпа, а Уилсън бе изпратен да купи аспирин.

— Той никога не би глътнал аспирин — каза Уилсън, но въпреки всичко отиде.

Болката бе толкова жестока, че Джок бе готов да тръгне срещу религиозните и хомеопатичните си убеждения и с радост взе аспирин. Ана му даде четири. Когато Уилсън се изненада, тя каза:

— Баща ми беше лекар и даваше на майка ми по четири аспирина.

Те хванаха Джок от двете страни и го заведоха до стола му зад бюрото с димящия леген пред него. Тя покри главата му с кърпа и го накара да вдишва евкалиптовите изпарения.

Седя до него през по-голямата част от нощта. На всеки три-четири часа му даваше още аспирин и продължи да пълни легена с гореща вода. В ранните утринни часове Джок се почувства по-добре. Синусите му започнаха да се отпушват и болката намаля.

Уилсън си бе легнал, така че Ана помогна на Джок да легне на кушетката и донесе одеяла и възглавница. Сега разбра откъде Уилсън е наследил мощното си телосложение. Джок преваляше средната възраст, а бе много як. Косата му бе посивяла, но кожата му бе розова, а очите му, изгубили блясъка си заради болката, когато тя пристигна, бяха възвърнали остротата, която бе част от характера му.

— Ти си добро момиче — каза Джок и тя различи в гласа му дълбоко отекващите нотки от шотландските планини.

Той легна по гръб и Ана го попита дали ще иска топло мляко с малко уиски в него.

— За млякото ще съм благодарен — каза той. — Но не съм близвал алкохол, откакто дадох клетва като младеж.

По-късно в стаята си, за първи път на сигурно място от няколко седмици, тя започна да осъзнава смешната страна на положението си. Горе се грижеше за бебе, което не беше нейно. Долу — за един старец, с когото се бе запознала преди няколко часа.

След още двамайсет и четири часа от лечението на Ана Джок се чувстваше почти добре, беше на крак и продължи да работи.

Тя прекара няколко дни в Ъсбърн и през това време опозна Джок доста добре. Лекуването му бе създавало връзка между тях.

Уилсън й бе разказал за вестникарската империя на баща си в Африка. Сега тя разбра, че той има верига от провинциални вестничета в Южна Англия, в градове като Фарнъм, Чичестър,

Уинчестър, Гилдфорд, Саутхемптън и Портсмут. Някои бяха всекидневници, други седмичници. Когато Джок беше в Англия, Ъсбърн бе мозъчния център. За по-малко от час можеше да стигне с кола до всеки вестник, а с ежедневни фиксирани разговори с Африка успяваше да е в течение на това, което ставаше там.

Той непрекъснато пътуваше между Африка и Англия и имаше резервиран апартамент в един от лайнерите на Юниън Касъл.

Ана започна да вижда Уилсън в различна светлина. В Алтенкирхен и в Швейцария той бе нетърпелив и агресивен, качества, които в онази обстановка бяха добродетели. Сега тя видя човек, който се бои от баща си. Джок се отнасяше с него, сякаш той още беше момче, а Уилсън се държеше така, сякаш наистина е. Не пиеше и не пушеше в присъствието на баща си. Тя го видя да пуши навън. Нощем, когато идваше в стаята ѝ, тайно донасяше бутилка уиски.

Денят в Ъсбърн започваше с молитва. Цялата прислуга се събираше в дневната и Джок четеше Библията, а после запяваше химн и повеждаше останалите. След това се залавяше за работа. Обикновено пристигаше някой от директорите или редакторите и отиваше направо в кабинета му. След около час човекът обикновено излизаше бледен и треперещ. Тя често чуваше гласа на Джок, когато разговаряше по телефона, и строгите нотки кънтяха из стаите на долния етаж, докато той говореше с генералния директор в Йоханесбург.

Въпреки голямото си богатство той живееше просто. Ядяха обикновена храна, а по време на хранене пиеха вода. Обикновено разговорите се въртяха около цените на отпечатването или намаляването на приходите от реклами. Изглежда, той не се интересуваше много от съдържанието на вестниците. Когато Уилсън се опита да му разкаже какво става в Европа, той каза:

— Никога не съм имал доверие на католиците и никога няма да имам.

Неговата рязкост не се простираше върху Ана. Контрастът бе толкова явен, че Уилсън ѝ каза:

— Никога не съм го виждал да се държи така с някого, освен с майка ми малко преди тя да умре.

Веднъж Ана играеше с Нико на слънце на терасата. Тя усети, че Джок ги гледа от прозореца на кабинета си. Наблюдава ги известно време и после дойде при тях. Седна на един плетен стол и се загледа в

Нико, който лежеше по корем, риташе с крака и махаше с ръце, сякаш се опитваше да плува на постелката.

След кратко мълчание Джок бръкна в джоба си и извади от портфейла си пожълтяла снимка. На нея се виждаше жена в дълга рокля, наведена над бебешка кошарка, в която едно бебе се опитваше да се изправи.

— Жена ми Агнес — каза той. — И Уилсън, когато още беше пикльо. Снимката е правена в Кейптаун. Искан да имам шестима синове и шест дъщери. Аз самият произхождам от голямо семейство. Бяхме осем. Но всички умряха.

Ана се опита да си го представи на маса, около която са насядали дванайсетте му деца, а срещу него — жена му. Набожен патриарх.

— Дааа, голямо семейство. И цяло ято внучета. Човек като мен има нужда от такова нещо. Когато си основал нещо и си го изградил, имаш нужда от синове и внуци. Сега не се вълнувам много какво ще се случи, като умра.

Ана усети, че той е в настроение, и каза:

— Но знаете, че го има Уилсън. Сигурна съм, че той ще ръководи нещата така, както вие искате. Пък и дотогава има много време.

Но болката бе напомнила на Джок, че всички сме смъртни, и не беше лесно да се прогонят тези мисли от главата му.

— Е, да, той се оправя добре. „Дейли нюз“ е добър вестник. Но писането е лесната част от работата, трудното е да въртиш нещата — дори когато Господ ти помага. Надявам се, че си казвате молитвите.

— Да. — Ана наистина ги казваше, но повече от суеверие, отколкото от вяра.

— Ти си добро момиче. — Джок се наведе и остави Нико да го хване за пръста. — Това искам. Внук. Запознавал съм се с някои от приятелките на Уилсън. Никак не ми харесаха. Мигли и червени устни. Разкажи ми за съпруга си.

Тя разказа за Бен и установи, че може да говори за него без от очите ѝ да бликват сълзи.

— Изглежда, е бил добър човек. Мъчно ми е за теб. — Рязко, сякаш изведнъж си спомни, че е работен ден, той стана от мястото си и отиде в кабинета си. Тя осъзна, че е станала свидетелка на едно от редките му размеквания и сантименталност.

Следващата сутрин се обади на Уилсън от „Дейли нюз“. Когато я намери, той ѝ каза с нескрито възмущение:

— Викат ме в Лондон. Предполагам, че ще ми предложат работа като дипломатически кореспондент! Преди два месеца ми бяха намекнали за това.

Тя усети внезапен хлад. Знаеше какво трябва да направи, но още не бе дошъл моментът за това.

— Поздравявам те — каза тя.

— Зная, че бяха много доволни от материалите ми от Европа. Особено от Австрия. Смазах конкуренцията. Публикувах шест-седем специални материала. — Той бе така увлечен в своята еуфория, че не усети, че настроението ѝ се промени. — Нали няма да имаш нищо против да вземеш влака до Уелс?

— Не.

— А аз ще ти се обадя някой път. Да видя как се оправяте с Нико. — Очакваше благодарност, но тя го гледаше с празен поглед. Той хвана брадичката ѝ с ръка и я целуна по челото. — Знаеш ли, че съм много увлечен по теб. Старецът също.

Ана взе влака до Херефорд, от там автобус до Хей он Уай и такси до края на разбития селски път, който водеше до фермата „Колд Хил“.

— Щях да те закарам точно до къщата, злато — каза шофьорът на таксито, — обаче ресорите ми няма да го понесат. — Той потупа нежно своя „Морис“.

Плати му с парите, останали от двайсет и петте лири, които Уилсън Брейд ѝ бе дал, и като настани Нико на хълбока си, тръгна по коловоза към фермата.

Денят бе хладен и вятърът навеждаше тревата до земята. Тук, по високите хълмове над река Уай, зимата не бързаше да си отива. По върховете на планината все още се виждаше сняг.

Къщата се очертаваше на фона на сивото небе. Тя също бе сива, с черен покрив от плочи, лъскави след дъжда.

Беше се стегнала по време на пътуването, казваше си, че няма да остане за дълго, но въпреки това, когато стигна до портата, духът ѝ бе съвсем паднал.

Беше забравила колко е занемарена къщата. Счупените стъкла бяха заменени с дъски. Боята на вратата се лющеше и дъските се бяха нацепили. Стъпваше се само по кал.

— Бабо! — извика Ана. Но никой не отговори.

Тя влезе. Черната кухненска печка, която помнеше вечно запалена, бе угаснала и кухнята дневна бе леденостудена и ужасно разхвърляна. Пред празната камина имаше два стари стола, върху единия имаше одеяла и възглавница. В единия ъгъл на стаята имаше вонящ стар примус.

Качи се на горния етаж. Стаята, в която беше спала, си беше точно такава, каквато я помнеше и точно както я беше оставила. На нощното шкафче още имаше нейни фиби и един роман, който бе чела. Помисли си, че сигурно баба ѝ въобще не е влизала тук.

Имаше две легла и Ана остави Нико върху едното. Излезе до навеса и се върна с кофа въглища, почисти печката, запали я, взе примуса на горния етаж и го запали. Когато се върна долу, баба ѝ беше на вратата.

— О — каза тя. — Върнала си се. Взе ли пощата?

Беше все така спаружена, мръсна и сбръчкана, каквато Ана я помнеше и от която изпитваше ужас. Сега куцаше и Ана разбра, че била паднала скоро след заминаването ѝ за Виена.

След падането на старицата ѝ било трудно да се качва на горния етаж и заживяла на долния. Спеше в едно от креслата. Храната ѝ се състоеше изцяло от консерви и тя я затопляше на примуса. Печката не беше палена от месеци. Това беше нейният свят — креслото, примусът, леген със студена вода, в който се миеше, калният двор и овцете на хълма.

Тази първа нощ Ана лежеше на леглото си и слушаше вятъра, който яростно ревеше по върховете, и усещаше, че ако е имала някакви съмнения относно това, което трябва да прави, сега те бяха изчезнали.

Падането бе състарило госпожа Мънкън и бе засегнало мозъка ѝ. Тя бързо изпадаше в старческа деменция. Например реши, че Нико е брат на Ана, и Ана я остави да си мисли така. Тя и преди не беше много разговорлива, но сега почти нищо не казваше.

Ана отиде при районната медицинска сестра, за да вземе някои неща за Нико, и ѝ разказа за баба си.

— Ходех често да я наглеждам — каза сестрата, — но тя заплаши, че ще ме застреля.

Вечерите бяха най-тежки. Имаше само газени лампи и свещи и госпожа Мънктън прекарваше времето в изчисляване на парите в банковата си сметка, докато Ана четеше „Айвънхоу“ и „Роб Рой“. Понякога бабата не можеше да познае Ана и я мислеше за дъщерята на един отдавна умрял съсед, който живееше от другата страна в Бредуордин.

Ана пое домакинството. Изми и почисти стаите, лъсна печката и започна да готви истински ястия. Изглежда, госпожа Мънктън бе забравила как се използват вилица и нож, защото понякога използваше тъпата страна на ножа, за да си отреже месото.

Ана концентрира цялото си внимание върху Нико, това бе нейният начин да се откъсне от заобикалящата действителност. Тя чакаше — искаше да е сигурна.

Един мрачен ден с черни облаци, които се носеха по небето, около две седмици след като бе пристигнала във фермата, Ана сложи масата за обяд и подготви всичко. Наметна един стар шлифер и тръгна надолу по калната пътека към пътя, за да вземе пощата. Обикновено, щом се върнеше, госпожа Мънктън вече беше на масата, защото сега, когато внучката ѝ готвеше, тя чакаше с нетърпение часа за хранене.

Но този път я нямаше в дневната. Ана удари един стар палешник, който висеше на стената, и отиде да вземе Нико от кошарката, за да го нахрани. Кошарката беше празна. За миг тя не можа да повярва на очите си. От шока се вкамени. Втурна се на горния етаж, защото си помисли, че може да го е оставила на другото легло. Но и спалнята беше празна.

Изтича до хамбара. Мина ѝ през ум една стара мисъл — циганите. Циганите и вълците.

— Нико — изкрещя тя. Но в хамбара имаше само няколко пиленца.

— Бабо!

Отвърна ѝ само вятърът, който свиреше около ъглите.

Затича се надолу по хълма, към потока зад къщата, от който баба ѝ носеше вода.

Видя я почти веднага, тъмна фигура, наполовина във водата, наполовина на брега.

— О, Боже! — изпищя тя. Не виждаше Нико. Старицата се бе подхлъзнала или е била повлечена от тежестта на ведрото и бе паднала по очи във водата.

На десетина метра от нея, зад туфа трева, завит в одеяло, беше Нико. Старицата по някаква своя луда прищявка го бе донесла на брега.

Ана видя, че нищо му няма, после хвана госпожа Мънктън за раменете и я измъкна. От носа и от устата ѝ течеше вода. Беше ясно, че е мъртва.

Ана първо отнесе Нико, после с голяма мъка качи тялото на старицата горе в къщата. Наклонът беше стръмен и ѝ отне много време. Помисли си да иде да извика помощ, но най-близкият съсед се намираше на два километра нагоре по един друг хълм и след като бе изтеглила тялото до къщата, тя си даде сметка, че няма да има сили да стигне дотам, носейки и Нико — не можеше да го остави.

Тази нощ двамата с Нико останаха в спалнята на горния етаж и през цялото време, докато не се отпусна в тревожна дрямка, тя си мислеше за тялото, което лежеше на кухненския под. Вятърът продължаваше да духа и къщата неспокойно стенеше. Гредите се издуваха и се свиваха. Чувахе шумове, които никога до този момент не бе чувала, и в съня ѝ се появяваха удавени деца.

Следващата сутрин с Нико в ръце тя измина три километра, за да стигне до телефонната будка на пътя, и се обади в погребалното бюро и в полицията. Скоро други вземаха решенията вместо нея.

Тя не познаваше никого в Хей, но изглежда всички познаваха госпожа Мънктън. Полицията знаеше кой е нейният адвокат, а нейният адвокат знаеше коя е банката ѝ. Ако на Ана ѝ бе минавало през ум да наследи фермата на баба си, тези мисли скоро бяха разсеяни, защото се оказа, че от много години баба ѝ е под наем фермата „Колд Хил“ нямаше никога да стане нейна, тя бе на банката. И парите, които баба ѝ пресмяташе всяка вечер, не бяха повече от тридесет лири.

Тя научи всичко това в продължение на няколко часа, докато служителите от погребалното бюро отидоха във фермата, за да докарат тялото. Старицата е притежавала едно нещо преди смъртта си и това беше място за гроб, където я погребяха на следващия ден.

Ана знаеше, че няма да може да прекара още една нощ във фермата. Двамата с Нико останаха да пренощуват на квартира недалеч

от главния път. След погребението тя седна с Нико на леглото и преброи парите. Банката бе заплатила за погребението, но след това бе замразила сметката до отваряне на завещанието. След като плати квартирата, щяха да ѝ останат не повече от пет лири.

Времето бе дошло.

Въпреки че не беше сигурна, че е бременна, тя реши да поеме риска. Нямаше друг начин.

Отиде в пощата, помоли да ѝ развалят банкнотите на шепа монети, затвори се в червената телефонна будка на пазара и се обади във вестник „Дейли нюз“.

— Господин Брейд, моля.

— Няма го.

— Във връзка с някакъв материал ли е излязъл?

— Не. Не е тук. Замина. — Чу се полуприглушен смях и после тя долови нечий глас, който казваше на някой друг: — Някое от момиченцата на Брейд.

— За Европа ли е заминал?

— Не, изобщо замина. Напусна. Напусна вестника.

Чу се щракване и затвори телефона.

Обади се в Ъсбърн.

— Може ли да говоря с господин Брейд?

Тя имаше предвид Уилсън, но от другата страна се чу гласът на Джок.

— Извинете, че ви обезпокоих — каза тя. — Искях да говоря с Уилсън.

— Няма никакво безпокойство. Но Уилсън го няма. В Лондон е.

— О!

Сигурно гласът ѝ е потреперил, защото изведнъж той каза:

— Добре ли си, Ана?

— Да.

— А Нико? Няма му нищо на малкия пикльо, нали?

В гласа му се усещаше загриженост и това реши нещата. Откакто бе заминала за Уелс, никой не бе показвал и най-малка загриженост за тях двамата. Гърлото ѝ се сви.

— Ана, на телефона ли си?

— Да — каза тя.

— Какво има? Разстроена си. Усещам по гласа ти.

— Не. Аз...

— Какво има тогава? Кажи ми! — Гласът му прозвуча властно.

Тя му каза всичко, без това, че беше почти сигурна, че е бременна.

Отначало говореше със запъване, после думите започнаха да се изливат една върху друга, оставяйки изреченията недовършени. Но полека-лека той започна да получава представа за това, което се бе случило.

Когато свърши, тя се почувства съвсем безсилна и нещастна. Тогава Джок каза:

— Добре. Идваш тук. Има ли хотел в града?

— Да.

— Иди в хотела. Вземи си стая. Нахрани се. Веднага изпращам колата.

След като остави слушалката, тя постоя няколко минути в телефонната кабина. Ето това можеше да направи човек, ако е добър и има пари, мислеше си тя. Човек можеше да бъде магьосник, добра фея, която променя живота на хората.

Пристигна в Ъсбърн късно вечерта. Бяха само двамата — Джок и тя. Ана изпита чувството, че е свързана с нещо, чувство, което не бе изпитвала, откакто се бе върнала от Виена. Той ѝ каза, че Уилсън се бил скарал с „Дейли нюз“ и напуснал.

— Нещо във връзка с това, че не получил повишение — каза той. — Мисля, че се държи глупаво. Глезотии. Все едно, напусна и се премести в „Икзаминър“. Абсолютен парцал, но предполагам, че опитът там ще му бъде полезен, когато дойде в Африка.

Следващата сутрин пристигна Уилсън. Тя разхождаше Нико точно пред терасата, когато той спря синия си „Райли“. Уилсън приближи, лицето му бе помръкнало и недоволено.

— Какво правиш тук?

Беше по-лесно, защото той се държеше толкова грубо.

— Бременна съм от теб — каза тя.

— Какво!

— Истина е.

— О, Боже! — После в очите му се прокрадна страх. — Казала ли си на стареца?

В този момент Джок излезе от къщата и се приближи до тях.

— Каза ли?

— Не.

— О, ти си дошъл — каза Джок вместо поздрав. — Не си напуснал още „Икзаминър“, нали?

Уилсън се усмихна дръзко:

— Не, татко.

— Е, това вече е нещо. — След това кимна към Ана. — Виж кой дойде.

По-късно Уилсън дойде в стаята й. Беше пил.

— Каква е тази игра? — каза той.

— Няма никаква игра.

— Хайде, много добре знаеш какво имам предвид.

— Сигурна съм, че съм бременна.

— Да, но от кого?

— Странен въпрос.

Лицето му пак помръкна, този път не просто от неудоволствие. Той бе дошъл, за да се опита да я сплаши, помисли си тя. Да я извади от равновесие. Тя си каза, че трябва да е спокойна.

— Ако си бременна, тогава трябва да направим нещо.

— Какво например?

— Познавам някои хора в Лондон. Те ще кажат какво трябва да се направи.

— Искаш да кажеш аборт?

— Какво друго?

Веднъж, когато тя бе на тринайсет години, пред вратата на къщата им в Уинчестър бе дошла млада жена на двайсетина години, бледа като смърт. Доктор Уебстър я бе приел и Ана бе забелязала по краката й кръв. Скоро пристигна линейка и отведоха жената на носилка. Баща й нищо не каза, но майка й изкоментира случката. Така тя бе научила за нелегалните аборти.

— Не мислиш да го задържиш, нали? Самотна жена с бебе не живее леко.

Тя виждаше как работи мозъкът му: да я изплаши, да я разколебае и после да й плати и да се отърве от нея.

— Не смятам, че баща ти ще се зарадва много, ако те чуе да говориш така.

Ефектът бе незабавен и разтърсващ. Очите му се разшириха и той се извърна, сякаш да види дали Джок не се е появил някъде зад него.

— Няма да го направиш.

— Защо не?

— Ами... ще трябва да му кажеш за Нико, за това, че той не е твое дете.

— И без това ще му кажа. И без това не мисля, че беше много умно да не му кажем от самото начало. Просто ще му кажа, че цялата история е била твоя идея.

— А ако аз отрека, на кого мислиш, че ще повярва той? Аз съм негов син.

— Истина е — каза тя. — Тогава няма значение какво ще му кажа, защото той и без това ще повярва на теб.

Те се гледаха очи в очи известно време и тогава тя разбра, че е победила.

Ожениха се в енорийската черква на Ъсбърн след три седмици. Всичко стана много набързо, защото Джок заминаваше за нос Добра надежда. Ана бе доволна от бързината. Пропускаше втори месец.

ГЛАВА СЕДМА

Малко места в Лондон са се променили така както Челси. Когато Ана отиде да живее там с Уилсън Брейд точно преди войната, под Челси се разбираше кварталът между Слоун скуеър и Таун Хол.

Това бе едно село и Кингс роуд бе централната му улица. Имаше месари и зарзаватчии, евтини ресторанти, магазинчета за риба, бакалии по ъглите и мъжки шивачи. Имаше една билиардна зала и дузина магазинчета за цигари и тютюн, на които имаше надписи, че се дават стаи и апартаменти под наем. Зиме улиците се изпълваха с миризмата на изгорели въглища и сгур.

Нямаше закусвални с хамбургери, нито пицарии, нито бутици, нито магазини за плочи, нито рок музика.

Имаше много писатели и художници, скулптори, музиканти и хора, движещи се с тях, с които не правеха нищо друго, освен да пият по кръчмите. Повечето нямаха пари. Животът бе разгулен, бохемски и сексуално освободен.

Уилсън Брейд имаше апартамент в центъра на Челси.

За да се омъжи, Ана бе излъгала и по време на церемонията си даде дума да направи всичко възможно това да е успешен брак. Толкова бе задължена на Уилсън.

Това решение бе поставено на изпитание почти веднага, защото тя бързо откри, че човекът, за когото се бе омъжила, не беше онзи, когото познаваше преди. Уилсън, когото бе срещнала в Австрия, бе професионален вестникар, който си вършеше работата с агресивност и ентусиазъм. Уилсън, с когото бе в Ъсбърн, бе младият господин Уилсън, който се държеше съвсем възпитано пред своя татко. Но съпругът ѝ в лондонско обкръжение бе съвсем друг човек.

По сложен начин у него се съчетаваха наивност и упадъчност. Лондон го очароваше и впечатляваше. Той сякаш го поглъщаше целия и казваше: „Виж ме, това съм аз!“.

Тя доби представа за тъмната страна на характера му още на другия ден след сватбата. Бяха прекарани първата нощ в Ъсбърн, а след това веднага заминаха за Лондон с Нико, защото Уилсън бе

започнал наскоро да работи за „Икзаминър“ и не можеше да си вземе отпуска.

Спряха на Уолпоул стрийт и първото нещо, което тя забеляза, бе, че пердетата на долния етаж са спуснати. Когато влязоха, разбра защо. Дневната сякаш бе излязла от приказките за Хиляда и една нощ. Стените бяха боядисани в тъмночервено, а пердетата бяха черни. Имаше два дивана, отрупани с възглавнички, каквито бяха пръснати и по пода. Единствената светлина идваше от мъждиви лампиони.

В спалнята имаше огромно двойно легло. То не беше оправено и черните чаршафи бяха смачкани и миришеха на застояло.

Това бяха двете основни стаи. Имаше още една спалня, в която нямаше мебели, баня с ръждясали тръби и прогнили тапети, кухня, която гледаше към един запуснат двор, цялата затрупана с мръсни чинии.

Когато се върнаха, в дневната той забеляза изражението на лицето ѝ.

— Не ти ли харесва?

— Просто... не съм виждала друга такава стая.

— Нали е прекрасна? Денис избра цветовете.

— Кой е Денис?

— Денис Кийн. Ще те запозная. Искаш ли нещо за пийване?

Тя поклати глава и той си наля половин чаша джин, която изля наведнъж в гърлото си.

— Ще те запозная с всички. С Денис, и с Памела, и с Ралф. Ще те запозная с цялата банда.

Той негодуваше до последния момент преди сватбата. Сега се държеше по-човешки и тя се чудеше дали се е примирил със съдбата си.

Нико щеше да спи в свободната спалня и тя започна да търси нещо, което би могла да използва вместо легло, докато купят свестни мебели. Избра един от матраците на дивана, но Уилсън не искаше да се разваля видът на дневната.

— Той трябва да спи някъде — каза тя.

— Не върху тези неща. Ще ги изцапа.

— Уилсън, та той е бебе.

— Да, но не е мое бебе.

— Разбира се, че е твое бебе. Поне докато намерим Михаел и Рут.

— Я не говори глупости. Много добре знаеш, че няма да ги намерим. Погледни истината право в очите. Сега си приклещена с тяхното дете. Ти. Не аз.

Уилсън си наля още един джин и след това остави бутилката.

— Излизам — каза той.

Уморена и ядосана, Ана започна да хвърля възглавниците от диваните.

— Какво правиш.

— Ти не чуваш какво ти казвам. Нико трябва да спи някъде.

— Не върху тези! — Той хвана една възглавница и направи опит да я издърпа от ръцете ѝ. Тя се бе вкопчила свирепо в нея. Но той бе по-силен и тя се свлече на земята.

Уилсън я погледна.

— Никога повече не прави това. Когато кажа нещо, не се шегувам. — Той направи пауза и после добави: — Ти се сдоби с това, което искаше. Сега трябва да живееш с него.

Той се обърна и излезе от стаята. Тя чу как се хлопва пътната врата, а после и запалването на колата. Тя беше с отворен ауспук и вдигаше страхотен шум. Запита се дали той отива да види Денис и останалите от бандата. Не беше най-доброто начало на семеен живот, но едва ли беше повече от това, което тя заслужаваше.

Европа вървеше към война. Аншлусът между Германия и Австрия бе последван от завземането на Судетенланд от германците. Британският министър-председател Невил Чембърлейн летеше напред-назад, за да разговаря с Хитлер в Мюнхен, правейки опити да запази мира. Усещаше се потисната истерия, хората в Лондон търсеха забрава в кръчмите.

Началната бременност на Ана се характеризираше с остри пристъпи на гадене и повръщане и ѝ отнемаше всички сили. Тя едва се грижеше за Нико. Повечето време беше сама. След няколко седмици в Лондон „Икзаминър“ изпрати Уилсън в Европа, за да отразява надигащата се криза.

Това бе огромно облекчение за Ана. Даде ѝ възможност да свикне с ролята на съпруга и майка, роля, в която тя с известно усилие се вживя за няколко месеца. Изглеждаше направо невероятно, че преди по-малко от година бе тръгнала от Англия за Виена. От този момент нататък всичко бе от една вихрушка и животът ѝ бе излязъл извън контрол.

Отсъствието на Уилсън ѝ даде възможност да си поеме въздух, да върне своя свят обратно на оста му, въпреки че тази ос бе съвсем различна. Беше все още много рано да мисли за бъдещето. Едва успяваше да се оправи с настоящето. Постепенно започна да опознава Челси и района, в който живееше. Първият член на „бандата“, с когото я запозна Уилсън, бе Памела Кинкейд, която живееше на приземния етаж в съседната къща. Бе едра, червендалеста, с къса коса и носеше сако от туид. Пушеше цигари „Абдул“ с късо черно цигаре, носеше монокъл и псуваше наляво и надясно. Наричаше Уилсън Уили.

Преди да замине за Европа, Уилсън я заведе на няколко от нейните събирания. Всички гости бяха или жени, или женствени на вид мъже. По-късно тя откри, че някои от жените бяха мъже, а някои от мъжете — жени.

Когато Уилсън замина, Памела идваше и си отиваше от апартамента на Ана, ту искаше на заем плик, ту анкерпласт или пък някоя цигара.

Обичаше да идва, когато Ана къпеше Нико. Държеше се безцеремонно и сърдечно, сядаше на тоалетната чиния, слагаше хавлиена кърпа в скута си и казваше:

— Може ли да го подсуша?

Ръцете ѝ бяха големи и непохватни. Нагласяваше си монокъла на окото, вторачваше се в бебето, което лежеше по гръб, и казваше:

— Вълците наричали Маугли „жабче“. Те наистина приличат на жабчета. С изключение на това. — Тя сочеше малкия пенис. — Сега няма заплашителен вид, но, за бога, почакайте само.

Няколко седмици след заминаването на Уилсън Памела покани Ана на парти. Тя пристигна първа. Памела мина зад стола ѝ, за да ѝ налее едно питие. Винаги предлагаше пунш с ябълково вино и джин. Пътьом поглади косата ѝ.

— Много ми харесва косата ти — каза тя.

— Кога ще дойдат другите? — попита Ана.

— Партило ще е съвсем малко. Само ти и аз, скъпа. — После се наведе и се опита да я целуне.

Направи го доста непохватно и Ана успя да й убегне с лекота.

— Не? — каза Памела.

— Твърдо не!

Памела се засмя.

— Жалко. Щеше да е толкова удобно. Но напълно те разбирам. Ще се държа прилично. Честна дума.

Денис Кийн бе по-възрастен от останалите и бе актьор, ако си намереше работа.

Отначало той гледаше Ана с подозрение, сякаш нейното присъединяване към групата щеше да развали взаимоотношенията в нея. Но добродушието й го обезоръжи и скоро отношенията им станаха съвсем искрени и приятелски.

— Той е абсолютно обратен — каза Памела на Ана, сякаш нейните собствени предпочитания бяха съвсем естествени.

Доколкото знаеше, Ана никога не бе срещала мъж хомосексуалист. Само беше чувала и ако някога й бе минавала мисъл за тях, то те й изглеждаха така далече от живота й, колкото са етиопците. Но Денис не беше никак далече. Той й предлагаше нещо, от което тя отчаяно имаше нужда в този момент — приятелство.

Ана почти не излизаше от къщи и често вечер той донасяше бутилка евтино вино и дълго разговаряха. С него тя можеше да се отпусне. Не се чувстваше заплашена. Нямаше сексуално напрежение. С него й беше уютно. Той обичаше да клюкарства и знаеше всичко, което ставаше в Челси, особено в спалните.

Неговото хоби бе да плете на една кука и много вечери седяха заедно, тя плетеше по нещо на две куки, а той изработваше на една кука калъфки за възглавнички.

Денис се присмиваше на Уилсън и това я забавляваше. Винаги го наричаше Буана. Тя установи, че повечето от „бандата“ се отнасяха към съпруга й със същата ирония. Те приемаха неговите пари, неговите питиета и гостоприемство, а после му се присмиваха.

Всички, с изключение на Ралф. Ралф я караше да се чувства неловко. Той беше на двацет и няколко години, беше напуснал семейството си в Уест Каунти, за тяхно голямо облекчение. Даваха му голяма месечна издръжка, само и само да стои в Лондон.

Беше много красив и често в клюкарските вестници публикуваха негови снимки как се храни в някой от скъпите ресторанти.

Беше бледен, строен, с тъмна коса. Под очите му имаше сенки. Всеки път, когато го видеше, Ана си мислеше, че във вида му има нещо болнаво, дори зловещо, и тя започна да го възприема като един Дориан Грей. По-късно не се изненада, когато научи, че бил морфинист.

Денис бе отчаяно влюбен в него и те дори бяха живели заедно известно време, но после Ралф започнал връзка с някой друг и Денис се опитал да се самоубие. Той показа на Ана белезите на китките си.

— Не успя ли и ти да си намериш някой друг? — попита Ана.

— Не можеш просто така да забравиш някого, скъпа — каза ѝ той. — Дори когато главата ти настоява да го направиш.

Питър се роди в началото на 1939-а в болницата „Сейнт Джайлс“ в Кенсингтън. Тя разполагаше с отделна стая. Уилсън не беше в Лондон, но Денис я придружи и когато започнаха родилните болки, той седеше до нея и ѝ четеше статии от „Пънч“.

До средата на годината Ана бе започнала да дели времето си между Лондон и Хемпшир. Когато Джок беше в Южна Африка, тя оставаше в Челси, а когато той пристигнеше в Саутхемптън, подготвяше къщата за него. Тя пак беше бременна и Джок беше на седмото небе.

Уилсън винаги го бе наричал „старецът“ и това започваше да става истина. Той изглеждаше все по-стар.

— Този климат не ми понася. — Джок потупа с ръка хриптящите си гърди. — Имам намерение да продам всичко, което притежавам тук, но сега няма да получа и едно пени, защото всички говорят за война.

— Мислиш ли, че войната приближава?

— Един Господ знае. Искам да дойдеш с мен в Африка, тогава всички ще сте в безопасност.

Но не беше само това. Той бе станал напълно зависим от нея и тя си даде сметка колко е самотен.

Нямаше никакво желание да ходи в Африка, но мисълта да бъде с три малки деца в един апартамент в Челси направо я плашеше. Дори и сега, ако не беше Денис, който идваше да ѝ помага за децата, тя нямаше да успява да излиза сама.

През цялото време Ана се опитваше да разбере какво е станало с Майснерови. Уилсън също правеше опити да събере информация в

Европа. Беше прегледал списъци на хора, попаднали в концентрационни лагери, и бе убедил Секцията за издирване към Червения кръст да удвои усилията си, но не стана ясно какво се е случило с Михаел, Рут, Стефан или Куно. Сякаш земята край Алтенкирхен се бе отворила в този ден и ги бе погълнала. Доколкото Ана можеше да се ориентира по вестниците, това бе нещо, което се случваше доста често, стотици хиляди хора бяха изчезнали с разпадането на Европа.

Хората говореха, че войната няма да започне преди Нова година, и Джок бе уредил пътуването им за началото на октомври. Но нещата изведнъж се ускориха и обявяването на войната ги изпревари. Чембърлейн произнесе своята реч на трети септември в неделя и Великобритания се оказа във война с Германия в единайсет часа същата сутрин. Един ден по-късно немска подводница потопи лайнера „Атения“, а две седмици след това друга потопи самолетоносача „Кърейджъс“.

Изведнъж пътуването до Африка се оказа равностойно на самоубийство и корабите бяха спрени.

Джон Брейд се роди през 1940-а, през периода, който те наричаха фалшивата война, когато нищо особено не се случваше между силите на съюзниците и на оста. Но по-късно същата година започнаха нападенията над Лондон.

Уилсън почти не се прибираще у дома. „Икзаминър“ го изпращаше из цялата страна, за да пише за вътрешния фронт, и се говореше, че ще го направят военен кореспондент.

Ана не беше го виждала от няколко седмици, но го очакваше и затова се бе върнала в Лондон. Една вечер Денис я заведе на парти. Те вървяха по Кингс роуд, между затъмнените сгради, в посока към Оукли стрийт. Той бе по-напрегнат от обикновено. Спряха в кръчмата „Шест звънчета“ да пийнат по едно и тя му даде пари да купи бутилка джин. Сега това бе станало част от живота ѝ — да дава пари на приятелите на Уилсън. Повечето време те бяха без пари.

Партито бе организирано от някоя си Джорджина, която Ана не познаваше. Нощта бе съвсем тъмна и по реката се стелеше смог. Движеха се почти опипом по Оукли стрийт, намериха къщата и влязоха. На прозорците имаше спуснати плътни завеси, които ги затъмняваха, но вътре къщата бе ярко осветена.

— Здравейте, милички — каза Джорджина, излизайки от една стая на приземния етаж. — Палтата горе.

Къщата сякаш туптеше. Въздухът бе наситен с цигарен дим и някъде свиреше навит грамофон. Те си пробиха път сред двойките, които бяха насядали по стълбите.

— Накъде? — попита Ана, докато се оглеждаха за стаята, в която да си оставят палтата.

— Досега не съм идвал тук — каза Денис.

Той се обърна надясно и тръгна по площадката, отвори: една врата, запали лампата и нададе сподавен вик. Тя беше точно зад него. Погледна през рамото му и видя Уилсън, легнал на едно легло до отсрещната стена. Той бе гол и в леглото до него имаше още едно тяло, сплетено с неговото. Другата фигура се обърна и ги погледна и тя видя, че това е Ралф.

— Разкарайте се! — каза той.

— Копеле! Копеле! Копеле! — изкрещя Денис и избухна в плач.

Уилсън се усмихна, сякаш искаше да я предизвика да каже нещо.

— Ела — каза Ана. — Да се махаме.

Слязоха по стълбите и се върнаха на улицата. Тя усети, че е изтръпнала. Денис хлипаше. Тръгнаха към реката. Накрая стигнаха до апартамента ѝ. Тя му даде питие и го настави до огъня. Не смееше да го остави сам, да не би да се опита пак да се самоубие.

Минаха един-два часа, преди той да успее да се овладее. Дори не ѝ изглеждаше странно, че се опитва да успокои един мъж, чийто любовник бе в леглото със съпруга ѝ.

Това, че видя Уилсън в онази стая, я накара да излезе от пашкула, в който живееше. Минаха три дни, преди той да се прибере вкъщи. През това време тя реши, че трябва да промени начина си на живот, така че да стане независима. Сега разбра, че никога няма да замине за Африка с Уилсън. Даде си сметка, че с брака им, доколкото бе съществувал, беше вече свършено.

Когато той се върна вкъщи, тя се държеше така, сякаш нищо особено не беше се случило. Ако се беше възползвала от него, и той се беше възползвал от нея. В това отношение бяха квит.

— Ще се преместя в Ъсбърн — каза тя. — Няма да се връщам повече в апартамента.

Той ѝ се усмихна. Същата покровителствена, всезнаеща усмивка, която бе използвал в миналото.

— Ще идеш там, когато аз кажа.

Това се случи късно следобед. Тя чу как колата му забръмча надолу по улицата и разбра, че ако остане, ще жертва позицията си в играта, която започваха да играят. Въпреки всичко почти нямаше пари.

Същата вечер, още щом се мръкна, завиха сирените. Тя събра децата и ги заведе в най-близкото скривалище. Оттам чуваше как бомбите падаха над лондонското сити, над пристанището, а две-три паднаха дори доста по-близо.

Сигналът за край на тревогата се чу някъде около полунощ и тя откара децата с количките обратно на Уолпоул стрийт. На около триста метра, близо до Слоун Скуеър, бе паднала бомба, а Кингс роуд бе блокиран с пожарни коли. Друга бомба бе експлодирала дори по-близо, в градината на Кралската болница. Досега не бяха приближавали толкова. Това засили решимостта ѝ да напусне Лондон, независимо от това какво казваше Уилсън.

Успя да сложи децата да спят и тъкмо си наливаше едно питие, когато пристигна Памела Кинкейд.

— По-добре ела — каза тя. — Стана нещо с Уили.

Отидоха до сутерена на Пам. Не беше мъртъв, нито ранен. Намери го прав, стъпил до касата на вратата, а ръцете му стигаха до горния праг. Приличаше едва ли не на Христос на кръста. Очите му бяха фиксирани в една точка, а кожата му имаше сивкав цвят.

— Така е повече от час — каза Пам. — Откакто паднаха бомбите. Дявол да ме вземе, нищо не мога да направя за него.

Ана го извика по име, но все едно че говореше на статуя. Докосна го. Ръцете му бяха като стоманени пръти.

— Веднъж видях един тип в такова състояние — каза Пам. — За малко да катастрофира с мотоциклет. Беше скован от страх. Трябваше да го вдигнем от седалката.

Двете заедно с мъка откопчаха ръцете му от касата на вратата. Уилсън започна да скимти. Успяха да го отведат у дома, по стълбите, до апартамента.

— Сега вече ще се оправи — каза Ана и остави Памела да си иде.

Уилсън бавно се раздвижи. Протегна ръка към бутилката джин и я доближи до устата си. След малко каза:

— Майтап. Беше на майтап.

Спогледаха се и той видя в очите ѝ смесица от жал и презрение. Нямаше какво повече да си кажат, но беше ясно, че сега вече той не можеше да я спре да прави това, което си поиска.

ГЛАВА ОСМА

Един ден през Втората световна война Ана каза на Джок Брейд:

— Нужно ми е нещо, с което да се занимавам.

— Имаш с какво да се занимаваш.

— Искам да кажа нещо повече от децата.

Силен югозападен вятър блъскаше къщата в Ъсбърн. Джок седеше до огъня в кабинета си, коленете му бяха увити в одеяло. Ана стоеше до прозореца и гледаше мокрия пейзаж. Стаята миришеше на евкалиптово масло и в нея отекваше хъркащото дишане на Джок.

— Няма нищо по-важно от децата.

Тя знаеше, че той трепери над внуците си, но бе взела решение. Войната продължаваше месец след месец, година след година, храната и горивото бяха с купони, зимите бяха ледени, навсякъде се усещаше всеобщата депресия и постепенно тя започна да усеща, че животът ѝ се изплъзва.

За първи път имаше шанс да бъде свободна, защото Уилсън бе заминал като военен кореспондент в Северна Африка.

Тогава тя му беше казала:

— Там няма да ти хареса.

— Мисли си каквото щеш.

Поведението му от нощта на бомбардировката не беше се повторило и старата му арогантност и агресивност се бяха върнали бавно у него. Но тя знаеше. И той знаеше, че тя знае...

Джок Уилсън се бе ужасил, като разбра, че Уилсън се е съгласил да прави репортажи за войната. Беше ужасен, че единственият му син е решил да се изложи на такава опасност.

Двамата се бяха усамотили и разговаряли в продължение на часове. Ана знаеше, че се пазарят или поне Уилсън се пазареше. Накрая той излезе от стаята със самодоволен вид. Тя го чакаше да ѝ каже какво са обсъждали, но той не каза нищо, а гордостта не ѝ позволи да го попита.

Сама щеше да разбере през следващите месеци.

Джок получаваше „Икзаминър“ заедно с останалите национални вестници и тя четеше репортажите на Уилсън от Египет. Над повечето пишеше „Специален пратеник“. Той често започваше материалите си с изречението: „Докато пиша тези редове, около мен падат немски бомби...“

После репортажите спряха и след няколко седмици тя чу, че е напуснал „Икзаминър“, качил се е на кораб, превозващ ранени, който заобиколил около нос Добра надежда, слязъл от кораба в Южна Африка и започнал да работи за „Брейд Къмюникейшънс“.

Джок беше просто в екстаз.

— Точно така планирахме нещата — каза той. — Не ти казах, защото се страхувах да не би нещо да се провали.

— Но не изглежда ли така, сякаш... нали разбираш...

Джок се направи, че не я разбира.

— Той има право да прави това, което иска — каза той. — Има южноафрикански паспорт. Не е длъжен да пише репортажи за войната или да се бие в нея. Южна Африка не е замесена така или иначе.

Но тя усети, че той се опитва да извини сина си, и когато Ана отиде в Лондон, Денис каза:

— Чух, че Буана се наситил на бум-бум и си отишъл у дома.

Изглежда, и другите мислеха така.

Явно Уилсън добре се бе пазарил с баща си, защото за няколко месеца стана изпълнителен директор на „Брейд Къмюникейшънс“ в Южна Африка, пост, който щеше да държи до завръщането на Джок.

Косата на Джок бе побеляла и бе станала тънка и пухкава. Кожата му бе загубила розовия си цвят, а в очите му — с изключение на случаите, когато говореше за това как ще се върне и отново ще поеме юздите — вече го нямаше фанатичния блясък.

Тя не знаеше как да каже на Джок, че никога няма да отиде в Африка. Остави бъдещето само да реши този проблем. Това, което знаеше със сигурност, бе, че трябва да е готова да се грижи за себе си, да се справя сама с децата. Беше все още млада и можеше да се учи, трябваше да се учи. Явно мястото ѝ беше в някой от провинциалните вестници на Джок.

Ана се върна на тази тема на следващия ден.

Той каза:

— Войната скоро ще свърши. Ще идеш в Африка. Там жените не работят.

— Често си ми разказвал за слугините и гледачките, но аз не мога просто... — Изведнъж пред очите ѝ се появи Рут Майснер, която играеше карти, докато светът се променяше. — Не мога просто да седя и да играя бридж.

Друг път Ана го попита:

— Като беше млад в Африка, дали щеше да ти харесва през цялото време да казваш на слугите какво да правят?

— Разбира се, че не.

— Е, и аз не искам да правя само това.

Знаеше, че това е единственият ѝ шанс, и го изтощи до такава степен, че Джок рече:

— Нека си помисля.

След една седмица ѝ каза, че може да работи във вестника в Уинчестър.

— Но само по два часа на ден, чу ли? Говорих с редактора и той ще те вземе под крилото си. — След това добави: — Знаеш, че няма нужда да го правиш.

Но имаше, имаше голяма нужда. Тя започна в началото на следващия календарен месец, като дотогава намери жена да гледа децата, когато я няма.

„Уинчестър Мъркюри“ бе всекидневник, който не беше се променил много за двеста и петнайсет години. Основната му функция бе рекламирането на стоки и имоти. Най-големият му удар бил през 1805-а, когато изпреварил лондонските вестници с новината за победата на Нелсън на Трафалгар, и това съобщение бе сложено в рамка в чакалнята.

Ана бе склонила пред настояването на Джок да работи само сутрин и шофьорът му я докарваше с неговия „Даймлер“.

Във вестника работеха най-вече пенсионирани журналисти, върнати да движат вестника, тъй като по-младите им колеги бяха постъпили в армията. Някои от тях бяха работили на Флийт стрийт и с доста кисел вид приемаха най-новата стажант репортерка, която пристигаше по този начин.

Ана си даваше сметка колко е обидно за истинските журналисти да траят снахата на шефа, но желанието да овладее някаква професия бе станало толкова силно, че тя успяваше да устои на циничните погледи.

Първите няколко седмици се чувстваше много самотна. Бяха ѝ дали най-простата работа: времето, нивото на морето в Портсмут и Саутхемптън, в колко часа изгрява слънцето и в колко залязва. Знаеше, че и дете на пет години може да се справи с тази работа, но си бе наложила съвестно да изпълнява това, което се иска от нея. Другите репортери я оставиха да се оправя сама и никога не я въвличаха в техните безкрайни дискусии.

Започваше работа в девет и колата идваше да я вземе малко преди обяд. Понякога, когато ѝ даваха допълнителна задача, например да разбере кога ще се състои следващото събрание на Женския институт, и тя не бе готова, караше шофьора на Джок да чака. Тогава редакторът се притесняваше, започваше да кръжи около бюрото ѝ и да повтаря:

— Не се безпокойте, госпожо Брейд, ще накарам някой да довърши нещата.

Но обикновено имаше толкова малко работа, че я проточваше, за да запълва часовете. Следобедите беше в Ъсбърн с Джок и децата. Струваше ѝ се, че журналистиката е най-тъпата и надценявана работа, на която бе попадала. Освен това не ѝ беше приятно, че така открито не я приемаха.

Започна да си дава сметка, че не натрупва никакъв истински опит и не стъпва на позиции, които ще ѝ бъдат полезни в бъдеще.

Отиде в банката в Уинчестър, взе заем от сто лири и си купи мъничка кола „Хилман“.

— Защо? — попита я Джок раздразнен.

— Защото ми трябва. Не мога винаги да съм зависима от теб. Във всеки случай трябва да уча стенография и машинопис. Доникъде няма да стигна, ако се занимавам само с времето и изгряването на слънцето.

— Няма нужда да стигаш „донякъде“. Не можеш ли да го разбереш? В Южна Африка ще си снахата на собственика и жената на изпълнителния директор на цяла група.

— Още не сме стигнали в Южна Африка — каза тя и остави въпроса отворен, както правеше обикновено.

Промяната, която бе предприела, скоро ѝ се отплати. Сега, с купоните за бензин на Джок, тя ходеше сама на работа. Количката ѝ имаше брезентов покрив и през лятото тя го сваляше, оставяйки вятъра да вее косите ѝ, докато пътуваше към редакцията на „Мъркюри“ и обратно. Това просто физическо действие ѝ доставяше повече удоволствие от всичко друго, което можеше да си спомни, че е преживявала. То означаваше свобода.

В свободното си време започна да учи стенография и машинопис. Обучаваше се по един стар учебник и преписваше страница след страница доклади и речи в парламента. Вечер се опитваше да прави свои резюмета, докато слушаха с Джок военните новини по радиото.

Отначало той се мръщеше, но постепенно интересът ѝ към вестниците започна да съживява неговия собствен. Говореха за новините, които се бяха появили през деня, защото сега ѝ бяха дали да се занимава с по-важни от времето теми. Макар и неохотно, той започна да я възприема такава, каквато си беше — ексцентричка, която иска да работи във вестник.

След известно време започна да усеща, че колегите ѝ я приемат. Сега работеше пълен работен ден, сериозно като всички останали, и те реагираха, канейки я, когато отиваха на кръчма през обедната почивка.

Започнаха да ѝ помагат, да ѝ показват как да попадне на новина, как да я отрази и да ѝ сложи заглавие. След шест месеца тя за първи път написа уводния материал във вестника за някакъв тип, който изнасилвал момичета, работещи по съседните ферми. Едва тогава усети вълнение от журналистическата работа.

Но Ана балансираше трудно. От едната страна беше работата ѝ, а от другата — Джок. Знаеше, че ако той започне да подозира, че не обръща внимание на децата си, ще я спре от работа.

Но имаше и друг натиск. Сега, когато Кралският флот бе победил във войната с немските подводници, корабите започнаха да плават често между Англия и Южна Африка. Пристигаше поща, колети с храна. Тя започна да получава писма от Уилсън, в които той настояваше да отиде с децата в Африка. Джок неохотно стана неин

съюзник. Той не искаше и да чуе, че всички ще бъдат изложени на опасност.

Дойде денят на десанта и войната премина в последната си европейска фаза. В началото на 1945 година пред къщата спря такси и един дребен човек с дълго черно палто и черна шапка, стиснал наръч вестници, дойде да се срещне с Джок. Беше събота и Ана си бе у дома, занимаваше се с децата.

Човекът прекара почти целия ден с Джок и си тръгна чак късно следобед. Тя очакваше, че свекърът ѝ ще дойде при нея, но той остана в кабинета си. Ана обядва сама в огромната трапезария, а той отказа подноса с храна. Вечерта тя се разтревожи за него и отиде в кабинета му.

Подът бе покрит с вестници; същото беше и с бюрото, и с огромната маса до прозореца. Той се бе надвесил над един от тях, изучаваше страниците му. Когато вдигна очи, ѝ се стори, че е остарял с пет години.

— Какво значи това? — попита тя. — Какво се е случило?

Той не отвърна, но Ана проследи погледа му към заглавните страници на вестниците. Всички бяха на неговата африканска компания, всеки от различен град, но повечето имаха сходни репортажи на първа страница за сексуални убийства, изнасилвания, грабежи — политическите и военните новини бяха изместени на позадните страници.

— Знаеш ли кой беше това? — каза Джок, имайки предвид мъжа с черната шапка. — Управителят на компанията. Човекът, който седеше зад бюрото ми, в моя кабинет. Преди месец ми казаха, че напуснал поради разклатеното си здраве. Разклатено здраве! Уилсън го изгонил. И виж сега! Виждала ли си нещо по-мръсно от тези вестници? Аз ги създадох, те са нещо като мои деца, ако щеш. Но... никога не съм мислил, че ще доживея деня, когато ще изглеждат така. Как ще ида на черква?

Джок започна бавно да се разхожда напред-назад из стаята.

— Чудех се защо не получавам пълни доклади. Мислех, че е заради войната, условията. Сега зная. Наел е нови хора. Подбрал е от улицата специалисти по мръсотията. Това е то!

Главата и ръцете му се тресяха и Ана се разтревожи, че може да получи удар.

— Може да не е Уилсън — каза тя. — Може да е някой друг.

— Ала-бала. Няма друг. Сега е докопал юздите... Винаги му се е искало. Искаше да се освободи от мен... Виж това! — Той заби пръст върху един материал за някакъв мръсен развод. — Не искам във вестниците ми такива истории. Никога не съм печатал такива неща, не искам да се печатат и сега.

Тя започна да събира вестниците.

— Още като момче имаше отличен нюх за мръсотията. Ставах разни работи в училище... Все едно, по-добре да се забравят... Опитвах се да залича всичко това в съзнанието си. Но... — Джок бе забравил с кого говори, беше започнал да разговаря със себе си. — Е, може само едно нещо да се направи.

— Какво е то?

Но той не отговори. Излезе от кабинета и тръгна нагоре по стълбите към спалнята си.

На следващия ден Джок замина рано за Лондон. Ана отиде на работа разтревожена и напрегната, но скоро всичко изчезна и тя бе погълната от статията, върху която работеше.

На пет километра от Уинчестър, в храстите, бе намерено тяло на жена. При обичайни условия на Ана никога нямаше да ѝ дадат такова важно убийство, но репортерът, който работеше по престъпленията, беше болен.

Тя отиде на местопрестъплението, каза на полицаия, който се занимаваше със случая, коя е и започна да му задава въпроси. Подобно на нея той нямаше никакъв опит в такива престъпления и вместо да ѝ откаже да отговаря на въпроси, я заведе до една купчина, покрита с одеяло, и повдигна края.

Лицето на младата жена бе подпухнало и лилаво, очите ѝ бяха налети с кръв, а парче жълт плат бе стегнат здраво около шията ѝ и изчезваше между гънките на кожата.

Това не бе първото мъртво тяло, което Ана виждаше. Някога ѝ се бе наложило да идентифицира мъртвите си родители, беше видяла тялото, което извадиха от реката в Австрия, беше се оправяла с баба си. Но когато видя мъртвото момиче, ѝ стана лошо от тази безсмислена бруталност.

Но трябваше да си гледа работата. Инспекторът ѝ каза, че според него жената е била изнасилена и след това убита. Ана се вгледа внимателно в плата, с който бе удушена, и видя, че е жълт копринен шал.

Изведнъж „Мъркюри“ направи удар. Интересът на всички бе насочен към тях. Тя бе единственият журналист, видял тялото. „Нюз Кроникъл“ от Флийт стрийт ѝ поиска специален материал и го публикува заедно със снимката ѝ. Случаят стана известен като „Убийството с шала“.

Ана работи върху него седемнайсет часа без прекъсване и по-късно същата нощ, докато си лежеше в леглото, пред очите ѝ като на филм се завъртяха всички случки от деня. Беше толкова възбудена от това, че е попаднала във водовъртежа на една водеща новина, че не можеше да спи.

Продължи да пише по тази тема още два дни, когато един офицер от лагер на Кралските въздушни сили, намиращ се наблизо, бе арестуван и изпратен в затвора в Уинчестър. Джок вече се бе върнал от Лондон.

ГЛАВА ДЕВЕТА

Джок доведе със себе си един мъж на име Монтагю Акс. Ана бе чувала за него, но не го познаваше. Бе едър, бързо оплешивяващ и беше трудно да се определи възрастта му. Тя предполагаше, че е някъде към трийсетте, въпреки че се обличаше и държеше като по-възрастен.

Той бе висок, плещест и пълен, но носеше килограмите си с лекота. Носеше тъмносин костюм на ослепително бели райета, черна папийонка на бели точки, а върху разтеглената си жилетка имаше златен часовник с верижка. Това бе лондонският адвокат на Джок.

Той пренощува в Ъсбърн и направи опит да очарова Ана. Имаше широки интереси. Говореше за книги, живопис, театър. Поддържаше разговора и това беше добре дошло, защото Джок седеше на другия край на масата, ровеше в чинията си и си играеше със солницата, докато най-накрая каза на Ана:

— Направил съм резервация. Тръгвам след две седмици.

Тя очакваше нещо такова и сякаш студени пръсти се впиха в сърцето ѝ.

— Ако имаш нужда от нещо за момчетата, за себе си или за къщата, господин Акс ще се погрижи. И когато няма да има опасност, той ще купи билети за всички ви.

Джок беше развълнуван, вгълбен и си легна рано, оставяйки Ана и Монтагю да пият кафе в гостната. Акс извади бутилка от джоба си и каза:

— Писано е: пийни малко вино за доброто на стомаха си. Дали ще има голямо значение, ако не е вино, а бренди? Гарантирам качеството му.

— Съжалявам, че не можем да предложим вино, но моят свежър...

— Затова дойдох подготвен.

Ана намери две малки чашки и той ги напълни.

— И съпругът ми винаги си носи бутилка, когато дойде тук. Можете ли да ми кажете какво става всъщност?

— Отчасти. И без това вие сигурно знаете доста. Джок разговаря по телефона с Йоханесбург. Осигурих му дипломатическа линия. Зная, че е разговарял със съпруга ви.

— И?

Той събра върховете на пухкавите си пръсти и ги постави върху корема си, жест, който започваше да ѝ изглежда познат.

— Семейните скандали са винаги разрушителни. Ние се опитваме да ограничим пораженията. Видяхте ли вече броеве от новия тип вестници?

— Джок ми ги показва.

— Тук трябва да се изразявам по-деликатно. В крайна сметка Уилсън е ваш съпруг, освен че е син на Джок.

— Мисля, че зная достатъчно за журналистиката, за да разбера, че той се опитва да пробие надолу в пазара. Не е необходимо да се съгласявам с целите му.

— Те са абсолютно безупречни. Той иска да се разраства. Джок иска да запази нещата такива, каквито са, и да остане добър приятел на Бога.

Тя се засмя и очите ѝ се разшириха.

— Понякога се чудя дали той не е в директна връзка с него. Няма ли някакъв междинен път?

— Били ли сте някога в Южна Африка? — Тя поклати глава. — Аз я познавам добре. Там имат една поговорка: „Човек не продава вестници, просто хората ги купуват“. Това важи за една статична ситуация като сегашната, но скоро войната ще свърши и всичко ще се разлее и ще започне свободна борба.

— Значи мислите, че съпругът ми постъпва правилно?

— Не съм казал такова нещо. — Пръстите му пак докоснаха шкембето му.

— Много съм разтревожена за Джок. Той вече не е човекът, с когото някога се запознах. Това е жесток удар за него. Мога ли да помогна по някакъв начин?

— Страхувам се, че никой нищо не може да направи. Както вече казах, въпросът е да се ограничат пораженията.

Ана се опита да го притисне още, но той се измъкваше от въпросите ѝ толкова елегантно, че накрая тя се отказа и започна да го разпитва за него самия. По всичко личеше, че по тази тема Акс

говореше с по-голяма готовност. Беше литовец. Семейството му емигрирало в Южна Африка след Първата световна война. Първоначално учил там, после постъпил в Кеймбридж и останал в Англия. Сега имал процъфтяваща адвокатска практика в Лондон.

Когато си легна, Ана усети, че цялата е скована от напрежение. Отначало не си даваше сметка каква е причината, но скоро осъзна, че наближава времето, когато ще трябва да каже на Джок или на Уилсън, че няма намерение да заминава за Африка. Пет пари не даваше за Уилсън, но се тревожеше за Джок. Но как да говори със свекъра си, без да му каже на първо място, че с брака ѝ е свършено? Естествено, нямаше нужда да казва това на Джок, но мисълта как корабът ще отпътува от Саутхемптън с този старец на борда, когото тя бе започнала да обича въпреки всичко и който може би никога пече нямаше да види внуците си, тази мисъл бе трудна за преглъщане.

Дали не грешеше с решението си да не отива в Южна Африка? Но ако заминеше, щеше да разруши живота си — живота, който бе открила съвсем наскоро. И дали това щеше да е добре за децата?

Следващата сутрин, когато Акс си замина, Джок каза:

— Той е добър човек. Умен. Евреин е, естествено. Но по-добре евреин, отколкото католик. Баща ми не би пуснал нито евреин, нито католик да прекрачи прага на къщата ни.

През следващите няколко дни, докато свекърът ѝ се подготвяше за отпътуването от Англия — за нея беше почти сигурно, че е за последен път — се опитваше да се отдаде на работата си. Но дълбоко в съзнанието ѝ през цялото време бе мисълта за това, което трябваше да направи.

Тъкмо се прибираще една вечер, решена по заобиколен път да се опита да подеме темата, когато видя непозната кола пред къщата. Испита облекчение, защото посетител означаваше отлагане. Но когато влезе в къщата, видя, че посетителят беше лекар; не хомеопат или натуропат, а районният лекар със стетоскоп на врата и сериозно изражение на лицето.

Ана замръзна.

— Децата.

— Не, госпожо Брейд. Свекърът ви. Помолих персонала да се опита да влезе във връзка с вас. — Той бе възрастен човек и в гласа му имаше укор.

— Бях излязла от редакцията във връзка с една статия. Работя в „Мъркюри“.

— Вярвам ви.

— Добре, но кажете ми!

— Господин Брейд е получил инфаркт. Извиках линейка.

— Къде е той? Кога се е случило? — Въпросите бяха към иконома и една от камериерките, които стояха наблизко с разтревожен вид.

— В спалнята си е. Там го намерихме. Икономът чул шум. Господин Брейд бе паднал. Успяхме да го вдигнем на леглото.

— Трябва да ида при него. — Ана се затича по стълбите нагоре и отиде в стаята на Джок. Тя приличаше на самия него — проста и сурова. Той все още беше облечен, но дрехите му бяха разхлабени и дишаше хрипливо. Очите му бяха затворени, а кожата му бе сивкава. Тя седна, хвана го за ръката и усети как очите ѝ се наливат със сълзи.

Имаше периоди, когато не харесваше Джок, но у него имаше една друга страна, нещо като невинност, която я привличаше. И освен това той обичаше децата ѝ.

Ана мина по коридора и ги намери с бавачката в детската стая.

— Дядо е болен — каза тя.

Взе Джон на ръце и седна на дивана. Питър и Нико се покатериха до нея и тя успя да прегърне и тримата.

— Знаем — каза Нико сериозно.

— Той заминава за известно време.

Нико започна да ѝ задава въпроси, но преди да успее да му отговори, пристигна линейката.

— Къде ще го водите? — попита тя лекаря.

— Запазили сме стая в Кралската болница „Хемпшир“ в Уинчестър. Там ще е по-добре, отколкото в Лондон. Поне не падат немски ракети. Не се безпокойте, госпожо Брейд, там и друг път са се справяли с коронарни проблеми.

Ана вървеше след него, но той я спря с ръка.

— Никакви визити, докато... докато не се съвземе.

Тя проследи с поглед линейката, която се отдалечи надолу по алеята, и тогава се обади на Монтагю Акс.

— Сигурно лекарят е прав — каза той. — Ще се чувства по-добре в провинцията. Но ще уредя да го прегледа най-добрият

специалист по сърдечни болести. За всеки случай.

— Сега какво?

— Ще отменя пътуването.

— А аз ще се обадя на Уилсън.

— Ще се оправите ли сама? Искате ли да дойда?

Ана усети в гласа му особена нотка. Акс не беше просто адвокат, който се интересува от снахата на клиента. Чувстваше се топлина и тя му беше благодарна.

— Ще се оправя.

Болницата не беше на повече от миля от нейния офис. На следващия ден ѝ позволиха да види Джок за малко. Той изглеждаше стар и дребен и на нея ѝ бе трудно да скрие чувствата си.

Беше люта зима и снегът бе покрил земята. Къщата в Ъсбърн бе почти откъсната, но тя успяваше да стигне до работното си място всеки ден, а след това и до болницата. В болничната си стая Джок водеше самотна битка. На моменти сякаш се отпускате и потъваше, а друг път успяваше да се съвземе.

Когато един мразовит следобед Ана се върна от болницата в офиса, разсилният дойде и ѝ съобщи:

— В чакалнята има един господин, който иска да ви види, госпожо.

Тя отиде в чакалнята като мислеше, че ще види едрата фигура на Монтагю. С гръб към нея стоеше мъж, който гледаше към снега навън. Когато се обърна, върху лицето му падна светлина и тя забеляза, че на лявата му страна има дълбок белег.

— Здравсти — каза той. — Помниш ли ме?

Тя позна гласа и се пресегна, за да се хване за един стол.

— Бен? — едва успя да прошепне.

— Да — каза той. — Аз съм.

— Но аз мислех, че...

— Какво?

— Че си мъртъв.

— Мъртъв? — В гласа му имаше изненада. — Всеизвестен факт е, че родът Рамзи е неизтребим.

— Но...

— Успокой се — каза той. — Имаме време. Поне аз, дано имаш и ти. Можем да намерим някое място и да пийнем по нещо.

Силният му акцент звучеше в ушите ѝ като музика.

— О, Бен, не мога. Трябва да ида да видя един човек в болницата и после да се прибирам вкъщи при децата.

Той повдигна вежди и сякаш белегът на лявото му слепоочие побеля.

— Боже. Деца? В множествено число?

— Три. Но две са мои.

— Охо, значи много работи съм изпуснал.

— Как, по дяволите, си разбрал къде съм?

— Видях името ти в „Нюз Кроникъл“, беше писала за някакво убийство тук някъде. Реших, че няма голям шанс да има две жени на име Ана Уебстър.

Тя се почувства разтърсена и обърквана. Бен бе като призрак от миналото. После му каза импулсивно:

— Защо не дойдеш с мен? Ще вечеряме и ще си поприказваме за времето, което мина. С кола съм.

— И аз.

Тя го упъти как да стигне в Ъсбърн и отиде да види Джок.

Връщайки се към къщи, беше нервна и вече съжеляваше за първоначалния си импулс. И без това си имаше достатъчно грижи, глупаво беше да си създава нови. В съзнанието си виждаше белега на лицето му. Ако не беше той, сигурно щеше да го познае веднага — същото широкоплещесто тяло, същото широко лице с леко раздалечени очи. Усети как сърцето ѝ се разтупа, когато си спомни за кратката им връзка във Виена. Оттогава не беше ѝ се случвало нищо, което дори и малко да напомня за тази връзка. В спомена си виждаше как си държат ръцете в ресторанта и чуваше как разговарят за това, което ще правят, и за местата, където ще отидат. Беше като да гледаш от обратната страна на телескоп. Двамата, които виждаше, приличаха на деца. Сега бяха пораснали. Когато тя пристигна, той вече беше в Ъсбърн.

— Боже Господи, каква къща имаш само!

— Не е моя, на свекър ми е. — Ана му разказа накратко за Джок.
— Ела да те запозная с децата.

Бен тръгна неохотно.

В момента къпеха Джон, но Питър и Нико бяха в детската стая. Това бе стаята им за игра с люлеещ се кон, катерушки, протрити мебели и безброй рисунки с моливи и бои, закачени по стените.

Двете момчета изтичаха към нея и тя ги прегърна. Беше дошло тяхното време за бурни игри с майка им. Започнаха да я дърпат и тя се засмя.

— Може ли да играем на сляпа баба? — попита Питър. — Моля те! — Той се втурна към кушетката и започна да скача ту горе, ту долу.

— Питър, пружините!

— Не! Не! — викаше Нико. — На пържоли! Да играем на пържоли!

Ана се обърна към Бен.

— Слез долу и си налей едно питие. Идвам след малко. — По изражението на Бен разбра, че е казала това, което трябва.

Питър беше на пет, а Нико една година по-голям — не й беше лесно да се справи с тях. Затова, когато слезе долу в дневната, едва си поемаше дъх.

— Добре ли си поиграхте? — попита Бен.

Ана се засмя.

— По цял ден ме няма. Това е любимото ми време.

— Извинявай, ако аз...

— Не, не. Полудувахме си.

Сега тя си имаше свои запаси алкохол и си наля джин и тоник.

— Чудесни деца — каза Бен и тя се усмихна на усилията, които той полагаше.

Вечеряха пред огъня и Бен, без да се замисли, изяде дажбата сирене и бекон за целия месец.

Тя му разказа за Нико и за препускането към границата, обясни му какво се случи там и че досега не бе научила нищо за Майснерови.

— Тогава изчезнаха много хора — каза той. — Предполагам, че половин Европа се е придвижвала насам-натам.

Ана му разказа как се е запознала с Уилсън, как са ходили в Червения кръст.

— Да не искаш да кажеш Уилсън Брейд? Аз не направих веднага връзката. Той ли е твой съпруг? Запознавал съм се с него.

Нещо в очите му й подсказа, че запознанството не е било от най-приятните.

— Той ме измъкна — каза тя. — Именно той ми каза, че си бил мъртъв.

— Почти. Не съвсем.

— Чаках те — каза тя, спомняйки си натъпканата с мебели хотелска стая на Рингщрасе. — Какъв странен ден за започване на любовна връзка.

Той запали цигара.

— Сигурно се чудиш дали наистина се е случило...

Тогава той заговори с тих глас. Започна да ѝ разказва за себе си, сякаш разказваше за някой друг.

— Чух за настъпването на германците същата вечер, след като се разделихме. Както обикновено, проверих информацията в агенцията и там тя се потвърди. Хубаво щеше да е, ако се бях сетил да ти оставя бележка, но уви. Европа бе тръгнала по пътя на войната точно както бях предвидил. Предполагам, че в главата ми не е имало място за нищо друго. Само мисълта, че тежката артилерия прекосява границата и се очаква Хитлер да пристигне в Линц.

— А аз те чаках с нощничка с дантелки, представяйки се за някоя, която не съм, пред момичето на рецепцията. Ти така и не ми писа.

Бен поклати глава.

— Не бях прекарал в Линц и двайсет и четири часа, когато ме прогониха от страната заедно с още шестима кореспонденти. Изглежда, правителството мислеше, че ние пишем пропагандни материали срещу Австрия. Откараха ни в Залцбург. Тогава видях Уилсън за последен път. След като ме прогониха, получих нареждане от вестника ми да замина за Варшава. Имаше престрелки по границата и се смяташе, че Германия може да нападне и Полша. Когато пристигнах, във Варшава цареше пълен хаос. Отивах към Външното министерство, за да получа разрешително за работа в Полша. Някой се бе изправил и говореше нещо на огромна тълпа. Спрях, за да разбера какво става. И това е последното нещо, което си спомням. После ми казаха, че хвърлили в тълпата саморъчно направена бомба. Няколко души бяха убити. — Той докосна белега на челото си.

— Изкарах няколко седмици във варшавска болница. В един момент решили, че ще умра, сложили ме на носилка и ме заградили с параван. Дълго бях на морфин. Тогава започнах да сънувам Виена. Просто не можех да повярвам, че всичко това е било някога. Но виждах къщата на Майснерови и теб, как ходихме в Бад Вослау да

плуваме и видяхме ранените без крайници. Всичко така се смеси с танковете и бронираните коли. Изглеждаше ми съвсем нереално.

Тогава се появи един лекар англичанин. Аз не говорех полски, те не говореха английски и сигурно си мислеха, че имам някакво последно желание. Не си го спомням много добре, но той ме спаси. Обади се във вестника в Ню Йорк и им каза да ме измъкнат оттам. Така и направиха — отведоха ме в Германия с линейка и оттам със самолет до Щатите.

— Колко време прекара там?

— Почти година. По-голямата част от времето бях в болнични. Отидох при родителите си и те се грижиха за мен. Там също имаше едно момиче, дъщеря на съседите, която бе завършила медицинско училище. Беше станала медицинска сестра и идваше да ми сменя превръзките, да ме къпе и да ме учи отново да вървя. Колкото по-силен се чувствах, толкова повече ми се искаше да се върна към журналистиката. Предполагам, че това е нещо като треска.

— И се върна обратно в Европа?

— Първо отидох в Ню Йорк. Искаха да ме задържат там. Желаях да отразявам сесиите на градския съвет. Представяш ли си, аз да се занимавам с такива глупости? Лондон бе в пламъци, Германия нападна Русия, а те искаха да пиша за бюджетния дефицит на общината. Казах им да вървят по дяволите и че ако не ме изпратят обратно в Европа, ще напусна. Така че ме изпратиха през Лисабон и оттогава съм тук.

— А момичето?

— Не се обвързахме. Тя искаше да има дом и деца, да си свие гнездо. Предполагам, за мен може да се каже, че съм от тези, които отлитат от гнездата.

— И сега какво?

— След няколко дни заминавам за Франция. Но просто трябваше да се опитам да разбера ти ли си онази Ана Уебстър.

— Сега вече знаеш.

— Не съвсем. Ти си госпожа Уилсън Брейд, майка на три деца.

— А ти?

— Нали я знаеш песента „Аз съм си все същият“? Е, и аз не съм Бен Рамзи от Виена 1937-а. — Имаше някаква хладина в гласа му.

Той погледна часовника си, после нея. Ана знаеше какво си мисли Бен, защото и тя си мислеше същото.

— Най-добре да вървя — каза той.

— Бих те поканила да...

— Не, не. Трябва да се връщам в Лондон.

Сбогуването бе напрегнато, изкуствено. Ана гледаше фаровете на колата му, затъмнени заради войната, които заподскачаха надолу по алеята. След това се прибра в къщата. Наля си едно малко питие и седна, за да наблюдава гаснещия огън. Виждаше само призраци.

Качи се горе да види децата и се забави при леглото на Питър. Нощната лампа разпръскваше приглушена светлина и под гъстата коса лицето му изглеждаше съвсем невинно. Откакто се бе родил, тя му обръщаше специално внимание. В съзнанието ѝ винаги бе баща му. В съзнанието ѝ винаги бе мисълта, че тези тъмни и жестоки гени отново ще се проявят. Беше чела няколко книги относно влиянието на наследствеността и средата, но как можеше да е сигурен човек? Досега у Питър не се бяха проявявали черти на Куно и тя се молеше това никога да не стане. Докосна го по главата и го погали по косата, сякаш искаше да прогони демоните.

ГЛАВА ДЕСЕТА

Зимата беше към края си, войната — също. Джок продължаваше да се бори. Човекът, с когото Ана се бе запознала някога — авторитарен, държащ всичко под своя контрол — се бе превърнал в дребен старец с пухкава бяла коса на огромно болнично легло. Беше си пуснал брада и от това изглеждаше още по-стар. Психически също се бе променил. Имаше някакъв патос в поздрава му. Непрекъснато се оплакваше от храната, от липсата на внимание, от сестрите, които не идвали, когато натиснел звънеца. Освен това искаше да го преместят някъде другаде.

Когато Ана поразпита за оплакванията му, установи, че в повечето случаи той грешеше и просто страдаше от един познат синдром, характерен за хората в болничните заведения, нещо като параноя.

Най-често говореха за Уилсън и това, което той правеше с вестниците на Джок. Ана поддържаше връзка с мъжа си с писма и по телекса. Писмата му бяха удивително плоски и зле написани за журналист. Не проявяваше особен интерес към здравето на баща си и искаше той да остане в Англия.

— Там ще получи много по-добро медицинско обслужване, отколкото в Южна Африка. Мисля, че трябва да се възстанови напълно, преди да предприеме дълго пътуване.

Ана беше съгласна, макар и да знаеше, че съображенията на Уилсън нямаха нищо общо с грижата за баща му.

Повечето от писмата на съпруга ѝ бяха свързани с момчетата, особено Джон, към когото бащинското му чувство бе много по-силно, отколкото към другите. И Ана пак се чудеше дали хората различават собствените си гени по някакъв примитивен и необясним начин.

Уилсън искаше да изпратят момчетата при него. „Войната почти свърши — пишеше той. — Ще могат да пътуват в безопасност. Ти просто трябва да намериш някой компаньон професионалист, който да пътува с тях.“

Ана цялата настръхна. Кой ще се грижи за тях? Тя им беше майка. Определено нямаше намерение да остави някой да ги отведе. Писмата му ставаха все по-ядосани, понякога дори заплашителни. Но тя бе твърда като бетон и използваше Джок за извинение. Бавеше отговорите си на писмата на Уилсън, така че понякога се събираха по две-три, преди да им отговори.

Играеше играта майсторски, изчакваше и наблюдаваше Джок. Ако той оживееше, щеше да се наложи да му каже това, което бе отлагала. Ако не...

Той се бе вкопчил в посещенията на Ана и на Монтагю Акс, който пристигаше от Лондон с големия си сребрист бентли.

Освен това се бе вкопчил в надеждата, че Африка ще го излекува. Само да стигне веднъж до слънцето и до чистия въздух, всичко ще си дойде на мястото. И Ана беше тази, която трябваше да го заведе обратно.

Този план се бе оформил в главата на Джок, добавяйки така нов вероятен кошмар към живота ѝ. Той казваше, че Акс ще им запази няколко луксозни стаи на кораба. Ще вземат със себе си още една медицинска сестра. Морският въздух ще му подейства страшно добре. И цялото семейство ще е заедно.

— Тук също съм на легло — каза той. — Няма разлика между това да си на легло тук и да си на легло на някой кораб.

Ана кимаше съчувствено и му повтаряше, че Уилсън е против това той да пътува, преди да се е възстановил напълно. Това го отпущваше за нова атака срещу сина му и често той ѝ разкриваше детството и юношеството на Уилсън, за които тя не знаеше нищо.

— Беше разглезен, нали разбираш. Майка му го разглези, защото беше едно дете. Не можех да му отделям много време, признавам, но в момчето имаше нещо не съвсем както трябва. И в училище ставаха разни работи.

Бил замесен по някакъв начин в кражба на пари от друго момче, но как точно бил замесен, не ѝ стана ясно. Въпреки че извикали полиция, нищо не се доказало. Общото впечатление беше, че детството му се е разкъсвало между всеотдайна майка и баща — деспот.

Изглежда, Джок не си даваше сметка, че черни сина си пред неговата жена. Той имаше много свободно време и все си мислеше за

това, което Уилсън правеше с империята му. От това параноята му се засилваше.

Рано една неделя сутрин в Ъсбърн иззвъня телефонът и Монтагю Акс попита Ана дали ще ходи да види Джок.

— Тъкмо тръгвам.

— Добре, ще те поканя на обяд.

— Би било чудесно, но съм посветила неделите на децата.

— Не, искам да кажа обяд в Осбърн. Ти, децата, всички.

— Как така?

— Ами така, просто нищо не правете. Никой да не започва да готви. Оставете всичко на мен.

Тя ходи при Джок и когато се върна, видя, че бентлитото беше паркирано пред къщата.

Акс бе облечен в нещо, което тя смяташе за „дрехи за провинцията“ — костюм с жилетка от кафеникав туид и вечната папийонка. В този костюм изглеждаше огромен.

Той взе от колата си плетена кошница с капаци, отнесе я в кухнята и започна да я изпразва. Извади от нея агнешко бутче, толкова голямо, че Ана не си спомняше да е виждала нещо подобно от началото на войната, кутия гъши пастет, дузина яйца, торба пресни картофи, консерва зелен фасул, кутия конфитюр от малини, бутилка шери, половин килограм жълто масло, кофичка гъста сметана, кутия шоколадови бонбони с ментов крем.

Докато изваждаше деликатес след деликатес, отначало икономът, после прислужниците, после децата започнаха да се трупат около кухненската маса да гледат.

Ана попита:

— Откъде, за бога, си взел всичко това?

Акс се обърна към нея с усмивка, пълна със самодоволство и гордост.

— Да кажем, просто благодарен клиент.

— И сметаната, яйцата, маслото?

— Познавам един фермер, който живее на десетина километра оттук.

За момент тя усети, че се дразни — Акс малко прекаляваше с триумфа си. Но всичко бе забравено, защото той бързо си свали папийонката и самото и препаса върху шкембето си престилка на бели и сини райета.

— А сега — каза на Нико и Питър — кой от вас, млади господа, иска да ми помогне?

— Аз!

— Аз!

— Добре, и двамата ще сте моите главни готвачи. Сега преди всичко ще направим крем с плодове и пандишпан. — Акс се обърна към Ана. — Моля, една купа.

Тя му донесе малка кристална купа, която той показва на момчетата.

— Няма да стане много желе в тази купичка, нали?

От плетената си кошница извади пандишпан, толкова голям, че щеше да напълни три такива купи. Всички наоколо шумно поеха дъх.

— Монти, това е абсурдно! Откъде си намерил такъв кейк?

— Аз го направих, естествено.

Ана усещаше как той се наслаждава на въздействието си върху присъстващите.

— Добре — каза той. — Сега разрязваме кейка и го поставяме на дъното на купата. Нико, ти ще подредиш парчетата, когато ги нарежем. Питър, ти ще напръскаш с шери. И внимавай, по-щедро да напръскаш.

Никой от възрастните не беше виждал крем с плодове от пет години, а децата въобще не знаеха какво е това.

Ана никога не забрави този обяд. Дори за момчетата това остана един от ранните им спомени.

След като обядваха, те се облякоха и отидоха на разходка край нарцисите до едно малко езеро.

Питър и Нико бяха пълни с енергия и искаха тя да се състезава с тях кой ще стигне пръв до водата.

— Но аз току-що обядвах — каза Ана.

Момчетата не приемаха такова извинение и тя се затича през тревата заедно с тях и най-накрая се просна край езерото последна.

— О, Боже — каза тя на Акс, който пристигна с Джон на раменете си. — Не трябваше да тичам, особено след като се налага толкова много.

За нея той беше странна смесица от надутост и нещо детинско. Вървеше с изпъчено шкембе и почти неподвижни ръце, които висяха край тялото му. Приличаше ѝ на римски император и само една тога му липсваше. Но когато беше с децата, се променяше. Имаше способността да говори с тях така, сякаш бяха връстници, и Ана не бе виждала възрастен човек, към който те така да са привързани.

Когато Акс си тръгваше, Ана каза:

— Не мога да си спомня откога не сме прекарвали такава приятна неделя.

Акс хвана ръката ѝ и я задържа в своята:

— Ще има още много такива недели — каза той.

Ана бе започнала да привиква към наркотика, наречен ежедневна журналистика, когато всеки ден се избърсва и изчезва с отпечатването на вестника и всеки следващ ден е като празна страница. Всяка сутрин тя пътуваше към работното си място, изпълнена с радостно очакване.

Начинът, по който се бе справила с „Убийството с шала“, ѝ бе помогнал много и тя бе станала резервен репортер, който замества боледуващи колеги. Пишеше за женските страници, за ежедневните събития, съдебните хроники, по политически въпроси; пишеше дори за спортните страници. Учеше се и да редактира.

Лондонският вестник „Нюз Кроникъл“ бе харесал много статията ѝ за убийството и поиска тя да изпраща статии за провинциални събития, които биха могли да са от национален интерес. Плащаха ѝ добре за материалите, но най-важното беше, че отпечатваха името ѝ.

Един ден се обади Бен.

— Ще трябва да ида в Саутхемптън да напиша материал за реконструкцията на пристанището след бомбардировките. Ще мина през Уинчестър. Защо да не обядваме заедно? Сигурно знаеш някоя хубава кръчма.

Беше ѝ много приятно да чуе гласа му. Разпита колегите си за някоя добра кръчма и всички единодушно решиха, че това е „Траутбек Ин“, която се намиреше на една усамотена ливада край реката. Сремнаха се там един топъл ден в началото на април, когато от югозапад идваше лек бриз.

Седяха на терасата, пиеха джин и наблюдаваха как скача пъстървата.

Светлината беше по-ярка от последния път, когато бе видяла белезите върху лицето на Бен. Сега изглеждаха още по-дълбоки. Ана забеляза, че той винаги седи със здравата си страна към нея.

— Виж какво — каза той. — Много мислих за миналия път. Не зная за теб, но аз се чувствах неловко. А не трябваше да е така.

— И аз така се чувствах.

— Вината беше моя. Бях настроен срещу женитбата ти и децата ти, а сигурно ти си била настроена срещу мен заради това, че не се обадох толкова време.

— Нещо такова.

— Слушай, какво ще кажеш да изтрием дъската и да започнем всичко отначало? Всичко започва от сега. Окей?

— Окей.

Кръчмарят им предложи за ядене задушен заек, пролетна салата и пресни картофи.

— Звучи великолепно — каза Бен. — Вино има ли? — Имаше испанско вино отпреди войната.

Ана се чувстваше напрегната и едва докосна храната. И Бен не яде много. Но с удоволствие пиха от виното.

— Как е работата ти? — попита той.

— Добре.

— Скоро ще си на Флийт стрийт.

— Няма да стане, докато Джок е болен.

— А децата?

— Добре са.

Последва пауза, после тя го попита:

— Кога се върна?

— Вчера. Войната свършва след няколко седмици.

— Ти заминаваш за Германия?

— Разбира се... Чакай да видим дали ще може да поръчам още една бутилка.

Бен отиде до бара и я остави на топлото пролетно слънце. Ана започна да се отпуска. Напълни чашата й.

— Да пием за изгубването на невинността — каза той.

Тя знаеше, че има предвид тяхната собствена невинност от времето във Виена.

— Не говори така — изведнъж ѝ стана тъжно. — Не искам да мисля за изгубени неща.

— Добре, тогава за какво да пием?

— За нещо по-весело.

— За нас? Знаеш ли, има една разлика между тогава и сега.

— Каква е тя?

— Не помниш ли? Тогава ядяхме само с една ръка. — Той се наведе през масата и я хвана за ръката. — Така. — Неговата беше хладна и суха, нейната — гореща.

— Да, спомням си — каза Ана и направи опит да си освободи ръката.

Бен я хвана още по-здраво.

— Уговорихме си среща, преди много време — каза той. — Мислиш ли, че някога ще я осъществим?

— Има срещи, на които им е писано да не бъдат осъществени.

— Не и на нашата. Слушай, тук дават стаи, да не подминаваме и този шанс. Може никога вече да не се появи друг.

Тя потръпна на слънцето.

— Моля те, не говори така. Не казвай „никога“.

— Тогава?

Ана пое дълбоко въздух.

— Защо не попиташ дали имат свободна стая?

— Вече съм наел.

Тя се надигна и взе виното и чашите.

— Ще ти покажа пътя — каза Бен.

Любиха се в малка таванска стая с наклонен таван, тапети на цветя и прозорец с изглед към реката. Топлият ден бе нагрят въздуха под покрива и те лежаха голи на леглото под косите лъчи на слънцето.

— Знаех си, че някой ден това ще стане — каза тя.

Той лежеше по гръб, с една ръка върху лицето си криеше очи от слънцето, така че тя виждаше белезите по гърдите и по корема му. Докосна ги с върховете на пръстите си и усети как мускулите му трепват.

Той се обърна към нея и каза:

— Знаеш ли, досега не съм могъл да разбера... ами, как да кажа, Уилсън не изглежда най-подходящата партия за теб.

Едва забележим бял мъх проблесна на слънцето върху гърдите ѝ и той започна да гали стегнатата плът.

— Тя как се казваше?

— Коя?

— Момичето, когато си бил у дома. Онази, която се грижела за теб.

— Валери. Вал. Защо?

— Просто се сетих. За колко време си наел стаята?

— За колкото си искаме.

— Искам пак да ме любиш. Този път бавно. Предния път беше много бързо. Не, не, не искам да кажа това. — Тя се засмя, като видя облекчението, което се изписа на лицето му. — Просто беше толкова хубаво, че исках никога да не свършва. — Ана се плъзна върху него, обхвана го с крака и той с лекота потъна в нея. Тя започна да се движи много бавно и ритмично.

Разделиха се късно следобед, той продължи за Саутхемптън, а тя тръгна бавно с колата си към Осбърн. Беше щастлива и спокойна по начин, по който никога досега не беше се чувствала. Продължаваше да си мисли за тялото му и за белезите, да вижда уютната, пълна с мебели стая и да усеща слънцето върху голите си гърди.

— Знаех си — каза тя. — Знаех си, че един ден това ще стане.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

Кръчмата „Траутбек Ин“ стана тяхното местенце. Срещаха се в нея колкото можеха по-често. Бен обикновено ѝ звъняше от Лондон и ѝ казваше, че пристига в толкова и толкова часа. Дали ще успее да дойде? Тя винаги успяваше. Молеше някой да я замести, работеше до по-късно, променяше си програмата, дори лъжеше. Но отиваше.

Заживя в един нереален свят. Войната, работата, децата, посещенията при Джок — всичко това продължи да има място в живота ѝ, но някак излезе от фокус. Връзката ѝ с Бен стана център на всичко.

Откакто бе във Виена преди седем години, все очакваше да се влюби. Този момент се бе забавил много, но накрая бе дошъл. Това, че се влюби в Бен, беше просто една ирония на съдбата, защото тя дълго се бе борила да го изтръгне от спомените си и почти бе успяла.

Но сега всичко бе сринато от силата на любовта ѝ. Всеки ден чакаше да ѝ се обади и всеки ден, в който не ѝ се обаждаше, бе за нея изгубен ден. Всеки път, когато го видеше, животът ѝ започваше отново, всеки път, когато се разделяха, се чувстваше ограбена. Почти не се хранеше, спеше лошо.

Нямаха никакви проблеми да наемат „тяхната стая“ в „Траутбек“, защото нямаше други желаещи. От време на време се появяваше един мъж на средна възраст, спираше се на бара, говореше за риболов и правеше по някоя снимка, но иначе бяха сами. Кръчмарят, мълчалив и затворен, им предлагаше храна и напитки и после ги забравяше. Чувстваха се така, сякаш се намираха в чужбина.

— Разкажи ми за Уилсън — каза Бен един ден. — Защо, за бога, си се омъжила за него?

Ана очакваше този въпрос и бе редактирала живота си така, сякаш на бюрото в кабинета ѝ бе попаднал собственият ѝ некролог.

— Защо хората правят едно или друго нещо? Навремето изглеждаше единственото, което можех да направя. Трябваше да се грижа за Нико. Баба почина. Нямаше какво друго да правя.

Изглежда, този отговор го задоволи.

Тя обожаваше тялото му, обожаваше неговото докосване и аромата на кожата му. Често, когато лежаха голи в топлата стая и слушаха плискането на реката, тя слагаше глава на корема му и докосваше с върха на пръстите си белезите.

— Мразя ги — каза той веднъж. — Ще ги оправя.

— Ще ги оправиш?

— Ако войната не донесе нищо на човечеството, поне донесе напредък в пластичната хирургия. Могат да вземат кожа от вътрешната страна на бедрото и да я присадят навсякъде.

— Но тези белези — това си ти — каза Ана. — Не те помня без тях.

— Но аз се помня — каза той.

— Не се променяй.

— Под тази твоя хладна външност се крие непоправима романтичка. — Притисна я още по-силно.

При други случаи той говореше за Майснерови. Сега вече тя не искаше да мисли и да говори за тях. Те разбуждаха духа на миналото и поставяха въпроса за потеклото на Нико и Питър. Искаше всичко това да бъде погребано завинаги.

Когато го попита защо все се връща към тези моменти, той каза:

— Те бяха мои приятели. Ще направя всичко възможно, за да разбера какво се е случило. Дълга им го. — После добави: — От това ще излезе добра статия.

— Да, така е — каза Ана, без да си дава сметка, че е преминала още един крайпътен камък — сега всичко беше храна за журналистическата мелница.

Джок се прибра вкъщи и Ана си взе две седмици отпуск. Той вече можеше да прекарва по-голямата част от времето в седнало положение. Пролетта стана още по-топла. Сестрата го обличаше дебело и Ана го хващаше под ръка за бавни разходки по терасата. Стъпките му бяха немощни и несигурни.

Той говореше почти само за Африка. Искаше да заживее в къщата си край морето. Морският въздух имал чудотворни свойства, щял да му върне силите.

Акс идваше винаги, когато може. Той се опитваше да намери места на някой кораб, но войната продължаваше в Далечния изток и непрекъснато изпращаха войски натам, така че пътуването с кораб бе лукс.

Една вечер, когато Джок си беше легнал, а те си пиеха уиски от нейните лични запаси, той изведнъж ѝ каза:

— Зная, че нещата между теб и Уилсън не вървят добре.

— О? — каза тя остро. — Откъде знаеш тази информация не си я получил от мен, нито от Джок.

— Не, но професията ми е да чета между редовете. — Акс вдигна ръка. — Моля те, нищо не казвай. Просто искам да знаеш, че ако имаш нужда от мен, аз съм на разположение.

Ана бе трогната, но се опита да не намесва емоциите в разговора и каза:

— Това звучи много крайно. Има ли нещо, което не си ми казал?

— Мисля, че вече съм организиран пътуването ви с един от корабите „Елерман“.

— Кога?

— След седмица.

Сякаш я намушкаха с нож в корема. В момента, в който той си отиде, Ана се обади в Лондон на Бен. Никой не отговори, нито в офиса му, нито в апартамента. Тя звъня през интервали до полунощ. После си легна, но не можа да заспи.

От няколко дни не беше го чувала. Това се случваше понякога, когато той заминаваше във връзка с някой материал. Сега тя се почувства откъсната от него и се ужаси, че може да се е случило нещо непредвидено, като например да са го извикали обратно в Щатите.

Тъкмо закусваше следващата сутрин, когато я извикаха на телефона. Беше Бен.

— Здравей, скъпи. — Тя се опита да говори спокойно. — Опитях се да ти позвъня снощи.

— Съжалявам, не бях вкъщи.

— Да, разбрах. Как си?

— Добре съм. — Той звучеше малко разсеяно. После каза: — Слушай, обаждам ти се, защото се връщам в Германия. Войната свършва. Изпращат ме, за да отразявам влизането в Берлин.

— Кога? — Ана се почувства така, сякаш земята се разтваря под краката ѝ.

— Довечера. Ние сме пет-шест души и вече имаме резервации за самолета.

— В колко часа заминаваш?

— От летище Нортхолт в девет часа.

— Трябва да те видя.

— Няма да е лесно.

— Джок се върна от болницата. Трябва да заминаваме за Африка следващата седмица.

— Мислех, че ти няма да заминеш. Имах чувството, че нещата стоят така.

— Точно затова искам да се видим.

Бен не отговори. Усети, че очите ѝ се наливат със сълзи на отчаяние. После той ѝ каза:

— Добре, ще дойда в три.

Ана трябваше да изведе Джок на първата му разходка с кола из околността, но му каза, че е забравила, че трябва да заведе Питър на зъболекар.

— И аз ще дойда с вас — каза той. — Ще остана в колата.

— Не, не. Може изведнъж да се застуди.

— Ще си взема одеяло.

— Ами ако се случи нещо? Ако стане някое автопроизшествие, дори съвсем незначително. Тогава няма да можеш да стигнеш до Африка.

— Е... дааа, май че си права.

— Утре ще те заведа на разходка.

— Да си болен е все едно да си отново дете — каза той. — Трябва да правиш това, което ти кажат.

Тя се обади в „Траутбек“ и запази стаята. До обяд четте вестниците на Джок, а след обяд отиде да доведе Питър.

— Но ти не си ми казала — запротестира той. — Каза, че ще излизаш с дядо.

— Зная, миличък. Просто забравих.

Ана го натъпка в колата и отиде до къщата на една своя колежка, която живееше в покрайнините на Уинчестър. Не познаваше Маргарет

Фауълс кой знае колко добре, въпреки че няколко пъти се бяха срещали.

— Трябва да ида на зъболекар — каза Ана. — Ще може ли да гледаш Питър за един час?

Маргарет леко се стресна, но се съгласи. Ана се върна в колата и каза:

— Мама е направила глупава грешка, миличко. Не ти, а аз трябва да ходя на зъболекар. Ти ще останеш при тази добра леля, докато се върна.

Пристигна в „Траутбек“. Мъжът с шапката бе единственият на бара. Тя се качи в тяхната стая, седна до прозореца и си спомни как един друг път беше чакала Бен. Започна да изпитва страх, че той може пак да не дойде, че може да се е случило нещо, което да го спре. Но след петнайсет минути Бен влезе в стаята и заключи вратата след себе си. Прегърнаха се и тя се вкопчи в него.

— Господи, колко се радвам да те видя!

— Кажи ми какво става.

— После.

Любиха се, но Ана беше напрегната. След това го нямаше обичайното усещане за топлина и обич.

— Защо изведнъж такава промяна в плановете? — попита Бен.

— Не е изведнъж. От много време си мисля за това. Ако сега кажа на Джок, че няма да замина за Африка, че и децата няма да заминат, кой знае какво може да се случи. Може пак да получи инфаркт и да умре. Помислих си, че ще е по-добре да го заведа и да поговоря с Уилсън. Между нас няма вече нищо и той го знае.

— Имаш предвид развод?

— Да.

— И тогава?

— Тогава, разбира се, ще се върна тук.

— А децата?

— Естествено, ще ги доведе със себе си.

В гласа му се усещаше някаква странна нотка, но тя не ѝ обърна внимание.

— Ти как мислеше, че ще постъпя?

— Не зная, просто се чудех...

— Може и да не дойда тук — каза тя. — Просто някъде, където ще можем да сме заедно.

— Може да ми се наложи да се върна в Щатите.

— Тогава ще дойда в Щатите. — Тя се намръщи. — Не разбираш ли, че искам да се омъжа за теб. Искам да бъда твоя жена.

Той стана от леглото и отиде да вземе пура от самото си. Бавно я запали. През това време през главата ѝ преминаха стотици мисли, но основната бяха децата. Искаше да го увери, че няма да очаква от него да се жертва за деца, които не са негови. Искаше да му каже, че постепенно ще свикне с тях, че никой не чака от него изведнъж да стане баща. Тогава си даде сметка, че ако каже тези неща, ще прозвучи сякаш моли за нещо и нещо вътре в нея се втвърди като стомана. Нямаше да го моли, никога. Но това не ѝ попречи да му зададе един директен въпрос.

— Скъпи, правя ти предложение да се оженим — каза Ана.

Бен я хвана за ръката и здраво я стисна.

— Зная — каза той — и съм... Но...

— Но какво?

— Виж какво, ти заминаваш за Африка при съпруга си, когото не си виждала много дълго. Аз заминавам за Германия. Не зная какво ще стане там. Зная, че войната свършва в Европа, но от вестника могат да ме изпратят в Тихия океан и само един Господ знае колко ще продължи войната в тази част на света. Може да се наложи да прекарам там месеци, дори години.

— И военните кореспонденти се женят.

— Разбира се, че се женят. Зная. Но един развод може да продължи много време. Скъпа, защо не оставим да видим как ще се развият нещата през следващите няколко месеца.

Тя усети как цялата ѝ емоционална енергия изчезва и оставя у нея някаква пустота. Разговаряха много дълго и колкото по-дълго разговаряха, толкова повече ѝ се струваше, че заприличват на двама бегли познати, а не на души, които се обичат.

Чак когато той каза: „Време е да тръгвам“, тя усети, че отчаянието я обзема отново.

Изведнъж видя живота си напред като студен зимен пейзаж. Как щеше да мине през дните си без Бен? Но не можеше нищо да направи. Прегърна го, притисна се до него много силно, после каза:

— Ти върви пръв.

Той се облече и на вратата се сбогуваха. Дори и сбогуването им бе провалено от мъжа с шапката, който мина по коридора. Тя чу как Бен пали колата и се отдалечава и едва тогава се облече.

Погледна часовника си и с ужас установи, че са прекарали заедно два и половина часа.

Облаците бяха тъмни и бе започнало да вали. Тя бързо се върна в Уинчестър. Питър плачеше и явно бе създавал проблеми. Маргарет Фауълс сдържаше гнева си, докато Ана се извиняваше.

— Ти си голямо момче — каза тя на Питър, докато той седнаше на предната седалка до нея. — Недей да ревеш като бебе.

Дъждът се беше усилил, удряше по брезентовия покрив на колата. Ана излезе от града и започна да се изкачва по вития път към билото на хълма. Беше време за вечерята на Джок и тя знаеше, че той ще се разтревожи, ако не пристигне навреме, за да му прави компания, както обикновено.

Питър започна да хленчи и тя му каза:

— Питър, млъкни!

На върха на хълма в полумрака тя видя камион, но твърде късно. Той бе спрял зад един много остър завой. Тя рязко изви. Гумите се плъзнаха по мокрия път и колата се завъртя. Ана изпита гадното усещане, че лети, после колата се претърколи и тя си удари главата в нещо твърдо.

Питър! Той лежеше наполовина върху нея. Всичко бе посипано с разбити стъкла. Чу гласове, после усети, че изправят колата. Разпориха брезентовия покрив и някакви ръце повдигнаха Питър и нея и ги оставиха на тревата. Това бяха шофьорът на камиона и неговият спътник.

— Добре ли сте, госпожо?

— Да. Да. Обаче Питър... Къде е синът ми?

— Тук е — каза шофьорът на камиона.

Тя погледна лицето му и разбра, че се е случило нещо ужасно.

Ана седеше в чакалнята на болницата. Същата зала, в която бе чакала толкова пъти да види Джок. Беше единствената посетителка. Нямаше представа от колко време седи там. Беше се стъмнило. Косата

й бе сплъстена от калта, по дрехите й се стичаха кал и кръв. Роклята й бе скъсана, а обувките намачкани. В главата й туптеше някаква болка. Но това нямаше никакво значение.

Дойде една медицинска сестра, която й донесе одеяло и чаша чай.

— Наистина ли сте добре, госпожо Брейд?

— Да.

И защо трябваше да е добре? Защо не беше пострадала тя? Питър. О, Питър.

Откакто седеше тук, бе преживяла десетки пъти момента на катастрофата.

Отново видя камиона, плющиящия дъжд. После видя свитото тяло на Питър, докато двамата мъже го измъкваха навън — кръвта по лицето му, късите сиви панталонки, голите крака и стъпалото на единия крак...

Стомахът й се сви и тя се опита да отклони мислите си в друга посока. Успя да изтрие картината, но не можа да спре думите, които произнесе шофьорът към приятеля си:

— Боже! Костта се подава!

После пътуването в камиона. Неравния път. Камионът се накланяше на завоите. Тя държеше Питър в ръце и се опитваше да поеме всички сътресения по пътя, ако може да поеме и болката му.

— Ана?

Името проникна в съзнанието й сякаш от много далече. Тя видя Монтагю Акс, огромна тъмна фигура в мъждивата светлина.

— Ана! Какво, за бога...?

— Какво има? — прекъсна го тя.

— Имам много тъжни новини. Той вече не е сред нас.

— Не е?

— Мъртъв е.

Ана нададе отчаян вик.

— О, не. Не. Не може да бъде.

— Съжалявам, че аз трябваше да ти го кажа — каза Акс. — Казват, че вторият инфаркт обикновено е краят.

— Какво?

Той сякаш сега забеляза кръвта и калта по дрехите й.

— Какво се е случило? Добре ли си?

— Кажи ми!

— Станало е, след като ти си излязла. Получил е инфаркт.

— Джок? — прошепна тя.

— Да.

Ана затвори очи.

В този момент се отвори двойната врата в дъното на коридора.

— Съжалявам, че ви накарах да чакате толкова дълго, госпожо Брейд. Но исках да съм съвсем сигурен.

Тя пое дълбоко дъх. Това бяха най-дългите секунди в живота ѝ. Лекарят каза:

— Можеше да бъде и по-лошо. Раната на главата не е толкова сериозна, колкото си мислехме. Леко сътресение, бих казал. По-добре, че е така. Нищо няма да си спомня от катастрофата. Но кракът... — Той направи пауза. — Не съм сигурен дали ще успеем да спасим стъпалото.

Тя го гледаше, без да проговори. Челюстите ѝ сякаш бяха залепнали.

— Но сигурно има нещо, което бихте могли да направите. Той е толкова малък.

— Знаем, госпожо Брейд. Ще направим всичко, което е по силите ни.

ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА

Следващите тридесет и шест часа бяха най-тежките в живота на Ана, по-тежки от смъртта на родителите ѝ, по-тежки от срещите ѝ с Куно, по-тежки от времето, което беше прекарала във фермата на баба си. Освен всеобхватната мъка, която изпитваше за Питър, тя бе обзета и от чувството на вина. Сякаш една част от нея се беше отделила, бе застанала неизменно на периферията на съзнанието ѝ и вечно я обвиняваше. Беше изпълнена със самопрезрение.

Акс я бе върнал от болницата в Ъсбърн. Нико и Джон спяха, но тя седя до леглата им с часове, просто ги гледаше.

Телефонът непрестанно звънеше. Всички лондонски вестници искаха материали за Джок. Акс приемаше телефонните обаждания, но след като те не престанаха, Ана извика отчаяно:

— Как ще успеят да ни наберат от болницата, ако има някакви новини?

За първи път от години насам тя се моли. Не обичайното забързано, суеверно мърморене, преди да си легне, а мъчителни лични молитви.

Освен това и Уилсън. Той я бомбардираше с телекси и телеграми. Решиха, че е безсмислено да идва за погребението, при положение че самото пътуване трае две седмици. Вместо това бяха планирали помен в черквата в Ъсбърн на някоя по-късна дата, когато войната свърши и животът пак се нормализира.

Ана непрекъснато сновеше между къщата и болницата и при всяко пътуване към болницата чуваше раздразнените си думи към Питър и плачеше.

Мразеше се и заради лъжите, които ограждаха случилото се. Искаше да се изповяда. Искаше опрощение, но не посмя да каже дори на Акс.

Първоначалният бум на телефонните разговори постепенно намаля и сега, когато телефонът извъняваше, тя цялата изтръпваше. Веднъж се обади Бен.

— Скъпа, успях да уредя по-късен полет. Искам да се видим. Просто не можем да оставим нещата така. Кога можеш да си в „Траутбек“?

— Бен, не мисля...

Но той я прекъсна. Говори дълго с настойчив глас, изпълнен с любов. Каза й колко съжالياва за вчера, колко много му е нужна тя, как ще уредят всичко, как той ще престане да работи като военен кореспондент и ще се установят в Америка — той, Ана и момчетата, как ще си родят свои деца...

Заля я поток от думи.

Това бяха думи, за които би жадувала във всеки друг момент, но сега бяха просто думи, думи, думи...

Накрая той спря и я зачака да каже нещо, да го подкрепи. Но тя просто не можеше.

— Трябва да свършваме — каза Ана. — Довиждане, Бен.

Скоро след като завършиха разговора, дойде обаждането, което чакаше. Вечерта Акс я заведе в болницата. Тя последва консултиращия лекар до детското отделение. Леглото на Питър бе оградено с параван, а той лежеше блед, облегнат на възглавниците. Стените на отделението изглеждаха развеселени от детски рисунки с цветни моливи, а подът бе отрупан с играчки. Тя постави любимото му мече до краката му в леглото.

— Състоянието му се стабилизира — каза лекарят. — Мисля, че ще успеем да спасим крака му. — Ана усети, че я залива вълна на облекчение. — Но това означава много усилия от негова страна. Ще се наложи да носи ортопедична обувка, за да подкрепи допълнително крака му, докато расте. По-късно, ако има късмет и ако внимава много, ще се оправи.

— Ще може ли да ходи?

— О, да. Но ще трябва много да внимава. Няма да може да участва в по-буйните игри. Само плуване.

— Ще куца ли?

— Отначало. Но по-късно... вероятно не. Ще се разбере в процеса на растежа. Не искам да ви давам напразни надежди, но като си спомня състоянието, в което постъпи при нас, мисля, че шансовете му да води нормален живот са се увеличили значително.

Трябваше да се задоволи с това.

Акс я отведе в най-добрия хотел в града.

— Тази новина трябва да се полее с шампанско. Има и още нещо, което трябва да се отпразнува.

Той церемониално поръча виното и тържествено го разля в чашите. Ана усети на езика си, че е леденостудено, и изведнъж почувства, че изгаря от жажда. Пресуши чашата си и той ѝ наля втора.

— Какво още? — каза тя.

— Не ти казах по-рано, защото сигурно нямаше да ме изслушаш.

— Сега те слушам, Монти.

— Джок ти остави цялата си собственост във Великобритания.

— Какво? — цялата бе разтърсена. — Ъсбърн? Но...

— Използвам думата „собственост“ в юридически смисъл. — Той се облегна и срещна пръстите си пред корема си, за да се наслади на момента. — Не само къщата. Вестниците, печатниците, всичко.

Ана остави виното на масата много внимателно, за да не се разлее в треперещите ѝ пръсти.

— Не вярвам.

— Не бих се пошегувал с нещо такова. Помниш ли, когато той дойде в Лондон, а аз го доведох обратно?

— Тогава се запознахме.

— Тогава му изготвих новото завещание. Ти не си единствената наследница, но си основната. Остави къщата само на теб, а компанията „Провинциални вестници Брейд“ остава на теб, децата и Уилсън. Всяко момче има по дванайсет процента, ти имаш трийсет и девет, а Уилсън дващест и пет. Джок искаше така да бъде, защото с дващест и шест процента Уилсън ще има блокиращо малцинство... — Акс забеляза изражението на лицето ѝ. — Извинявай. Ще ти обясня всичко по-късно. Но, казано с прости думи, това означава, че ако имаш подкрепата на един от синовете си, ти имаш петдесет и един процента — нещата са в твои ръце.

— Както знаеш, Джок се разочарова много от Уилсън, но искаше да му остави нещо, защото той бе единственото му дете, а Джок винаги е държал много на кръвните връзки. Във всеки случай той искаше властта да е у теб, но само ако имаш подкрепата поне на един син. Ако я нямаш, в такъв случай той счита, че ти не заслужаваш да притежаваш бизнеса. Но ако Уилсън успее да спечели на своя страна и тримата, тогава той ще държи нещата в свои ръце. Междувременно,

докато момчетата навършат двајсет и една, ще ги представлявам аз. Поздравявам те, скъпа.

Но единственото нещо, за което тя можеше да си мисли в момента, бе, че е готова да даде всичко, само и само Питър да бъде отново здрав.

Трябваше ѝ известно време, за да свикне с нещата. Когато вървеше из Ъсбърн, все си повтаряше, че всичко това ѝ принадлежи, но досега нищо не беше ѝ принадлежало и ѝ бе трудно да повярва, че тухлите и хоросанът, тревата и дърветата са нейни. Новите ѝ отговорности бяха направо щастие за нея. Ако ѝ бе останало само задължението да посещава Питър в болницата, сигурно щеше да потъне в бездънната яма на депресията. Но една компания е в непрекъснато движение, вземат се решения, дават се нареждания.

Отначало Ана бе на ръба на паниката.

— Нямам представа как се ръководи една компания! — бе казала на Акс. — Не зная дали въобще ми се ще да се опитам.

Той бе поел компанията, откакто Джок се бе разболял, и сега я успокояваше.

— И преди съм ти казвал — ако имаш нужда от мен, аз съм на твоё разположение.

— Бих искала ти да поемеш нещата, Монти.

— А ти какво ще правиш тогава? Едва ли ще можеш да продължиш да си репортерка във вестник, който е твоя собственост. Във всеки случай имаш нужда от нещо такова. В противен случай просто ще се разложиш.

Говореха за компанията в продължение на часове. Той пристигаше от Лондон с куфарчета, пълни с документи, някои от които тя разбираше, но други, официалните, изглеждаха написани на шумерски или на старославянски, до такава степен ѝ се струаха неясни.

Но Акс умееше да сведе сложната картина до проста с един замах. Всъщност той ѝ даваше уроци по теория на фискалната техника и търговията. Тя се учеше бързо, но си даваше сметка, че за да бъде на нивото на творението на Джок, ѝ е нужно Акс да бъде дясната ѝ ръка. Искаше той да дойде да работи в компанията, но Акс не бързаше.

— Да видим как ще тръгнат нещата — казваше той. — Още сме само в началото. Но ще трябва да се вземат решения. Ще трябва да си в Лондон. Не можеш да ръководиш компанията от Ъсбърн.

— Джок я ръководеше.

— Той мразеше Лондон. Но просто не е практично. Нужни ти са офис и жилище в Лондон.

— В момента това е невъзможно, трябва да съм край Питър.

През май 1945-а войната в Европа свърши и Ана прекара Деня на победата край леглото на Питър в болницата. Няколко дни по-късно двамата с Акс отидоха на кино и гледаха най-новите кинопрегледи за капитулацията на Германия и сцените пред Бъкингамския дворец.

Акс продължи да настоява за Лондон и тя усети, че е прав. Когато пристигаше в Лондон, той обикновено я чакаше на гарата Ватерло, качваха се в колата и обикаляха разрушения град, за да търсят офис под наем. На нея нищо не ѝ харесваше.

— Дали няма да намерим нещо на Флийт стрийт? — попита Ана един ден.

Минаха откъм Странд и за първи път тя усети, че вниманието ѝ се приковава върху надписите наоколо. По-късно често се сещаше за този момент, защото тогава бяха посети семената на „Уебстър Комюникейшънс“. Денят беше сив, а Флийт стрийт мръсна и задимена от минаващите коли. По-голямата част от сградите си бяха по местата, но надалече една голяма част бе изравнена със земята от бомбите.

Паркираха колата и тръгнаха пеша.

— Тук искам да бъда — каза тя.

По време на тези пътувания Акс обикновено я водеше на обяд в някой скъп ресторант, където, по всичко личеше, не бяха чували за купони за храна. Веднъж я взе със себе си на обиколка из сградите, които бе купил по време на най-големите бомбардировки, когато собствениците им ги продаваха съвсем евтино и бързаха да напуснат Лондон.

— Никога ли не ти мина през ум, че можем да изгубим войната? — каза Ана.

— Естествено, но в такъв случай нямаше да има никакъв смисъл да се живее. Особено за евреин.

До гара Виктория имаше една къща, която Акс държеше да ѝ покаже. Намираше се на елегантно малко площадче.

— Смятам да я стегна — каза той. — Ако искаш, можеш да използваш горните два етажа или цялата къща като база в Лондон.

Ана се засмя.

— И откъде да взема пари за такова хубаво място? — каза тя, без да помисли.

Той я погледна с повдигнати вежди.

— Мила моя, ако поискаш, можеш да купиш всички къщи на площада.

Къщата бе просмукана от влага, пълна с плъхове, запусната от години, но в нея имаше нещо, което силно я привличаше. Като погледна от прозореца, видя, че площадчето съвсем не е толкова малко. Имаше дървета и трева, стар тенис корт.

Тук момчетата можеха да тичат на воля. Думата „тичат“ я накара да изтръпне цялата.

— Ще си помисля — каза Ана.

Акс я заведе в своята къща. Тя се намираше на една от най-красивите улици, които бе виждала някога — Чърч Роу в Хампстед, старинна постройка, чиято зидария направо грееше. Къщата бе с дълга градина, голяма за лондонските мащаби, цялата обрасла и запусната. Самата сграда бе мрачна и потискаща, с изключение на кухнята, която бе модерно обзаведена.

Някои стаи продължаваха да се осветяват с газ, а стените бяха претъпкани с картини. Ана установи, че Акс е импулсивен колекционер не само на картини, но и на порцелан. Имаше картини с маслени бои, гравюри, скици с туш, с въглен, акварели. Тя разпозна един Реноар, един Матис, ранен Пикасо, Дуфи, Климт, Гуен Джон, Шил. Те висяха без никакъв ред, навсякъде, където имаше някакво местенце.

Мебелировката беше тежка, кожени дивани тип „Честърфийлд“ и столове, които придаваха на дневната вид на лондонски клуб: Акс живееше сам, ако не се броеше приходящата прислужница — веднъж ѝ бе казал, че не може да понася постоянна прислуга — и къщата изглеждаше студена и неприветлива. На нея страшно ѝ се искаше да я напълни с цветя и да вдигне тъмните кадифени пердета.

Акс ѝ подаде нещо за пийване и каза:

— Имам два билета за представление утре вечер. Защо не си дадеш една малка почивка? След това ще вечеряме и ти ще можеш да останеш тук. Имам толкова свободни стаи, че просто не зная какво да ги правя.

— Благодаря ти, Монти, но трябва да се връщам — тя го каза автоматично, а след това смекчи отказа с думите: — Питър е вкъщи.

— Да, зная, ти ми каза. Виж, след това ще те закарам обратно, ако искаш, а ти можеш да ме настаниш в някоя свободна стая.

— Искам да съм там, за да му кажа лека нощ.

— Виж какво, Ана, ти имаш свой собствен живот. Не можеш да продължаваш да се измъчваш така. Разбираемо е да чувстваш вина, но не се погубвай по този начин. Ако го направиш, ще причиниш на Питър още по-голямо зло. Той трябва да се научи да живее свой живот. Не може да остане завинаги зависим от теб.

Ана усещаше, че от катастрофата насам бе насочила цялата си обич и грижа към Питър. Може би Монти беше прав, но тя не можеше да постъпи другояче. Прекарваше с момчето всяка свободна минута. То имаше непрестанни болки, но почти не се оплакваше. Това я трогваше до дъното на душата ѝ.

Сега Питър бе започнал да използва патерици. Ана мразеше самата дума. Струваше ѝ се, че принадлежи на един Дикенсов свят със сакати деца. Цели часове си играеха на думи и оттам патериците станаха неговите „крака“, както е във въпроса „Къде са ми краката?“, а когато болката се усилваше, той ги наричаше „Моето знаеш какво“, което по-късно еволюира в „Найшко“. Питър рисуваеше Найшко като ескимос на патерици.

Ана каза на Акс:

— Трябва да хвана влака.

— Ще те закарам.

— Няма нужда...

— Позволи ми. Ще ми бъде приятно.

Тя протегна ръка и го потупа по бузата.

— Много си мил с мен, Монти.

Той я хвана за китката и каза:

— Мисля, че съм влюбен в теб.

— Моля те, Монти, недей!

— Всичко започна още тогава, първата вечер.

— Моля те...

— Искан да знаеш.

— Трогната съм.

Изведнъж той престана да е оня малко надут адвокат и се превърна в объркан младеж, който не може да намери думи. Накрая каза:

— Няма да говоря повече, но искам да знаеш, че съм много търпелив. Правото те учи на това.

Тръгнаха от Лондон в късния слънчев следобед. Нямаше голямо движение заради недостига на бензин. А и кризата с хранителните продукти се беше задълбочила още повече.

Ана започна да говори за това, за да бъде разговорът съвсем неутрален. Акс отвърна:

— Британското общество смяташе, че като се спечели войната, всички блага ще потекат към победителя. Сега всички са разочаровани и ядосани. Мисля, че на следващите избори ще изхвърлят Чърчил и ще го заменят със социалистическо правителство. Тогава ние ще имаме неприятности.

— Кои ние?

— Индустриалците и търговците. Ще се вдигнат данъците и профсъюзите ще оказват силен натиск. Съюзът на печатарите е един от най-войнствените в страната.

— Нищо не зная за профсъюзите.

— Мисля, че процесът на опознаване няма да е от най-приятните.

Тя го слушаше с половин ухо, докато той ѝ обясняваше положението в икономиката, и беше благодарна, че вече не са на емоционална плоскост.

Когато стигнаха Ъсбърн, на алеята имаше паркирана една непозната кола.

— Очакваш ли посетители? — попита Акс.

— Не — отвърна тя намръщено.

Той я последва в къщата. От един стол в дневната се надигна фигурата на мъж и тръгна към тях. Сърцето на Ана направо спря.

— Здравей, скъпа — каза той и я прегърна. — Изненадана ли си?

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА

Последният човек, когото Ана бе очаквала да прекоси дневната ѝ тази вечер, бе Уилсън Брейд. Не беше го виждала повече от година. Бе се превърнал за нея в част от миналото ѝ. Един от призраците, които го населяваха. Все по-рядко се сещаше за него, все по-повърхностно отговаряше на писмата му, и ако не беше Джок, отдавна щеше да поиска развод.

Сега, като го видя да идва към нея с разтворени ръце и театрална усмивка на лицето си, тя толкова се удиви, че замръзна на мястото си. Той я притисна до ъгловатото си, силно тяло, а тя бързо дръпна главата си встрани, в случай че той потърси устните ѝ.

— Гледай, гледай, гледай...

Последваха няколко минути неловки, шеговити забележки, докато Акс се извини и отпътува обратно за Лондон.

— Трябва да се погрижа за Питър — каза тя, използвайки го за извинение да наруши последвалата тишина.

— Ще дойда с теб.

Вече бе видял децата. Нико и Питър бяха в стаята с играчките. Както обикновено, тя започна да се суети около Питър. Той бе все още блед и слаб, за разлика от Нико, който беше як и силен. Но от двамата Питър изглеждаше по-добре.

— Защо казва на патериците си „крака“? — попита Уилсън.

— Думата „патерици“ е толкова ужасна — отвърна Ана.

— Но това е бягство от реалността.

— Защо да не е, щом реалността е такава?

Той се чувстваше неловко в присъствието на Питър. Говореше му с някаква пресилена веселост, която изглеждаше съвсем неуместна, и тя пак се зачуди дали не подозира, че Питър не е негов син, защото с Джон се държеше по съвсем различен начин. Вдигаше го на ръце и си играеше с него, беше много по-мек и любвеобилен.

След като казаха лека нощ на децата, Уилсън излезе на терасата и се загледа отвъд ливадата, към парка и езерото зад него, после пое дълбоко въздух и каза малко пресилено:

— Боже, колко е хубаво да се върне човек вкъщи!

Именно думата „вкъщи“ запали червена сигнална лампа в съзнанието ѝ. Той протегна ръка, за да обгърне раменете ѝ, но тя се изплъзна с думите:

— Ще поръчам да ти приготвят стая.

Уилсън отвори уста да отговори и Ана се приготви за кавга, но лицето му се отпусна и той просто каза:

— Ще ни е нужно малко време да свикнем отново един с друг.

Това бе един нов Уилсън, човек, когото тя не разбираше. За първи път, откакто бе дошла да живее в Ъсбърн, тя заключи вратата на спалнята си. Лежа будна в продължение на часове, взряна в мрака, и все се опитваше да отгатне какво ли е намислил той, но така и не успя.

Следващата сутрин на закуска Ана се приближи малко повече до отговора на този въпрос. Тъкмо довършваше кафето си, когато съпругът ѝ слезе.

— Добро утро, скъпа — каза той и я стисна за рамото. Поръча бърбечета и бекон на прислужницата, която стоеше до бюфета. — Нищо не може да се сравни с английската закуска.

Седна срещу нея на дългата дъбова маса в трапезарията и започна да почуква по масата с кокалчетата на ръката си.

— Виж тази маса. Сигурно е направена преди триста години. История. Ето това липсва в Африка. — После с пълна уста ѝ каза: — Ще трябва да поговорим.

— Имам среща в Лондон — каза Ана припряно.

— Не е спешно. Имаме много време. Вестниците в Южна Африка вървят добре. Сега трябва да направим нещо за тукашните. Татко не им отдаваше достатъчно значение. Компанията тук бе за него нещо като хоби — колкото да е стъпил с единия крак в издаването на вестници във Великобритания. Но си мисля, че аз бих могъл да направя нещо наистина добро.

Ана за малко щеше да се задави с кафето, но реши да не започва спор, преди да има всички факти — искаше да е сигурна, че са ѝ казали всичко.

Обади се на Акс от гара Уинчестър и се срещнаха в Лондон.

— Намерих ти точно това място, което искаше — каза той.

— Къде се намира?

— Ти каза Флийт стрийт. Имаш го на Флийт стрийт.

Изведнџж животът ѝ започна да се върти със скорост, непозната досега.

— Номер 85. Сградата на Ройтер. На втория етаж има няколко офиса, които се дават по наем. Възползвах се от случая.

— Отлично, Монти!

— По телефона ми прозвуча доста напрегната.

— Да видим офисите и ще поговорим.

Сградата на Ройтер, облицована със сив гранит, се намираше в дъното на Флийт стрийт. Беше разположена точно срещу „Дейли експрес“, „Дейли телеграф“ и „Дейли нюз“. На горните етажи бе разположена агенцията на Ройтер, а останалите бяха дадени под наем на чуждестранни вестници и агенции.

— Прекрасно — каза Ана, докато се разхождаше из празните стаи. — Искам да сменя името на компанията — мога ли да го направя?

— Как искаш да я наречеш?

— „Уебстър Комюникейшънс“.

— Звучи повече американско, отколкото английско. Но защо не?

Отидоха в кафенето на Нинг, седнаха в едно от сепаретата и тя му каза какво се бе случило.

— Мисля, че виждам накъде бие — каза Акс. — Той иска контрол върху английската компания. Единственият начин да го постигне, е чрез теб. Така както стоят нещата сега, неговите двайсет и пет процента не му дават никаква власт. Но като глава на семейството той има много по-силни позиции.

— Но той не е глава на семейството. Не го искам дори за съпруг.

— Тогава ще трябва да направиш нещо по въпроса.

— Ти би ли...?

— Бих предпочел да не съм аз. Не се занимавам с бракоразводни дела, освен това съм лично заинтересован. Но мога да ти намеря най-добрия адвокат в Лондон. — Той отпи от кафето си. — Опитва се да те използва за прикритие.

— Зная. Мисля, че крайната му цел е да стъпи на Флийт стрийт. Ако вестниците бяха негови, сигурна съм, че щеше да ги продаде и да си купи национален вестник.

— Така както стоят нещата сега, няма да получи много за тях.

Тя тревожно вдигна очи към него:

— Зле ли са нещата? Защо не ми каза! Нямаме ли печалба?

— Печалбата не е кой знае каква. Но всичко по реда си. Скъпа моя, ти не бива... — Акс направи пауза, търсеше най-точните думи. — Не бива да възобновяваш семейния си живот в който и да било смисъл на понятието. Каквото и да казва или да прави Уилсън.

— Нямам никакво намерение да го пускам в леглото си, ако става дума за това.

— Точно за това става дума. Никакви съпружески права. Ще трябва или да го изгониш от къщата, или ти самата да я напуснеш. Не бива да оставате под един покрив.

— Нямам никакво намерение да се махам — каза Ана. — Къщата е моя. Тя е дом на децата ми. Най-странното е, че е нежен и мил — или поне се опитва да се държи така. Не мога да го позная.

— Целта е да не го познаеш.

— Какво означава това?

— Това е просто номер. Прислугата наблизко ли е, когато той се държи така мило?

Тя си спомни закуската.

— Да.

— Затова го прави. В случай че му потрябват като свидетели. Ако започнеш бракоразводно дело, неговата защита ще държи, че той е любвеобилният съпруг, мил със съпругата си, която изведнъж иска да постави край на семейния живот. И прислугата ще се довлече в съда и ще каже колко мил и добър е той и колко студена си ти. Трябва да внимаваш, Ана. В съда не обичат „твърдите“ жени. Просто трябва да намериш някакъв начин да го накараш да напусне къщата. Зная, че няма да е много приятно, но трябва да стане, защото съдията ще каже, че щом можете да съжителствате мирно под един и същи покрив, дори ако не се изпълняват съпружеските задължения — а това ще е много мръсен разпит на прислужниците кой в коя спалня е бил и кога — тогава защо да не издаде едно условно решение за развод?

Ана пристигна в Уинчестър в ранния следобед. Денят бе горещ, а и колата я нямаше. Почака двайсетина минути и взе такси. Пристигна в Ъсбърн потна и ядосана.

Даймлерът на Джок, който тя бе наследила заедно с шофьора, бе паркиран в основата на стълбите. Когато попита защо не са я чакали на гарата, ѝ отговориха, че господин Уилсън е отменил разпорежданията ѝ. Усети, че я обзема гняв, и тръгна да го търси.

Намери го в билиардната зала. Беше се надвесил над масата с цигара между устните, с вид на човек, който е собственик на имението.

— Много си красива — каза Уилсън.

Ана затвори след себе си тежката врата.

— Никой няма да те чуе, Уилсън. Какво стана с колата? Трябваше да ме чака на гарата.

— Нали си намери такси?

— Не е там въпросът. Какво стана?

— Трябваше да пътувам до Чичестър.

— Какво целиш, като ми отменяш разпорежданията?

— Да целя? Твоите разпореждания? Звучиш съвсем полицейски.

Тя не обърна внимание на думите му.

— Да, моите разпореждания.

Той бавно натри с тебешир билиардната щека.

— Трябваше да се срещна с редактора на „Чичестър Аргус“. Предполагам, че познаваш този вестник. Беше собственост на баща ми. Трябва да огледам как стоят нещата.

— Какви неща? И какво общо имат те с теб?

— Сигурно се шегуващ. Та това са вестниците на баща ми. И на моето семейство.

— Ако той беше искал да станат твои, щеше да ги остави на теб. Но не е така. Остави ги на мен!

— Ти да не би да си мислиш, че това е краят? Че аз ще се просна в краката ти и ще се оставя да ме тъпче някаква си алчна гаднярка?

Уилсън се наведе и нанесе един дълъг точен удар.

— Искам да напуснеш къщата — каза Ана.

— Виж какво — сега гласът му се лееше като мед, — защо да вдигаме ненужен шум? Имаме си една чудесна компания. Като я прекроим леко, ще можем да я превърнем в...

— Няма „ние“ — каза тя. — Това е нещо, което ти не искаш да разбереш.

— Разбирам, че не искаш да възобновим брака си. Но не виждам защо да не продължим да сме заедно. Виж какво, аз смятам, че Африка

поставя твърде много ограничения, че е прекалено провинциална. Искам да се върна да живея тук. В Йоханесбург имам сигурен човек. Той може да ръководи нещата там, а аз ще направя както правеше баща ми, само че ще постъпя обратно. Вместо базата ми да е там, ще си направя базата тук. Ще живея в Ъсбърн и апартамента в Челси и ще ходя в Африка три-четири пъти годишно. Можем да поддържаме един „отворен“ брак. Не мисля, че това е толкова неразум...

— Не се хаби да ми обясняваш. Няма да живееш в Осбърн и няма да имаш дума в управлението на компанията, няма да се преструваме, че сме мъж и жена, и няма да поддържаме никакъв „отворен“ брак. Ти напускаш Ъсбърн и ние ще се разведем.

— Предполагам, че Акс те е наговорил за това.

— Монти няма нищо общо.

— Сигурно те е търкалял в леглото. Знаеш, че е мръсен евреин, нали?

— Отвращаваш ме.

— И ти мен. А ако оспоря завещанието? Слушай сега и се опитай да си представиш как това ще прозвучи в съда. Имаме една жена, която е била бременна преди брака — като начало това е черна точка за нея. И тази жена успява да подмами чувствата на един болнав старец, докато неговият син смело е заминал на фронта, за да пише репортажи за войната, а по-късно е поел компанията на баща си и я спасил от разруха. Съпругата успява да уговори стареца да си промени завещанието...

— Това е лъжа!

— Съдът може да види нещата по друг начин.

— Искам да се махнеш от тази къща! Ще кажа на прислугата да не се подчинява на разпорежданията ти, да не те храни, да не ти оправя леглото... под страх от уволнение. По отношение на цялото домакинство ти ще си невидим. Ще се боря срещу теб с всички средства, Уилсън. Няма да ти позволя да разрушиш семейството и паметта на Джок.

Тя излезе от стаята и затръшна вратата.

На следващия ден Ана трябваше да заmine за Лондон, но остана при децата. В девет и половина дойде такси и Уилсън замина, без да ѝ

се обади.

Тя позвъни на Акс и му каза какво се бе случило. Той я изслуша мълчаливо, после попита:

— Ти наистина ли каза на прислугата да не му дават храна?

— Не. В крайна сметка не го направих.

— Слава богу.

— Монти, страх ме е. Изглежда, не мога да го преценя правилно. Не зная какъв ще бъде следващият му ход. Просто усещам, че ще е нещо, свързано с идеите му за отмъщение.

— Имаш ли някаква представа къде може да е отишъл?

— Вероятно в апартамента в Челси.

— Бих ви поканил всички при мен, но това много би усложнило нещата в един развод. Могат и мен да ме привлекат като ответник. Не че това би имало някакво значение, но всичко много ще се усложни за теб — а и без това е достатъчно сложно. Виж какво, имам една малка вила на брега край Дорсет, недалеч от Лълуърт. Не виждам защо да не ти я отстъпя за известно време. Заведи децата там, ще има стая и за жената, която ги гледа. Така те ще са на сигурно място и едновременно с това ще можеш да ги държиш настрана. Времето е хубаво и ти можеш да си направиш една малка ваканция, без да има нужда вечно да гледаш зад рамото си.

— Звучи чудесно. Особено за Питър. Кога ще можем да идем?

— От месеци не съм бил там. Има нужда да се почисти и да се проветри добре. В селото има една жена, която се грижи за къщата, но тя няма телефон. Ще ѝ изпратя телеграма и ще ѝ поръчам да подготви къщата за вас. Да речем, след три дни, в случай че не ви се обадя повече. А освен това, Ана, не казвай на прислугата защо и закъде пътувате. Не е нужно да казваш и на жената, която ще гледа децата.

— Водя децата на една обиколка — каза тя. — Няма да знаем къде и кога ще отсядаме, докато не стигнем на самото място. Така става ли?

— Чудесно.

Тези три дни Ана прекара все около децата, почти не напусна къщата. Седеше до прозореца на втория етаж и внимателно изучаваше парка. Всеки път, когато телефонът звънваше, тя подскочаше. Но Уилсън нито се появи, нито се обади. Мълчанието бе зловещо.

Вилата на Акс бе разположена на малко, самостоятелно заливче почти на километър от най-близкия съсед. Толкова отдалечена, колкото ѝ се искаше. Времето бе топло, а морето — ослепително синьо. Тя си играеше с децата на пясъка — нещо, което не бе имала възможност да направи досега.

Плажът продължаваше да е покрит с бодлива тел и бетонни прегради за танкове, част от него бе оградена заради мини, но те си намериха достатъчно място, за да построят пясъчни замъци.

Ана свали ортопедичната обувка на Питър и започна да разтрива атрофирания му крак с дълбоки белези по него. Той обожаваше водата. Започна да го учи да плува. Нико също се помоли да научи и него и тя му обеща, но след като Питър усвои уроците.

Ана скоро усети грешката си, защото Нико реагира много остро. Той започна да замеря Питър и Джон с пясък, започна да се държи ужасно. Тя веднага измисли една игра на плиткото — хванаха се за ръце и когато малките вълнички се разбиваха в телата им, момчетата пищяха, скачаха и се смееха, преструваха се, че се страхуват.

Времето беше чудесно — дълги слънчеви дни и съвсем лек бриз. Трябваше да се чувства щастлива и до голяма степен беше, но мисълта за Уилсън се надигаше като сянка някъде дълбоко в съзнанието ѝ. Полека-лека, ден след ден, Ана започна да спи по-добре, да се храни по-добре и постепенно да се отпуска.

Прекара една седмица в Дорсет с децата и се върна в Осбърн. Тъкмо преглеждаше пощата, когато телефонът иззвъня. Обади ѝ се бивш колега от вестник „Мъркюри“, мъж на средна възраст на име Харълд Честър, който бе един от първите, предложил ѝ приятелството си, когато тя постъпи на работа.

Той каза:

— Помислих си, че е добре да знаеш, че се навърта някакъв тип и задава въпроси за теб.

— За мен? — Тя се учуди. — Какви въпроси?

— Отначало съвсем общи, но после започна да разпитва по-подробно: колко време си работила, какви служби си заемала, справяла ли си се добре...

— Кой беше?

— Някакъв тип с лондонски акцент. Изглеждаше съвсем обикновено, но не беше глупав, ако разбираш какво искам да кажа.

— Продължавай.

— После заговори за катастрофата. Каза, че бил от застрахователната компания.

— Те обикновено задават ли такива въпроси?

— Не зная. Досега не съм имал работа с тях.

Оставяйки слушалката, тя забеляза, че ръката ѝ трепери. Защо ще искат да знаят всичко това за нея? Проучваха ли я? Да не би да се опитваха да оспорят застраховката? Ако беше чака, сигурно щяха да намерят зъболекаря и всичко щеше да излезе наяве. По-добре въобще да се откаже от застраховката!

Изведнъж ѝ мина една мисъл и тя се обади на Маргарет Фауълс, която се бе грижила за Питър в онзи ужасен ден.

— Как е момченцето? — попита госпожа Фауълс, но в гласа ѝ нямаше никаква топлина.

— Оправя се.

— Много жалко. Спомням си, че ти нещо бързаше този ден.

— Бързах ли? — каза Ана навъсено. После добави: — Питам се дали не е идвал някой да ти задава въпроси за катастрофата?

— Искаш да кажеш от полицията?

— Не, не от полицията.

— Идва някакъв човек преди ден-два.

Ана усети, че изстива.

— И какви въпроси зададе?

— По всичко личеше, че знае нещата по-добре от мен. Освен това нямам навик да стоя на стълбите и да отговарям на въпросите на непознати. Не ми хареса видът му.

— Представи ли се кой е?

— Каза, че е репортер в някой от лондонските парцали.

— Да не беше един висок, як?

— Точно обратното. С остри черти. Приличаше на гризач.

Като остави слушалката, Ана дълго стоя до телефона. Дали бе един и същ човек? Но в такъв случай защо веднъж казва, че е от застрахователна агенция, а после — че е репортер?

Освен ако...

Освен ако не беше нито едното, нито другото.

Изведнъж мисълта се оформи напълно в главата ѝ и тя хукна към колата.

Караше лудо през Хемпшир към Дорсет, с бясна скорост вземаше завоите със спокойния иначе даймлер, а на правите отсечки го надуваше до крайност. Дори така ѝ отне повече от три часа, докато стигне до вилата.

Докато тичаше по пътеката, видя, че от кухненската печка се вдига пушек. На плажа имаше отворен чадър и под него лежеше някаква фигура.

Жената, която гледаше децата, се бе изтегнала на една хавлия и четеше книга.

— Къде са децата? — извика Ана, когато се приближи на двайсетина метра.

Младата жена се изправи.

— Мислех, че са с вас — каза тя. — Господин Брейд каза, че ги взема, за да ви посрещнат.

ГЛАВА ЧЕТИРИНАДЕСЕТА

Ана влезе с бясна скорост в Уеймът и паркира пред полицейския участък. Пред дежурния офицер изля на един дъх фактите такива, каквито ги знаеше.

Той ѝ каза:

— Дайте по-спокойно. Първо ми кажете името си.

Той си записа името ѝ, но тя едва си поемаше дъх и с мъка произнасяше думите.

В края на историята, която с мъка извлече от нея в смислени изречения, той остави писалката си на бюрото и каза:

— Отвлечени? Но вие казвате, че господинът е техни баща.

— Да, но...

— Мога ли да ви попитам дали сте разведени?

— Не.

— Водите ли в момента някакви дела във връзка с децата?

— Не.

— А децата под съдебна опека ли са?

— Не.

— В такъв случай, госпожо, думата „отвлечени“ е неподходяща.

— Но не виждате ли...

— Не, госпожо, не виждам. Ако това, което ми казахте, е истина, тогава виждам един баща, дошъл да вземе децата си и да ги отведе там, където живее. Нещо, за което има пълно право.

Безсмислено е, реши тя. Как би могла да обясни? Тръгна по стълбите и се върна обратно в Ъсбърн. През целия път я измъчваше мисълта, че трите деца са с Уилсън.

Той през цялото време е знаел, че са заминали за Дорсет! Цялата тайнственост е била истински майтап. Та той е поръчал да я проследят. Мъжът, който е задавал въпроси в редакцията на „Мъркюри“, мъжът, който е ходил при госпожа Фауълс, не е бил застрахователен чиновник, а частен детектив.

На моменти я обземаше такава ярост, че пътят се замъгляваше пред очите ѝ, но още по-често страхът за децата превръщаше стомаха ѝ

в буца лед.

Трябваше да се свърже с Акс. Когато стана катастрофата, той бе за нея като скала. Сега ѝ беше нужен повече от всякога. Знаеше, че това е ключов момент в живота ѝ. Трябваше да му разкаже всичко: че е излъгала за зъболекаря, че е имала тайна връзка с Бен. Неизбежно щеше да изгуби уважението и любовта му, но нищо не можеше да се направи. Най-важното нещо бяха децата. Те бяха всичко, което имаше. Но когато се обади в офиса му, той бе излязъл.

Усети как силите я напускат. Почувства се почти измамена. Искаше да излее всичко пред Акс, да го остави той да ѝ дава съвети как да постъпи. А него го нямаше!

Взе си пощата, отиде в кабинета на Джок и се затвори в него. Беше готова да си намери каквато и да е работа, само и само да отвлече вниманието си от това, което се бе случило... каквато и да е работа, докато се върне Акс.

Бързо прегледа разните сметки, докато стигна до голям жълтеникав плик и го отвори. В плика имаше пет-шест напечатани листа с придружително писмо от Хардиман и сие, адвокатска кантора на Ведфърд роуд, Лондон.

Писмото бе адресирано до нея и в него пишеше просто:

„Драга госпожо,

Моят клиент, господин Уилсън Брейд, ме помоли да Ви изпратя тези копия от клетвени декларации, чиито оригинали се съхраняват при нас.“

Изведнъж усети, че ѝ се повдига от някакво мрачно предчувствие, но се загледа в първата напечатана страница.

На нея бе написано:

„Аз, Реджиналд Сибторп, собственик на гараж в Саутхемптън, на Каули роуд № 42, се заклевам във верността на долу описаните факти.

През последните няколко месеца съм в преговори със собственика на странноприемница «Траутбек» в графство

Хемпшир във връзка с предоставянето на риболовни права, които са негова собственост. За тази цел посетих няколко пъти странноприемницата. При тези посещения забелязах жената, която по-късно ми бе показана на снимка и от чието име разбирам, че е госпожа Уилсън Брейд, в компанията на един господин, за когото разбрах, че е господин Бен Рамзи, журналист.

На няколко пъти ги забелязах да се отнасят един към друг по много интимен начин, като си държаха ръцете и се целуваха. В един от случаите забелязах господин Рамзи да излиза от една от стаите на горния етаж и да целува госпожа Брейд, която бе застанала на вратата в полуразсъблечен вид...

В долната част на листа печатът на нотариата и подписът на господин Сибторп — това трябва да беше дребното човече с шапката, което бяха забелязали няколко пъти на бара.

Спомни си, че той бе минал край вратата на стаята им, когато Бен си тръгваше след последната им среща.

Отгърна следващата страница. Това бе по-дълга декларация от собственика на странноприемница „Траутбек“, който заявяваше под клетва, че е давал стаи на господин и госпожа Бен Рамзи дванайсет пъти. Въпреки че всеки път господин Рамзи е плащал цяла нощувка, те фактически нито веднъж не са прекарвали повече от няколко часа в стаята. Той също се заклеваше, че снимката, която е видял, е била на жена, известна му като госпожа Рамзи, за която по-късно е разбрал, че е госпожа Брейд.

Следваше списък на датите, когато стаята е била използвана, и отделен списък с вината и ястията, консумирани от тях, дори пурите, които бяха купували.

Имаше и трета декларация от камериерка, на работа в странноприемница „Траутбек“. Тя описваше стаята, след като е била напусната от двойката, с чаши, бутилки, подноси с храна, разхвърляно легло, дори използван презерватив, който бе открила.

За Ана това беше като четене на роман на ужасите. Усети, че я обхваща чувство на вина и срам. Разбра, че ако Уилсън призове тези

свидетели на бракоразводно дело, тя не само няма да получи условно решение за развод, но дори може да загуби децата.

Какво целеше Уилсън с тези клетвени декларации? Предупреждение? Основа за преговори? Трябваше да го намери, да поговори с него, да се спазари. Помисли си да се обади в апартамента в Челси, но после реши, че по този начин ще му даде възможност да ги премести някъде другаде. По-добре щеше да бъде, ако иде и го изненада.

Не беше ходила в апартамента още от времето, преди да се разболеее Джок. В паметта си мразеше това място. Там се бе чувствала толкова нещастна. В нейното съзнание това бе апартаментът на Уилсън и нямаше нищо общо с нея. Сега паркира колата и се отправи към къщата, а нервите ѝ бяха опънати до крайност.

Всичко си беше като преди. Улицата изглеждаше запусната, а боята по къщите се белеше. Челси продължаваше да се възстановява след войната. Ана се качи по стълбите и позвъни на звънеца. Почака, но никой не отвори. Започна да чука по вратата.

— Там няма никой — каза някакъв глас.

Тя се огледа и видя на улицата едрата мъжка фигура на Памела Кинкейд. Носеше кафяво вълнено палто и мека шапка, в ръцете си държеше бастун и пазарска чанта.

— Ана? Ти ли си? Дявол да го вземе, реших, че ми се привиждат разни работи.

Тя остави на земята бастуна и чантата си и разтвори ръце да прегърне Ана, но получи само протегнатата ѝ ръка. След като се поздравиха, Ана каза:

— Търсех Уилсън.

— Мислех, че Буана е в Африка.

— Значи не си го виждала? — Много се изкуши да попита: „А децата?“, но Памела щеше веднага да подуши какво се бе случило и за един час щеше да го разнесе из Челси, а утре сутринта вече щеше да е в клюкарските колонии на вестниците.

— Доколкото ми е известно, откакто ти напусна апартамента, в него няма жива душа. Пийва ли ти се нещо? Имам една глътка джин. Нямам нищо, с което да го разредем, но майната му.

Ана отказа. Не беше много сигурна каква ще е следващата ѝ стъпка. Тъкмо бе намерила сили да предприеме нещо, и пак бе ударила на камък.

— Сигурна ли си, че не искаш?

Ана поклати глава и попита:

— Как са другите?

— Един Господ знае. Май всички изчезнаха. Не е като през войната. Тогава имаше някакъв дух. Но всичко се изпари, изчезна.

Памела изглеждаше доста остаряла и Ана видя в нея една жена на средна възраст, за която войната е била период на другарство, на запои и изживяване на миговете, преди да започне следващото въздушно нападение, заплашващо да унищожи всички.

— Понякога виждам Денис, но това е горе-долу всичко.

Ана отдавна не бе се сещала за Денис. Усети как споменът пада като сянка върху кожата ѝ.

— Той продължава ли да живее в същата стая? — попита тя.

— Не. Премести се при Ралф преди известно време, но после Ралф се влюби в някакъв американец и замина за Сан Франциско. Денис съхне и вехне. Все си повтаря, че Ралф ще се върне, но това са фантазмагории. Сан Франциско е тъкмо място за Ралф. Денис си нае друга стая, някъде в по-евтиния край на Кингс роуд, но ако искаш да го видиш, той започна работа в една бакалница на самообслужване тук наблизо.

— Много бих искала да го видя.

— Хайде тогава.

Тръгнаха по Кингс роуд. Памела я бе хванала под ръка. Ана имаше чувството, че върви с генерал-майор от запаса.

Недалече от Ройъл авеню се намираше нов магазин, който се бе нарекъл супермаркет — наименование, което Ана не бе чувала преди. Тя се сбогува с Памела и влезе, за да потърси Денис. Намери го в най-отдалечения край на магазина. Той стоеше зад малък щанд, на който бе изписано с много заврънкулки: „Първокачествените дребосъци на Белтън“. Беше облечен с бяла престилка, а на главата си имаше висока шапка на майстор готвач. Пържеше малки наденички и ги предлагаше на клиентите забодени на клечки за зъби.

Поздрави Ана и се усмихна неловко.

— Занимавам се с това просто между две роли — каза той, после свали шапката си и я целуна по бузата. Тя забеляза, че косата му е започнала да оредява.

— Искаш ли една, скъпа? — каза той и ѝ подаде наденичка. — Днес им правим специална реклама.

— Не, благодаря, не съм гладна.

— Не те виня. И без това месото им е само десет процента. Един Господ знае какво се съдържа в останалите деветдесет процента, аз обаче нямам кураж да попитам. Сигурно дървесна каша.

— Има ли наблизо някое място, където бихме могли да поговорим?

Денис си погледна часовника.

— Какво ще кажеш за едно питие? Аз самият не бих се отказал, след като съм мирисал това цял ден.

— Кога ти свършва работното време?

— О, да върви по дяволите! Още сега си обирам крушите!

Отидоха в „Бялото сърце“, седнаха на една маса в ъгъла и той ѝ разказа живота си през този период. Не му беше провървяло много. Не бяха го ангажирали в театъра повече от година. Показа ѝ ръцете си. Пръстите му бяха започнали да се изкривяват и да се подушат от артрит.

— И коленете ми са така. Скоро съвсем ще се скова. Но не се предавам.

След един-два големи джина Ана усети, че започва да се отпуска. Винаги се бе чувствала добре в компанията на Денис.

— А ти как си? — каза той. — Продължаваш ли да си омъжена за Буана?

Ана започна да му разказва какво ѝ се беше случило, откакто се видяха за последен път, отначало колебливо, после все по-уверено. Като му каза за наследството, което Джок ѝ бе оставил, очите му се разшириха от удоволствие.

— Това е направо прекрасно, скъпа.

Тя имаше чувството, че разговаря с близък братовчед или със своя леля. Някой, който няма да я съди или да я преценява. После му разказа за Бен и Питър и за това, което ставаше в момента.

— Бедната Ана — каза той. — И бедният Питър. Какво противно същество се оказа този Буана. И ти дойде да го притиснеш в бърлогата

му?

— Само че него го нямаше. Тогава се видях с Памела, разговорихме се за теб и ми дойде една идея.

— От много време на никой не му е идвала на ум идея, свързана с мен — каза Денис и я погледна със старата си дяволита усмивка. — Кажи ми. Колкото по-гадно, толкова по-добре.

— Имам нужда от твоята помощ.

Изведнъж в очите му се прокрадна тревога.

— Казвай.

— Помниш ли онази вечер, когато отидохме на събирането на Окли стрийт? Вечерта, когато намерихме Уилсън и Ралф в...

— Разбира се, че помня!

— Искам да ми дадеш писмена клетвена декларация, че си ги видял заедно в леглото.

— Защо?

— Уилсън е взел декларации от хора, които под клетва разказват за Бен и за мен. Единственият начин да му противодействам, е да му приготвя малко от неговото собствено лекарство. Той само от това ще разбере.

— Но така ще намесим и Ралф.

— Памела ми каза, че Ралф е заминал за Сан Франциско с някакъв американец.

— Тя все не може да си държи тъпата уста затворена!

— Е, но това е истина, нали?

— И какво като е истина? Това е просто временно. Той така ми каза, като замина. Каза, че ще се върне. Каза, че е като черен гологан — няма да се загуби.

— Денис, ти нали не вярваш на това?

— Защо да не вярвам? Това е последното нещо, което все още ме крепи.

— Скъпи, нали знаеш какво представлява Сан Франциско! Ако той се раздели с този свой приятел, това не означава, че ще се върне при теб.

Лицето на Денис се бе издължило. Очите му гледаха гневно.

— Ти откъде знаеш? Нищо не знаеш за нас! Мислиш си, че знаеш, обаче...

— Прекрасно разбирам как си се почувствал и как се чувстваш сега. Толкова нощи съм седяла до теб и съм те слушала. Виждала съм белезите на китките ти. Мили мой, естествено, че разбирам!

— Извинявай!

— Моля те, помогни ми. Помисли за децата. За бога, ако не действам бързо, може повече никога да не ги видя.

Отчаянието в гласа ѝ го стресна.

— Работата е в това, че ако Ралф разбере, това ще е краят. Наистина краят!

— Защо трябва да разбере?

— Защото нещата ще стигнат до съд и ще бъдат изнесени там. Помисли си само как жълтата преса ще раздуха всичко! Собственик на вестник, изненадан в леглото с млад жиголо. Така ще пишат.

— Никога няма да се стигне до съд. Обещавам ти. Никога.

Той поклати глава:

— Бих направил всичко, за да ти помогна, но ти ме молиш за...

— Ще ти дам пари — каза Ана. — Ще ти дам хиляда лири. Никой никога няма да научи.

— Хиляда лири... — каза Денис. — Обикновено се плащат трийсет сребърника.

— Готова съм да ти дам две хиляди, три хиляди. Колкото поискаш. За бога, Денис, не мога да определям цена за децата си.

Той помълча няколко секунди, после попита:

— За кога ти трябва?

— Сега. Да идем при нотариуса. Всичко трябва да е направено както му е редът.

Той вдигна рамене.

— Защо да се самозалъгвам? Той сигурно и без това няма да се върне.

Когато пристигна на Бедфърд Роу, вече беше късно, но прозорците на канцеларията на Виктор Хардиман все още светеха. Секретарката си беше отишла, но Ана държа пръста си на звънеца, докато някой дойде да отвори.

— Искам да видя господин Хардиман — каза тя.

— Аз съм Виктор Хардиман.

Беше изненадана. Бе доста по-млад, отколкото очакваше, не повече от трийсет. Висок и строен, със светла коса, сресана назад. Бе

елегантно облечен в тъмносин костюм, копринена вратовръзка и велурени боти.

— Страхувам се, че кантората вече е затворена. Ако се обадите на секретарката ми...

— Аз съм госпожа Уилсън Брейд...

— О, разбирам... — Той говореше малко провлечено, но очите му бяха остри като бръсначи.

— Не искам да вляза. Просто искам да ви предам това. — Тя му подаде копие от клетвената декларация на Денис. — Искам да ви помоля да го прочетете и да го предадете на съпруга ми, по възможност още тази вечер. Можете да му кажете, че ако не ми се обади до утре вечер, ще го изпратя за клюкарската рубрика на Уилям Хики в „Дейли експрес“.

Той се вгледа в очите ѝ за миг, после каза:

— Добре, госпожо Брейд. Ще направя, както ми поръчахте.

На другия ден Ана стоя през цялото време до телефона. По обяд ѝ се обади Акс, но говориха съвсем кратко.

В два часа телефонът звънна. Обади се Виктор Хардиман и каза:

— Децата ви ще са в моя офис днес в пет часа, госпожо Брейд. Бихте ли желали да дойдете да си ги вземете?

Ана изведнъж усети, че цялото ѝ напрежение изчезва, сякаш някакъв възел в сърцето ѝ се беше развързал.

— Ще дойда — каза тя.

— Съпругът ви ме помоли да го извиня. Беше уверен, че не бихте имали нищо против, ако пропусне срещата.

Шофьорът я откара с даймлера и тя пристигна на Бедфърд Роу точно в пет. По пътя спря в Харъдс и купи на Нико влакче, на Питър — скутер, а на Джон комплект бои и четки.

— Аз съм госпожа Брейд — каза тя на секретарката на Хардиман. — Децата ми тук ли са?

— Да, госпожо Брейд.

Ана усети, че и последните остатъци от тревога изчезват от душата ѝ.

Тя последва секретарката по дълъг коридор до един офис.

— Скъпи мои! — каза Ана, отваряйки широко ръце. Питър закуцука към нея колкото можеше по-бързо, но Нико остана отзад. Тя

здроаво притисна Питър, после се обърна към Нико. — Няма ли да ме прегърнеш?

Но в очите на Нико имаше тревога.

— Какво има, миличък? — каза тя, като го притегли към себе си.

Той започна да се дърпа и тя го пусна.

— Мразя го! — каза Нико.

— Кого?

— Този мъж.

— Той вече няма да те безпокои. Къде е Джон?

Двете момчета стояха като статуи пред нея и тя усети как цялото ѝ щастие се изпарява само за един миг.

— Кажете ми! Има ли му нещо на Джони?

— Той го взе — каза Питър.

— Кой?

— Мъжът. Татко.

— Боже Господи!

Тя изтича в стаята на секретарката.

— Къде е господин Хардиман?

В погледа на секретарката видя същата тревога, каквато бе забелязала в очите на Нико.

— Елате оттук, госпожо Брейд. Той ви очаква.

Виктор Хардиман бе седнал зад бюрото си и елегантно се надигна.

— Къде е Джон? Къде е синът ми?

Хардиман взе един плик и ѝ го подаде.

— Вие знаехте това, нали? — извика тя.

— Моля ви, отворете го, госпожо Брейд.

Ана разкъса плика. Писмото беше от Уилсън.

„Когато четеш това, ние с Джон ще сме на път за Африка. Наистина ли си мислеше, че ще получиш всичко?

Когато гневът ти се поохлади, размисли върху това: ако искаш да си го вземеш обратно, ще трябва да се бориш в южноафриканските съдилища с една съдебна система, съвсем различна от британската. Всичко ще бъде разкрито. Несъмнено ще ме очерниш, но ти самата няма да се

отървеш. Но ако и това няма значение за теб, тогава не забравяй следното: Питър ще научи за Рамзи и за теб, за лъжите, които си разправяла. Никои не знае как ще му подейства. Съветвам те да се удовлетвориш с това, което имаш, и аз ще се задоволя с това, което имам. И няма да оспоря един развод...”

ГЛАВА ПЕТНАДЕСЕТА

През последвалите месеци и години имаше моменти, когато Ана се чувстваше освободена — понякога за цели дни — от оня миг в офиса на Виктор Хардиман. Не че беше забравила, а просто не искаше да мисли за това.

Но много дълго споменът просто я изгаряше. Той изведнъж я сграбчваше, когато видеше написано името Джон или видеше нечие момченце. Отначало не можеше да погледне дрешките му, играчките, празното легълце, без да я обхване ярост и чувство за пустота.

Ако не беше връзката ѝ с Бен, тя нямаше да вземе Питър със себе си в Уинчестър, нямаше да катастрофира, а ако не беше катастрофирала, нямаше да съществува лост, който Уилсън да използва срещу нея, и тя нямаше да изгуби Джон.

Ако... Това беше думата, която не ѝ даваше мира.

Трябваше ѝ някой, пред когото да си излее мъката, да се освободи от бремето на вината. Монти бе подходящият човек, но не можеше да му каже, без да му обясни всичко или без той да заподозре, че има още много неща за казване. Това можеше да накърни любовта и уважението му към нея, а тя се нуждаеше не по-малко и от тях. Някак странно, въпреки че бяха връстници, той бе започнал да играе бащинска роля в живота ѝ.

Тя разбра, че не можа да го заблуди, като му каза, че с Уилсън са се разбрали за децата. Той я беше погледнал много внимателно. Но месеците минаваха, формалностите по развода бяха в ход, те бяха погълнати от работата в компанията и полека-лека нещата се изгладиха.

Децата бързо се съвзеха от преживяното и пак си станаха същите. Но Ана чувстваше, че не може нищо да им откаже. Знаеше, че така ги разглезва, но просто не можеше да се спре.

Ортопедът, който се занимаваше с Питър, бе повтарял многократно, че детето ще има голяма полза от плуването, и тя построи отопляван закрит басейн в Ъсбърн и му го подари на

следващия му рожден ден. Застанаха заедно с прислугата на ръба на басейна, в който плуваше специална торта, украсена с панделки.

Но жестът ѝ не бе приет така, както бе очаквала. Питър много се зарадва, но Нико се дръпна и каза:

— Ще мога ли и аз да плувам в него?

Лицето му бе тревожно смръщено.

— Разбира се, че можеш, миличък.

— Да, но басейнът е мой, нали? — каза Питър.

Ана усети каква клопка си е приготвила. Не можеше да му каже, че това е просто малко забавление. Той бе приел подаръка съвсем сериозно. Тя отговори на въпроса с въпрос:

— Но нали няма да имаш нищо против и Нико да плува в басейна?

Питър се замисли за миг, после каза съвсем сериозно:

— Нямам нищо против. Той ми е брат.

Но Нико въобще не искаше да се доближи до басейна. Той непрекъснато се цупеше и накрая Ана се принуди да помоли Питър да се съгласи, че половината от басейна е на Нико, а другата половина е негова. Питър, изглежда, разбра, че това е неизбежен компромис. Въпреки това известно време Нико им създаваше доста трудности.

Скоро след това Питър изгуби ортопедичната си обувка. Той ставаше все по-силен и събуваше обувката си за час-два, защото казваше, че така се облекчава Найшко. Веднага заподозряха Нико, че я е скрил, както бе правил няколко пъти дотогава.

— Но не съм аз — протестираше той. — Въобще не съм я пипал.

След като претършуваха всичко, я откриха в един шкаф с играчки и Ана бе така ядосана, че го нарече „Малък лъжец!“ и му удари шамар. За първи път в живота си удряше дете и това просто я ужаси.

— Извинявай, миличък. Не исках да го направя. — Тя се опита да го притегли към себе си, но Нико се дърпаше, крещеше и накрая избяга в спалнята си. Нещата се утежиха още повече от откритието, че една от прислужничките е прибрала обувката по погрешка.

Когато сподели с Акс, той ѝ каза:

— Нико ще го преживее, ти също. Повечето деца ги пошляпват от време на време. Мен например ме пошляпваха. Не е болка за умирање.

Тя го преживя, Нико — също, но този инцидент остана някъде в подсъзнанието ѝ като лош сън.

Дойде време момчетата да тръгнат на училище. Тя смяташе да назначи домашен учител за Питър, за да му спести трудностите в един пансион, но Акс успя да я разубеди.

— Остави го сам да си намери място в живота — каза той. — Отначало ще му е трудно, но ако сега го държиш под стъклен похлупак, той ще се превърне в полуинвалид, който винаги ще има извинение за своите несполуки.

Ана видя логиката в неговите разсъждения и изпрати и двете момчета в подготвително училище близо до Ъсбърн. Тъй като Нико бе по-голям и по-як, тя го помоли да се грижи за Питър.

— Той ти е брат и не е силен като другите момчета, така че ще трябва да се грижиш за него. Не оставяй другите да издевателстват над него. Ще трябва да го защитаваш.

Нико изглеждаше притеснен от отговорността, с която е натоварен, но каза, че ще се опита.

— Зная, че ще го направиш, миличък.

Но той се сблъска с проблем, който никой не бе предвидил — името му и фактът, че е осиновено дете. Щом порасна достатъчно, за да разбира нещата, Ана му беше разказала всичко за неговите родители. Пропусна само, че бяха изчезнали. Вместо това каза, че са умрели.

Смяташе, че ако му каже, че са изчезнали по някакъв необясним начин, това би могло да доведе до травма по-късно в живота му. Смъртта е факт, с който човек би могъл да свикне. Тя не бе успяла да постъпи като много осиновители и да му каже, че си го е избрала, но съвсем честно му призна, че е присъствала на раждането му, отгледала го е и го е обичала като родна майка. Не беше съвсем сигурна дали той е разбрал, но рано или късно щеше да разбере.

Така бяха запазили името Майснер.

Това не притесняваше нито Нико, нито пък някой друг, но сега името Майснер, толкова скоро след войната, се бе превърнало в опасен етикет. Децата му се подиграваха, тормозеха го и Питър трябваше да го защитава.

Директорът бе казал на Ана, че няколко пъти се е налагало да разтървава Нико и Питър, докато се биели срещу четири-пет момчета.

Ана бе ужасена и поговори по този въпрос с Акс.

— Подобно нещо се е получило и след Първата световна война — каза ѝ той. — Хората си сменяли германските имена с английски. Нямах представа, че нещата пак се повтарят.

— Разтревожена съм за Питър.

— Бих си помислил, че Нико е този, който...

— Не разбираш ли? Питър е толкова лоялен. Той би могъл сериозно да пострада.

Когато Ана отново разговаря с директора, той каза:

— Бих ви предложил да преместите Никълъс в друго училище, но не мислете, че това ще оправи нещата. Децата могат да бъдат изключително жестоки и колегите ми разказват, че същите антигермански чувства се разпространяват в другите училища.

След един инцидент, когато Питър бе изпратен в санаториум със съмнение за пукната ключица, Ана реши, че е време да вземе мерки.

Акс бе чувал за някакво училище в Швейцария. Било основано през двайсетте години за децата на служителите от Обществото на народите. Сега се бе превърнало в училище за наследниците на най-богатите.

— Страхувам се, че прилича на затворен клуб — каза тя.

— Погледни на нещата от другата страна — там образованието ще е първокласно и името Майснер няма да има никакво значение. Ако го оставиш да учи тук, той ще бъде подложен на непрестанен психологически тормоз.

Няколко пъти говориха по този въпрос, докато накрая Ана каза:

— Добре, ще пиша до това училище.

Следващия срок Нико замина да учи в Швейцария, а Питър остана в Англия. Позициите му в училището се бяха силно заздравили от това, че защитаваеше осиновения си брат.

Проблемите, които се появиха във връзка с Нико, безбройните разговори, които проведе с Акс по тези въпроси, всичко това бе накарало Ана да се вгледа по-внимателно в живота на цялото семейство. Питър и Нико имаха нужда от баща. И кой би могъл да е по-подходящ от Монти, когото тя вече беше въвлякла в семейния кръг? Не чувстваше към него сексуално привличане. Но изпитваше благодарност, усещаше топлина, нещо като любов. Знаеше, че неговите

чувства не са се променили. Но дали топлината и благодарността щяха да са достатъчни, за да просъществува един брак?

За първи път от години Ана бе останала вкъщи без децата. Тя прие предложението на Акс за къщата до гара Виктория. Беше му казала:

— Не виждам защо да не се купи само част от нея, когато децата така и така ще идват в Лондон за ваканциите.

Уговориха се за цената и той подготви документите. Къщата трябваше да се закупи от компанията и да се даде под наем на Ана. Това пак повдигна въпроса за печалбите, които носи компанията. Сега, когато бе завършила частната школа по икономика на Акс и вече можеше да се оправи с балансите, Ана му напомни, че веднъж ѝ бе споменал за някаква идея, която имал за компанията.

— Тогава тя нямаше да ти е от голяма полза, но оня ден пак се сетих за нея — каза той. — Страната бавно се възстановява от войната. Икономиката скоро ще започне подем. Може би вече времето е дошло.

— Не бъди толкова тайнствен.

— Няма нищо тайнствено, дори е съвсем елементарно. Просто почакай до утре и ще мога да ти покажа.

На следващия ден той я взе в своя бентли и тръгнаха из Южна Англия.

— Виждала ли си някога цялото си царство? Ще направим една обиколка.

Първо прекосиха Хемпшир, после Съсекс и се върнаха в Съри, минаха през Уинчестър, Саутхемптън, Портсмут и Чичестър, после пак Хейсълмиър, Гилдфорд и Фарнъм. Навсякъде Акс спираше пред редакцията на местния вестник, свързана с печатница. Сградите бяха занемарени и имаха нужда от основен ремонт. Някои от печатниците се простираха на площ колкото половин квартал. Акс маркираше разположението на сградите върху плана на всеки от градовете.

Когато се върнаха в Ъсбърн, той просна плановете върху бюрото на Джок и я попита:

— Виждаш ли нещо общо между тях?

Не беше съвсем наясно какво има предвид той и не искаше да стане смешна, тъй като през целия ден Акс се бе държал някак

тайнствено. Внимателно се вгледа в очертаните с молив сгради, които бяха нейна собственост.

— Само дето изглежда, че всички са в централната част на съответното населено място.

— Точно така. Всички са на централни места. Ако моите предположения са верни и страната е през прага на икономически подем, тогава първото най-необходимо нещо ще са строителни площадки в централните части на градовете.

— Не те разбирам, Монти. Какво общо има това с продажбата на вестници?

— Моето предложение е да продадеш повечето от тези сгради.

Ана беше направо шокирана.

— Но това би означавало да се закрият вестниците. Край на компанията.

— Не, не...

— И толкова хора да си изгубят работата! Защо? Само и само компанията да спечели? Изненадана съм, Монти.

Той си наля едно питие, а лицето му се зачерви от раздразнение.

— Ти, изглежда, не разбираш, Ана, че не е рентабилно да имаш печатница във всяко градче. По-голямата част от тях са от началото на века. Остарели машини в остарели сгради. Работата е много трудоемка, нужен е голям персонал за поддържане на нещата, а всеки печатар е член на най-войнствения профсъюз в страната.

— Но, Монти...

Той ѝ протегна ръка.

— Изслушай ме. Идеята ми не е да се закрият вестниците. Напротив. Нека ги печатаме в специално проектирана, централизирана модерна печатница.

— Всички вестници?

— Всички. Журналистите ще си останат по местата, но ще наемат нови офиси и ще изпращат материала в печатницата. Всичко иде се разпространява оттам. Това е ключът — разпространението. Тогава ще можеш да продадеш отделните печатници и да инвестираш в още вестници и списания или каквото там искаш.

Акс извади от джоба си мъничко тефтерче и каза:

— Направил съм груби изчисления какво би могло да донесе продажбата на тази собственост.

Ана видя последната цифра с цяла редица нули след нея и премигна.

— Това е една консервативна оценка. Ще отнеме доста време и профсъюзите ще се противопоставят поради закриването на работни места, но успеем ли да им докажем, че ако не го направим, компанията ще фалира...

— Ще фалира ли наистина?

— Не можем да стоим на едно място, Ана. Времената се менят и ние трябва да се променяме заедно с тях.

— Чудя се какво ли би казал Джок.

— Не можеш вечно да се обръщаш назад към духа на Джок! За него тези вестници бяха едно хоби. Човек не се опитва да печели от хоби. Мисля, че Джок обичаше старите машини и миризмата на нагорещен метал. Беше ми казал веднъж, че това му напомняло за младостта.

Ана си помисли, че е трудно да се спори с Акс, когато е в стихията си. Той познаваше добре материята, за разлика от нея. Тя си мислеше само за хората, които щяха да си изгубят работните места, за семейства и съпруги, които няма да имат кой да ги издържа. Но ако Акс се окаже прав, тогава ще трябва да окастрят някои клони. За да запазят цялото дърво. Ако не го сторят, то ще рухне и всички ще страдат.

Говориха няколко пъти по неговата идея и малко по малко Ана усети, че е убедена. Виждаше добре логиката, виждаше необходимостта, елегантността на широкомащабния му проект и въпреки това...

Накрая му каза:

— Мисля, че си прав, Монти, но искам и ти самият да се ангажираш.

— Какво трябва да означава това?

— Искам да дойдеш в компанията. Да станеш изпълнителен директор. Веднъж вече те поканих, но ти тогава каза, че не си готов. Сега готов ли си?

Той бавно поклати глава.

— Ще работя с теб. Готов съм да стана извънщатен управител, ако ти искаш. Но служител няма да стана, няма да работя при теб. — Акс се усмихна, за да смекчи ефекта от думите си.

— Защо? Защото съм жена ли?

— Бях сигурен, че ще ми зададеш този въпрос. И не знаех как да ти отговоря. Ако ти кажа да, това ще е истина, ако ти кажа не — също. Да речем, че прекалено високо ценя свободата си.

Ана трябваше да остави нещата дотук. Не беше доволна, но нищо не можеше да се направи. Така с помощта на Монти тя вкара „Уебстър Комюникейшънс“ във втората половина на двайсети век.

ГЛАВА ШЕСТНАДЕСЕТА

Ако Ана се бе замислила предварително какво ли е да се управлява малка вестникарска групировка, сигурно щеше да си каже, че това е като работата ѝ във вестник „Мъркюри“, само че в по-голям мащаб. И щеше да сгреша. Цялата дейност бе чисто управленска.

Тя бе начело на една стара компания, която, както Акс я бе предупредил, имаше нужда от финансови инжекции. По-голямата част от времето прекарваше в опити да спре изтичането на още пари. Износените ѝ машини непрестанно се повреждаха и тя през цялото време се опитваше да намери допълнителни възможности. Трудно се снабдяваха с материали и ѝ се налагаше често да пътува до Финландия и Норвегия, за да преговаря и да сключва договори за хартия; управители и редактори се разболяваха, умираха, напускаха и трябваше да се назначават нови; трябваше да се подновяват договорите с осведомителните агенции; колите, които разнасяха вестниците, бяха остарели и завеждащите пласмента звъняха по няколко пъти в седмицата и искаха нови.

Но основната ѝ задача бе да се оправя с профсъюза на печатарите, който бе станал още по-могъщ през годините и накрая се бе превърнал във феодално владение, в което за шепа избраници има работни места до живот.

Коткане, твърда ръка, ефективни стачки, предупредителни стачки, събрания в работно време... Ана откри, че плаща най-високи заплати на хора, които всъщност нищо не работят, дори не си дават труд да идват на работа, освен, за да си получат заплатите. И най-малката критика от страна на ръководството водеше до заплахата със стачка.

Управителите ѝ не бяха по-различни. Слаби, суетни по отношение на статуса си, мързеливи, устремени само към почивните дни, плашещи се от войнствените продавачи, те не ѝ бяха от голяма полза.

Започна да си дава сметка какво означава да се управлява такава групировка в края на петдесетте и началото на шейсетте години. То

означавахе пари, пари, пари... плюс тревоги.

И време.

Работеше от ранна сутрин до късна вечер. Времето никога не ѝ стигаше. Ръководеше „Уебстър Комюникейшънс“ от офиса си в сградата на Ройтер. Отначало рядко предприемаше някаква стъпка, без да се посъветва с Акс, но постепенно започна да усеща бизнеса и се научи сама да взема решения, да ги отстоява и, разбира се, да носи последствията, ако се окажеха погрешни.

Постепенно започна да преценява екипа, който бе наследила. Откри, че на някои от служителите им липсват качества, а други са били задържани в служебното си израстване поради съществуващата система. Премести някои на нови работни места, на други предложи да се пенсионират по-рано, а трети неочаквано повиши и ги постави на ръководни постове. Компанията се надигаше и пъшкаташе от безпокойство и недоволство, но в края на краищата Ана се заобиколи с млад екип от кадърни мениджъри, които не ѝ казваха просто това, което мислеха, че очаква да чуе от тях, а бяха готови да се борят за пари, промени и структурни реорганизации.

От ден на ден се справяше все по-успешно и постепенно започна да осъзнава две неща. Първо, че Акс беше прав по отношение на икономическия климат. В края на петдесетте години делова Англия направи рязък скок; цените на имотите рязко се повишиха, особено в централните части на градовете. Ана започна да продава собствеността си там. На стратегическо място бе построена нова печатница, в която се отпечатваха всички седмичници и някои от всекидневниците се разпространяваха с помощта на ята микробуси. Скоро Ана започна да забелязва положителни промени в баланса.

Тя си даде сметка и че този вид вестникарство не я привлича особено. От една страна, беше твърде дребно, а от друга, мащабът беше прекалено голям. Вестниците бяха прекалено ограничени, а се разпространяваха в твърде обширни райони.

Нямаше нищо вълнуващо в това човек да се занимава с провинциална журналистика. Каза на Акс:

— Ако ще издавам вестник, искам той да е значим, вълнуващ и да е в центъра на нещата. Искам най-доброто, Монти. Не искам да ръководя нещата *от* Флийт стрийт, искам да ръководя нещата *на* Флийт стрийт. Искам свой собствен вестник.

— Мислила си какви ще са разходите, ако решиш да издаваш един вестник? Във всеки случай останалите собственици ще задушат идеята още преди да успееш да направиш сигнален брой.

— Не искам да започвам нов вестник, искам да си купя.

— Това предполага, че някой ще иска да ти продаде, а засега аз не съм чувал да има такова нещо.

— Нямам предвид сега. Съгласна съм да продължавам да се занимавам с компанията в този ѝ вид, да направя от нея най-доброто, на което съм способна, но един ден, ако се отдаде възможност...

Въпреки че работеше много, децата ужасно ѝ липсваха. През цялата седмица чакаше с нетърпение да дойде събота, за да се види с Питър или в Ъсбърн, или в Лондон. Той вече бе тринайсет-четиринайсет годишен и растеше много бързо. Беше тъмнокос и красив. Хората казваха, че има очите на майка си. Но Ана се вглеждаше още по-внимателно. Дали това не бяха устните на Куно? Неговото чело? Неговата брадичка? Образът на Куно се бе запечатал дълбоко в съзнанието ѝ, но тя не можеше — или не искаше? — да види някаква прилика.

Един-два пъти седмично пишеше на Нико в Швейцария и споделяше планове си за следващата ваканция — винаги си вземаше отпуската по времето, когато момчетата си бяха у дома — или пък му разказваше какво са правили с Питър. Но най-много ѝ тежеше отсъствието на Джон. Беше получила вече развод и ѝ се струваше, че никога няма да има възможност да го види отново.

Акс замина за Африка да се види с родителите си. Тя го накара да обещае, че ще види Джон и ще го фотографира. На снимките се виждаше сериозно момче, облечено в училищен блейзър и къси панталони. Ана с болка си даде сметка, че никога не би познала собствения си син, ако го срещнеше на улицата.

Акс ѝ каза, че бил изпратен в едно от най-добрите частни училища в страната. Тя започна да разпитва за подробностите — как е говорил и как се е усмихвал, как е разсъждавал и дали е харесал подаръците, питал ли е за нея? Но преди всичко бил ли е щастлив?

Акс се постара да отговори на всичките ѝ въпроси. Да, излъгва той, Джони разпитвал специално за нея, искал всичко да знае. Лъжата

му бе възнаградена, когато видя щастливия ѝ поглед. Добави, че доколкото могъл да прецени, синът ѝ е едно обикновено щастливо момченце. Ана се зарадва заради Джон, но самата тя се почувства тъжна — неговото щастие нямаше нищо общо с нея, дори не можеше да го види колко е щастлив.

Разпита и за Уилсън. Акс ѝ каза, че той не се е оженил, но през годините е имал много любовници.

— Нали всички пораснали момчета искат точно това? — каза Ана.

Изведнъж Акс се почувства неудобно и тя видя как на лицето му се изписва объркване, каквото не бе забелязвала дотогава.

Снимките на Джон я накараха да осъзнае колко бързо расте той, колко бързо растат децата и да стигне до извода, че годините минават много бързо и за нея самата.

Управлението на вестникарска компания бе вълнуващо, всепоглъщащо и до известна степен я удовлетворяваше, но понякога, когато не можеше да заспи през нощта, тя се усещаше безкрайно самотна. Досега не бе имала сполучлива семейна връзка с мъж и си мислеше, че трябва да си създаде такава. Казваше си, че ѝ е необходим един успешен брак, че изпитва необходимостта да сподели живота си с някого, който е готов да сподели своя с нея.

Понякога в безсънните нощи решаваше да постави на изпитание връзката си с Акс. Но после, когато се съмнеше и чувството за самота се разсееше, тя забравяше решението си. Ако го обичаше, просто нямаше да има нужда от изпитания.

Последваха новини от Швейцария, които я накараха да действа. Получи се писмо от училището, в което я уведомяваха, че Нико е бил обвинен в кражба, че са го изключили и трябва да отиде да го прибере.

Ана се качи на първия самолет и пристигна в Цюрих късно следобед. На летището взе такси и се отправи по виещия се планински път към замъка, чиито кули и бойници сякаш бяха родени от развинтената фантазия на Лудвиг, лудия баварски крал.

Докато прекосяваше двора, погледът ѝ бе привлечен от редиците скъпи коли, паркирани край оградата. Имаше коли от различни марки — „Алфа Ромео“, „Ланчия“, испански пегаси, мерцедеси с гларусови крила и дузина поршета. Явно не бяха на персонала, а на по-големите момчета.

Училището се бе променило от времето, когато бе приемало синовете на дипломатите и служителите от Обществото на народите. Виждаха се млади араби с дълги роби, черни африканци, а Ана знаеше, че има индийци и американци, няколко англичани, известен брой германци и французи, но откъдето и да идваха те, родителите им трябваше да бъдат много, много богати.

Имаше твърде малко правила в обичайния смисъл на думата. На по-големите момчета бе позволено да пушат, да пият умерено, да имат спортни коли и коне, да карат ски през почивните дни — или да ги прекарват в леглото с приятелките си, стига да ги пазят да не забременеят, но имаше дори лекари, които срещу заплащане бяха готови да се погрижат за това. Удивително беше, че и образованието беше от най-добрите и много момчета, завършили училището, бяха постигнали големи успехи в бизнеса, медицината или правото. А тези, които не бяха постигнали такива успехи, просто не бяха имали нужда да вършат нищо след завършването, освен да си броят парите или да си теглят диамантите.

Кражбата тук бе много по-сериозно провинение, отколкото в едно обикновено училище, където дребните кражби бяха нещо обичайно. Тук тя се третираше като посегателство върху естествената уредба на света, следователно — анархистичен акт, който плашеше ръководството на училището. Нико бе „откраднал“ радио.

— Но аз ти купих радио — каза Ана. — Защо е трябвало да вземаш още едно?

Бяха в стаята на Нико. Всяко момче си имаше самостоятелна стая, а неговата са намираше на върха на замъка, под ламаринения покрив и от прозореца се виждаше обраслата с тъмни дървета долина. Между тях като сребърна лента се провираше река и лека мъгла обвиваше планинските върхове. Неочаквано пейзажът напомни на Ана склона над Алтенкирхен, когато бяха пристигнали с Майснерови на австрийската граница в оня ужасен ден.

Стаята му бе пълна със скъпи играчки — стерео „Тандберг“ с високоговорители „Лийк“, ролков магнетофон „Грундиг“, най-новия модел ски обувки, скъпи ски, копринен халат от „Сулка“. Тя му бе купила всички тези неща или поне му бе дала парите, за да си ги купи.

Веднъж Акс я бе погледнал учудено, когато купи на Нико златна писалка „Паркер“ за рождения му ден. Тя забеляза учудването му и

отвърна разгневено:

— Той не е искал да бъде роден. Не е искал родителите му да изчезнат, не е искал аз да го отгледам. И освен това не ти влиза в работата, ти не си му баща.

Акс се бе стреснал от нейната агресивност и тя веднага съжали.

— Извинявай, Монти. Просто... никога не съм успявала да отделя на Нико достатъчно време. Все е имало по нещо... Е, ти поне знаеш всичко.

Сега, в неговата стая, тя се опита да погледне Нико безпристрастно. Бе облечен в червени кадифени джинси и бял американски пуловер, няколко номера по-голям. Беше на седемнайсет години и преминаваше през една доста неприятна фаза в живота си — и физически, и емоционално. Лицето му бе покрито с пъпки, а поведението му бе нацупено и предизвикателно.

— Но ти си имаш радио — повтори Ана. — Хубаво радио. Не е трябвало да вземаш чуждо.

— Повредено е.

— Не можа ли да го поправиш?

— Искях да слушам футболния коментар.

— Не можа ли да поискаш от някого на заем?

— Тук не дават неща на заем.

— Не можа ли да отидеш да послушаш в нечия стая?

— Искях да си го слушам в моята стая.

— И просто реши да вземеш нечие радио?

— Да. Просто го взех за малко.

— Директорът каза, че момчето, от което си го взел, било арабин.

— Да. Принц от пустинята. Мразя го.

— Защо го мразиш?

— Всички го мразят.

Трябваше й известно време, за да се ориентира в цялата история. Арабинът бил син на един от саудитските принцове и най-богатото момче в училището. Между тях с Нико съществувала вражда, чиито корени се губели в сложните плетеници от младежка омраза и взаимни унижения. Четейки между редовете, Ана разбра, че вземането на радиото е добре пресметната провокация.

Разбра, че отначало ръководството на училището е приело, че Нико е взел радиото просто за малко и цялата история е съвсем дребна.

Но в училището имало шест-седем араби, които оказали натиск върху директора. Или той ще направи нещо по отношение на Нико, или те ще говорят с родителите си. Изскочиха много неща — расизъм, възможност момчетата да напуснат училището, лоша реклама. Просто беше по-лесно да се отърват от Нико.

Ана му помогна да си опакова нещата и го заведе в хотел в Цюрих. След една мълчалива, навъсена вечеря отиде в стаята му, за да му пожелае лека нощ.

— Не се тревожи, миличък. Всичко ще оправим. — Опита се да го хване за ръката, но той я отдръпна. — Ще намерим друго училище.

Нико четеше и въобще не вдигна очи от книгата. Постави пръст на мястото, докъдето бе стигнал в момента. Тя стана и отиде до вратата.

— Изглежда, съм те разглезила — каза Ана.

— Защо не? — каза той. — Нали глезиш Питър?

Няколко седмици след като Ана бе намерила „прогресивно“ образователно училище в Дорсет, известно с това, че се занимава с „тежки“ случаи, тя каза на Акс:

— Затънях от много работа.

Той я погледна много внимателно, сърцето му потрепна и каза:

— Какво ще кажеш да те заведе на театър или на опера, а после да идем да вечеряме?

— Точно това имах предвид, Монти — каза Ана. — Но, моля те, никакъв Брехт. Ще заспя.

— Обещавам. Какво ще кажеш за „Орфей в ада“?

Постановката бе много лека и приятна. Трябваше да се забавлява, но през цялото време чувстваше физическото присъствие на Монти на стола до себе си. Откакто ѝ бе разкрил любовта си преди доста време, той внимателно избягваше да не я докосне, дори случайно. Сега, сякаш да прецени реакцията ѝ, той сложи ръката си на рамото ѝ, за да привлече вниманието ѝ, и когато се наведе да ѝ каже нещо в мрака, косата му докосна нейната. Бе донесъл кутия скъпи шоколадови бонбони, а за антрактите бе поръчал шампанско. Оказваше ѝ прекалено голямо внимание.

Имаше вид точно на това, което беше — преуспяващ адвокат. Беше безупречно облечен в тъмносив вълнен костюм и бяла копринена риза. Косата му беше сресана назад, така че главата му представляваше гладък купол.

Защо беше напрегната и неспокойна? Дали заради размерите и фигурата му? Дали заради чувството си, че той се държи бащински с нея и това, което се въртеше из главата ѝ, приличаше на кръвосмешение? Той ѝ напомняше на Орсън Уелс и също като Уелс беше приятен мъж, въпреки че у него имаше нещо...

Операта свърши и те тръгнаха към колата. Вместо да се върнат обратно в Уест Енд, Акс зави на север.

— Помислих си, че можем да вечеряме в Хамстед.

Той спря пред къщата си на Чърч роуд. Ана идваше тук за първи път нощем и видя, че на светлината на свещите дневната преставаше да изглежда потискаща. На помощна масичка имаше мус от пушена съомга, патица в сос аспик и руладини. Той отвори бутилка „Круг“.

— Изглежда зашеметяващо, Монти. Ти ли си приготвил всичко?

— Съомгата е по нова рецепта. Дано да е станала добре.

Той се извини и се върна след малко. Беше си свалил самото и вратовръзката и беше облякъл тъмнозелен копринен халат, с бяло копринено шалче около шията. Отиде до радиограмофона и пусна плоча. Тя се усмихна на себе си. Халатът и шалчето бяха сякаш излезли направо от някой филм. Мелвин Дъглас би бил облечен в нещо такова. Но докато повечето мъже биха опитали да съблазнят някого с Нат Кинг Кол или Ела Фицджералд, само Монти би могъл да пусне за такъв случай Седма симфония на Брукнер.

Ана пак се напрегна. Хапваше по малко и забеляза, че и Акс не яде много. Когато свършиха, той ѝ наля още една чаша вино и седна до нея на големия кожен диван.

— Това беше един експеримент — каза той и посочи с ръка храната.

Но Ана разбра, че той няма предвид само трапезата. Това бе символ на вечерта. Експериментът беше с нея. Той протегна ръка по облегалката на дивана и усети, че пръстите му докосват врата ѝ.

Заговори ѝ с леко повишен тон за пушената съомга и разликата в опушването по лондонски и по шотландски. Изведнъж я напуши смях и за малко щеше да си разлее питието.

Монти се изчерви и каза:

— Може би намираш, че пушената съомга е много забавна.

Ана остави чашата си; хвана лицето му с две ръце и го целуна силно по устните.

— Във възторг съм от твой мус от съомга, но ние тук на котка и мишка ли ще си играем, или ще се разположим удобно в твоето легло?

Пак видя как по лицето му преминава гняв и объркване.

— Ако ти искаш.

— Да, Монти, това искам.

Следващият половин час се запечата дълбоко в паметта ѝ. Сексуалният опит на Ана не беше я подготвил за човек като Монти. В момента, когато влязоха в спалнята, напрежението му веднага пролича. Тя видя, че ръцете му треперят, докато сгъваше покривката на леглото толкова внимателно, колкото би го направила най-добрата камериерка. Стаята бе подготвена специално. Имаше още една кутия бонбони и бутилка коняк, цигари. Той напълни две мънички чашки с коняк и каза:

— За нас.

— За нас, Монти.

Ана отпи от своята и усети как питието се разлива в гърлото ѝ като огън. Той наля своето питие направо в гърлото си, после се извини и излезе. Докато го нямаше, тя се съблече и се мушна под завивките. Той се върна след малко. Беше си свалил дрехите, но продължаваше да е облечен с копринения халат. Изключи осветлението и стаята потъна в пълен мрак, защото плюшените завеси не пропускаха никаква светлина.

Ана чу как чашата се чукна в бутилката и попита:

— Къде си, Монти?

— Тук съм.

Тя протегна и двете си ръце и докосна тялото му. Беше седнал на ръба на леглото. Кожата му беше хладна и лепкава. Чу го да преглъща коняка, докато се мушкаше до нея в леглото.

Лежеше неподвижен, само дишаше тежко. Тя почака. Той не помръдна. Явно тя трябваше да вземе нещата в свои ръце. Протегна ръце и го прегърна. Сякаш прегръщаше шивашки манекен. Беше скован, напрегнат. Тя съжали, че беше започнала всичко, но път назад нямаше.

Трябваше да го накара някак да се отпусне. Надигна се на лакът и го целуна. Той продължи да стиска здраво устните си като ученичка и тя се зачуди дали преди това е лягал с жена.

Започна да гали тялото му, като постепенно спускаше ръката си надолу. Усети как мускулите му се свиха в спазъм. Пръстите ѝ стигнаха до слабините му. Пенисът бе малък и отпуснат.

Тя започна да си дава сметка, че нещо сериозно не е в ред. Напразно се опитваше да го възбуди. Пак го целуна:

— Кажи ми какво мога да направя за теб? — прошепна тя.

Той не отговори. Обърна се към нея и тя чу задавено изхлипване:

— Извинявай, Ана. Много извинявай.

Тя притисна главата му до гърдите си така, както би притиснала дете.

— Всичко е наред, Монти. Не се тревожи. Няма значение.

Но знаеше, че има значение. И докато го държеше притиснат до себе си, разсъждаваше как ли това би се отразило на връзката им в бъдеще. Знаеше, че тя самата ще трябва да е по-внимателна. Беше му се изсмяла за това, че започна да говори за мус от съомга. Дали той щеше да го запомни? Щеше ли да ѝ прости?

След малко Акс се обърна на другата страна и Ана пак чу бутилката и чашата. После светна запалка и той запуши.

— Дай и на мен една — каза тя. Рядко пушеше.

— Обичам те — каза той.

— Зная.

— Искам да знаеш, че причината не е у теб.

— Въобще не мисля за това.

— Помислих си, че защото те обичам... Помислих, че всичко ще е различно... Бил съм по психиатри...

— Монти, не е нужно да ми казваш. Няма значение.

— Един от тях ми каза: ходи по публични домове. Ходих. Не помогна. Един от тях попита дали не търся мъже или деца? Бях ужасен... Никой не знае защо... Специалистите казват, че някои хора просто са си така и трябва да се научат да живеят с това... Но не ми е лесно...

— Имаш всичко друго, Монти. Ти си превъзходен адвокат, прекрасен бизнесмен, чудесен приятел...

— Приятел! За мен това звучи като мръсна дума!

Отведе я до къщата ѝ край Виктория в ранните часове на утрото. В банята Ана се огледа в голямото огледало.

— Фаталната жена! — каза тя на собственото си отражение и с тъжна усмивка отиде да си легне. Но не можа да заспи. Лежеше и си мислеше за него, чудеше се как да запази приятелството, което той смяташе, че презира толкова много.

Но когато се срещнаха отново след два дни, Акс с нищо не подсказа какво се бе случило. Подемайки същото поведение, Ана се опита да изличи случилото се от паметта си. Няколко пъти забеляза, че той я гледа с копнеж, от който ѝ се сви сърцето.

Тревожеше се за него. Но не за дълго, защото когато се върна в Осбърн за събота и неделя, я чакаше писмо от Бен. Адресът бе една частна клиника в Съри. В писмото просто пишеше:

„Ще лягам под ножа на хирурга. Страх ме е. Ще
дойдеш ли да ми държиш ръката?

С обич, Бен“

ГЛАВА СЕДЕМНАДЕСЕТА

— Нарича се Козметичен салон — каза Бен и посочи болницата. — Пилотите така я наричали през войната. Била е болница на въздушните сили и тук изпращали тези, които са имали тежки изгаряния.

Вървяха с Ана из гористия парк на болницата. Падаше здрач и в полумрака той изглеждаше по-слаб, направо изпит. Беше оставил косата си дълга, според модата, така че да крие белега на лявото му ухо. Но другите белези по лицето му сега й изглеждаха още по-ясно изразени, отколкото по времето на връзката им.

Писмото му бе дошло като внезапен шок и бе разбудило изведнъж спомена за последната им среща: дъжда, катастрофата, дори миризмата на болницата в Уинчестър, докато бе чакала да чуе лекарската присъда над Питър.

Един вътрешен глас й подсказваше да не отива на среща с Бен, но писмото бе като вик в мрака. Кратките му думи намекваха за самота и тъга, на които не можеше да не отвърне.

Продължаваше да изпитва противоречиви чувства. В едно отношение той беше за нея съвсем чужд, в друго й беше по-близък от най-близкия човек.

Продължаваше да й говори за болницата и операцията на лицето си. Щяха да я направят на следващата сутрин и той бе много напрегнат.

— Но поне съм сигурен, че тук е най-доброто място за тази цел и явно трябва да благодаря на войната за това.

Ана изрази учудването си, че е чакал толкова дълго, и научи от него, че докато тя е изграждала „Уебстър Комюникейшънс“, той е ходил от една война на друга: Корея, Конго, Алжир. Имаше тен на човек, който е бил на открито при всякакви атмосферни условия, който е спал, където завари, пил е много и е ял малко.

Бен вече говореше за пластичния хирург:

— Ще ми възстанови веждата. Ще вземе за това кожа от вътрешната страна на ръката ми. Ще направи същото и тук. — Той

докосна белега на челюстта си. — По отношение на ухото ми не може да се направи много. Но като свърши всичко, поне няма да приличам на фантома от операта.

Ана можеше да каже няколко неща: че на нея никога не ѝ е приличал на нищо такова, че след първите няколко часа е престанала да забелязва белезите — но вече му беше казвала всичко това. Нямаше никакъв смисъл, още повече че той вече беше взел решение.

Вятърът беше доста остър и те влязоха в сградата. Стаята му бе съвсем мъничка. Той ѝ предложи единствения стол, после подпря възглавниците до стената и се облегна на тях. Извади бутилка уиски и си наля два пъти повече, отколкото наля на нея.

Можеше да разговаря само за война. Не беше имал време да се ожени. Бе написал две книги. Тя не беше ги виждала. Сега пишеше трета.

Започна да я разпитва за нея самата и тя му разказа накратко. Думите ѝ някак не стигаха до него. Той все се връщаше към своя живот, все я разпитваше дали не познава еди-кой си от „Мейл“ или еди-кой си от „Експрес“. Някои от тези хора бяха известни кореспонденти, чиито имена се срещаха по страниците на националните вестници.

Изглежда, това бяха мъже и жени, които се местеха от един опустошен от войната хотел в друг, които следваха своята война с хеликоптери и таксите. Той разказваше за алжирски кафенета, вдигани във въздуха от пластични бомби, и разкъсани на парчета фотографии и репортери.

Докато Бен говореше, Ана си помисли за мъжа, който бе казал, че ще се откаже от този вид журналистика, за да заживее с нея и с децата ѝ. Даде си сметка колко невъзможна е била тази мечта. На него винаги щеше да му се налага да отрази още една война, още една последна битка, една финална атака.

Но между тях продължаваше да има нещо силно и хубаво. Тя го усещаше и знаеше, че и той го усеща. Бен беше единственият мъж, когото бе обичала истински, и се чудеше дали и тя бе имала подобна роля в неговия живот.

Когато си тръгваше, той я целуна по устните и силно я притисна до себе си.

— Пак ела да ме видиш — каза ѝ той.

Тя усети някакво странно свиване в гърлото си.

— Разбира се, че ще дойда. — След това му пожела късмет.

По обратния път към Лондон Ана носеше в съзнанието си образа му — както се бе облегнал на болничното легло, с питие в едната ръка и пура в другата, лицето му полуизвърнато от светлината по начин, който го очертаваше в съзнанието ѝ по-ясно от всичко друго.

Отиде да го види пак по-късно на следващия ден. Сестрата ѝ каза:

— Може малко да се шокирате, но, моля ви, внимавайте да не се издадете.

Бен продължаваше да е леко унесен от упойката, а цялото му лице беше в бинтове. В устата му имаше тръбичка, а за очите му бяха изрязали дупки. Протегна ръка, тя я взе в своята и седна до леглото. Не беше шокирана от вида му. Беше очаквала бинтовете. Приличаше ѝ на герой от някой филм, може би на Невидимия.

Не остана дълго при него, защото той не можеше да говори, но като си тръгваше, се обади на дежурната сестра, от която разбра, че ще трябва да минат седмици, преди да свалят бинтовете, и няма причина, поради която той трябва да остане в болницата.

Когато дойде да го види отново, тя му каза:

— Не искам да ходиш в санаториум. Прислугата в Ъсбърн бездейства, когато ме няма. Ще се чувстваш много по-удобно, ако си там.

— А благоприличието? — каза той, ломотейки под бинтовете.

— Да върви по дяволите благоприличието. Освен това по-голямата част от времето мен няма да ме има.

След няколко дни тя го премести в една стая над нейната. Ако персоналът — сега той се състоеше само от готвач и иконом — бе изненадан, поне не го показва.

Ана прекарваше седмицата в Лондон и обикновено се обаждаше вечер, за да разбере как е Бен. Идваше в имението късно в петък.

Очакваше Питър, но той се бе превърнал в майстор плувец и представяше училището си на финалите в Северна Англия. Обикновено персоналът почиваше събота и неделя.

Свалиха част от бинтовете от лицето на Бен. Окото му, устата и цялата му дясна страна продължаваха да са покрити.

Ана беше купила пушена съомга и пай с дивеч от Харъдс. Вечеряха пред камината в кабинета. Говориха за семейство Майснер. Той я попита дали не са намерили някаква следа и когато тя каза, че не са, той отвърна:

— Бих искал един ден да напиша книга за хората, които изчезнаха. В секциите за издирване на Червения кръст има списъци със стотици хиляди имена. Сигурно хората ще издирват роднини и приятели още трийсет-четирийсет години. Ако напиша за Михаел и Рут, историята ще се персонифицира.

Тази нощ Ана заспа трудно. Задрямваше, но съзнанието ѝ се гърчеше в сънища, където се сливаха минало и настояще: Майснерови, Алтенкирхен, кракът на Куно със зинала рана, трупът в реката — и като някаква фотография — бинтованото лице на Бен се носеше във всяка сцена.

Тя се стресна, събуди се и започна да се вслушва в звуците на къщата, как стенният часовник в дневната удари два часа. Вън се чуваха звуците на нощта — в далечината — бухал, а по-наблизо — кратко, поривисто изпискване, вероятно заек, попаднал в лапите на лисица.

Тогава чу над главата си стъпки. Бен ходеше напред-назад из стаята си. Ана се обърна на другата страна и се опита да заспи, но не можа. Понякога стъпките спираха за няколко минути, после пак започваха.

Тя си наметна един пенъоар и излезе в коридора. В процепа под вратата на Бен се виждаше светлина.

— Бен! — извика Ана.

Вратата се отвори.

— Извинявай — каза той. — Събудих ли те?

— Не мога да заспя. Ще направя чай. Искаш ли една чаша?

— Сега слизам.

Седнаха в просторната кухня. Той ѝ предложи цигара, но тя поклати глава.

— Понякога ме хващат дяволите — каза той.

— Сигурна съм, че всичко ще е наред. Сестрата каза, че за тях това е рутинна операция.

— Нямах това предвид — каза Бен, докосвайки лицето си. — Не, не... имам предвид моя... начина, по който живея. Войните...

предполагам, човек не може да продължи... искам да кажа, че не може винаги от едно място на друго... Убиха шестима от моите приятели... Човек разбира, че това е просто въпрос на време... Дали аз ще съм следващия? Или по-следващия? Как ли ще стане? Дали ще стъпя върху мина, или ще ме вдигнат във въздуха с бомба, пусната от небето?

Бен пак тръгна напред-назад из кухнята. Ана стана, за да си налее още една чаша чай, а той я хвана за ръката и я притегли към себе си. Нежно и много внимателно, за да не докосне присадената кожа, той я целуна по устните. Това бе достатъчно. Зарядът продължаваше да съществува. Той започна да разкопчава пеньоара ѝ и сложи едната си ръка на голата ѝ гръд. Ана сякаш стоеше отстрани и наблюдаваше нещата. Знаеше, че така ще стане — защо го беше поканила в Осбърн? Усети ръба на масата.

— Не тук — каза му тя.

Отидоха в нейната спалня и се любиха в тъмнината. Но това не беше тъмнината в стаята на Акс, с шоколадовите бонбони и коняка. Тук тя бе на своя територия; чувстваше се на сигурно място, спокойна. Когато той проникна в нея, тя разбра, че е чакала този момент от много, много време. Плътта ѝ улавяше вибрациите на неговата плът, очакванията ѝ отговаряха на неговите и когато всичко свърши, лежаха мълчаливи и унесени, с отпуснати, меки мускули.

През цялото време в главата ѝ имаше една мисъл — да запази контрол върху ситуацията. Първия път точно това ѝ липсваше — контрол.

Беше странно време. В известен смисъл всичко изглеждаше така, сякаш бяха женени. Той отиде с нея в Лондон и заживя в нейната къща. Ана си тръгваше от Флийт стрийт колкото е възможно по-рано, за да бъде вечерите с него. Обикновено лондонската ѝ къща бе просто място, където спеше. Често заради коктейли и вечери, на които трябваше да присъства, тя припълзваше между чаршафите в ранните часове на утрото напълно изтощена.

Сега, когато Бен беше тук, започна да отказва всички вечерни ангажименти и изцяло заряза светския живот. Отначало той явно беше доволен да прекарва дните си, събирайки сили да чете вестници, да гледа новините по телевизията, да ходи в галерия „Тейт“ и на кино. Понякога се хранеха навън, а понякога той купуваше готови ястия и се хранеха вкъщи.

Ана се чувстваше все по-уверена в това, което правеше. Точно това ѝ беше липсвало цял живот — някой, при когото да се завръща.

— Старите любовници — каза ѝ Бен една вечер, когато след вечеря лежаха голи на леглото и гледаха някакъв стар третокачествен филм.

— Говориш така, сякаш сме вече изкуфели старци.

— Е, не се подмладяваме.

В гласа му имаше нотки, каквито не беше чувала от много време — студени, враждебни нотки, от които я полазиха тръпки.

Друг път ѝ каза:

— Не мога да си спомня по-добър период в живота си. Честно. Обичам те. Винаги съм те обичал... точно затова не се оженихме. Мислил съм за теб в баровете в Бразавил, в кафенетата на Алжир, в хотелски стаи от Сеул до Будапеща... Копнял съм по теб и много съм искал да си с мен. — Тя го прегърна и се притисна силно към него. — Всичко това ми омръзна... Омръзна ми да пътувам, да спя по пода и по самолетите... Омръзна ми да мръзна и да съм мокър, но най-вече ми омръзна паниката, която човек изпитва, когато разбере, че е пропуснал някоя новина. Предполагам, че в живота на човека има периоди, когато е приятно да изпитваш притока на адреналин, но... и от това се отвиква.

Ана знаеше, че във всяка негова дума има определен подтекст. Не беше трудно да го усети и доразвие. Дали щеше да успее? Дали щеше да успее да задържи Бен? Реши да му даде още малко време.

Но той започна да се променя. Започна да се отегчава, да става нервен и напрегнат. Понякога, когато се върнеше вечер, него го нямаше. Разбра, че често ходи в пресклуба, където се среща с други кореспонденти и по цял следобед пият.

За съботата и неделята отидоха в Ъсбърн и Питър се върна от училище. Бен положи много усилия, но малко преигра в желанието си да се хареса. А и Питър бе във възраст, когато държеше хората на една ръка разстояние. Тази среща даде възможност на Ана да види нещата по нов начин. Тя никога не му бе казала истината за катастрофата и сега разбра, че никога няма да му я каже.

Питър беше доста заякнал и само когато се умореше започваше да куца. Беше се разделил с ортопедичната обувка и с патерицата. Но не и с Найшко. И без това ѝ беше трудно да забрави всичко, което се

беше случило, а сега присъствието на Бен непрекъснато ѝ го напомняше. Мисълта за женитби изчезна в бездънната яма на миналите събития.

Дойде денят, когато Бен трябваше да се върне в болницата, за да му свалят бинтовете. Бяха се уговорили, че Ана ще го вземе оттам следобеда, но когато пристигна, той беше заминал. На рецепцията ѝ беше оставил писмо.

„Скъпа моя,

Мисля, че и двамата знаехме как трябва да свърши всичко това. Присадките са успешни. Кожата още изглежда бледа, но това е съвсем естествено.

Войната е като наркотик и изглежда сега Индокитай е мястото, където човек може да го намери. Разбира се, ти много ще ми липсваш. Ще лежа в празни спални, ще си мисля за теб и ще се проклинам, че съм те напуснал. И някой ден, ако снаряд не ми откъсне краката, може би пак ще вляза в живота ти.

С много обич — Бен“

Ана дълго пътува с колата, без да знае накъде, и изведнъж се намери в дивите части на Хемпшир. Спря на най-високото място от пътя и огледа хълмистата околност.

Изпитваше смесени чувства. За втори път Бен изчезваше от живота ѝ. Този път поне ѝ беше написал писмо. Беше ѝ тъжно, че от тази връзка не може да излезе нищо трайно, но се радваше, че не беше се наложило да взема решение, защото знаеше какво щеше да е то, а не искаше да нарани Бен.

Прибра се у дома. Дълго време той много ѝ липсваше, особено сутрин, когато се будеше и виждаше празното място до себе си в леглото. Но този път се съвзе по-бързо от преди. Не беше така уязвима. Беше стъпила на краката си. Знаеше, че той ще се върне един ден. Това ѝ стигаше.

С течение на годините нещата не се промениха много. Бен се беше връщал в живота ѝ и пак си беше отивал — много пъти. Той просто ѝ се обаждаше от летището и след час беше при нея — за ден, за седмица, за месец. Индокитай се превърна във Виетнам, а когато войната свърши там, последваха Камбоджа, и Ангола, и Етиопия, и Фолкландските острови, и Никарагуа... толкова много войни.

Понякога Ана отлиташе до някой гръцки или африкански остров, за да прекарат заедно ваканцията. Този начин на живот идеално пасваше и на двамата. Постепенно се превърна в смисъл на съществуването им.

И както една война идваше след друга, децата на Ана пораснаха, ожениха се и си родиха свои деца...

— Станах баба — каза тя на Бен един ден. — Представяш ли си?

— Опитвам се да си представя. Но бабите нямат бюстове като твоя. Или поне не е прието да имат. Изкушението е прекалено голямо.

Дотогава тя вече беше продала къщата до гара Виктория и беше купила мансардния апартамент с изглед към парка. Вече беше станала собственичка на „Дейли нюз“ и империята ѝ се простираше до Америка.

— Винаги съм си падал по възрастни жени — каза Бен. — Зрели. Като ароматно сирене „Чедър“.

Сега, стоейки в офиса си на „Дейли нюз“ и гледайки колите, които се сгъстяваха все повече и повече по моста Воксхол, тя си мислеше за него и се чудеше къде ли може да е сега. Той вече не работеше във вестник, а ходеше само там, където се водеха най-важните войни, и пишеше книги за тях. Знаеше, че е бил в Източна Европа, когато падна Берлинската стена, но не беше го виждала оттогава.

Чу как чистачките тръгват из сградата. Както и самият вестник, сградата се подновяваше всеки ден. Точно това я държеше през цялото време, необходимостта да фокусира цялото си внимание върху този свой взискателен господар, така че да няма време да се замисля върху това, което би могло да се случи.

А сега семейството ѝ искаше да ѝ го отнеме! Вярно, че не беше вече млада; вярно, че по-бързо се уморяваше; вярно, че ако се беше появил някой честен човек и беше предложил добра цена за „Дейли нюз“, може би тя щеше да се изкуши да го продаде — беше получила

достатъчно за вложените си пари. Но да ѝ го отнемат? Да я принудят да го продаде? Никога! Не без бой до последен дъх.

Войните, беше ѝ казал Бен, се печелят на етапи, битка след битка. Първата битка щеше да е днес в съвещателната зала. Но тя нямаше да е последна. Куно винаги беше налице и чакаше зад кулисите. Тоест, ако това беше Куно, а не този другият, Грегор. Само ако имаше начин да разбере. Ами ако беше и тя... Дори не смееше да си представи какво въздействие можеше да има това върху семейството ѝ.

Точно това трябваше да разбере Неърн!

Неърн, дъщерята на Джон, беше като дар божии за Ана. Тя отчасти бе компенсирала липсата на Джон. В нея Ана бе открила не толкова внучка, колкото своето второ аз — момичето, което щеше да стане като нея, ако нещата бяха тръгнали другояче.

Ана се обади в апартамента ѝ в Лондон, но получи отговор само от телефонния секретар.

Слънцето беше изгряло, започваше денят. Тя се обади в къщата на Монти в Хампстед. Обикновено той ставаше рано, но за всеки случай...

— Здравсти, Монти — каза Ана, когато чу гласа му. — Знаеш ли кой ден е днес?

— Зная много добре. Идвам при теб след час.

КНИГА ВТОРА

НЕЪРН

ГЛАВА ПЪРВА

Уилсън Брейд се отпусна на възглавниците в хотелската стая и отпи от чая си. Не беше силният, тъмночервен чай, с който бе свикнал в Африка, а слаб лондонски чай, но бе по-добър от нищо.

Сивата зора надничаше в стаята му. Тези дни той се събуждаше рано. Изглежда му трябваше по-малко сън в сравнение с младежките години. В Африка обикновено се събуждаше в пет. Тогава често се обаждаше по телефона на Джон в Кейптаун. Правеше го нарочно, защото знаеше, че Джон ненавижда това. Държеше го в напрежение. Мери също.

Беше разбрал, че това е най-подходящото време от денонощието да планира и обмисля делата си. Не гледаше на нещата като философ и мислите му не бяха свързани с големите проблеми на живота, а най-вече с хората, които работеха в „Брейд Интернешънъл“, и най-вече предстоящите назначения, уволнения или повишения. Тогава планираше стратегията си за бъдещето — кой вестник да купи, за да го прибави към своята колекция, и кой да продаде, защото не му носи пари. Тази сутрин той обмисляше стратегията си в хотелски апартамент недалеч от сградата на „Дейли нюз“ в Лондон. Ана не знаеше, че е в Лондон, а и малцина знаеха. Беше пристигнал с полета предния ден и вместо да отиде в „Савой“, където обикновено отсядаше, си направи резервация в „Империял“. Този хотел също бе на крайбрежната улица с изглед към Темза, но бе по-дискретен и, което е по-важно, там не го познаваха.

Уилсън Брейд първо пристигна от Йоханесбург в Цюрих и Франкфурт, за да се срещне със своите банкери. Вместо да ползва директния полет до Хийтроу, бе долетял до Мюнхен и взе късния сутрешен полет до Гетуик, като за първи път от много години насам летя туристическа класа.

— Значи така живее другата страна — каза той шеговито на стюардесата и в отговор получи студен поглед. Не видя нито една позната физиономия и бе почти сигурен, че никой не би могъл да го разпознае.

През последните няколко дни животът му бе същинска лудница и когато се събуди в апартамента си в „Имperiал“ с надвесен над него сервитър, който му поднасяше чай, няколко секунди не можа да се ориентира къде е.

Сега чувстваше как животът се завръща в напрегнатите му мускули. Вече не беше оня набит, здрав мъж, за когото Ана се бе омъжила. Годишите го бяха изсмукали и от него бяха останали само кожа и кости. Беше оплешивял и от африканското слънце тенът му бе станал траен тъмнокафяв. Той вдигна телефона и поръча закуската си в стаята. Южноафриканският акцент силно личеше в дълбокия му кадифен глас.

— Искam да поръчам закуска. Бекон с яйца и пържени...

— Страхувам се, че кухнята още не е отворена, сър, но ако желаете, можете да направите поръчката си, а аз ще...

— Я не ми разправяйте глупости. Предполага се, че това е първокласен хотел. Искam бекон с яйца, препечен хляб и приличен мармалад. Искam го след петнайсет минути.

Адреналинът, възбуден от този разговор, подхрани с нова енергия застаряващите му вени. Той стана от леглото, наля си втора чаша чай и отиде до прозореца. Спалнята му беше на ъгъла на сградата и от прозореца се виждаха покривите на Лондон чак до кубето на „Свети Павел“. Някъде там беше и Флийт стрийт, където бе започнала цялата му кариера.

Странно беше да си помислиш, че това вече не е центърът на световния вестникарски бизнес. Но времената се меняха и човек трябваше да се промени с тях или да остане извън борда. Може би Уилсън Брейд нямаше да се върне на Флийт стрийт, но със сигурност се връщаше в Лондон и този път възнамеряваше да остане.

Надяваше се, че повечето от бившите му колеги са все още живи и той би могъл да ги прати по дяволите, особено тези от „Дейли нюз“.

Извади бележника си, погледна номера на „Брейд Интернешънъл“ на Честър скуеър и набра номера. Телефонът звъня почти минута, преди да се обади сънлив глас:

— Ало?

— Добро утро, Джон.

— Татко? — Брейд сякаш чуваше как синът му се опитва да се разбуди. — Здравей. Как си?

— Прекрасно.

— Кога пристигна?

— Късно вчера.

— И си отседнал в „Империал“?

— Да. Все още не съм срещнал някой, който да ме познае, пристигнах по съвършено различен маршрут. Срещна ли се с Хардиман?

— Да, всичко е уредено.

— А какво е положението с Николас?

— Какво има с него, татко?

— За бога, знаеш какво искам да ти кажа.

— Нико си е наред. Все същият си е.

— Искам да отидеш при него тази сутрин. Остани с него. Закарай го до офиса. Не го изпускай от погледа си. Ясно?

— Разбира се, щом го искаш. Но той няма средства. Няма да промени решението си.

— Винаги са му липсвали средства и майка му го е измъквала от подобни ситуации и преди. Искам на всяка цена да ми го доведеш.

— Не мисля, че ще има никакви проблеми.

— Не мисли, Джон. Мисленето остави за мен. Ясно?

— Разбира се.

— Днес ще им разгоним фамилията.

— Разбира се, татко.

— Ще се видим по-късно.

Уилсън остави слушалката и кимна. „Това ще изправи Джон на крака и ще го накара да е нащрек“ — помисли си той. И това бе половината от битката, която водеше с другите. Беше по петите им през цялото време и ги караше да стоят на нокти.

На вратата се почука.

— Закуската ви, господине.

Когато завърши закуската си, Уилсън изпуши една от петте цигари, които си позволяваше всеки ден. Помисли да се обади на Виктор Хардиман, своя адвокат, но бе прекалено рано. „Проблемът с англичаните е, че спят много до късно“ — мина му през ум.

Ранната утрин беше ясна, но студена. Той се облече, сложи тежко палто, нахлупи шапката си ниско над очите и отиде на разходка по крайбрежната улица. Бледото ранно слънце блестеше по Темза и

хвърляше медни отблясъци върху водата, но той не ги забелязваше. Беше се съсредоточил върху плановите си за днес.

Това беше денят, който бе чакал толкова дълго. Беше дал дума, че ще се върне, и го бе направил. Отне му много време, тъй като винаги имаше други неща, които ангажираха близкото му бъдеще, но той знаеше, че най-накрая щеше да се върне.

Усети, че Флийт стрийт го привлича като магнит, и излезе при Кок Тавърн. В добрите стари времена „Силвър Грил“ беше единственото място в района, където можеше да се похапне. Продължи към „Лъдгейт Съркъс“, покрай „Ел Вино“, където бе изпил толкова много червено вино, покрай сградата, където беше кафето на Нинг, след това прекоси при зданието на Ройтер и се върна по другата страна.

Къде бяха отишли всички тези големи вестници? Тази част на града бе заприличала на всяка друга. Тук някога беше „Експрес“. Тук някога бе сградата на „Дейли Телеграф“. Уилсън се спря пред новата фасада на постройката, която някога беше „Дейли нюз“ и в която сега бе разположена някаква застрахователна компания.

Той стоеше в хладната утрин и си спомняше последния ден, сякаш беше вчера. Не трябваше да оставя паметта си да му слага такива капани. Всичко беше толкова отдавна! Но той имаше добра памет, а в живота има неща, които човек винаги носи със себе си, до самата си смърт.

Когато Ана притежаваше тази сграда, на нея имаше огромно земно кълбо на покрива, на който бе изписано „Уебстър Комюникейшънс“. Уебстър! Господи! Каква скапана история! Ана Уебстър! Защо, по дяволите, въобще се бе забъркал с нея? Това той никога нямаше да разбере, нито да си прости. Бе гледал на нея като на компаньонка за една нощ във влака, с който напускаше Швейцария, и виж само какво му бе струвало всичко това. Цяла вестникарска група. Най-скъпата авантюра в световната история.

Чудеше се дали тя е поставила въртящия се глобус на новата сграда във Виктория. Ако не, той щеше да го направи. Веднага щом мястото стане негово. На глобуса ще изпишат само неговото име — Брейд. Това бе достатъчно. Всички щяха да разберат за какво става дума — поне всички, които трябваше да знаят.

Той се обърна и се спусна надолу по Флийт стрийт към хотела и телефона. Ако хората не са се събудила досега, той щеше да ги събуди.

ГЛАВА ВТОРА

— Не може да те остави на мира и в Лондон — каза ядосано Мери Брейд. — Не ни стига, когато сме у дома, а и тук е същото. Току-що пристигнахме, полетът бе дълъг и изморителен и въпреки всичко той пак ти звъни в ранни зори!

— Такъв си му е характерът — каза Джон.

— Само това разправяш! Само неговият характер. А твоят? Моят? Характерът на другите?

— Прекалено е стар, за да се променя сега — каза Джон. — По този начин изразява привързаността си. Щях да се притеснявам повече, ако не беше се обадил.

Бяха в голямата кухня на долния етаж на къщата на Честър скуеър. В далечината чуваха усилващия се шум на сутрешното движение, достигащо своя връх на Кингс роуд, и къщата леко потрепери, когато влакът на метрото напусна Слоун скуеър и се отправи към Виктория.

И двамата бяха още по халати. Джон носеше тъмносин копринен халат, а Мери — кремава сатенена роба със семпла кройка. Той беше небръснат, докато тя вече се беше гримирала и сресала късата си сива коса.

— Кафето е готово — каза тя. — Искаш ли нещо с него? Препечен хляб? Яйце?

Той поклати глава.

— Нека изпием кафето си в кабинета.

Кабинетът беше на първия етаж. Мебели от черна кожа, тъмнозелени кадифени завеси, сив килим — мрачна стая, обзаведена изцяло според изискванията на Уилсън. Мери бе направила предложения за освежаването ѝ, но Джон не искаше да говори с баща си по този въпрос, за да не го обиди. Единственият личен принос на Джон бяха серия от акварели от осемнайсети век с африкански животни.

Мери наблюдаваше как той пие кафето си. Висок и мургав, очевидно някога е бил привлекателен, но сега постепенно

оплешивяваше и стойката му бе леко приведена. Това беше съпругът ѝ. Бе добър мъж и съзнателен гражданин и тя никога не бе искала нещо повече. И сега не искаше, но напоследък бе започнала да обмисля възможността да живее без него. Докато децата напуснат дома им, бе немислимо, сега тя можеше да мисли за немислимото.

Уилсън няма да векува, казваше си тя, и животът ѝ щеше да се промени, след като той се разкара от пътя ѝ. Тази мисъл бе достатъчна, за да се въздържа от по-крайни решения. Но сега имаше и още нещо.

Мери не искаше да живее повече в Южна Африка. Не искаше да живее повече в бяло гето, охранявана от черни бодигардове срещу чернокожи грабители. И не само тя. Много от приятелите ѝ там с ужас мислеха за бъдещето. Нелсън Мандела можеше да говори колкото си иска за съвместен живот, но какво ще се случи, когато той се изправи пред този проблем? Кое дава основание да се мисли, че Южна Африка ще се различава от останалата Африка? Тя не се страхуваше толкова много от политиката — дори почти не мислеше за нея, тревожеха я обикновените престъпления. При истински демографски взрив на чернокожите, който не се поддава на никакъв контрол, при липса на достатъчно работа и нищожни социални придобивки отговорът на една част от чернокожото население, бе да си вземат каквото си поискат и да убият всеки, който се изпречи на пътя им.

Едно познато семейство от Кейптаун, с което тя се знаеше от години, бе убито в кървава баня по време на нападение срещу къщата им. Малцина от нейните приятели не бяха ограбвани.

Тя и Джон бяха късметлии. Мери бе родена във Великобритания и все още имаше своя британски паспорт. Джон също бе роден във Великобритания и отидоха заедно в британското консулство в Кейптаун, за да кандидатстват за британски паспорти. Толкова потискащо преживяване! На опашката за паспорти имаше само млади бели южноафриканци. Тя бе готова да постави ултиматум на Джон да напуснат Южна Африка и да се установят в Англия, когато Нико му изпрати молба за заем. И тогава на Джон му хрумна идеята за „Дейли нюз“. Ако успеят да присъединят към себе си „Уебстър Комюникейшънс“, ще могат да се установят в Англия и да заживеят в мир и спокойствие. Но поради начина, по който бяха разпределени акциите, той трябваше да се обърне към Уилсън, който, разбира се, взе нещата в свои ръце. Но планът все още бе на дневен ред. Джон щеше

да отговаря за операцията и те щяха да се пренесат завинаги и изцяло в Англия.

Ако Джон се бе осмелил поне веднъж в живота си да се противопостави на баща си, тя щеше да има своите надежди и илюзии. Това бе една от амбициите ѝ — да го убеди да се бори, да излезе от опеката на баща си. Трябваше да признае, че досега винаги се бе проваляла.

Ако бе успяла, животът ѝ щеше да бъде различен, както и отношенията ѝ с дъщеря им Неърн. Но тя не успя и двамата трябваше да се задоволят с положението такова, каквото беше.

Най-добре щеше да бъде, ако Джон поеме „Дейли нюз“. Това щеше да му даде възможност да се спаси от Уилсън и щеше да означава, че ще могат да напуснат Африка. След всичките тези години тя все още мислеше за Англия като за своя дом. Беше се запознала с Джон по време на коледно празненство в Лондон през шейсетте години. Уилсън го бе изпратил да трупа опит на Флийт стрийт. Беше наел една мрачна стая в Чок фарм, имаше съвсем малко познати и се измъчваше от носталгия по топлината и багрите, които бе оставил зад себе си.

Първоначално Мери изпита съжаление към този самотен и нестабилен човек. Още тогава тя се опита чрез намеци да го накара да придобие самочувствие на самостоятелна личност, различна от семейството си и особено от баща си.

Постепенно връзката им се задълбочи. Мери никога не бе претендирала, че е жертва на всепоглъщаща страст, но бе разумна жена, знаеше, че не е никаква красавица, и се съмняваше, че ще си намери по-добър партньор. Когато той ѝ предложи да се оженят и да заминат заедно в Африка, тя се съгласи. Ако бе срещнала Уилсън Брейд преди церемонията в гражданското отделение, може би щеше да вземе съвсем друго решение.

Джон отдавна бе преминал „на попрището жизнено средата“, бе изгубил вече пробивността си и Мери нямаше желание да прекара остатъка от живота си с мъж, който не вярва в себе си.

Тя каза:

— Баща ти винаги се е държал с тебе по този начин и ти винаги си се примирявал с това.

Той се обърна рязко и я изгледа. Тя се бе опитала да скрие презрението в гласа си.

— Лесно ти е на тебе да раздаваш оценки, ти не отговаряш за мира в семейството.

— Търсиш си извинения, скъпи. Не се опитвай да го правиш.

— Все това казваш. Зная, че никога не си го харесвала, и мога да го разбера. Но ти просто не можеш да го понасяш. Особено след това, което стана с Неърн.

— Той не е за понасяне.

— Знаеш, че го виниш за...

— Слушай, Джон, баща ти се намесваше по всякакъв начин в живота ѝ, сякаш бе негова дъщеря. И за да я спася от него, трябваше да я изпратя в частно училище в Англия. На десет хиляди километра от мен, собствената ѝ майка. Липсваше ми през всичките тези години, през които израсна. Това е повече от основателна причина, за да не мога да го понасям. По дяволите, тя познава по-добре Ана, отколкото мене.

„Това, което стана с Неърн“ не се отнасяше до някой единичен инцидент, а до цялото детство на Неърн в голямата къща в Кейптаун, надвесена над морето, която беше построена от Джок Брейд. Това бе фраза, която на техния жаргон им позволяваше да говорят за Джок Брейд и Уилсън Брейд и за цялото домакинство, без да назовават никого по име, тъй като понякога имената бяха като детонатор за спорове и обиди.

Мери бе бременна с Неърн, когато се нанесоха в оная къща. Тя искаше самостоятелно кътче, което да може да подреди по свой вкус и в което да остави отпечатък от своята личност. Но не можа. Трябваше да се настанят в голямата къща. Оттук започнаха проблемите за Мери. Тя не беше човек, който се съобразява с традиционните ценности — а в това семейство трябваше да се държи така, особено в Африка, където в края на века Джок бе основал вестникарската си империя в една малка печатница в Кейптаун.

Бяха принудени даже да изберат името Неърн под натиска на Уилсън, който искаше да увековечи малкия град в Североизточна Шотландия, откъдето Джок бе емигрирал.

Доста често ѝ споменаваха, че старецът беседва направо с Бога, че всеки ден коленичи и го моли да му даде здраве и богатство и да разгроми конкурентите му — и Господ правеше точно това. Докато навърши четирийсет и пет, той стана милионер в дните, когато парите още бяха истински пари.

Къщата бе свидетелство за това. В нея имаше четиринайсет спални, билиардна стая и цяло ято слуги, които се грижеха за нея. Бе мебелирана с тежък махагон, какъвто старецът обичаше. Портретите на строгите му шотландски родители още висяха в предния хол и се почистваха от прах всеки ден. В голямата столова имаше портрет на самия Джок в зряла възраст, плешив мъж с венче бяла коса, добродушна линия на устата, но с пронизващи, фанатични очи.

Мери се бе опитвала много пъти да накара да отнесат картините в килера и да модернизират къщата, но Джон беше непреклонен.

— Какво ще каже татко? — беше неизменният му отговор.

Уилсън Брейд управляваше от седалището на фирмата си в Йоханесбург, където Джон трябваше да ходи по веднъж на няколко месеца, за да дава отчет как се справя с дейността на филиала в Кейптаун. Всяка Коледа Уилсън ги посещаваше за месечна почивка във „фамилния“ дом. Продължаваше да го прави. Това беше период на изпитание за всички и когато децата бяха малки — Неърн имаше по-голям брат Франк и по-голяма сестра Барбара — ги приготвяха грижливо, както и цялата къща, за посещението на Уилсън.

Между по-големите деца и Неърн имаше пет години разлика и Мери чувстваше, че това също е част от „случая Неърн“. Тази разлика имаше голямо значение. Между Франк и Барбара съществуваше връзка, каквато Неърн не можеше да има с тях. Те правеха заедно доста неща, имаха свой таен език, имаха си доверие и зависеха един от друг.

Неърн разбираше, че с нищо не може да се противопостави на това, освен да се опита да спечели колкото се може повече внимание и любов от страна на семейството си.

Мери чувстваше какво става и се опитваше да даде повече на Неърн, но Джон се дразнеше от това.

Когато той не успя да отговори на очакванията на Неърн, тя се опитваше още по-активно да излезе на преден план, винаги искаше да седне на колената му, винаги искаше да бъде с него, да го залее с обичта си.

Под къщата им имаше малък морски басейн, построен между фиордите на Индийския океан. Понякога Джон се връщаше рано от града и слизаше да поплува. Обичаше да остава сам със себе си, но Мери, която знаеше, че Неърн чака с нетърпение баща си през дългите горещи следобеди, го молеше да я вземе със себе си. Той го правеше с неохота.

Когато Уилсън пристигна със „Синия влак“ за лятната си ваканция, техният живот сякаш повече не им принадлежеше. Той командваше — или се опитваше да командва къщата. Даваше най-различни нареждания на слугите, които често противоречаха с тези на Мери. Променяше часа на ядене или менюто, канеше хора на вечеря, без да предупреди никого. Искаше да има специален сапун — сапуна на дядо, и специална закуска — овесените ядки на дядо. Имаше и други специални услуги, предназначени единствено за него и до които останалите членове на домакинството нямаха достъп.

Джон преглъщаше раздразнението си от неговите ексцентричности и от реакцията на домашните си, но Мери не криеше недоволството си и между нея и свекъра ѝ се породил истински антагонизъм.

Мери искаше да предпази крехката душа на Неърн. Детето се страхуваше от дядо си. Той все не одобряваше начина, по който тя се облича, маниерите ѝ, акцента ѝ, игрите ѝ с цветнокожите деца на слугите, без да си дава сметка за расовите проблеми. Колкото повече Неърн порастваше, толкова по-яростно тя реагираше срещу неговата критика.

Мери се опитваше да вземе нейна страна, но Джон се страхуваше да не разсърди баща си. Само няколко дни след пристигането на Уилсън къщата преливаше от напрежение.

Когато Неърн бе на десет години, нещата стигнаха до развръзка. В Кейптаун втори януари се празнува като втора Нова година и има традиционен карнавал. За цветните жители на града — раса със смесена кръв — това е големият празник. Различните предградия подготвят свои оркестри, шият се костюми, всички се веселят и танцуват по улиците.

Една от прислужничките на Брейдови, млада цветнокожа жена на име Сара, искаше Неърн да отиде с нейната група. Тайно

подготвиха костюм и тайно — тъй като родителите ѝ никога нямаше да ѝ позволят — Неърн се присъедини към тях в предградието.

След около час забелязаха отсъствието ѝ и обърнаха къщата с главата надолу. Повикаха и полицията. Спасителни лодки претърсиха залива, тъй като Мери помисли, че може да е отишла до басейна и да е паднала от стената в морето.

Късно вечерта Неърн и Сара се върнаха. Сара бе уволнена за броени минути, а Неърн бе изпратена в леглото си без вечеря.

Мери взе решение. Тя искаше Неърн да се спаси от атмосферата на големия дом и да получи образованието си в Англия. Джон и Уилсън ѝ се противопоставиха, но Мери намери в себе си неподозирана смелост и решимост и най-накрая надделя.

Когато Неърн бе на дванайсет години, Мери отлетя с нея в Англия и се погрижи да я настани в традиционен девически пансион в Съсекс. Докато осъществяваше решението си, тя разбираше, че това не е най-доброто за дъщеря ѝ, но всичко друго — или поне всичко, което можеше да ѝ дойде на ум, щеше да бъде по-лошо. Когато остави в училището Неърн — едно малко момиче, вперило очи в пустата алея — тя се чувстваше така, сякаш оставяше част от собственото си тяло.

Сега, в кабинета си в къщата на Честър скуеър, Джон се опитваше да отвлече вниманието на жена си от Неърн. Когато през тези дни Мери говореше за нея, той почувства смесицата от привързаност, безпокойство и ревност в тона ѝ и се ядоса. Това бе истината. Неърн бе дете на Ана в много по-голяма степен, отколкото негово или на Мери. А вероятно Неърн я обичаше много повече.

— Дяволите да я вземат тази фамилия! — каза той. — Понякога ми се иска да не съм Брейд. Щях да бъда много по-щастлив, ако бях някой друг.

— В момента ти се държиш като истински Брейд. Ти си Брейд и не можеш нищо да промениш. А в ден като този не трябва да мислиш така. В тази сделка си вложил толкова много време и енергия. Освен това „Дейли нюз“ е един добър вестник.

— Но губи пари.

— Предполагам, това означава, че ще го пуснеш на пазара.

— Откъде ти хрумна?

— Баща ти постъпва така с всичките си вестници. Цици, задници и скандали. — Тя усети, че повишава тон, но не можеше да се

контролира. — И през цялото време се държи толкова покровителствено и високо нравствено: „Хората знаят по-добре. Дайте им това, което искат“.

— Но защо не? Хората наистина знаят какво искат. И ако това са цици и задници, ето им цици и задници.

— В момента говори Уилсън, не ти.

И двамата се спряха. Знаеха, че ако продължат, щяха да се ожесточат и да си наприказват неща, за които после ще съжаляват.

След няколко секунди Джон промени темата.

— Мисля, че е прекалено рано да се обадя на Нико.

— Защо?

— Татко иска да го държа за всеки случай под око. Да му дам едно рамо, да засиля решимостта му. Не искаме да ни предаде в последния момент.

— Уилсън е като булдог. Веднъж като започне, не пуска нищо.

Джон го прие като комплимент и след като допи кафето си, каза:

— Знаеш ли как постъпи той с мен навремето?

— Кой? Нико?

— Татко. Трябва да съм бил на около осем години. Беше ми дал магнетофон, доста скъп. Когато се върнах от училище за лятната ваканция, той ме попита къде съм го оставил. Казах му, че съм го прибрал в шкафчето си в училище. За бога, ще си помислиш, че съм оставил перлите на Короната. Дотогава не го бях виждал истински ядосан. Лицето му почервения, жилите му изпъкнаха, а очите му се наляха с кръв. Помислих, че ще ме удари или ще ме нашиба с колана си. Но не го направи. Прати ме да отида и да го донеса.

— Накара те да се върнеш в училището и да го вземеш?

— Тогава бях в Нейпиър. Почти на хиляда и шестстотин километра от дома. Две денонощия с влак. Втора класа. В разгара на лятото. Каза, че така ще се науча да ценя това, което притежавам. Така и стана. За което би трябвало да съм му признателен.

Мери го изгледа с удивление, отвори уста да каже нещо, но промени решението си и замълча.

— Как мислиш, че Неърн ще реагира на това, което ще се случи?
— попита той.

— Ще се разстрои заради Ана, предполагам, но ти си й баща. Според мен би следвало да й се обадиш.

— Обадих ѝ се. От Йоханесбург. Нямаше я вкъщи. Така че ѝ написах.

Начинът, по който го каза, я накара рязко да го изгледа:

— Така ли? За предстоящата сделка?

— Не, просто, че идваме и ще поддържаме връзка. — Докато говореше, гласът му стана по-дълбок и тя го очакваше да продължи, но той замълча.

След малко Джон каза:

— Винаги ми е било мъчно за Неърн.

Не сега — помисли си тя. Не в ден като днешния. Нямаше да допусне никакво разсейване на вниманието.

— По-късно ще поговорим за Неърн.

— Точно това съм казвал винаги — по-късно ще поиграя с Неърн. След това изведнъж стана твърде късно.

— Не сега, Джон!

С конвулсивно движение той се пресегна и сложи ръце върху гърдите ѝ. Сякаш бе малко момче, търсецо закрила от майка си. Мери взе ръцете му и внимателно ги отстрани.

— Може би по-късно. Когато всичко свърши.

Той кимна и се отправи към вратата.

— Джон — той спря, усещайки поредната промяна в тона ѝ. — Няма да се върна. Наистина няма да го направя. Няма да се върна обратно в Африка с теб.

ГЛАВА ТРЕТА

Нико знаеше, че това ще е едно тежко утро. Устата му бе залепнала, гърлото му бе пресъхнало и от врата до върха на черепа си усещаше пронизителна болка, която достигаше чак до очите му. Той се пресегна, взе чаша вода и жадно я пресуши. След това отвори очи.

Стаята бе полутъмна, светлината на ранното утро хвърляше сенки в нея. Почувства, че е сам, и когато се обърна, видя, че другото легло не е използвано.

Събитията от предишната нощ бавно започнаха да изкрystalлизират в съзнанието му. Няколко приятели на Джеки бяха дошли в апартамента късно следобед и бяха изпили по няколко питиета. Почти не можеше да си спомни имената им. Единият беше някой си Майлс с приятелката си — едно шведско маце, което май се казваше Биргит. И още един мъж, Раул. Египтянин. Някой каза, че бил валутен дилър.

Нямаше представа къде жена му се бе запознала с тях. Държаха се като стари приятели, сякаш от времето преди той и Джеки да се оженят. Така или иначе, изпиха три-четири бутилки шампанско и след това отидоха в „Дийлс“. Той не беше ходил там повече от шест месеца. Беше се заклел, че кракът му няма да стъпи там. Но Джеки настоя, останалите се присъединиха и когато почувства, че могат да отидат и без него, той се съгласи.

Отидоха дотам с луксозния дълъг мерцедес на Раул, в който имаше масичка за коктейли пред задната седалка и тъмни стъкла.

Нико си спомни, че Раул каза, че прозорците са блиндирани. Но защо ще му е на някой бронирана кола, освен ако не е в наркобизнеса, в блискоизточната политика или и в двете. Той бе смъркал кокаин — както и останалите, но затова не ти трябва блиндирана кола.

Нико лежеше в сивата светлина на утрото, главата му се пръскаше от болка, гадеше му се, а той се опитваше да си спомни какво се бе случило в „Дийлс“.

Той поигра на зарове около час и Джеки дойде за още пари. Бе спечелила малко на рулетка, но след това бе последвала неуспешна

серия и тя загуби пачката си. Той се опита да подпише чек, но мениджърът отказа и започна да се държи неприятно заради проблемите, които бе имал преди с чекове. Майлс и Раул, които не изглеждаха на повече от двайсет и пет, стояха наоколо и се усмихваха. Най-накрая Раул заложи за Джеки.

След това отидоха във „Фликърс“ и пиха още. Останалите танцуваха. После отидоха в „Майкълс Плейс“, където той никога не бе стъпвал, но останалите очевидно се чувстваха като у дома си. Това бе един скапан малък клуб на „Ърл Корт“, фрашкан с млади нахакани типове. Раул пусна ръка на Джеки и Нико му каза да спре веднага.

Не че можеше да му противостои — в крайна сметка разликата във възрастта щеше да окаже влияние. Но той бе по-едър от Раул, който бе просто един мазен скапаняк с коцкарски мустаци.

Тогава започнаха и разправиите му с Джеки. Тя бе вкисната от историята с парите в „Дийлс“. Към два часа той почувства страхотна умора и поиска да се прибере вкъщи, но тя желаше купонът да продължава до безкрайност. През цялото време повтаряше: „Искам сандвич с бекон. Искам сандвич с бекон...“

Другите казаха, че знаят някакво кафе на пазара в Найн Елмс на другата страна на реката, където можеш да намериш най-добрите сандвичи с бекон в Лондон. Той се опита да я качи на такси на Ърл Корт роуд, но тя не му позволи.

— Я се разкарай — изкрещя тя. — Ако не можеш да продължиш с нас, разкарвай ми се от главата! — Разбира се, беше пияна. Иначе никога не би си позволила нещо подобно.

Той неуверено се надигна от леглото. Веднага гаденето стана непоносимо. Добра се до банята, опита се да повърне, но не можа. Сложи четири таблетки „Алка Зелцер“ в чаша вода, почака да спре съскането, след това я пресуши. Ръцете му трепереха. Огледа се в огледалото. Оттам го гледаше вторачено един широкоплещест мъж с голямо открито лице, оплешивяваща глава и кървясали очи.

— Аз съм на петдесет и три години — каза той на образа в огледалото. — Не мога да продължавам така.

И в този момент се усмихна. Болеше, но се усмихна.

— Винаги така казваш на другата сутрин, приятелче. И след втората водка с доматиен сок решаваши да продължиш.

Прегледа подредените хапчета и започна да ги хвърля в устата си: В комплекс, желязо, витамин С, чесън, женшен. След това се избърсна и прекара гребена през оплешивяващата си коса. Е, добре... не оплешивяваща, орediaваща.

Навлече някакъв халат и се помъкна към кухнята. Апартаментът бе доста голям, но кухнята беше малка и навсякъде имаше натрупани мръсни чинии и препълнени пепелници.

В този час на утрото улицата отвън беше тиха, но той чуваше движението по Парк Лейн. Шумът никога не спираше, нито денем, нито нощем. Това бе една от страните на живота в Мейфеър — останалата част на Лондон затваряше в два или три сутринта, но в Мейфеър винаги нещо ставаше.

Нико отнесе кафето си в дневната и дръпна дългите жълти кадифени завеси. Стаята беше в оранжево и златно и когато слънцето я огряваше, тя потъваше в златисто сияние. Сега в ранната светлина изглеждаше призрачна. Той запали цигара, но вкусът ѝ бе толкова ужасен, че веднага я загаси.

Чудеше се дали изобщо са стигнали до Найн Елмс, или това беше просто претекст да се отърват от него. Почувства гняв и ревност и главата го болеше повече от всякога. Къде, по дяволите, беше Джеки?

На масичката за кафе видя малка купчина пликове — вчерашната поща, която не бе си дал труд да погледне. Повечето бяха сметки и можеше да види от червените букви, че става дума за последни предупреждения. Захвърли ги настрана. Имаше плик за въздушна поща от Австралия. Сигурно беше от Натали — дъщеря му от първия му брак. Отвори плика.

„Скъпи татко,

Отдавна не съм ти писала и трябва да ти се извиня, но Херман и аз (кой, по дяволите, беше Херман?) се бяхме преместили в Куинсланд — хванахме гората, както казват тук. Отидохме толкова на север, че около нас почти няма други заселници.

Привикнах да живея в примитивни условия, да готвя на плажа такива неща, които никога не бих научила в

Англия. Херман казва, че аз съм най-добрият майстор на скарата, който някога се е раждал.

Така или иначе, най-накрая се върнахме в Сидни и Херман и аз искаме да отворим магазин за екипировка на сърфисти в Палм Бийч, където ще продаваме подводно оборудване, дъски и неща от този род.

Татко, проблемът е, че ни трябва малко пари, за да започнем, тъй като районът е централен и магазините са скъпи.

Но ние сме набелязали един магазин, който скоро ще бъде обявен за продажба. Единственото, което ни трябва, са пари.

Посетихме агентите и те считат, че бихме могли да го получим срещу сума между двеста и триста хиляди долара.

Не искаме парите като подарък. Въобще не си мисли така. Херман ще ме убие, ако разбере, че съм те помолила за пари. Не, татко, това ще бъде само заем. Ще ти върна парите.

Много съм навита за тая работа и знам, че мама също смята, че идеята е добра.

С много обич — Натали“

Двайсет и пет годишна, помисли си той, но е спряла умственото си развитие на около седемнайсет. Ето какво става с човек, когато е станал запален сърфист още на дванайсет години.

В плика имаше още един лист. Той помисли унило, че това вероятно е от майка й.

Дорийн се бе загубила някъде в тестето на объркания му живот. Беше първата му жена, австралийска манекенка, с която се запозна в Лондон. Красиво тяло, но без да блести с особен интелект. След Дорийн последва Джералдин и тя се загуби някъде в тестето, с изключение на чека за издръжка, който изчезваше всеки месец в посока Алгари, където тя живееше със застаряващ поп певец.

Дорийн, слава богу, се бе омъжила повторно, но не престана да го бомбардира с искания за пари за Натали.

„Скъпи Никълъс,

Прилагам това към писмото на Натали. Моля те, прочети го внимателно. Не искам да ѝ откажеш. Сега тя е на двайсет и пет години и за първи път дава някакъв признак, че иска да се установи на едно място.

Херман е нормален тип. Не мисля, че някога ще се ожени, той не е от тези, които се женят, но тя е щастлива с него. Трябва да помислиш за бъдещето ѝ. Прекарала е по-голямата част от живота си на плажа и едва ли ще е подготвена да се занимава с нещо друго.

Искам да кажа, как тя ще бъде в състояние да развие у себе си чувство на отговорност? Как ще отгледа дете?

За тебе няма да е проблем да ѝ дадеш това, което иска, така че, моля те, не ѝ отказвай, не искам тя да стане като тебе.

Поздрави.

Дорийн“

И ако това е писмо на смирена просителка...

Искаха от него повече от сто хиляди лири. Господи! Бе платил училището, уроците по музика, уроците по балет, зъболекаря ѝ. Той бе платил околосветските ѝ пътешествия. Бе плащал курсове по керамика и реставриране на мебели, по украсяване с емайл и рисуване с маслени бои. Натали бе отпадала отвсякъде. Беше плащал три коли, две, от които тя бе отписала. Купуваше ѝ дрехи и бижута. И сега искаше магазин. Извинявайте. Бутик. Не за да продава дрехи, а проклетите дъски за сърф.

Нищо чудно, че Херман не е от типовете, които се женят. Защо да се жени, когато тя си има старец в Лондон, който е фрашкан с пари?

„За тебе няма да е проблем да ѝ дадеш това, което иска“, бе писала Дорийн. Боже Господи, само да знаеше истината!

Той чу как вратата се отвори, после се затвори и напъха писмата в джоба на халата си. Джеки влезе в стаята. Дори на това осветление, дори без никакъв грим, дори с размазано червило и разрошена коса тя изглеждаше страхотно. Някой бе казал, преди да се ожени, че тя е

серийна кукла Барби. Това беше глупост. Беше страхотна и имаше страхотно тяло.

— А, ти си станал — каза тя.

Носеше къса прилепнала пола, златно бюстие, под което гърдите ѝ подскачаха нагоре-надолу, и черно сако.

— Точно така.

— След това, което преживяхме с тебе снощи, мислех, че ще те намеря изстинал.

Червилото ѝ се беше изтрило и устните ѝ бяха подпухнали и сухи. Нико извърна погледа си встрани. Не искаше да вижда нищо, не искаше да мисли за нищо. Тя се бе върнала. Това бе главното.

— Не бях се докарал чак толкова.

— Беше ужасен. Казвала съм ти и преди, че не трябва да пиеш толкова много. Не ти понася.

— От кого го чувам?

— Не говори глупости, не бях пияна.

— Разбира се, че беше. В „Дийлс“.

— Забавлявах се превъзходно. Не е забранено, нали? Не е като да се напиеш. Между другото, изглеждаш ужасно.

— Ще се оправя.

— Отивам да взема вана.

— Къде беше?

Джеки изгледа с повдигнати вежди, сякаш искаше да каже: „А на теб какво ти влиза в работата?“. Той каза бързо:

— Искам да кажа, откри ли мястото със знаменитите сандвичи с бекон.

— А, ти значи не си забравил?

— Разбира се. Казах ти, че не бях пиян.

— Не. В крайна сметка не ходихме там. Раул знаеше за някакъв купон в Кенсингтън. Решихме да идем там.

— Какъв купон?

— Сигурно не познаваш домакина.

— Бих могъл.

— Не му чух добре името. Той е... финансист. Искам да кажа, върти бизнес с недвижимо имущество. Приятел на Майлс.

— Струва ми се, ти каза, че Раул е знаел за купона.

— Така ли? Искала съм да кажа Майлс.

— Къде точно в Кенсингтън?

— Какво е това, разпит на инквизицията ли?

— Просто ми беше интересно, това е всичко.

— Не зная, Раул ни закара.

— Хубав купон ли беше?

— Много хубав.

— Видя ли някой познат?

Джеки се отправи към вратата.

— Не. — След това добави: — Между другото, те искат да отидем за уикенда в Довил.

— Кои те?

— Майлс и Раул.

— Никакъв шанс. Надявам се, че си им казала.

— Казах, че ще отидем, естествено.

— За бога, не разбираш ли какво става? Не видя ли какво се случи снощи в „Дийлс“? Оня тип, който говореше за неприетите чекове. Не ти ли стана ясно?

Тя го изгледа с безразлични очи.

— И какво от това?

— Просто не можем да си позволим да отидем в Довил. Не мога да си позволя да финансирам прословутите ти победни залагания в казиното. Онези залагания, дето всеки път завършват с това, че загубваш по пачка пари. Просто нямаме пари.

— Слушай, Нико, писнаха ми тези приказки. Когато се омъжих за тебе, ти ми разправяше колко си велик, какъв голям шеф си, директор на комуникационна компания и така нататък. А оттогава насам се държиш като Скрудж Макдак. Не купувай това. Не купувай онова. Не можем да отидем тук. Не можем да отидем там.

— Слушай... — Той почувства как в него се надига ярост. Тя го изчака да завърши изречението си, но той замълча. Вместо това каза: — Компанията изпитва сериозни затруднения.

— Както и аз.

— От утре нещата би трябвало да започнат да се оправят.

— Защо от утре?

— Днес е заседанието.

— О, за бога, проклетото заседание. Само за него говориш. Ти и Джон сте винаги на телефона. Заседанието. Заседанието. Мислиш си,

че ти ще управляваш Уебстър?

— Разбира се, че не. Но има някои неща, с които бих могъл да се заема.

— Например какво?

— Например дизайн.

— Дизайн! Това да не ти е модна къща, това е вестник!

— Вестниците трябва да имат оформление и дизайн. Страниците. Буквите. Вестникът ще бъде коренно променен.

— И какво разбираш ти от вестникарски дизайн?

— Забравяш, че съм завършил художествено училище.

— Било е преди тридесет години. Хората, които правят дизайн във вестници в наше време, са връстници на Неърн.

Това подеждва като плесница.

Джеки започна да разкопчава самото си.

— Наистина ли беше на купон? — попита Нико ядосано.

— Вярвай в това, в което искаш да повярваш. Уморена съм.

Тя се отправи към вратата, спря, обърна се и каза:

— Аз пък ще отида в Довил независимо дали ти ще дойдеш, или не. Раул казва, че ще заложи за мене.

Тя излезе навън в коридора.

Нико си наля питие. Ръцете му трепереха толкова, че едва си сипа. Много водка, не чак толкова много доматиен сок, табаско. Почувства как питието минава като огън през хранопровода. На празен стомах дозата бе огромна и по челото му изби пот. Почувства се по-добре. Запали цигара. Вкусът ѝ бе поносим. Всмукна няколко пъти, загаси я и пресуши питието си.

Чу водата в банята да тече и си представи как тя се съблича. Беше ли се съблякла за Раул?

Той тръгна по коридора към спалнята. Джеки беше гола, тъкмо се канеше да наметне халат.

— Не можеш ли да почукаш? — каза тя.

— Желая те.

— Не сега.

— Да, точно сега.

Имаше нещо в начина, по който Нико произнесе думите, което я накара да вдигне поглед. Той видя как очите ѝ леко се разширяват.

— Нико, уморена съм, мръсна съм и искам да се изкъпя.

— Чия мръсотия искаш да измиеш? На Раул?

— Какво искаш да ка...

Той сграбчи халата и го изтегли от ръката ѝ. Господи, какво тяло.

— Не искам сега, Нико.

— Я върви по дяволите.

Той я събори на леглото и със сила разтвори краката ѝ.

— Господи, копеле гадно, боли ме!

Но думите ѝ не стигаха до него. Той продължи конвулсивните си движения, пъхтеше като бик. Извика:

— Аз свършвам... аз свършвам...

След като постигна върха си, Нико се почувства като ударен между очите. Лежеше върху нея с чувството, че цялата му енергия и адреналин, цялата му лимфна течност и костен мозък, всеки атом и неутрон, целият той бе експлодирал и се бе изпарил, оставяйки зад себе си черна дупка.

Джеки го избута от себе си. Той лежеше по гръб, инертен и неподвижен.

— Е, позабавлява ли се? — каза тя.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

— Сузи! Сузи! Седни!

Сузи, дакелът на Питър Брейд, се спря за малко при неговата команда и после продължи да изследва препълнената кофа за смет.

Бяха на обичайната си разходка из парка в Хампстед. Правеха по един голям кръг почти всяка сутрин на зазоряване, много преди да дойдат бягащите за здраве. Понякога Сузи се опитваше да изучи по някой бездомен скитник, който се будеше от пиянския си сън, усещайки на лицето си нечий студен, влажен нос.

В ранния час на пролетната утрин паркът беше почти пуст.

Питър куцукаше след Сузи, говореше все по-строго, докато си даде сметка, както винаги, че и този път няма да победи, пхна ръка в джоба си и извади бисквита.

— Ела тук или ще те направя на елече!

Сузи веднага побягна обратно към него, лапна бисквитата и известно време се държа като добре дресирано куче.

Тези всекидневни разходки бяха колкото заради кучето, толкова и за да надвие болката в крака си. Преди години бе приел, че болката е отделно същество. Понякога бе силна, понякога слаба, но винаги присъстваше. Той твърдо бе решил да се бори с нея и като я извеждаше на разходка, пренасяше борбата на нейна територия.

Денят се бе ширнал зловещо пред него. Денят на събранието. Днес трябваше да реши дали да тръгне срещу майка си, или не.

Това бе нещо, което преди седмица-две нямаше дори да му мине през ум. Сега трябваше да решава. Освен това имаше и още нещо — Лора щеше да лети за Ню Йорк за премиерата на нова пиеса — точно когато му беше най-нужна.

Под Кенууд сви наляво, прекоси Вейл ъв Хелт и тръгна по Крайстчърч Плейс. Тясната улица с дървета от двете страни беше тиха. Къщата му бе висока и елегантна.

Даде на Сузи закуска, после отиде в кабинета си на първия етаж. Кракът го болеше. Каза му на висок глас:

— Ще ти дам да разбереш, копеле такова.

Беше облечен в изтрети дънки, избеляла риза и пуловер с остро деколте. Косата му продължаваше да е тъмна. Във всяко телевизионно студио повечето от гримьорките бяха готови да легнат с него, макар че можеше да им бъде баща.

Той извърна поглед от прозореца и огледа стаята. Дълги години тя бе важна част от живота му. Книгите, които бе написал, бяха по полиците, пишещата машина и компютърът, на които ги бе писал, както и няколко десетки телевизионни сценария, бяха на бюрото, а видеокасетите със записите на неговото авторитетно предаване „Говорещите глави“, в което интервюираше важни личности, бяха в отделен шкаф. Почти цялата му кариера бе тук и той искаше всичко да остане така, както си е било.

Но изведнъж осъзна, че нещата ще се променят и промяната ще е необратима. Испита внезапна паника.

— Тежка нощ ли изкара? — Лора се беше изправила на вратата. За него нощите често бяха тежки.

— Не, рано се събудих — излъга той. — Кафе?

Подаде ѝ една голяма чаша. Тя беше в светлозелена прозрачна нощница, която подчертаваше тъмночервената ѝ коса. Имаше щедър бюст и въпреки че наближаваше четирийсетте, беше запазила фигурата си. Разбира се, това е по-лесно, когато човек няма деца, помисли си Питър. Скоро щеше да е твърде късно за това.

— В колко часа ти е самолетът? — попита той, знаейки точния час до минутата.

— По обяд.

— Много ми се иска да не заминаваш.

Лора се обърна и се загледа в улицата. Светлината падна върху буйната ѝ коса и тя грейна.

— Отложих пътуването, доколкото беше възможно — каза тя. — Репетициите започват утре.

— Ако бяхме женени, нямаше да заминеш.

— Недей, Питър.

— Е, може би нямаше да заминеш.

— Тази сутрин не искам да играя на тази игра.

— Защо го наричаш игра?

— Защото е игра. Ти си Питър Брейд, предаването е „Говорещи глави“, а темата е бракът. Хубаво нещо или лошо нещо? Аз ти излагам

женската гледна точка, а ти започваш да ме питаш какво ще стане с обществото, ако все повече двойки просто живеят заедно и нямат деца.

— И?

— Какво и?

— Какво би отговорила ти? Какво ще стане с обществото? Не, остави обществото. Какво ще стане с нас?

— Защо трябва да стане нещо? Живеем заедно от девет години и в общи линии сме щастливи. Защо сега да променяме нещата?

— Защото животът е промяна. Това е единственото сигурно нещо: нищо не остава непроменено.

— Ти искаш промяна, следователно трябва да се променя аз, така ли? Слушай, това сме го повтаряли десетки пъти. Следващото нещо, за което спорим, са децата. Просто не искам да повтарям едни и същи неща за n-ти път. И ти не искаше деца, нали така казваше. Всеки от нас има своя кариера, така говореше. И беше прав. Кариерата е важна за всеки от нас. Зная какво голямо значение има за теб твоята кариера. Зная, че без моята, без парите, които получавам и които ми дават независимост, вероятно не бих живяла с теб.

— За бога, знаеш, че никога не бих ти натяквал за пари.

— Никога не си разбирал необходимостта да имам свой доход. Не си разбирал, че жените мразят да вземат пари от своите мъже.

— Не говори глупости! Естествено, че съм разбирал. Просто в този момент...

— Слушай, ние се обичаме, щастливи сме, кариерата на всеки от нас се развива успешно — да не клатим лодката.

— Това сигурно е някоя ключова реплика. — Изведнъж тонът му стана мек, опасен.

— Какво имаш предвид?

— Имам предвид новата пиеса. Нали знаеш, дълбоко, трансцендентално. Да не клатим лодката! Боже! Пълен боклук! Абсолютна тъпотия. — Лора се обърна и тръгна към вратата. — Точно така. Сега изчезваш, както обикновено става, когато играта загубее. Отивай в Америка, играй си в твоята пиеса. Поне да беше на Бродуей!

Тя се спря.

— Боли ли те? — каза с равен глас.

— Не, не ме боли! И хиляда пъти съм ти казвал да си спестиш състраданието за сцената.

— Добре, какво има тогава? Ако не е от крака ти, тогава защо се нахвърли върху мен? Защото заминавам ли? И друг път съм заминавала и съм се връщала. А ти самият? Колко пъти си заминавал? Миналата година беше в Америка два месеца! Да си ме чул да се оплаквам? Така сме се разбрали. Така запазихме връзката си досега.

Изведнъж болката го прободде и Питър седна. Гневът му изчезна, когато цялата му енергия се съсредоточи в борбата с болката. Тя разбра какво става, защото много пъти го беше виждала. Страшно много ѝ се искаше да иде при него, но знаеше, че това ще е грешка, и остана до вратата. И нея я болеше, но по друг начин, а едновременно с това ѝ беше жал за него.

Той каза:

— Извинявай.

— Искаш ли да ти разтрия крака?

— Дявол го взел, чувствам се толкова безпомощен!

— Няма нищо. Приятно ми е да го разтривам.

Той вдигна крака си на една табуретка, а тя седна на стола и започна да разтрива мястото, където гвоздеите държаха костта.

Няколко минути мълчаха, после той взе ръката ѝ и я целуна.

— Не искам да те измъчвам. Но в действителност не бях аз, беше Найшко.

— Искаш ли си хапчетата?

— Не. Замайват ме, а днес не мога да си позволя такова нещо.

— Когато се върна, нека го направим.

— Кое?

— Да се оженим.

Той я погали по лицето.

— Сериозно.

— Глупости. Говориш така от съжаление.

— Престани вече, Питър.

— Кое да престана?

— Не превръщай любовта ми в своя версия на съжалението. Сериозно ти говоря за женитба. Ако не ни хареса, винаги можем да се разведем и пак да си заживеем заедно по-старому.

— Вестниците ще раздухат страхотно цялата работа.

— Няма да те оставя да се измъкнеш този път. Ти започна. Ти каза, че трябва да се оженим. Добре, и аз казвам, че трябва да се

оженим. Сега ти си на ход.

— Може би, когато се върнеш, вече няма да искаш.

— Може и да не искам. Може ти да не искаш. Но точно сега... — Питър пусна ръката ѝ и се обърна встрани. — Какво има, Питър? Зная, че има нещо. От една седмица го усещам. Да не би да има някоя друга?

— Боже Господи, не!

— Не можеш ли да ми кажеш?

Той замълча за миг, после каза:

— Преди десетина дена обядвах с Бакстър.

— Кевин Бакстър?

— Точно той. Кев.

— И какво искаше той?

— „Дейли нюз“.

— Какво? — Лора беше шокирана. Явно не можеше да повярва.

— Хубаво, нали? Вестникът на майка ми. Източникът на моите приходи. Само дето никакви ги няма напоследък.

— Как така?

— Така, никакви приходи. Нула. Няма дивиденди, защото няма пари да се изплащат дивиденди. И когато излезе балансът за полугодieto, ще стане ясно, че ще има сериозни загуби. Затова е днешното събрание.

— Защо не си ми казал?

— Ти си имаш свой собствен живот, нали помниш?

— Много е гадно да говориш такива неща.

— Извинявай. Опитай се да ме извиниш заради смесицата от Найшко и тревогата.

— Кажи ми за Бакстър.

— Ами приятелят Кев ми позвъни преди две седмици и ме попита дали ще искам да обядвам с него в „Риц“. Винаги ми е бил много несимпатичен, от най-лошия вид австралийци. С внимателно култивиран американски акцент, когато всички знаем, че баща му е един от най-богатите хора в Сидни, че идва от стар богаташки род, че е учил в скъпи училища и в Кеймбридж. Прилича на онези отнесени социалисти милионери, които се правят, че са синове на някой от крайните квартали, а всъщност живеят в скъпия Сейнт Джонс Ууд и за успокоение на съвестта си не си мият ролс-ройсите. За тях французите

имат определението: „Гласуващи наляво, живеещи надясно“. О, да, щях да забравя — човек от народа. Кев така вижда себе си.

— Но си отишъл.

— Разбира се. Когато директорът на телевизионния канал, с когото имаш договор, те покани на обяд, не можеш да се извиниш с предварително поет ангажимент.

— Как изглежда, като на снимките ли?

— Ако не друго, поне по-млад. Едър, загорял, около четирийсет и петте. Приблизени очи. И обикновено не те гледа. Обикновено гледа малко над рамото ти, сякаш очаква всеки момент да влезе някой по-интересен.

— Има много лоша слава по отношение на жените.

— От опит ли знаеш?

Лора хвърли една тънка усмивка.

— Продължавай.

— Така че отидохме в „Риц“ и след като си поговорихме за прочутия таван и гледката към парка, той ме попита как стоят нещата с „Дейли нюз“. Казах му добре, а той ми отговори, че бил чул други работи. Бил чул, че нещата вървят ужасно. И е прав, разбира се. И по средата на разговора, само и само да ми покаже кой е, той вика на салонния управител и се оплака, че чинията му не била достатъчно затоплена. Тегли му едно конско. И когато салонният управител най-съвестно му се заизвинява, Бакстър каза: „За Бога, не е нужно да падаш на колене. Ето това ви е проблемът на вас, британците“.

— Прекрасно.

— И аз така си помислих. Каза го достатъчно високо, за да се чуе в целия ресторант. После съвсем спокойно продължи да ми обяснява, че иска вестника.

— Но защо на теб, защо не го каже на Ана?

— Тези хора така правят бизнес. Имам договор с Канал 14. Аз съм на негово разположение и мога да свърша работата вместо него, с други думи, да говоря с мама по този въпрос.

— Нещо, което ти няма да направиш.

— Нещо, което аз няма да направя. — Той се опита да прозвучи съвсем убедително, но имаше един миг, когато веждите му едва доловимо се извиха нагоре.

— Продължавай.

— За да поддържам разговора, го попитах колко би струвал вестникът според него. Той явно бе очаквал този въпрос, защото извади тефтерче с кожена подвързия и прочете една цифра. Това беше просто театър. Въобще не му беше нужно да проверява цифрата. Във всеки случай тя включваше само сградите и печатарския комплекс. Изобщо не ставаше въпрос за клиентелата и за търговската марка. Тъпа история.

— И какво му каза ти?

— Казах му, че е най-добре да говори с майка ми или с Монти, но съм почти сигурен какво ще му отговорят.

— Ана толкова обича вестника. Та той е целият ѝ живот.

— Така е. — В гласа му имаше напрежение.

— И той как прие нещата?

— Окоето му не мигна. Тези хора не показват емоции, освен когато става въпрос за незначителни неща. Просто ми благодари за това, че съм му отделил от времето си, и любезно помоли шофьора си да ме откара у дома. Казах му, че предпочитам да се поразходя.

Той замълча, после продължи:

— Филмите създават съвсем погрешно впечатление. У хора като Бакстър няма нищо истерично. В такива моменти те са съвсем спокойни. Само понякога, когато ги поканя в моето предаване, успявам да вдигна градуса. Те мразят журналистите. Истински ги мразят.

— Ходил ли е при Ана?

— Доколкото ми е известно, не е.

— Значи цялата работа е отзвучала? — Тя се вгледа внимателно в него. — Или не е?

— Май че не е. Хора като Кевин Бакстър не започват нещо просто така и после да забравят за него. Той иска да получи „Дейли нюз“ и предлага да го откупи. Като дете е: искам го и трябва да го получа. Ще му се да се нареди сред останалите австралийски и канадски магнати и единият от начините е да има вестник с национално значение.

— Уязвима ли е Ана?

— Не е. Това е семеен бизнес. Всички акции са притежание на членове от семейството. Ако бе компания, която е на стоковата борса, тогава Бакстър просто трябваше да закупи достатъчно акции на пазара

и вестникът да попадне под негов контрол. Но сега единственият начин да получи контрол е да изкупи нашите акции.

— Ана никога не би му ги продала.

— Това няма значение. Според устава ако ние, синовете, се споразумеем, бихме могли да продаваме.

— Но вие никога за нищо не сте се споразумявали.

— Истина е.

— Във всеки случай ти си извън играта. Бакстър не те е викал отново.

— Да — излъга той. — Извън играта съм.

Лора го загледа продължително, по челото ѝ се врязаха бръчки, после каза:

— Мили, Ана не може да продължава да ръководи нещата вечно. Мислил ли си някога, че ти би могъл да ги поемеш в свои ръце? Искам да кажа, че ти имаш подготовката, работил си във „Файненшъл таймс“ и „Дейли телеграф“.

— Това беше преди години. Много благодаря. За нищо на света не бих се върнал към месомелачката на всекидневната журналистика. Имам си моите книги и...

— И твоето предаване — подсказа тя.

— И „Говорещите глави“. И теб.

— Говориш така, сякаш имаш колекция и аз съм част от нея. — Лора огледа стаята. — Може би ще е по-добре да ме препарират, за да ме поставиш в някой ъгъл. — Тя се усмихна, за да смекчи забележката си, после добави: — Виж какво, скъпи, няма значение какво имаш и какво нямаш. Любовта не зависи от това.

— Сигурна ли си?

— Цял живот си се опитвал да доказваш неща. На мен не е нужно нищо да доказваш. Аз и така те обичам.

— Благодаря ти. — В гласа му пак имаше горчивина. — Искаш да кажеш, че нещата, които съм събрал, включително и ти, са само символи. „Вижте ме! Може да съм сакат, но имам красива жена и престижна работа в телевизията. Значи не ви отстъпвам по нищо“.

— Нещо такова. Отивам да се облека.

Питър си наля още една чаша кафе. Е, беше ѝ казал. Сега, ако нещата не тръгнат така, както трябва, тя ще има обща представа и ще

го разбере. Или кой знае? С Лора човек никога не можеше да е сигурен.

Във всеки случай нямаше намерение да играе ролята на търговски посредник на Кев. За нищо на света.

Но имаше още нещо, което Лора бе споменала и което не излизаше от съзнанието му. Ами ако той поемеше „Дейли нюз“? Вестникарската журналистика му изглеждаше тягостна в сравнение с телевизията, но сега, когато в телевизията навлизаха хора като Бакстър, той не беше вече толкова сигурен. Би означавало... е, какво би означавало? Това би означавало да се откаже от нещо престижно. И дали ще е чак толкова лошо?

От друга страна, ще престане да е под сянката на Бакстър. Ще може да му каже да си напъха телевизионния канал на онова място. Това щеше да е истинско удоволствие.

Но трябваше да проучи положението и имаше само един човек, при който можеше да го направи — Неърн. Тя знаеше повече за майка му дори и от Монти. Той взе телефона и набра номера.

— Съжалявам, не съм у дома, за да ви отговоря... — каза гласът на Неърн от телефонния секретар. — Но ако искате, можете да си оставите името и...

Той изчака да се чуе сигналът.

— Неърн, Питър се обаждат. Появи се нещо спешно. Можеш ли да ми позвъниш веднага щом се събудиш?

ГЛАВА ПЕТА

Неърн Брейд, обектът на всички тези телефонни обаждания и дискусии, в същия момент седеше в самолета на Британските авиолинии, който отлиташе от летище Швехат, Виена, на път за Лондон.

И се страхуваше...

Страхуваше се от това, което бе открила, но още повече се страхуваше от нещата, които усещаше, които присъстваха като все още невидими подводни скали. Страхуваше се за Ана, страхуваше се за Джон Брейд, своя баща. И по съвсем различни причини изпитваше несигурност и тревога за себе си.

— Какво бихте желали — кафе или чай? — попита стюардесата.

— Кафе, моля.

Тя седеше сама на редицата. Зарадва се на кафето, защото не бе мигнала цяла нощ. Изпи го на големи, жадни глътки. После се облегна назад, затвори очи и се опита да се отпусне, да забрави всичко.

Но пред очите ѝ преминаваха различни картини. Най-страховитата беше Грегор, седнал в залата за свиждане в затвора Щайн. Дори в едно така добре охранявано място тя усети, че се страхува от него. Но може би причината беше цялостната атмосфера, по принцип затворите предизвикват страх.

После пред погледа ѝ се появи лицето на Пол и на хората от Алтенкирхен, снимките на Майснерови, които Пол ѝ беше показал, дори една снимка, направена в градината преди войната, на която се виждаше и Ана.

Тя я извади от портфейла си и я загледа. Беше черно-бяла, с отчупени краища и на нея се виждаха група хора до голям див кестен. На масата имаше шише вино и чаши.

Пол ѝ беше казал кои са тези хора. Бяха Михаел Майснер, пълен и развеселен, жена му Рут, която гледаше в обектива с непроницаемо изражение, и Ана, млада и красива. Зад Ана имаше двама мъже. Единият бе Феликс Еслин, но кой беше другият? Беше висок и силен,

но лицето му беше полускрито в сянката на дървото. Дали не беше Бекерман?

Това бе един от многото въпроси, които си беше задавала. На въпросите бяха много повече от отговорите. Цялото разследване бе заприличало на картинна мозайка — някои парченца пасваха, а други сякаш въобще не бяха от тази мозайка.

Тя остави куфарчето на седалката до себе си и го отвори, фотоапаратът бе най-отгоре, върху дрехите ѝ. Коженият му калъф носеше белезите на петдесетгодишна употреба. И той беше едно нещо, което трябваше да разследва.

Неърн извади малък лаптоп, постави го на сгъваемата масичка пред себе си и вдигна екрана. Особеност на журналистите е, че те мислят по-добре, когато пръстите им се движат по клавиатурата, и тя не правеше изключение.

Не знаеше точно какво иска Ана, дали нещо за първа страница, или един очерк, или пък просто информация от първо лице, но Неърн си изясняваше нещата, като седнеше да ги напише.

Написа заглавието „Грегор — Бекерман“ и започна да рови в съзнанието си за първо изречение. Обикновено нямаше проблеми с уводите, но този път упорито никаква мисъл не идваше в съзнанието ѝ. След няколко минути си даде сметка защо. Може би Грегор е Бекерман, а може и да не е, но въпросът не беше в това. По-важното е това, което тя бе открила или поне бе тръгнала да открива, и което беше важно за Пол, за нея, а може би за цялото ѝ семейство.

Това я плашеше. Капакът на кутията на Пандора бе затворен от много дълго време. Тя бе надигнала едното крайче и не знаеше какво има в кутията, нито какво е избягало вече от нея.

— Да си изясним нещата — каза си тя. После напечатата:

„Кой, кой е?

Майснерови — Михаел, медик, съпругата му Рут, синът Стефан, изчезват в Австрия през 1938-а. Смята се, че са били застреляни от граничарите.

Феликс Еслин — журналист, брат на Рут Майснер, екзекутиран от австрийското Гестапо през 1940-а. Лили Еслин, негова жена, умира в концентрационния лагер в

Маутхаузен през 1942-ра. Йохан Еслин, техен син, преживява войната, жени се, умира през 1976-а. Един син — Пол.

Пол Еслин — 29. Първа среща «Дейли нюз», април.“

— Извинявай, че те прекъсвам — бе казала Ана, когато Неърн влезе в кабинета ѝ, — но бих искала да присъстваш на тази среща. Това е господин Пол Еслин.

От един стол се изправи някакъв мъж и леко се поклони на Неърн. Беше висок и строен, а орловото му лице и птичите очи му придаваха вид на хищник.

Намираха се в огромния, просторен кабинет на Ана, целият в стъкло, високо над Темза, а комините на електроцентралата в Батърси се забиваха в небето като пръсти. През прозорците нахлуваше бледа априлска светлина, а облаците пътуваха над Лондон, понесени от югозападния вятър.

Когато Неърн влезеше в някоя зала, обикновено усещаше погледите на мъжете. Беше висока, на двацет и няколко години, с къса тъмна коса и светлосини очи. Движеше се грациозно, с големи крачки, делово. Монти често казваше, че тя му напомня на Ана, когато била на нейните години.

Неърн бе свикнала с тези погледи. Знаеше, че половината от мъжете мислено я събличаха, и когато беше по-малка, се чувстваше неловко. Сега си казваше, че е по-добре така, отколкото да са безразлични. Но в погледа на Пол Еслин нямаше абсолютно никакъв интерес. Той ѝ кимна едва-едва и се обърна пак към Ана.

— Какво правите? — попита той.

— Искам да се запознаете с Неърн, защото тя ще пътува за Виена.

— Може би не сте ме разбрали правилно!

— Съвсем правилно ви разбрах, хер Еслин. — Ана се обърна към Неърн и каза: — Чела ли си материалите, които постъпват от Виена и Париж за един човек, заподозрян, че е престъпник...

— Заподозрян! — каза Еслин презрително.

Ана продължи:

— Да, заподозрян. Вие сте адвокат, това е правен термин. — После се обърна към Неърн: — Един човек на име Грегор.

Неърн усети как раздразнението ѝ расте. Тя се обърна с гръб към Еслин пренебрежително и съсредоточи цялото внимание към баба си.

— Тази сутрин имахме материал на тази тема. Той не е ли заподозрян — тя бавно натърти на тази дума, — че е екзекутирал група от френската Съпротива...

— Не са били от Съпротивата — намеси се Еслин. — Обикновени хора.

— Заложници — каза Ана.

— Моля ви... губим си времето — каза той. — Ще закъснея за самолета.

Еслин, които бе седнал, сега се изправи и се надвеси над бюрото на Ана.

— Моля ви, мадам — каза той. — Ако не дойдете, ще го пуснат, а ако това стане, вече никога няма да го арестуват отново. Няма да го екстрадират. Ще бъде свободен.

Ана се обърна към Неърн:

— Господин Еслин смята, че може би аз познавам този Грегор.

— Казвам ви, че той е Бекерман!

— И че бих могла да го идентифицирам като един човек на име Куно Бекерман, когото познавах във Виена преди много години. Струва ми се малко вероятно.

— Мадам, аз...

— Познавах дядото на господин Еслин преди войната и...

— Каква връзка има това с нея? — попита Еслин, сочейки Неърн. — Дошъл съм да помоля вас.

— Господин Еслин, дядо ви ми беше много симпатичен и бих искала да направя нещо, за да помогна. Чудесно разбирам чувствата ви, но просто не мога да стана от този стол и да отлетя за Виена, за да идентифицирам в съда човек, който би могъл да бъде Бекерман, а би могъл и да не бъде. Имам ангажменти спрямо вестника, имам бизнес, за който трябва да се грижа...

— И вие смятате, че бизнесът ви е по-важен от идентифицирането на един убиец?

— Не съм казала такова нещо. Важно е. Но дори да ставаше въпрос за Айхман, просто не бих могла да оставя всичко и да замина с

вас за Виена. Не е реално. Имам нужда от много повече информация.

— Но вие имате цялата информация.

— Зная само това, което вие ми казахте.

Те се гледаха напрегнато очи в очи.

— Да не би да искате да кажете, че не ми вярвате?

— Искам да кажа, че не сте безпристрастен. Семейството ви е било почти унищожено. Напълно ви разбирам, че искате възмездие за всички военнопредстъпници...

— Бекерман е знаел къде се е криел дядо ми. Знаел го е от Рут и Михаел Майснер. Знаел е също, че Феликс е работел в дома на Майснер.

— Не можете да сте съвсем сигурен в това.

— Разбира се, че съм сигурен. Той се е обадил в полицията.

— Откъде знаете?

— Баща ми имаше приятел в Министерството на правосъдието. Той открил, че на Бекерман му платили десет хиляди шилинга за тази информация. Освен това Рут Майснер и цялото ѝ семейство изчезнали, когато Бекерман...

— Това го зная по-добре от вас. Но въпреки това не мога да стана от стола и да хукна към Виена. Има си начини за тези работи и моят начин е да изпратя Неърн да събере колкото е възможно повече информация.

— Защо нея?

— Защото ѝ имам доверие.

Неърн видя как той трепна.

Тя остана в офиса на Ана, след като Еслин си отиде.

— Мислиш ли, че това може да е Бекерман?

— Съмнявам се — каза Ана. — Той изчезна по същото време, когато изчезнаха Майснерови.

— Но хер Еслин изглежда съвсем сигурен във фактите.

— Така е с всички, които имат някаква идея фикс. Първо си имаш някаква теория и после натъкмяваш фактите към нея. Хер Еслин иска възмездие. Жаждата за възмездие и разрастването на тази идея фикс заглушават всичко останало.

— Той смята, че просто е въпрос на идентифициране. Няма ли някой друг, който би могъл да познава Бекерман?

— Ако хер Еслин познаваше някой друг, нямаше да е в Лондон.

— Значи си само ти.

— Така изглежда. А ти виждаш колко неубедителни ще са и моите показания в съда, колко лесно ще бъде да се разбият на пух и прах. Искам да кажа, че не съм виждала Бекерман от петдесет години.

— Ана повиши глас, сякаш искаше да се оправдае, и Неърн я погледна въпросително.

— Почти всички процеси срещу военнопръстѣпници сега се свеждат до идентифицирането на старци. При последните процеси много жертви от лагерите са минати през свидетелската скамейка и дори те не могат да постигнат съгласие. Какво биха стрували показанията на един-единствен човек?

— Много биха стрували, ако човекът е сигурен. Не забравяй, че хер Еслин каза, че има косвени доказателства.

— Да, добре... Точно това искам да разбереш. Не съм свикнала да приемам думите на хората на доверие — журналистиката те учи на това — и ти не бива да го правиш. Иди във Виена. Провери какви факти има той, ако въобще има такива. И след това може да направим една кампания чрез вестника за екстрадирането на Грегор или Бекерман. Може и аз да ида във Виена. Но първо да видим какво ще намериш ти. И, Неърн... не искам да говориш с никого по този въпрос.

Ана се усмихна, за да смекчи заповедните нотки в гласа си.

— Ясно?

Неърн леко се намръщи, после вдигна рамене.

— Ясно.

Този ден тя си тръгна рано от „Дейли нюз“ и се отправи с колата си през натовареното движение към апартамента си в Суис Котидж. Психически се подготвяше. Нийл обикновено се дразнеше, когато тя трябваше да пътува дори за един ден. Това я ласкаеше, но трудно събираше сили да му каже, когато се налагаше да замине.

— Един ден — та това е един живот — беше казал той веднѣж. И тя така го чувстваше. И не искаше да се отделя от него. А един Господ знае колко щеше да трае това пътуване. Седмица? Две?

Чудеше се дали той ще е в апартамента. Често работеше в другото си ателие. Или поне й казваше, че е там. Обикновено работеше върху две платна едновременно, едно в апартамента и едно в стаята в Камдън Таун.

Неърн отвори вратата и чу тихите тонове на китарата му.

— Здравсти — каза тя и влезе в стаята му. Беше най-хубавата стая в апартамента и трябваше да е дневна, но това бе единствената стая с достатъчно светлина, за да рисува.

Нийл седеше на пода до големия френски прозорец, който гледаше към запусната, буренясала градина, дрънкаше на китарата си и пееше стара песен на Боб Дилън. Тя се наведе, целуна го и отвори прозореца. Въздухът бе напоен с миризмата на хашиш.

Лицето му имаше ангелско изражение и той започна да пее „Времената се менят“. Тази балада винаги я вълнуваше. Той я беше пял още в началото на тяхното запознанство. Пееше с тих, ясен глас и тя пак усети, че се поддава на чара и красотата му. Имаше черна дълга коса, вързана на опашка на тила, с обица на едното ухо. Лицето му сякаш бе слязло от фреска.

Неърн се облегна на стената, за да го наблюдава, и тогава се спомни какво има да му казва. Реши да го заведе някъде на вечеря. Може би щеше да е по-лесно след няколко чаши вино.

Нийл довърши песента. Тя изръкопляска, а той се поклони леко. Целуна го по устните и усети колко са студени.

— Добре ли мина денят ти?

— Горе-долу.

— Как върви картината?

— Днес работих върху едната ръка.

Тя се загледа в недовършеното маслено платно на статива. Представляваше пищно голо тяло и на нея й се стори, че е в същото недовършено положение, в каквото си беше от седмица и нещо. Това, разбира се, беше Хариет. На повечето картини с голи тела беше тя. Естествено, той отричаше, но нямаше съмнение, че това е Хариет — с едри гърди, червена коса и това, което той веднъж бе нарекъл „дълбоко врязани бедра“. Представляваше нещо като Майката Земя. Почуди се дали той пак използва Хариет като модел, или рисува по памет. Не смееше да попита. Ами ако просто й кажеше „да“? Сигурно точно така щеше да й каже, ако усетеше, че го проверява. Когато Нийл се нанесе

да живее в апартамента ѝ, тя му звънеше по няколко пъти на ден само за да му каже здравей и да чуе гласа му.

Накрая той ѝ каза ядосано:

— Не сме женени. Нали сме се разбрали да живеем така? Затова престани да ми правиш проверки!

Сега Неърн каза:

— Не ми се готви. Мисля да излезем да вечеряме някъде.

Отидоха в един италиански ресторант на Финчли роуд.

Вървяха пеша и тя се надяваше разходката да проясни съзнанието му. Както обикновено, Нийл привличаше всички погледи. Беше висок, носеше дълго наметало и широкопола черна шапка.

— Господи, умирам от глад — каза той, когато седнаха. — И от жажда.

Долетя една сервитьорка.

— Ти поръчай — каза Неърн.

— Аз искам яхния и печени ребра.

— Аз само печени ребра.

— И бутилка „Бароло“.

Той яде и пи обилно, след това си сви цигара.

— Трябва да замина за Виена — каза Неърн бързо.

— Кога?

— Утре.

Нийл се облегна назад и през дима се взря в очите ѝ.

— Мислех, че ще заминем за Бретан.

— Съжалявам, Нийл.

— Чия идея беше да наемем кола и да поскитаме по крайбрежните пътища — „ти можеш да си рисуващ, скъпи, а аз ще мога да почета, ще ядем морски деликатеси и...“?

— Стига! Такава ми е работата. Когато си в някой вестник, нямаш голям избор.

Той вдигна рамене.

— Е, както казват, щом трябва, трябва. За колко време?

— Седмица, може и повече. Ще гледам да е колкото може по-кратко.

Неърн плати сметката и се върнаха в апартамента.

— Искаш ли да изпушиш една? — попита той.

Тя поклати глава.

— Защо не дойдеш да си легнем?

— След малко.

Тя бързо си опакова нещата и се мушна в леглото да го чака. Чуха се нежните звуци на испански танц от Бах. С Нийл бяха вече доста време. Срещна го в университета и прекъсна следването си, за да скита с него из Европа. Това за малко щеше да причини истински разрив с родителите ѝ. Накрая те се запознаха с него и не скриха антипатията си. Затова ли се бе вкопчила в него? Понякога се питаше дали не е така. Или заради страха от самотата?

Както и да стояха нещата, Ана просто прие тази фаза от живота ѝ като даденост и я взе в „Дейли нюз“. Тогава беше казала:

— Като знам родословието ти, сигурно във вените ти тече мастило.

Можеше и да се провали, но Неърн стана просто блестяща журналистка.

— Нийл! — извика тя.

Китарата замлъкна. Тя зачака. После отново чу звуците ѝ. Изгаси лампата и впери очи в тавана. Защо не беше обърнал внимание на нейното пътуване? Дали ще я изчака да затвори входната врата, за да грабне телефона и да извика Хариет? Дали пък не искаше тя да замине?

ГЛАВА ШЕСТА

Неърн кацна във Виена по обяд и взе такси до града. Офисът на Пол Еслин беше в центъра и той тъкмо излизаше, когато секретарката му го повика обратно.

— Грюс гот — каза той и официално се ръкува с нея.

Не е облечен като международен адвокат, помисли си тя. Носеше черни кадифени панталони, късо велурено палто, удобно за шофиране, и бял шал около врата. Косата му бе по-дълга, отколкото бе модерно, и изведнъж в съзнанието ѝ изплува Нийл. Но той съвсем не приличаше на Нийл. Лицето му всъщност не беше красиво, но излъчваше сила, носът му бе леко гърбав като на хищник. Очите му бяха тъмнокафяви и тя бе забравила, че в тях има нещо жестоко.

— Трябва да изляза. — Гласът му бе плътен, тонът — студен.

Неърн погледна часовника си.

— Имахме среща в два. Сега приближава два.

— Появи се нещо важно. Можете ли да ме изчакате?

— Вижте какво, прелетяла съм целия път от Лондон до...

— Може би за вас ще е по-добре да отидете в хотела и да се срещнем по-късно.

— Може и да не е по-добре. Мисля...

— Добре тогава. Елате с мен. Ще трябва обаче да бързаме.

— Но къде...?

Той пхна куфара ѝ зад едно бюро, хвана я за лакътя и преди да разбере какво точно става, тя се намери обратно на улицата и Пол я теглеше по тротоара.

Въпреки че имаше голяма крачка, никак не ѝ беше лесно да върви с неговото темпо. Палтото и шалът му се развяваха след него.

Прекошиха няколко улици и тя изгуби ориентация. Изведнъж се оказаха пред висока сграда и той я повлече във фойето.

— Сребърната стая — каза Пол и махна към една врата. — Ориенталски килими. — Махна към друга врата. — Марки. Монети. — Махна към трета.

Тръгна да изкачва просторното стълбище и тя го последва.

— Това е държавният аукцион, Доротеумът — каза той през рамо. — Нещо като вашите Содби или Кристи, само че по-скромно.

Той потъна в една голяма зала. Тя чу някакъв глас, който произнасяше цифри на немски. Залата беше пълна с хора, а на вратата се бе струпала цяла тълпа.

— Точно навреме — каза той. Накара я да се облегне до стената. Стори й се, че издълженото му тяло всеки момент щеше да се прекърши от напрежение.

Водещият търга продаваше нещо, но Неърн не можеше да види какво е. Пол рязко вдигна ръка. В отсрещния край на залата наддаваше един дебел мъж и двамата си размениха погледи, които й се сториха пълни с гняв. Наддаваха главоломно — ръката на Пол летеше нагоре така разгорещено, че в един момент й се стори, че наддава срещу самия себе си.

Цялата работа се превърна в дуел — дебелият срещу Пол. Останалите участници в наддаването отпаднаха един по един и се извърнаха, за да ги наблюдават. При всяко ново наддаване изражението на Пол ставаше все по-ожесточено, лицето му все по-опънато, докато накрая дебелият бавно поклати глава.

Изражението на Пол стана триумфално, когато водещият търга удари с чукчето и отсъди предмета на него. Но когато го плати и го донесе, Неърн бе удивена и разочарована — та това беше само една мелничка за кафе.

Пол започна да си пробива път през тълпата към изхода и за миг й се стори, че е забравил за нея. Дръпна го за ръкава.

— Помните ли, че и аз съм тук?

Той се намръщи, после изведнъж се усмихна.

— Извинете. Това бе проява на лошо възпитание. Елате. Да пийнем нещо, за да отпразнуваме.

— Какво да отпразнуваме?

— Това. — Той вдигна кафемелачката.

Отидоха в „Захер“ и седнаха на тясната тераса. Неърн бе измръзнала. Пол сякаш не усещаше вятъра.

— Яли ли сте нещо? — попита той. — Да? В самолета? Гладна ли сте? Всички туристи обичат „Захерторте“.

— Аз не съм туристка. Или може би сте забравили защо съм дошла?

— Не, не съм забравил. — До лакътя му застана сервитьор.
— Кафе и коняк — каза Пол. После се обърна към Неърн: — За вас?

— Само кафе.

— С мляко? Еспreso? Турско?

— Без мляко.

Той започна да разглежда старинната мелничка за кафе и тя усети, че е изгубил интерес към нея. Подразнена, каза:

— Ами ако я бяхте загубили?

— Да, но не я загубих.

— Но ако се беше случило така? Ако дебелият беше спечелил?

— Тя си спомни, че Ана го бе описала като човек, който гони целта си до дупка. — Просто трябваше да я получите. Така, както трябва да пипнете Бекерман.

Той се вгледа безмълвно в очите ѝ, после каза:

— Психиатрията е измислена тук, във Виена. Психоаналитиците са направо банални.

— Вижте, зная, че се интересувате най-вече от баба ми, но за момента ще имате работа с мен, ясно?

Изглежда, той не я слушаше. Бе извърнал поглед към улицата. Сякаш търсеше Бекерман в тълпата, която се носеше по улицата този следобед. Тя си спомни как Ана бе описала Виена след аншлуса, евреите, които носели значки, и нацистките офицери, които се перчели по Грабен пред възторжените погледи на виенчани.

— Извинете — каза Пол. — За какво говорехте?

— Казах, че кафето е много хубаво.

— Да, много е хубаво. — Той беше нервен, непрекъснато се въртеше на стола си. Запали цигара, после бързо я изгаси. След това каза с тон, сякаш тя го задържаше:

— Имам работа.

— И аз.

— Да, разбира се. Извинете ме. — Настроенията му се сменяха със зашеметяваща скорост. Неърн забеляза, че той почти не застава в една поза, а непрекъснато премята дългите си крака или пък си играе с пепелника, докосва и поглажда мелничката за кафе. Не седеше, а просто се бе опрял лекичко на стола.

Върнаха се в неговия офис и Пол я заведе в една стая в най-далечния край на коридора. В нея почти нямаше мебели, а само голяма маса, стол и три сиви метални шкафа. Внесе куфарчето ѝ в стаята, после каза:

— Всичко, което имам за Бекерман, е в тези шкафове. Не са заключени и можете да разгледате всичко. — Пол затвори вратата и Неърн остана сама.

Беше облечена с дълго вълнено палто, а стаята бе така студена, че реши да не го съблича. Не бе очаквала такова нещо. Беше си мислила, че той може би ще има един-два кашона с папки, изрезки и документи. Беше свикнала с копирните машини и микрофилмите, компютрите и дискетите. Тук нямаше нищо подобно. Просто не знаеше откъде да започне.

Отвори най-горното чекмедже на най-близкия шкаф. Беше натъпкано с папки. Извади напосоки една и я отвори. На корицата бе написано на немски 1941 (август — декември). Под датата бе изписана една дума: Франция. Неърн отвори папката и видя, че всичко е написано на немски. Нейният немски бе достатъчно добър, за да може да си направи поръчката в ресторанта или пък да си резервира стая в хотела, но въобще не беше достатъчен, за да се справи с това. Повечето материали представляваха писма или официални документи.

В случай като този би трябвало да отиде в търговското представителство към Британското посолство и да помоли да ѝ дадат списък на преводачи. Но един преводач ще се нуждае от няколко месеца, за да пресее целия този материал. Тя бутна папката обратно на мястото ѝ, дръпна още една — същото количество несмилаем, неразбираем официален език.

Вратата се отвори и влезе секретарката на Пол с чаша кафе.

— Говорите ли английски? — попита Неърн.

— Малко.

— Дали има някой... искам да кажа... Работата е там, че писменият ми немски не е много добър.

— Съжалявам — каза секретарката. — Това не спада към служебните ми задължения.

Неърн изпи кафето си, после се отправи с решителна стъпка по коридора.

— Свободен ли е хер Еслин? — попита тя, без да дочака отговора.

Пол седеше на бюрото си. Стаята бе много добре подредена с тъмни мебели, по стените имаше рафтове с книги. Той диктуваше на малък диктофон, като го държеше в ръка.

Изключи диктофона и я погледа гневно, задето го беше прекъснала, но тя не обърна никакво внимание.

— Материалите са толкова много — каза Неърн. — Аз...

— Не можете ли да четете на немски?

— Не.

— Тогава имате сериозен проблем.

Изражението на лицето му показваше, че е знаел, че ще стане така; знаел е, че ще я унижи.

— Не ми оказвате кой знае какво съдействие — каза тя. — Бих предположила, че искате да...

— Слушайте. Аз зная, че това е Бекерман. Но съм адвокат, трябва да го докажа.

— Значи аз нямам нищо общо с цялата работа, така ли?

— Да.

— Много ви благодаря.

— Моля ви, не се ядосвайте. Нали сме се разбрали?

— Какво сме се разбрали?

— Работите във вестник. Ще напишете статия.

— Така ли виждате нещата? Вие получавате Бекерман, а аз — статия, така ли? Така ли смятате, че стават нещата?

Сякаш го бе докоснала по нерв.

— Сега ще ви кажа как стават нещата — каза той. — Първо, затварят баба ви и дядо ви в концентрационен лагер. После убиват единия, а другият умира от някаква болест.

— За бога, не съм искала да кажа това.

— Тогава се опитайте да разберете. Трябва ми някой, който да докаже, че той е Бекерман. Само баба ви би могла да го направи.

— Би могла?

— Дори аз не мога да допусна, че след всичките тези години тя ще застане до него, ще сложи ръка на рамото му и ще каже това е Куно Бекерман. Във всеки случай тя е единственият свидетел, когото имаме. А е твърде заета.

— Но тя отговаря за една огромна организация. Разбира се, че е заета.

— Имам нужда от нея само за един ден, най-много за два... е, може би три. Отиваме в Щайн ин Вахау. Говорим с Бекерман. Тя казва „да“ или „не“. Лесно е, нали? Вместо това тя изпраща вас. Какво можете да направите вие?

— Мога да си свърша работата. Аз съм журналистка. Мога да задавам въпроси.

— Затова ви оставих в тази стая. Искан да се уверите сама колко много въпроси са били зададени, колко много отговори са получени. Да не мислите, че можете да дойдете тук за няколко дни и да направите същото?

Въпреки че беше ядосана, Неърн започна да разбира какво иска да каже той.

— Естествено, че не можете. Но това не са просто игрички, които ние с вас си играем. Предполагах, че немският ви няма да е кой знае колко добър. Британците очакват всички да говорят английски. Това усложнява нещата в една подобна ситуация. Не съм ли прав?

— Добре, прав сте. Ако искате да се почувствам неудобно, вече го постигнахте. Но това помага ли ви?

— Прави нещата по-ясни. В шкафове има години труд, стотици документи, свидетелски показания, сметки, фактури, армейски списъци, удостоверения за раждане и удостоверения за граждански брак, списъци на жертвите от Маутхаузен, списъци на болелите, лекарски списъци, списъци на донаторите, постъпващи в армията, списъци на повишените в чин...

Неърн усети, че Пол започна да повишава тон и да говори все по-разпалено. Той продължи:

— А това е съвсем мъничка частица от материалите. В металните шкафове е всичко, което е нужно на един съд, за да осъди Куно Бекерман за това, че е убивал невинни граждани по време на войната. Не само във Франция. Смятаме, че е правил същото и в Италия. Зная, че е станал причина да изпратят баба ми и дядо ми в Маутхаузен, но нямам доказателства. По онова време не е имало записи от подслушвани телефони. Той просто е трябвало да се обади веднъж по телефона.

— Така че се опитвате да използвате Франция като оръжие?

— Това е най-добре документируваният случай. Има цяла планина доказателства, че той е накарал да убият група цивилни граждани край Либурн. Но къде е той? Дали е в затвора Щайн или е умрял отдавна? Няма смисъл човек да има железни доказателства, ако попадне на погрешен обвиняем.

— Предполагам, че той има документи, с които да докаже, че е Грегор?

— След войната такива документи са били предлагани на много нацистки престъпници, които са се опитвали да се скрият. Дори са променяли лицата им чрез пластична хирургия. Така че ние можем безброй пъти да си доказваме, че Бекерман е бил такъв или онакъв. Но нито един съд няма да изпрати този човек да бъде съден във Франция, ако не е абсолютно убеден, че е Бекерман. И вашата баба е единственият човек, който би могъл да ни каже. — Пол се изправи и отвори вратата. — Сега, моля ви... трябва да работя. Опитвам се да ви уредя едно интервю.

— С кого?

— С Бекерман, естествено.

— В затвора?

— В Щайн. Нещо като американския Синг-Синг. Затворът, от който всеки се опитва да избяга. Трябва да се получи хубав материал за вашия вестник.

Излезе от стаята му повече от объркана. Той говореше с такава страст, че бе почти убедена, че този човек е Бекерман, без да е прочела дори един ред или дори да го е видяла. Но си напомни, че другото име на страстта е натрапчивост.

Неърн отиде в хотел „Бристол“, разопакова багажа и си взе една вана. После написа всичко, което може да си спомни за деня, на портативния компютър.

Беше само седем часът и пред нея се простираше вечерта. Поръча да ѝ донесат храна и бутилка вино. По телевизията показваха мач, така че тя включи радиото на програмата с класическа музика и го използва като фон, докато си написа бележките.

Беше ѝ трудно да се концентрира. Всичко, което се бе случило през деня, минаваше пред очите ѝ като видеофилм, пуснат на бързи обороти. Имаше нужда да поговори с някого.

Взе телефона и набра собствения си номер в Лондон. Докато го набираше, си повтаряше, че има милиони причини, поради които Нийл би могъл да излезе от апартамента, и че не трябва да се разочарова, ако не си е вкъщи. Телефонът иззвъня четири пъти и след едно изщракване собственият ѝ глас ѝ каза, че вкъщи няма никой и ако иска да остави съобщение, да го направи след сигнала.

Остави слушалката и седна на леглото. Имаше чувството, че личността ѝ се раздвоява, че едната част от нея е в Лондон, а другата — във Виена. Легна си, заспа и после изведнъж се събуди със страх посред нощ.

Бързо разбра каква е причината, поради която се е разбудила, и със свит стомах грабна телефонния указател и отвори на Еслин. Имаше Пол Еслин на Густав Чермакгасе. Нямахте представа къде се намира това, но въпреки всичко набра номера.

— Ја? — каза уморен мъжки глас. Някъде далеч се носеше нежна музика?

— Пол Еслин, адвокатът, ли е?

— Неърн?

— Извинявай за късния час. Но имам един въпрос. Във всички тези документи в шкафовете имате ли някакви подробности за Бен Рамзи?

— Кой? О, да, американският журналист. Разбира се, защо?

Почувства, че силите ѝ я напускат.

— Просто се сетих. Лека нощ.

Закусваше долу, когато Пол пристигна. Внимателно го проследи с поглед. Той застана на вратата и бавно огледа стаята. Рядко бе виждала мъж с такава естествена самоувереност. Той я забеляза и прекоси залата към нея.

— Грюс гот. Мога ли да ти правя компания?

— На закуска обикновено не съм в най-доброто си настроение. Ако това не те притеснява...

— И за мен това не е най-доброто време. Особено ако съм легнал късно след полунощ.

— Работа?

Той си поръча топли кифлички и кафе, след това каза:

— Това бе най-ужасното нещо, което би могла да направиш с мен. Да ми позвъниш посред нощ и да ми подхвърлиш едно име. Ходих в офиса, за да видя неговата папка.

— Но защо? Ти веднага се сети за името.

— Да, но човек се пита дали си е спомнил всичко. Проверих. Всичко е там. Той не е важен. Работил е в нюйоркски вестник. Имаме изрезки от негови материали. Писал е за едно-две от събранията на дядо ми и взел няколко интервюта от него. Какво те накара да се сетиш за него?

— Ана. Той е неин любовник от години.

Пол започна да гледа все по-отегчено.

— Но какво общо има това с Бекерман?

— Може да го е познавал, това е всичко.

— Стотици хора може да са познавали Бекерман. Ако аз трябваше да... почакайте, почакайте! Любовник на баба ви?

— Запознали са се във Виена.

— Къде? У...

— Да. У Майснерови.

Пол се облегна назад, без да откъсва поглед от Неърн. После бутна чинията си встрани и запали цигара.

— Продължавай.

— Ходил е често у Майснерови, когато дядо ти е бил там.

— Сигурно там го е интервюирал.

— Ана ми разказа, че веднъж я завел на някакво събрание, където щял да говори дядо ти. Но тогава нахлули кафявите ризи и с бой разпръснали събранието.

— И той е бил любовник на баба ти?

— Тя никога не го е криела. Цялото семейство знае за Бен. Когато бях малка, тя ми разказваше за първата им среща. Всъщност тя ми разказваше всичко за Виена. Често съм ѝ казвала да го опише, но тя не иска да ме послуша. Сигурна съм, че в един период е мислела, че ще се оженят, но така и не станало.

— Но къде е той? Може да е умрял.

— Не, обажда се. От време на време се появява в Лондон. Продължават да са много близки.

— Боже Господи, трябва да го видя! Трябва да говоря с него! Въобще не съм знаел. Не ми е минавало през ум. Но, разбира се, той

точно там е взел интервютата от Феликс, у Майснерови.

— А Бекерман е бил там през цялото време. Ана каза, че бил истинска напаст. През цялото време висял около нея.

— Обади ѝ се още сега. Питай я.

Неърн бе увлечена от неговия ентусиазъм и излезе във фоайето, откъдето се обади в „Дейли нюз“ в Лондон. Разказа на Ана какво са обсъждали.

— Някъде из Европа е, но нямам представа къде точно — каза Ана. — Зная, че събираше материали за книга за падането на комунизма в Източния блок.

— Ако се обади, моля те, вземи му адреса.

— Няма навика да се обажда, освен ако не е на лондонското летище. Но обади ли се, ще го попитам.

Върна се на масата и каза всичко на Пол. Той трудно прие нещата, сякаш съществуваше някакъв заговор да не му дадат всички факти, като че ли Неърн беше виновна.

— Толкова е важно — каза той.

— Разбира се, че е важно, но може би не е единственото важно нещо, което си пропуснал. Задал си стотици въпроси, напълнил си с информация цели чекмеджета, но все пак не си задал всички въпроси. Журналистите не мислят като адвокати.

— Браво.

— Не го казвам, за да набирам точки. Просто за теб това е много лично. Ти се опитваш да си отмъс...

— Не искам да отмъщавам — каза той остро.

— Добре, искаш справедливост. Заради баба си и дядо си. По тази причина си се обградил със стена. Тази стена е семейство Еслин. Казваш, че знаеш за тях всичко. Добре, вярвам ти. Но аз искам да зная какво се е случило в Алтенкирхен, защото именно там Ана е видяла за последен път Бекерман. Там се е срещнала с дядо ми...

— А без тях нямаше да я има Неърн. — Пол направи лека гримаса. — Ти си една романтичка.

Запали още една цигара.

— Много пушиш — каза тя. — Трябва да закусиш добре.

Направи се, че не я чу. Изведнъж бръкна в джоба си, измъкна портфейла си и извади от него остаряла снимка.

— Направена е в къщата на Майснерови преди войната. — Тя се наведе по-близо. На снимката имаше група насядали около маса в някаква градина. — Това е Михаел Майснер — каза Пол. — Жена му Рут и Феликс...

— А това е... това е Ана! — възкликна Неърн. Тя гледаше една привлекателна млада жена, седнала между Майснерови. — Кой е мъжът зад масата? Бекерман ли е?

— Не зная. За съжаление сянката на дървото пада върху лицето му. Може да е твоят Бен Рамзи. — Той вдигна поглед. — Кога заминаваш за Алтенкирхен?

— Мислех да тръгна следобед. Първо искам да видя къщата на Майснерови. Следата тръгва оттам.

— Следата, която ще завърши в една вестникарска статия ли?

— Нали ти каза, че така сме се разбрали? Не съм била толкова път, за да гледам три шкафа.

Пол хвърли поглед на часовника си.

— В единайсет съм на една конференция. Мога да те закарам първо там.

Закара я до Нойцифт ам Валде с една трийсетгодишна ланчия, великолепно поддържана. Къщата я изненада. Беше по-голяма, отколкото очакваше. Ана все говореше за ябълковата градина. Сега тя представляваше четвъртита асфалтова площадка, където бяха паркирани пет-шест коли.

— Разделили са я на няколко апартамента — каза той.

Заобиколиха отзад. Неърн извади снимката от чантата си.

— Виж, дивият кестен все още е тук. Под него е стояла масата. Изпитвам странно усещане, като си помисля, че Ана е стъпвала по тази трева преди толкова години.

На тръгване тя каза:

— Ако ме оставиш в някоя фирма за коли под наем, ще си взема една кола.

Пол поклати глава:

— Идвам с теб. Ще те откарам.

ГЛАВА СЕДМА

Неърн очакваше Пол да кара кола така, както вървеше — нетърпеливо. Но въпреки че магистралата не беше натоварена, той рядко вдигаше пълната скорост. Кара добре — помисли си тя, — отнася се внимателно с двигателя на ланчията.

Бе му разказала това, което знаеше за бягството на Ана от Виена през 1938-а, и когато стигнаха до отклонението за Пьолтен, той каза:

— Сигурно тук са излезли на магистралата.

Свистенето на гумите и на вятъра им пречеше да говорят и тя се отпусна назад, затвори очи и се опита да си представи сивото утро преди толкова години, когато големият мерцедес се е движил по същия този маршрут.

Беше студен пролетен ден с разкъсани облаци и те прелетяха край Линц и Залцбург под лъчите на бледото слънце.

— Можем да стигнем в Алтенкирхен късно довечера. Но аз никога не съм ходил там. Зная един добър хотел край Инсбрук.

Неърн се зарадва. Вечерта бе започнала да посивява и колите, които идваха насреща им, бяха покрити със сняг от прохода Арлберг. Пол зави нагоре към Вип Тал и спря пред Европахоф в Щайнах ам Бренер. Хотелът ги посрещна гостоприемно с разветите си флагове и ярките си светлини.

— Хер Еслин — каза управителят, излизайки от кабинета си да се ръкува с него. Той се усмихваше и говореше бързо. Неърн бе застанала отзад и той ѝ хвърли въпросителен поглед през рамото на Пол.

Тогава Пол се обърна и я представи на английски.

— С госпожица Брейд работим по едно дело — каза той.

Управителят се ръкува с нея и каза:

— С господин Еслин сме стари приятели. Ще ви дам най-хубавите стаи.

Вечеряха на остъклената тераса с изглед към заснежените върхове, които ставаха все по-тъмни и застрашителни с падането на нощта.

Ядоха местна пъстърва с бадеми, пухкав сладък омлет с името „Кайзершмарн“ и изпиха бутилка „Ризлинг“.

— Често ли отсядаш тук?

— Преди отсядах често. Особено през лятото. С жена ми много обичахме да правим дълги разходки.

— Не знаех, че си женен.

— Тя почина миналата година. Занимаваше се с изследвания върху левкемията и почина точно от тази болест. Каква ирония, нали?

— Много съжалявам — каза Неърн.

— Идвали сме тук шест-седем пъти. Предварително си начертавахме маршрута — разходка до някое селце, обядваме там и после се връщаме по друг път. Тя обожаваше този край.

Пол поръча кафе и коняк. Неърн попита:

— Какво ще стане, ако никой не идентифицира Бекерман и го пуснат да си иде?

— Не си задавам този въпрос. Ще мисля по него, когато му дойде времето.

— Баба ми смята, че просто си се вманиачил на тази тема.

Той отвори уста, за да ѝ отвърне рязко, после повдигна рамене и каза:

— Възможно е. Откакто съм напуснал университета, работя по този въпрос. Не през цялото време, не всеки ден, понякога минавах седмици и месеци без никакъв напредък, но това винаги е било в главата ми. След като завърших, работих във Виенския център за документиране. Чувала си за Симон Визентал, нали?

— Ловецът на нацисти? Разбира се.

— Той е основал центъра. Там за първи път прочетох за моето семейство и Бекерман. Естествено, винаги съм знаел за него, но беше шок да видя името му официално упоменато в документите. Започнах да разследвам. Повечето от нишките не доведоха доникъде. Някой писал до центъра от Парагвай или от Боливия, че е забелязал този и този, но като се организираш да провериш нещата, се оказва, че е било само слух, че не са видели въпросното лице с очите си, ами чули, че някой го бил виждал. Или просто са се припознали. Знаех, че ако искам да продължавам да изучавам всичко, ще са ми нужни пари и възможност да пътувам, затова учих международно право в Харвард и след това основах кантората. Сега проблемът ми е да намеря време.

Колкото повече нараства работата ми, толкова по-малко време ми остава за Бекерман. Това е още една ирония на съдбата.

Той се облегна на стола и се изтегна.

— Утре преди обяд ще сме в Алтенкирхен.

— Боже Господи! — каза Пол. — Къде е градът?

Бяха в ланцията и гледаха надолу от планинския път към Алтенкирхен — или поне където някога се е намирал градът. Сега там имаше язовир, чиято повърхност бледо отразяваше утринното слънце. Това, което бе останало от града, се бе проснало по брега на язовира. Къщите бяха модерни, явно построени през последните два-тридесет години. Виждаха се две черкви, които за голямо учудване изглеждаха стари. Неърн се опитваше да си припомни картичките, които Ана й бе показвала. Представяше си града в полите на хълма, на самия бряг на реката.

— Сигурен ли си, че точно това е мястото? — попита тя.

— Язовирът е променил всичко. И какво сега? Това е твоята експедиция.

— Ако бяхме в Лондон или в Ню Йорк, щях да разпитам някой таксиметров шофьор. Обикновено човек може много успешно да ги цитира.

— Добре, нека да направим така. Да питаме някой таксиметров шофьор.

Слязоха с колата до огромната бетонова стена на язовира, после покрай Австрийската банка към скупчените черкви и къщи. Стигнаха до едно площадче, на което имаше пиаца, а до нея две таксито — и двете празни. На предното стъкло на първото такси имаше парче картон, върху който бе написано: „БУДАПЕЩА“ и една стрелка.

Кафене „Будапеща“ бе от другата страна на улицата и собственикът посочи към една маса, където двама души играеха карти. Той каза, че това са шофьорите, тук чакали. Единият бе млад, на два-тридесет години, а другият два пъти по-възрастен. Пол остана назад, за да изчака Неърн.

Тя приближи до масата и каза доста смутено поради присъствието на Пол:

— Bitte, sprechen sie English?

Младият поклати глава, по-възрастният показва с палец и показалец, че говори съвсем малко. Тя знаеше, че Пол я наблюдава, че очаква мига, когато ще го помоли за помощ. Той се обърна към собственика и поръча кафета за шофьорите. По-възрастният се усмихна, младият продължи да си гледа картите.

Пол дръпна по един стол и те с Неърн седнаха. Тогава се обърна към нея и я попита:

— Какви въпроси искаш да им зададеш?

— Питай ги дали в града има стари хора, които си спомнят събитията точно преди войната, когато Алтенкирхен е бил граничен пункт.

Лицето на младия сякаш се сви. Той каза нещо на Пол.

— Искате да знаете за какво ти е тази информация.

— Кажете ми, че се опитвам да проследя откъде са минали баба ми и дядо ми. Прекосили са през 1938-а.

Младият хвърли картите си, разбута ги и излезе от кафето.

Пол поговори с другия и ѝ каза:

— Обяснява ми, че това момче е много докачливо на тема минало.

— Защо?

— Австрия преминава през един тежък период. Смята се, че светът не гледа на нея с добро око заради това, което е станало по време на войната. Всичко изплува отново след президентските избори преди няколко години, когато един бивш нацист бе избран за президент.

Пол разговаря известно време с втория шофьор, тогава мъжът се обърна и посочи нещо през прозореца. Пол поклати глава и се надигна. Излязоха отново на площада. На пиацата имаше само едно такси.

— Какво каза?

— Че били останали няколко стари хора. Когато построили язовира, повечето се преместили по други места. Не им харесали новите къщи. Но има един старец, който живее в покрайнините. Може би той ще ни помогне.

Прекосиха селото и свиха по една улица, която водеше нагоре към планината, където започваше боровата гора. Пол спря пред малка дървена къщичка, зад която се виждаха огромна камара дърва за горене и няколко ябълкови дървета. Тя видя един старец в инвалидна количка,

седнал на утринното слънце. Бе омотан в одеяла, а на главата си имаше нещо, което Неърн оприличи на шапка от австрийската армия.

Малка портичка водеше към двора и тя я бутна, за да мине и да се приближи до стареца. Лицето му беше болезнено слабо, а очите му затворени.

Жена на средна възраст, ниска и набита, с червендалесто лице, излезе иззад къщата, сякаш ги беше чакала. Изглеждаше ядосана и разстроена. Тя изненада Неърн, като я заговори на английски:

— Какво искате от баща ми?

— Само да му задам няколко въпроса.

— Той никога не е бил нацист! Защо не го оставите на мира?

Изведнъж очите на стареца се отвориха. Каза нещо на дъщеря си, после се обърна към Неърн. Гласът му бе изтънял.

— Коя сте вие? — каза той.

— Казвам се Неърн Брейд. Искан да ви задам няколко въпроса за времето на аншлуса, когато през Алтенкирхен са преминавали бежанците.

Пръстите му започнаха да скубят одеялото върху скута му.

— Защо трябва да го тревожите? — каза дъщерята. — Защо трябва да превръщате последните му дни в ад?

— Просто искам да зная нещо за баба си. Тя е била сред бежанците. Англичанка, около дваисетгодишна. Носела е бебе.

Старецът започна да кашля и да се тресе.

— Нямате право! — Дъщеря му обърна стола и го избута в къщата.

Докато вършеше това, зад гърбовете им се чу глас:

— По-добре си вървете, иначе ще си имате неприятности.

Обърнаха се и видяха младия таксиметров шофьор, изправен до оградата.

— Защо всички са толкова наплашени? — попита Неърн.

— По-добре си вървете.

Спуснаха се с колата обратно по улицата, върнаха се на площада и паркираха там.

— Докачливо? — каза Неърн. — Бих казала, че те се държат направо параноично. Да идем в местния вестник. Обикновено това е добро място за начало.

Редакцията на „Алтенкирхен Цайтунг“ беше над аптеката. Целият вестник се подготвяше от редактора и жена му.

Но когато Неърн ги попита за течението на вестника от периода на аншлуса, те се усмихнаха и казаха, че броевете са били унищожени отдавна, малко преди голямото преселване.

— Какво голямо преселване?

— Когато градът се премести нагоре по хълма. Преди да построят язовира, всички живеехме долу край реката.

Нещо щракна в ума ѝ.

— Черквите — каза тя.

— Да. Те бяха разградени парче по парче и после пак ги издигнаха тук на високото. Ако искате да видите как е изглеждало всичко, трябва да идете в музея. Там е това, което ни е останало от старите времена.

Музеят се намирал в една стара ферма на около половин километър от селото. Бяха единствените посетители. Всяка стая бе посветена на отделен аспект от историята на селото. Имаше дневна от 1860-а с мебели от съответния период. Друга стая бе пълна със снимки и картини, отразяващи Алтенкирхен в периода преди войната. На една от снимките се виждаха опашки от бежанци, които се опитваха да преминат по моста.

— Ана може да е била тук, когато е правена снимката — каза Неърн.

Под един навес навън се намирал стара катафалка, теглена с коне, и древна пожарникарска кола. Редом се намирал новото крило, в което бе отразено голямото преселване.

Фотоси показваха различни етапи от строежа на язовира, бетонните основи, насипите, разграждането на черквите, построяването им отново на по-високи места.

В музея научиха много за историята и географията на Алтенкирхен, но това беше всичко.

Взеха си стаи в местния хотел и след вечеря Пол каза, че отива да се поразходи.

— Мога ли да дойда с теб?

— Разбира се.

Беше сухо и студено.

— Където и да ходехме с Мария, винаги си правехме по една разходка след вечеря, намирахме по някой бар и изпивахме по чаша кафе с коняк. Искаш ли да пийнеш нещо за приспиване? — От другата страна на площада се виждаха светлините на кафе „Будапеща“.

В заведението бе само собственикът и се зарадва, че ще си има компания. Седнаха на бара. Той ги попита:

— Срегнахте ли се със стария Новотни? — Говореше английски добре, с акцент на виенчанин.

Пол му разказа накратко какво се бе случило.

— Старецът е нашият Джордж Вашингтон. Казват, че в живота си не е излъгал нито веднъж.

Беше нисък, плешив, със сипаничаво лице и непрекъснато се движеше, докато говореше — или бършеше чаши, или барплота. Изглежда, вършеше тези неща съвсем машинално.

— Нямаше възможност нищо да ни каже — каза Неърн. — Дъщеря му го отведе в къщата.

— Тя се грижи за него. От години е така. Много отдавна имаше някакви неприятности. Той работеше в полицията и имаше някакъв скандал, свързан с подкупи. Даде показания срещу колегите си. Те превърнаха живота му в истински ад и той се видя принуден да напусне полицията. Стана лесничей. Дърветата не вземат подкупи.

— В малките градчета често има скандали, скрити под повърхността — каза Пол. — Много хора могат да пострадат от това.

— Разбира се. Ако бях аз, сигурно щях да премълча. В бизнеса съм от доста дълго и знам какво може да се случи.

Той наля по още едно бренди.

— Наздраве. — И наля своето направо в гърлото си. — Да, да, бих казал: „Ото, не си пъхай носа в техните работи.“ Но старият Новотни не беше такъв човек. Беше съвсем праволинеен. После нещо го заплашваха.

— Изглежда, знаеха, че отиваме у тях — каза Неърн.

— Трябва да е бил Франц, младият шофьор на такси. Негов внук е. Трябва да ги е предупредил.

— Защо „предупредил“? — каза Неърн. — Сякаш има някакъв заговор, сякаш ние — и не само ние — се опитваме да изтръгнем информация. Имам предвид, че дъщеря му каза, че не е бил нацист и

трябва да го оставим на мира. Аз просто искам да зная нещо за баба ми и семейството, с което е пътувала тя.

Ото спря да бърше чашата, която държеше.

— Но и другият мъж искаше да знае точно това, за някакво семейство.

Неърн усети, че я побиват тръпки.

— Какъв друг мъж?

— Идва тук преди два-три месеца. Говори с Новотни.

— А името на семейството Майснер ли беше? — попита Пол.

— Не зная. Той закуси тук. Спомена някакво име, но не мога да си спомня какво беше.

— Как изглеждаше този мъж? — попита Неърн. — Можете ли да го опишете?

— Някога е бил едър, но сега е отслабнал и съсухрен. Като дъска.

— Запомнихте ли името му? Да не е било Грегор?

— С толкова много хора се срещам. Чувам толкова много имена. Влизат през едното ми ухо и излизат през другото. Но той много разстроил стария Новотни със своите въпроси. Така чух. Или пък разстроил дъщеря му, което е едно и също. Хората не обичат да ги разпитват за миналото. — Той се обърна към Пол. — За едно нещо сте прав, господине, в селце като нашето човек трябва просто да направи драскотина на повърхността, за да се видят отдолу червеите.

— Какви червеи? — попита Неърн.

Ото се направи, че внимателно разглежда чашата, която бършеше, и чак тогава вдигна рамене.

— Във всяка общност има по някой червей. Още по едно?

Отказаха и си тръгнаха. На площада Пол я хвана за лакътя и каза:

— Той знае много повече от това, което ни казва.

— Смяташ ли, че е бил Бекерман?

— Разбира се. Ото каза, че е било преди два-три месеца. Горедолу по времето, когато бе арестуван. Той знаеше, че работим по неговия случай. Може би е дошъл, за да види какво си спомнят хората тук и дали някой си го спомня лично.

— Пол... — Тя замълча, после продължи. — Какво мислиш, че се е случило тук?

— Един Господ знае. Но утре сутринта ще ида пак при Новотни.

Когато стигнаха до хотела, той отиде да вземе от колата пакет цигари. Неърн го чакаше пред входа и след малко го чу да ругае.

— Какво има? — попита тя и се приближи.

Беше се навел пред колата и гледаше едната предна гума. Точно когато тя се наведе, той пхна пръста си в широк разрез.

— Някой не ни иска тук — каза Пол. — Много лошо, дявол да го вземе.

Беше едва десет и половина. Неърн бе привършила с бележките си, беше си взела вана и легеше в леглото. Изведнъж се протегна към телефона и набра номера на апартамента си в Лондон. Телефонът иззвъня четири пъти, после още... и още... После някой вдигна слушалката и женски глас каза „Ало?“.

— Кой е? — попита Неърн.

Чу се изщракване и затвори телефона. Дали бе набрала погрешен номер? Сигурно. Пак набра номера. Телефонът иззвъня четири пъти, после се чу нейният собствен глас, който ѝ каза да остави съобщение, след като чуе сигнала.

ГЛАВА ОСМА

На следващата сутрин Пол бе нервен и затворен в себе си. Когато Неърн слезе, той бе сменил гумата на колата и почти привършваше закуската си. Беше изял само половин кифличка и палеше цигара. Тя погледна чинията му и той улови погледа ѝ.

— Престани да се държиш така, сякаш си ми майка! — каза той. Не беше шеговита забележка, в гласа му се усещаше обида. После протегна ръка. — Извинявай, но не съм спал много тази нощ.

— Нито пък аз.

— Бекерман?

— Да — излъга тя.

— И аз заради него. През цялото време го усещам около себе си. Духа му. Нищо чудно, че Новотни не искаше да говори с нас. Може би Бекерман го е заплашвал. Във всеки случай ще разберем.

Нетърпеливо я изчака да си допие кафето, после се качиха в колата и отново прекосиха площада. Той вече не приличаше на гробище като предната нощ, защото бе пълен с хора, дошли да пазаруват.

Изведнъж Пол отби колата и спря до един стар мерцедес дизел. Неърн видя, че Франк, младият таксиметров шофьор, седи на предната седалка. Пол се изравни с прозореца на колата и каза нещо бързо на немски. Младежът явно се почувства неловко.

— Какво му каза? — попита Неърн, когато се отдалечиха.

— Казах му, че пак ще отидем да се срещнем с дядо му и ако иска, може да го предупреди. Освен това му казах, че ако пак намеря гумите си нарязани, ще ида в полицията.

Утрото бе мразовито и сиво, градината бе пуста. Пол удари силно по вратата и Неърн видя как пердето на един от прозорците се повдигна и четвъртитото лице на дъщерята се вторачи в тях. Тя започна да клати глава и да им маха с ръка да си идат. Пол отиде до прозореца и ѝ изкрещя с всичка сила през стъклото, после се обърна към Неърн:

— Казах ѝ, че ако трябва, ще останем цял ден.

Чу се дрънкане на веригата на вратата, щракане на ключалки и накрая жената ги пусна да влязат. Вътре къщата беше тъмна, пълна с разни джунджурии, направени от рог. В малка порцеланова печка гореше огън и старецът, облечен със същите дрехи, както и предния ден, седеше край нея.

— Не виждате ли, че е болен? — крещеше дъщерята. — Не виждате ли, че му е останало още малко да живее?

Старецът я прекъсна и каза на английски:

— Елате. Седнете, моля. — Лицето му беше някак прозрачно.

— Много извинявайте, че пак ви притесняваме — каза Неърн.

Старческите ръце леко се повдигнаха от одеялото, после пак се отпуснаха.

— Ще изпием по една сливова — каза той.

Беше едва девет и половина сутринта, но Неърн прие малката чашка сливова ракия, която изгори стомаха ѝ като огън.

— Един човек е идвал да ви задава въпроси преди няколко месеца — каза Пол.

— Да.

— За какво ви пита?

— Времето след аншлуса. Времето на бежанците.

— И какво искаше да знае?

— За някакво семейство. За една млада жена с бебе.

— Можете ли да си спомните името на семейството? Майснер ли беше?

Пръстите започнаха нервно да скубят одеялото.

— Да. Това беше името.

— А младата жена? — каза Неърн.

— Нейното име не помня. Видях паспорта ѝ само за няколко секунди, а беше преди повече от петдесет години. Английско име. Носеше бебе. Опитаха се да минат през моста, но в този ден затвориха пункта по-рано. На следващия ден успях да я прехвърля оттатък. Тогава бях в гранични войски. Лейтенант. — Той докосна шапката си. — Лошо време беше. Срамувах се. Не заради Алтенкирхен, а заради Австрия. Това е всичко, което мога да ви кажа. Така и не разбрах какво се е случило с нея.

— Тя ми е баба — каза Неърн. — Казва се Ана. Дошла е от Виена с едно семейство на име Майснер.

— И един младеж на име Бекерман — каза Пол. — Не са имали изходни визи и този Бекерман им обещал да ги преведе с лодка през реката. Това е последното, което се знае за тях.

Дъщерята ядосано мърмореше някъде отзад, после каза:

— Какъв смисъл има всичко това?

Старецът я прекъсна и продължи:

— Лошо време беше. Ограбваха хората. Евреите, нали разбирате. Вземаха им всичко. Оставяха колите си по улиците и им ги крадяха. Ние го правехме. Ние, австрийците. Не ме питайте защо, но го правехме. Дори намирахме трупове в реката, някои с куршуми в главата. Семейство Майснер евреи ли са били?

— Не. Той е бил лекар от Виена, но братът на жена му е бил комунист и той му е помагал.

Разговаряха почти половин час. В разговора участваха най-вече Неърн и Новотни. Дъщерята слушаше, без да ги прекъсва повече. Говореше предимно Новотни. Той ясно си спомняше Ана. Все повтаряше:

— Бе толкова млада, толкова хубава.

Лицето му сякаш престана да е прозрачно и кръвта нахлу в бузите му. Дъщеря му го гледаше, изражението ѝ се смекчи.

Но едва когато Неърн спомена за срещата между Ана и Уилсън Брейд, той се оживи истински.

— Журналист? Да! Да! От английския „Дейли нюз“. Помня! Не него конкретно, разбира се. Беше прекалено отдавна. Но помня, че получихме телеграма от Залцбург за него. Той бе единственият британски репортер в Алтенкирхен. Пишел лоши неща за Австрия, така се казваше в телеграмата. Издирвах го. Може би затова е дошъл до такъв малък граничен пункт и не е прекосил при Фелдкирх. Не можехме да направим нищо друго, освен да го депортираме, така че заповедта беше да направим депортирането... ами, не много приятно за него.

— Ако знаех, че е помагал на баба ви, нищо нямаше да направя. Но аз изпълних заповедта. Казах на митницата да го повъртят повечко. Те са го накарали да се разсъблече и са го претърсили, взели са пишещата му машина и книгата...

— И фотоапарата му — каза дъщерята.

Последва пауза.

— Да, и фотоапарата му. Донеси го, скъпа.

Дъщеря му сякаш бе чакала този момент, защото след мъничко се върна с един „Ролайфлекс“ в издраскан кожен калъф.

Новотни го пое в старческите си ръце и започна да го гали.

— Срам ме е да си призная, че съм го държал при себе си всичките тези години. Трябваше да го предам, но никога не бях виждал такъв фотоапарат, освен на витрините. За нас, при нашите заплати, бе невъзможно да имаме такова нещо.

Неърн наблюдаваше как изражението на лицето му се променя, как той се натъжи и усети, че сърцето ѝ се свива.

— Взех го от митницата. И пишещата му машина. Изпратих машината в щаба. Казах си: фотоапарата ще го вземе някой по-голям началник от мен. Защо да не го взема аз? Така се самозалъгва човек. Но като го взех, вече не можех да го използвам. Понякога го гледах. Тези апарати са много приятни на пипане.

— Истина е — каза дъщеря му. — Понякога той седи с апарата в ръце и го гали.

— Когато едно нещо е добре направено, удоволствие е да го докосва човек — каза старецът. — Сега можете да го върнете на дядо си.

Неърн си помисли за Уилсън Брейд с всичките му пари, къщи и яхти. Той можеше да си купи колкото фотоапарати си иска.

— Бих искала апаратът да остане у вас — каза тя. — За всичко, което сте направили за баба ми.

Старият Новотни бавно поклати глава.

— Много ми е късно да правя снимки сега.

Като си тръгваха, дъщерята ги настигна на пътеката.

— Моля... — каза тя. — Момент. — Те спряха и я изчакаха. — Бяхте много внимателна с него — каза тя на Неърн. — За първи път от седмици насам той изглежда малко по-добре. Може би задето върна фотоапарата. Той винаги е бил много честен. Само този апарат. Той не му даваше мира всичките тези години.

— Щеше да е по-добре, ако апаратът бе останал у него — каза Неърн. — Това е едно толкова малко нещо и щеше да е като отплата.

Тя категорично поклати глава.

— Не, така е по-добре. Така се чувства свободен. Днес за първи път говори за старото време. Добър човек е и не иска да мисли за

ужасиите, които са се случвали тогава. Затова не ви каза за трупове.

— Какви трупове?

— Когато копаеха основите на една от черквите, на новото място откриха три трупа. Били са погребани в гората. Двама възрастни и едно дете.

— Имало ли е нещо, по което да ги идентифицират?

— Само един медал от миналия век. За заслуги към императора. Полицията го взе заедно с костите на хората. Във вестника има статия за този случай.

Пол превеждаше:

— В заглавието се казва: „Три трупа намерени в гроб. Единият на дете. С дупки от куршуми.“

Бяха в редакцията на „Алтенкирхен Цайтунг“, в малка стая, където пазеха подвързаните издания на вестниците. Вестникът, който Пол четеше, беше от септември 1968 година.

Той продължи да превежда:

— „Три трупа, единият от които е на малко момче, бяха открити от работници, копаели основите на черквата «Света Маргарита», която ще бъде издигната отново над язовира през следващата година. Смята се, че и тримата са били застреляни. Бяха намерени във вторник, когато ги изрови багер. Изкопните работи бяха преустановени веднага и бе повикан професор Клайст от университета в Инсбрук, който веднага направи оглед в присъствието на представители на полицията и взе част от костите за лабораторни изследвания.

Според говорител на полицията професор Клайст е датира погребението приблизително преди трийсет години, точно преди началото на Втората световна война.

Това отнася погребението към един тъжен период от историята на нашия град, когато е бил пълен с бежанци и когато много от тях са били убивани, за да им бъдат откраднати вещите от криминални елементи от Виена и другите големи градове.

Сега полицията работи върху идентифицирането на труповете, но говорителят съобщи, че след толкова дълъг период от време почти няма надежда да бъде установена самоличността им.“

Неърн каза недоверчиво:

— И това е всичко?

— Всичко.

— И набутано на вътрешните страници на вестника. Умирам за израза „криминални елементи“. Боже мой, този град наистина се срамува от миналото си.

Прекараха още половин час, ровейки из следващите броеве на вестника, но не намериха нищо повече.

— Сега ще проверим в полицията — каза Пол.

Полицейският участък бе модерен, с нервно потрепкващи сиви и зеленикави екрани и пронизителен вой на принтери. Пол каза на дежурния, че е член на адвокатската колегия във Виена и е в Алтенкирхен с официална задача.

Въведоха ги в офиса на гражданен лейтенант. Неърн му даде малко повече от четирийсет години. Месестото му лице имаше нацупено изражение.

Пол установи, че той говори английски, и му разказа накратко защо са дошли.

Лейтенантът запали недопушена пура.

— Какво ви е станало на всички? Защо изведнъж тази история се извади от нафталина?

— Имате предвид другия мъж, който се е интересувал от същия случай? — попита Пол. — Този, дето е идвал преди два-три месеца?

Лейтенантът замълча, разглеждаше ги внимателно през дима.

— Срегнахте ли се с него?

— Не, един мой колега се е срещал.

— Може ли да говорим с него?

— В отпуската е. За какво става въпрос?

Неърн му разказа за баба си.

— И си правите целия този труд, само и само да научите за младините на баба си? Но вие казвате, че тя е жива и здрава в Лондон. Не може ли тя самата да ви разкаже?

— Не е само това — каза Пол. — Ние смятаме, че мъжът, дошъл заедно с тях, водачът им, който обещал да ги преведе през реката, е бил Куно Бекерман.

— И какво? Кой е Куно Бекерман?

— Не четете ли вестници? Французите искат той да бъде екстрадиран за военни престъпления.

— Не чета статии за военни престъпления. Всичко е станало много отдавна и във всеки случай не вярвам в тях. Войната си е война.

— Добре — каза Пол. — Няма да споря с вас по този въпрос. Разбрахме, че през шейсетте години са били изровени костите на трима души. Мислим, че това може да е въпросното семейство Майснер. Четохме за това в местния вестник. Там почти нищо не е казано. Искаме да знаем какво е разкрила полицията по случая. Особено за медала.

— Това не беше написано във вестника.

— Не, не беше. У семейство Новотни ни споменаха за него.

По лицето на лейтенанта премина сянка:

— О, този стар...

Пол каза:

— Та за медала...

— Да не мислите, че можете да дойдете от Виена и да...

— Мога да получа и съдебно решение. Защо да усложняваме нещата? Може би ще можем да ви помогнем с този случай. Не искате ли да го разплетете след толкова години? Помислете за това как името ви ще се появи във вестниците.

Лейтенантът изгаси пурата си и каза със съвсем променен глас:

— Винаги съм готов да разкривам престъпления. Независимо с каква давност са те.

— При вас ли е докладът?

Той стана, излезе от стаята и се върна след малко с найлонова торбичка и напечатан на машина доклад.

— Моля, вземете ги в чакалнята — каза той.

Чакалнята беше празна и Неърн и Пол седнаха един до друг пред една малка масичка. Някой се бе опитал да освежи интериора с пъстро перде и ваза с изкуствени цветя. Пол прегледа набързо напечатаните страници.

— Всичко тук е от гледна точка на съдебната медицина. Тъгълът на куршумите и прочее. Мъжът е бил застрелян странично. Жената също. Детето е било застреляно в тила.

Той отвори найлоновата торбичка и изпразни съдържанието ѝ — копчета, зъбни отливки, отделни прозрачни пликчета с коса, ръждясал

медальон, толкова корозирал, че вече не можеше да се разбере какво е имало на него.

Той го потри с пръст. Едва се забелязваха очертанията на двуглав орел, но това беше всичко.

— Не е много за три живота, нали? — каза Неърн. — Какво мислиш, че се е случило?

— Мисля, че Бекерман ги е убил тук — каза той. — Мисля, че ги е застрелял, обрал и после погребал. Така мисля аз.

ГЛАВА ДЕВЕТА

— Но защо? — каза Неърн. — Защо е трябвало да ги убива?

Седяха с Пол в кафе „Будапеща“ на маса до прозореца и пиеха бутилка бяло вино. Наближаваше обяд и те току-що се бяха върнали от полицейския участък.

— За да не остави улики — каза Пол. — Същото е станало и във Франция. Трупове са били намерени в гората.

— Но Ана ми каза, че Михаел Майснер е платил на Бекерман добре. Освен това той е трябвало да получи и колата.

— Може би е сметнал, че това е недостатъчно. Сигурно е искал да вземе всичко.

— И казваш, че ги е застрелял в гората и после ги е погребал?

— Така предполагам.

— Но за да се изкопаят дупки, е нужен инструмент. — Неърн не можеше да приеме ужасяващия сценарий, описан от Пол.

— Много шофьори носят лопата в багажника на колата си, особено ако трябва да прекосят Арлберг в началото на пролетта.

— Пол, това е твърде ужасно, за да си мисли човек за него.

— Стотици хора са се опитвали да преминат в Швейцария само от този малък град. Повечето са били евреи. Взели са със себе си само това, което са могли да носят. Пари, акционерни сертификати, застрахователни полици, чекове... и скъпоценности. В плика нямаше нито годежен, нито венчален пръстен. Никакви брошки и колиета. В гроба не е имало скъпоценности. А Майснерови са били богати хора. Това не ти ли се струва много странно?

Той пресегна през масата, взе и двете ѝ ръце, постави дланите ѝ на масата и преброи пръстените ѝ. Бяха четири.

— Сега пръстените са на мода.

— Дори да е така, Рут щеше да има поне два пръстена на пръстите си, може би и повече. Ако беше на нейно място, щеше ли да си оставиш бижутата вкъщи?

— С радост. Трябва да видиш моите бижута.

Той се направи, че не чу тези думи.

— Да имаш някакво друго обяснение?

— Не. Всичко се върти отново и отново и пак се свежда до същата сцена. Но е трудно да се повярва, че дори човек като Бекерман ще направи такова нещо.

Пръстите му се задържаха върху нейните, после той ги отдръпна и наля по още една чаша вино. Каза:

— Четейки между редовете на полицейския протокол, бих предположил, че Бекерман е застрелял първо Михаел, внезапно, без предупреждение. Секунда-две по-късно е застрелял Рут, преди тя да успее да реагира. И двамата са застреляни отстрани. Момчето, Стефан, вероятно е хукнало да бяга. Сигурно не е успяло да направи и една-две крачки, когато Бекерман го е застрелял в тила.

— Не искам повече да говоря за това. Във всеки случай ти само предполагаш, че това са Майснерови и че Бекерман ги е застрелял. Може да са били съвсем други хора.

— Вярваш ли, че е било така?

— За бога, Пол, не зная какво да вярвам, но зная за какво не искам да говоря!

— Сега разбираш с какви факти съм се занимавал. Гладен съм, а ти?

Неърн поклати глава. Пол отиде до бара и се върна с още една бутилка вино и купа с пържени картофи. Тя го погледна удивено.

— Втора закуска — каза той. — Вторите закуски са на мода в Австрия.

Тя започна да гризе едно картофче.

— Не искам да говорим повече за убийството. Във всеки случай не сега. Но има едно нещо, което не ми дава мира. Старият Новотни и фотоапаратът.

— Какво за него?

— Той казва, че не го е използвал. Това звучи ли ти логично?

— Е, има един много известен случай в Щатите за човек, който си купувал всеки нов модел фотоапарат, но никога не направил нито една снимка. Просто обичал да гледа фотоапаратите и да се радва на прецизността, с която са направени. За някои хора това действа така успокоително, както и броеница.

— Чичо ми Питър казва, че да галиш дакел е по-добре, отколкото да премяташ броеница. — Тя започна да разказва за семейството си, за

да се отдалечи от неприятната тема за това, което Пол си мислеше, че се е случило в гората преди половин век. Говореше за Ана, за Уилсън Брейд и за тримата им синове; за времето, когато учеше в Англия и те с Ана се бяха сблизили повече като сестри, отколкото като баба и внучка.

Той изведнъж се намеси.

— С изключение на Ана ти май не харесваш кой знае колко членовете на семейството си.

Тя се намръщи.

— Това не е истина. — После добави след миг. — Може би е така заради начина, по който се опитват да постъпят с Ана.

— И какъв е той?

— Ще се опитат да ѝ отнемат вестника. Или поне тя така смята. — Неърн му разказа за предстоящата битка в заседателната зала.

Пол прокара пръсти през косата си.

— Боже Господи! — За нея беше ясно, че той не мисли какво може да се случи с Ана, а само че това би забавило пристигането ѝ.

Тя го гледаше как изяде последното пържено картофче. Привлекателен мъж е, помисли си. Не очебийно привлекателен, но с някаква вътрешна сила и непредсказуемост, които правеха всеки миг с него истински вълнуващ.

— Как си прекарваш свободното време?

— Играя тенис. През зимата карам ски.

— Това ли е всичко?

— Имам абонамент за музикалния фестивал. За концертите на филхармонията в неделя сутрин.

— Сам ли ходиш?

— Не, не ходя сам.

Пол се опитваше да я затрудни.

— И с кого?

Той се засмя.

— Имам три любовници, водя ги поред.

Върнаха се обратно в хотела. Като пресичаха първата улица, той я хвана за ръка, сякаш да я предпази от колите. Тя си даде сметка, че през цялото време, откакто е с Нийл, той нито веднъж не бе правил нещо такова. Пол задържа ръката ѝ в своята и тя изпита наслада от докосването му.

Пресичаха фоайето на хотела, когато мъжът на рецепцията повика:

— Хер Еслин. На телефона, моля.

— Извини ме — каза Пол.

Тя продължи нагоре към стаята си, застана до прозореца, загледана във водите на язовира. Почука се на вратата и Пол влезе в стаята.

— Обадиха се от офиса ми във Виена. Уредено е интервюто с Бекерман. Трябва да тръгваме веднага.

Докато пътуваха на изток, времето се влоши. Първо имаше сняг на Арлберг и знаци, които предупреждаваха, че колите трябва да са с вериги. Но Пол още не бе свалил зимните гуми. Когато стигнаха до края на снежната покривка от другата страна, Пол натисна газта и ланцията откликна като състезателен кон.

Инсбрук... Залцбург... Линц...

Напуснаха магистралата при Мелк и прекосиха сивия Дунав по здрач, когато над водата се спускаше лека мъгла и ситен просмукващ дъждец браздеше повърхността ѝ. Знаците започнаха да показват, че се приближават към Щайн. Минаха край кайсиеви градини, чиито цветове изглеждаха унили в потискащото време. Затворът изглеждаше отблъскващ и недостъпен в полумрака. Дъждът удряше стените му, а по-голямата част от него бе скрита в мъгла.

Като журналистка Неърн бе посетила веднъж затвора в Лондон. Той е бил построен в средата на миналия век. Зловещата австрийска крепост ѝ напомняше тази сграда. Същите дебели стени и боядисани тухли, същото бумтене на стоманени врати и дрънчене на ключове, същата слаба миризма на хлор и готвено — и същата суха топлина от централното отопление. Затворниците и охраната носеха само панталони и ризи и на нея ѝ се стори, че ще се задуши в дебелото палто.

Посрещна ги заместник-директорът, мъж, прехвърлил четирийсетте, с каменно лице. Той каза сухо, че ще трябва да я претърсят.

— Само мен? — каза Неърн, изведнъж усетила за какво става дума.

— Мислех, че и двамата ще се срещнем с него — каза Пол.

— Само дамата. Така реши хер Грегор. — Тонът му бе рязък, не търпеше никакви възражения. Беше съвсем явно, че не му харесваше нейното посещение.

Отведоха я в отделна стая. Една надзирателка претърси чантата ѝ и джобовете на палтото ѝ, след което плъзна ръце по тялото ѝ. Заместник-директорът изчака отвън и когато обискът свърши и ѝ върнаха бележника, един молив и миниатюрен касетофон, той каза:

— Моля, следвайте ме.

Спуснаха се по къс коридор и влязоха в една стая, в която подобно на залите за разпити в английските полицейски участъци имаше само маса и два стола, прозорец с решетка, стоманена врата и силна крушка на тавана.

Неърн бързо подреди касетофона и бележника си на масата, метна палтото си върху стола. Като вдигна поглед, видя един мъж, застанал от вътрешната страна на вратата. Не бе чула нито звук. Усети, че я обзема тревога. Не се виждаше никой друг, въпреки че тя знаеше, че вън в коридора трябва да има някой.

Мъжът бе абсолютно неподвижен, наблюдаваше я. Думите, използвани от Ото в кафе „Будапеща“ — „слаб, сух като вейка“, отново изплуваха в съзнанието ѝ. Това описание му пасваше много точно.

Той се движеше бавно, някак тътрейки крака. Беше облечен съвсем обикновено — с бяла риза, сиви панталони и сандали.

— Здравейте — каза той.

— Добър вечер.

Той затвори вратата след себе си. Тя усети, че я побиват тръпки. Очите му бяха лилаво-сини и докато я гледаше, тя имаше чувството, че зениците му се разширяват. Той направи рязко движение и Неърн едва се сдържа да не отстъпи назад. Но той просто бе протегнал ръка за поздрав. Пое ръката му. Беше суха и хладна. Беше една глава по-висок от нея, с дълбоко врязани бръчки по лицето. Имаше буйна бяла коса, сресана назад.

— Моля — каза той и посочи единия от столовете.

Неърн седна, а той се настани срещу нея. Той има присъствие, помисли си тя, присъствие, което изпълва стаята. Доминиращо присъствие. Лицето му бе безизразно и чакаше тя да заговори първа.

— Аз... Благодаря, че се съгласихте да се срещнете с мен, господин Бекерман. — Думите се изплъзнаха от устата ѝ, без да ги

премисли. Пол бе до такава степен убеден, че това е Бекерман, че тази увереност подсъзнателно бе преминала у нея. — Извинете...

Той се усмихна. Устните му се отдръпнаха и се показаха жълтите му зъби. Но в усмивката му нямаше и капчица веселост.

— Бил съм полицаи. Бил съм на много разпити. Психологията ми е ясна.

— Уверявам ви, че не беше нарочно. Не съм се опитвала да ви поставям капани. Просто цялата тази работа...

— Моля ви... — Той протегна ръка, сякаш искаше да покаже, че извиненията ѝ само утежняват нещата.

Тя избягваше да го гледа в очите. Опитваше се да съсредоточи погледа си върху устата му или върху челюстта му, но очите му сякаш ставаха по-големи, притегляха нейните нагоре и сякаш я хипнотизираха.

Неърн трябваше да се овладее.

— Преди всичко, господин Грегор, мога ли да попитам защо се съгласихте да ми дадете това интервю?

Той замълча, сякаш се опитваше да подбере точните думи на английски, после каза:

— Тук, в Австрия, ние имаме президент, когото светът не одобрява, и това доста е усложнило нещата за нас. Поради тази причина австрийската телевизия и преса изгубиха позициите си в света. Моята история трябва да се знае. За мене е по-добре да изложи фактите в някой вестник в Англия или Америка.

— Но какво ще стане, ако и английската преса се отнесе с неприязън? Темата е свързана с много емоции.

— Точно поради тази причина трябва да се придържаме към фактите.

Тя успя да се отпусне малко.

— Разкажете ми за себе си. Кога и къде сте роден. Семейство. Деца. Младини. Подробности от този вид.

Той говореше бавно и натъртено. Явно отдавна не беше говорил на английски. Каза ѝ, че е роден във Вилах, Щирия, където е ходил на училище. С избухването на войната влязъл в армията и бил сержант в планинските части. Оженил се по време на войната и се бил в Италия и Франция. След войната работил в строителна организация по възстановяването на Виена.

— Когато руснаците атакува, те разрушиха всичко по пътя си. Отначало с оръдията, после с танкове. Навсякъде имаше разрушени сгради. Имаше много работа.

Каза й, че бил чиновник в британската администрация, когато съюзниците държали първия район на града. По-късно постъпил в полицията, стигнал до чин лейтенант и се пенсионира преди четири на шейсет години. Сега живеел на север от Виена, в малко имение, където отглеждал пъстърва за продажба.

— Защо мислите, че са ви арестували, господин Грегор?

— Често стават грешки. Минало е много време.

— Изпитвате ли горчивина?

— Не мога да кажа, че съм щастлив. Не ми остава много да живея. Тук не е място, където да се прекара дори и един ден.

— Били ли сте някога в Алтенкирхен?

— Никога.

— Сигурен ли сте?

Изведнъж очите му станаха гневни.

— Казах вече, не!

— Алтенкирхен е мястото, откъдето баба ми е избягала от Австрия. Не сте ли я познавали?

— Как бих могъл да я познавам? Коя е тя?

— Казва се Ана Уебстър и е работила за едно семейство на име Майснер. И тях ли не сте познавали?

— Не.

— Може би ще се срещнете с нея. Тя е собственичка на вестника, за който работя, „Дейли нюз“.

— Как бих могъл да се срещна с нея?

Изведнъж Неърн реши да се откаже от всяка предпазливост.

— Защото тя вероятно ще дойде тук, в затвора, за да ви види. Тя е познавала Куно Бекерман във Виена. Били са приятели.

Ако бе очаквала някаква реакция, трябваше да се разочарова.

— С нетърпение ще чакам да се срещна с нея. Тогава историята за несправедливостта, която са ми причинили, ще обиколи света.

— Защо го казвате?

— Защото, ако тя е познавала Бекерман, ще може да каже, че аз не съм този човек.

— А какво ще стане, ако каже, че сте?

За първи път тя видя лека реакция. Той стисна устни и изви главата си настрана така, че очите му престанаха да дълбаят в нейните.

— Млада госпожице, съгласих се да се срещна с вас, защото това би могло да облекчи положението ми. Мисля, че казах достатъчно. Смятам, че вие сте дошли тук с предварителната нагласа, че съм някой, за когото искате да ме вземете.

— Причината, поради която сте тук, няма нищо общо с мен. Тук сте, защото френското правителство смята, че вие сте Бекерман. Моят собствен интерес се заключава в следното: моята баба е изнесла едно бебе от Австрия през 1938-а. То е било на семейство Майснер. Бекерман е трябвало да съпроводи семейство Майснер през границата, защото те не са имали документи. Повече никой не ги е виждал.

Той извади пакет цигари от джоба на ризата си и запали една. Ръцете му бяха съвсем спокойни.

— Моля, продължавайте — каза той. — Като полицаи тези истории представляват интерес за мен.

— Ние смятаме, че знаем какво се е случило.

— Ние? Кои са тези „ние“?

— Пол Еслин и аз. Сигурно помните Феликс Еслин. Не, не, разбира се, че няма да си спомняте. Извинете. Пак се обърках.

Неърн се учуди на самата себе си, че отговаряше на сарказма със сарказъм. Тя продължи.

— Той е бил журналист с леви убеждения и е дядо на Пол. Освен това е бил брат на Рут Майснер. Бил е арестуван от австрийската полиция по сигнал. Има сведения, че Бекерман се е обадил по телефона в полицията. Виждате ли как са свързани нещата?

— Свързани? Как така?

— С това, което се е случило в Алтенкирхен. Знаете ли, че там са били намерени три трупа? Изкопали са ги, когато са строили язовира и са местили селото. Или може би не знаете, че там има язовир?

— Казах ви, че не познавам Алтенкирхен.

— Мъж, жена и дете. Били са застреляни. Мъжът и жената отстрани на главата, а момченцето — казвало се Стефан — в тила. Мислим, че той тъкмо е побягнал, когато е бил убит. Смятаме, че Куно Бекерман ги е убил и ги е ограбил, а после ги е заровил.

Хер Грегор се усмихна.

— Да мислиш, че нещо е така, защото ти се иска да бъде така, е един от проблемите в полицията. Но мисленето няма доказателствена стойност.

— Знаем го. Не смятаме, че на този етап в Австрия може да се направи нещо. Но във френския случай работите стоят другояче. Има документация. Остава само идентифицирането. И тук се включва баба ми.

Изведнъж той се надигна.

— Стар съм. Бързо се уморявам. Надявам се да напишете нещо в моя защита. Довиждане. — Той се обърна и излезе от стаята, тътрейки крака.

ГЛАВА ДЕСЕТА

— Наближаваме летището Хийтроу в Лондон — съобщи гласът на стюардесата. — Моля, изгасете цигарите и стегнете предпазните колани.

Неърн затвори ципа на куфарчето си, затегна колана си и се облегна. Обикновено, след като бе пътувала някъде по работа, тя бързаше да се прибере у дома. Тази сутрин обаче не беше така. Твърде много неща се бяха случили и предстоеше да се случат, за да може да изпитва приятната тръпка на очакването.

От едната страна бяха тя и Нийл.

От другата страна бяха Бекерман, Грегор, Пол и Ана. И тя самата.

От третата страна бяха Ана, Питър, Нико, баща ѝ и „Дейли нюз“. И отново тя.

Струваше ѝ се, че са минали години — а всъщност бяха само няколко дни — откакто с Ана бяха разговаряли за това, което трябва да се направи в Австрия. Сега се връщаше. И какво трябваше да препоръча? Щеше ли да каже на Ана, че тя трябва да замине за Австрия?

Този въпрос ѝ бе задал и Пол. Вечеряха късно в Тулн, след като тя се бе срещнала с Грегор в затвора Щайн. Ресторантът бе остъклен и Дунав се носеше черен само на няколко метра от тях.

Отначало Пол я бе разпитвал подробно за разговора ѝ. Тя му каза всичко, което можеше да си спомни, прочете му всичките си бележки и два пъти пуска записа на касетофона си. Но той продължаваше да иска още, да се опитва да изтръгне от нея факти, които тя нямаше.

— Мога да кажа само това, което чувствам — каза Неърн.

— Само не женска интуиция! Спести ми тази част!

— Не мога да го обясня. В очите му имаше нещо... нещо зло. Той точно отговаря на представата ми за Бекерман.

— Какво имаш предвид под „представата за Бекерман“?

— Начинът, по който изглеждаше, начина, по който отговаряше на въпросите. Искам да кажа, че всеки, който би се опитал с всички

сили да изглежда невинен... всеки ще каже, че иска светът да научи неговата история.

— Същото би казал и един невинен човек.

— И ако си убиец, който се опитва да се скрие, нали най-доброто място ще е полицията? Кой ще те търси там?

— Догадки. Предположения. Трябва да е имало нещо, което да го издаде. Не може да е толкова безпогрешен!

— Защо не? Той е различна личност от това, което е бил през 1940-а, когато е отишъл на война. Това е работа от преди петдесет години. Хората се променят за седмици.

— Не изцяло. Както и да е, ти какво ще кажеш на баба си? Даваш си сметка, че остават само няколко дни, нали? Говорих с френските представители преди една седмица. Те са оптимистично настроени. Казват, че документацията им съдържа достатъчно косвени доказателства, за да се даде ход на процедурата по екстрадирането. На мен не ми се вярва. Настроенията в Австрия са много особени. От избирането на Валдхайм, когато всичките ни грехове пак се появиха на бял свят, много австрийци с високо обществено положение започнаха да се държат доста неприятно. Казаха, че щом светът ни смята за варвари, да върви по дяволите.

— Но ако французите имат железни доказателства, тогава законът си е закон.

Пол се усмихна злокобно.

— И аз така мислех, когато започнах адвокатската си практика. Сега знам, че законът, това е едноличната интерпретация на един човек. А екстрадирането е едно от най-сложните неща за интерпретиране в закона. Нужно ни е категорично идентифициране. Докато намерим този журналист, Бен Рамзи, може да минат месеци. Не, баба ти трябва да го направи. Какво ще й кажеш?

Сега, в самолета към Лондон, този въпрос продължаваше да се върти в главата ѝ и тя продължаваше да няма отговор. Как би могла да стовари това ново бреме върху плещите на Ана, когато професионалният ѝ свят щеше всеки момент да се обърне с главата надолу?

След вечеря Пол бе минал по пътя, който прекосяваше северните хълмове, за да влезе във Виена. Неърн искаше да иде на хотел, но той ѝ бе казал:

— В моя апартамент има свободна стая.

Тя беше смъртно уморена и мисълта, че трябва да звъни по хотелите в полунощ, за да ѝ кажат, че нямат свободни стаи, не ѝ изглеждаше много привлекателна. Беше му благодарна за предложението и го прие веднага.

Неговият апартамент се намираше в един блок, строен след войната, близо до парка Тюркеншанц. Улиците бяха тъмни, вятърът разклащаше дърветата, уличните лампи се люлееха на кабелите си. Някъде в далечината се чуваше закъснял трамвай.

Апартаментът му бе топъл и приветлив. Основното в обзавеждането беше тъмно дърво на фона на светли стени, със завеси и покривки в ярки тропически цветове. Неърн бе сигурна, че дизайнът е бил на жена му.

След като ѝ показа банята и свободната стая, той ѝ пожела лека нощ и тя го чу да затваря вратата на спалнята.

Въпреки че беше уморена, Неърн прехвърли бележките си в компютъра и добави още няколко изречения за атмосферата, докато все още я помнеше.

Легна си в леглото и за първи път от много месеци насам се почувства самотна. Каза си, че не бива да става глупава, и скоро заспа.

Имаше чувството, че току-що е затворила очи, когато чу шум в стаята и се събуди. Запали лампата и видя Пол, изправен до леглото ѝ. Беше по халат и държеше чаша кафе.

— Наближава време да ставаш — каза той.

— Чувствам се като пребита. Стори ми се, че току-що съм заспала.

— Това ще ти помогне. — Подаде ѝ чашата и тя отпи с благодарност.

Пол отиде до прозореца и дръпна пердетата. Сивата зора надникна в стаята.

— Не можах да спя — каза той.

Неърн отпи от кафето и започна да чувства как то започва да действа върху нервната ѝ система.

— Бекерман?

— И аз ти зададох същия въпрос в Алтенкирхен. Виждаш ли как не ни дава мира?

Последва пауза, после Пол каза:

— Ти си първият човек, мъж или жена, който е спал в апартамента, откакто жена ми почина. Винаги й носех кафе в леглото, както сега. Човек забравя дребните неща. — Той погледна часовника си. — Ще те закарам на летището. Тръгваме след около час.

По това време на деня нямаше голямо движение по улиците. Вместо да минат по околоръстния път, прекосиха през центъра на града.

Неърн каза:

— Където и да погледна, все виждам сенките на Ана, Михаел, Рут и Бен Рамзи.

— И Бекерман — каза той.

— Естествено. И Бекерман. Въпреки това е странно, че виждам всичко черно-бяло, не цветно.

— Така е, защото виждаш Виена от времето на кинопрегледите. — Той замълча за миг, после каза: — Мислиш ли, че ти е казала всичко?

— Кой?

— Баба ти.

Боже, помисли си Неърн, той никога не се отказва от тази тема.

— Казва ли човек всичко?

— Мислиш ли, че тя ще се пребори за вестника?

— Ти си я виждал. Не си ли сигурен, че ще се пребори? Ще се бори със зъби и нокти.

Стигнаха Ренвег, пътя, който изглежда безкраен и минава край гробищата.

Искаше й се Пол да продължи да говори, но той се обърна напред, вгълбен в мислите си. Имаше мигове в Алтенкирхен, когато бе успяла да пробие защитната му броня и да достигне до него. А и тази сутрин, когато се събуди и го намери до леглото си. Имаше чувството, че той е постоял там известно време, може би няколко минути я е наблюдавал, докато спи. Но минутите бяха минали. И вместо Пол той бе станал пак господин Еслин — един мъж в плен на миналото. Цялото й прекарване в Австрия я бе накарало да се чувства объркана. Знаеше, че е привлекателна като жена, и се чувстваше малко унижена от това, че не му е направила никакво впечатление.

Тя докосна ръката му и каза:

— Ще го пипнеш.

И си помисли: „А ако не го пипнеш, как ли ще го преживееш?“

Летището бе пълно с хора. Повечето пътници бяха бизнесмени със сиви костюми и черни куфарчета, които летяха за Франкфурт или Бон, Милано или Лондон.

Неърн и Пол изчакаха заедно в неловко мълчание, прекъсвано от откъслечни фрази, които си разменяха.

Изведнъж ѝ се прииска да каже страшно много неща, да остави някаква следа у него, нещо като знак „Неърн е била тук“, така че да не бъде просто едно празно лице в паметта му. Но не можеше да намери думи. Пол бе издигнал отново защитна стена или поне на нея така ѝ струваше. Изненада се, когато той каза:

— Много ми се иска всичко да се беше развило по друг начин.

Съобщиха нейния полет. Той бързо се наведе и я целуна по бузата. Отдръпна я от себе си на една ръка разстояние и каза:

— Когато бях в Щатите, обичах да чета Фрост: „Горите тъй чудни са, тъй тъмни, но дума съм дал: пътища стръмни да мина още, преди да се съмне.“ Е, и аз имам „дума съм дал“...

Той сякаш се готвеше да каже още нещо. Неърн изчака малко, но мигът бе отлетял и той се усмихна едва доловимо и леко повдигна рамене.

— Приятен път!

Летището Хийтроу бе натоварено, но Неърн имаше само ръчен багаж. Взе метрото за Лондон и скоро бе на Суис Котидж, недалече от апартамента си.

Беше уморена и потисната от това, че е напуснала Виена, и само отчасти разбираше причините. Чувстваше се замаяна от полета, притеснена. От летището бе звънила в апартамента, но бе чула само гласа си от телефонния секретар. Беше ѝ омръзнала тази машина, беше ѝ писнало да чува собствения си глас!

Когато отвори вратата и я лъхна топъл въздух, разбра, че нещо не е в ред. Централното отопление бе включено, а Нийл бе оставил и една печка с вентилатор включена в антрето. Тя я изключи и отвори няколко прозореца. После се огледа. В спалнята ѝ леглото беше разхвърляно, а

на пода имаше празна бутилка от червено вино. От двете страни на леглото имаше по една винена чаша.

С надигащ се гняв тя се отправи към неговото „ателие“. Картините му ги нямаше, нямаше го и статива с четките. Нямаше го стереото с усилвателя и тонколониите. Липсваха и някои от книгите ѝ.

Нямаше бележка. Нямаше писмо в стил „Скъпа ми Джоан“. Но той не бе оставил апартамента в този вид случайно, помисли си Неърн. Това бе неговата бележка, неговото прощално писмо, неговата благодарност, която тя щеше да запомни.

Ако не бяха книгите ѝ, сигурно щеше да седне и да се разплаче. Това бе най-грозното нещо, което той можеше да направи, това, което ярко поставяше точката.

„Добре — помисли си тя. — Върви по дяволите.“

Тъкмо се готвеше да се залови с разчистването, когато телефонът иззвъня. Неърн изключи секретаря и вдигна слушалката. Беше чичо ѝ Питър.

— Опитвам се да се свържа с теб от няколко дни! — каза той.

— Нямаше ме.

— Разбрах. Виж, трябва да те видя по спешност.

— Тъкмо пристигам от Виена и влизам вкъщи. Какво ще кажеш да го направим утре?

— Не, трябва да се срещнем тази сутрин. Сега.

— Виж, искам да се изкъпя, да се преоблека и да поговоря с Ана. После имате събрание.

— Затова трябва да се видим. Преди да говориш с Ана. Идвам след един час.

Тя затвори телефона, отпусна се в един стол и ритна обувките си встрани.

— Добре дошла у дома, скъпа Неърн — каза си гласно. — Добре дошла у дома.

КНИГА ТРЕТА

СЪБРАНИЕТО

ГЛАВА ПЪРВА

Съвещателната зала на „Дейли нюз“ се намираше на един етаж с кабинета на Ана. Стаята беше семпла, с дълга букова маса. От двете страни на масата имаше по осем стола, но откъм краищата ѝ нямаше нито един — жест на равенство от страна на Ана. В тази стая обикновено се провеждаха редакционните съвети и се срещаха главният редактор, завеждащият новинарския блок, няколко водещи кореспонденти, завеждащият женската редакция, трима-четирима изтъкнати журналисти. Тези, за които столовете не стигаха, стояха прави или се облягаха по стените, облицовани със светъл дъб, по които висяха поставени в рамка политически карикатури.

Прозорците на съвещателната зала гледаха към покривите на Пимлико в посока Темза и към хълмовете на Съри, които в тази ветровита, облачна утрин се открояваха като тъмни очертания на фона на небето.

В залата бяха Ана и Монти — сега вече Сър Монтагю Акс. Той бе пристигнал няколко минути преди това, предшестван от шофьора си, който донесе малка плетена кошница с капак.

— Нещо да се подкрепиш — каза Монти. — Предполагам, че не си закусвала.

Тя поклати глава.

Той я погледна неодобрително.

— Но кафето с цигара няма да пропуснеш, нали?

— Не го преживявай толкова, Монти.

— Е, поне няма да са на празен стомах.

Той отвори кошницата и извади бутилка бяло вино, още една бутилка с портокалов сок и започна да ги смесва.

— Алкохол и витамин С, най-добрата комбинация за тази част от деня. — Вдигна своята чаша. — За смазването на нашите... Щях да кажа врагове, но май е малко пресилено. Донесъл съм пастет по селски.

— Нищо не искам.

— Тревожиш ли се? Още една-две чаши и всичко ще се промени. Дълбоко вярвам, че алкохолът вдъхва кураж.

Монти пригответи по още едно питие и после седна срещу нея от другата страна на дългата маса.

— Има ли нещо ново, което искаш да ми кажеш? — попита той.
— Трябва да зная всички факти.

— Вече знаеш всичко.

— Тогава нека да работим по нещата, приемайки, че си права.

Той отвори охлузеното си куфарче и разпръсна върху масата купчина документи. Ана запали още една цигара и продължи да го гледа.

Познаваше го от толкова дълго време, че го бе приела за даденост. Сега се опитваше да го види с нови очи. Едрият пълен мъж, който бе искал някога да се ожени за нея, се бе превърнал във възрастен пълен мъж, с голямо плешиво кубе и два кичура сива коса над ушите. Чудеше се как ли щяха да се развият нещата, ако се беше омъжила за него. Дали той щеше да стане един от най-добрите адвокати в Лондон, какъвто беше сега, или щеше да е начело на „Уебстър Комюникейшънс“, а не просто нещатен управител? Не можеше да си представи на това място друг, освен себе си, но въпреки това дали щеше да успее да го спре? Той бе много по-умен от нея.

С течение на годините Монти се издигаше все повече и повече. Сега беше член на Еврейския съвет на депутатите, бе изкарал един мандат като президент на Общността на юристите и бе станал „сър“. Тя можеше да бъде лейди Акс. Но във всеки случай трябваше да е съпруга. В това беше цялата работа. Не можеше да си представи, че ще бъде нечия „съпруга“. Прекалено дълго беше живяла сама. Понякога съжаляваше за Бен, но ако се бяха оженили, щеше да ѝ липсва тръпката от нередовните им и неочаквани срещи.

— Искам да изиграя ролята на адвокат на противната страна — каза Монти.

— Давай тогава.

— Работим по предположението, че ще ти окажат натиск да се оттеглиш.

— Да.

— И ако го направиш?

— Какво да направя? Да се оттегля? — Леко бе повишила тон.

— Мислила си по този въпрос?

— Абсолютно никак.

— Да не си мислиш, че си незаменима.

— Монти, аз...

— Спести си гневните изблици. Казах ти, че искам да изиграя ролята на адвокат на противната страна. Просто си помисли за миг по този въпрос. Не си вече млада. Защо да не подадеш короната на някой друг? Защо не използваш остатъка от времето си да...

— Това, което ти искаш да кажеш, е защо да не изляза от бизнеса?

— Всички семейни фирми, независимо дали са големи, или малки, дали става въпрос за бакалница или за „Дейли нюз“, в един момент се сблъскват с този проблем. Обикновено главата на семейството се задържа начело прекалено дълго. Понякога само смъртта може да освободи нова енергия.

Ана се почувства така, сякаш някой бе отворил врата към бъдещето ѝ и я бе накарал да погледне към един студен, неприветлив пейзаж. Днес не ѝ се искаше да се занимава с такива въпроси, поне днес не.

— Ти така ли мислиш?

— Не, не мисля така. Но нека да допуснем, че по причини, които не са ни известни, ти можеш да пожелаеш да предадеш юздите на друг.

— Монти!

— Разсъждавай заедно с мен. Да допуснем, че всеки от нас може да бъде прегазен от автобус, това ще ни помогне да свием фокуса. Дяловете са разпределени между теб, Уилсън, Нико, Питър и Джон. Така че полето е силно стеснено. Да оставим Уилсън. Какво ще кажеш за Нико? Той е най-големият.

— Добре, нека за момент да поиграем твоята игра. Можеш ли да си представиш, че Нико ще реши и най-малкия проблем? Можеш ли дори да си го представиш, че идва на работа навреме? Аз не мога. Помниш ли, когато ти поисках заем, за да платя дълговете му от комар?

— Посъветвах те да не го правиш.

— Аз казах, че няма да му дам пари, но ще му намеря работа. Казах, че ще му плащам добре и той може да използва парите, за да си изплати дълговете. Той се поколеба малко, но накрая се съгласи.

— Помня.

— Но не знаеш колко неприятности имах. Трябваше да му намеря работа, която да оправдае заплатата, която получавах. Това никак не беше лесно. Освен всичко трябваше да прилича на истинско работно място, така че да не се накърни гордостта му. Казах му, че възнамеряваме да започнем неделно издание, и го помолих да направи проект на заглавието.

Работата му отне четири месеца. Ходи в Ню Йорк, Париж и Лондон, за да проучи новостите във вестникарския дизайн. Разходите бяха два пъти по-големи от заплатата му, а накрая не направи нищо. Във всеки случай нищо полезно. Тогава получи дивидентите от своите акции и реши да си вземе отпуск, за да замине за Лас Вегас, където отново изгуби всичко.

— Но в края на краищата ти пак му даде пари.

— Нямаше как. Ако му ги бях дала в самото начало, щеше да ми излезе по-евтино. Но след като ме питаш, не, не смятам, че Нико би могъл да стане изпълнителен директор. При това личният му живот е пълна каша и не вярвам, че там нещата ще се променят. Нико просто не е бизнесмен.

— Винаги съм го харесвал — каза Монти. — В него има нещо...

— Да, има.

— Да беше си намерил нещо, с което да се занимава.

Да беше... помисли си тя. Да беше намерила повече време за него. Да беше положила повече усилия. Да...

— Какво ще кажеш за Питър?

— Питър — каза тя и замълча. — Не зная.

Изведнъж го видя като малко дете. Дребничкото лице в огромното болнично легло, хирургът, надвесен над него, агонията, докато чакаше да чуе мнението на лекарите. Беше много отдавна, но въпреки това в паметта си тя продължаваше да усеща слабата миризма на етер, която се усещаше в болницата.

— Не зная, Монти. Понякога си мисля, че той е умен и талантлив, а понякога имам чувството, че външният му вид му отвори вратите към успеха.

— Той определено му е помогнал.

— Просто... не, не мога да кажа точно какво е. Липсва нещо. Особено за този вид работа. Никога не се е оправял много добре с

журналистиката. Все аз му уреждах ангажиментите. Той не знае това и аз го казвам на теб само защото съм започнала да играя твоята игра.

— Или ще кажеш истината, или в противен случай ще носиш последствията — каза Монти и тя усети, че изтръпва цялата.

— Мисля, че той с охота се отказа от вестникарството. Телевизията идеално му подхожда. Всичко е в адреналина. Казвал ми е, че когато прави интервю пред камерата, болката в крака му просто изчезва.

— Пише хубави книги. Липсва им дълбочина, но в тях има много свежест и интересни идеи.

— Всъщност той бе създаден от телевизионното шоу. Предполагам, че човек не може да се откаже лесно от такъв живот, освен ако не му се наложи. Пък и е прекалено добър. Не, не мисля, че Питър е човекът. Няма да иска да се заеме с това, пък и не съм много сигурна дали ще успее. Струва ми се, че ще се отегчи, това ще си проличи и персоналът ще възроптае. Понякога се държи много покровителствено, а това със сигурност носи неприятности в нашия бизнес.

— Често съм си мислил за това, че болката много променя човека.

— Питър ми е толкова близък, че ми е трудно да преценя.

— Както и да е, днес няма защо да се тревожим за него. Предполагам, че е дошъл само за да попречи на останалите.

— Питър е много лоялен. Винаги е бил.

— Така е. А Джон?

— По отношение на Джон също не съм много сигурна. Всъщност не го познавам. Чувам, че се е справял много добре в „Брейд Интернешънъл“.

— Доколкото разбирам, той изпълнява всичко, което му каже баща му.

— Уилсън беше същият, докато Джок беше жив. Той все заничаше през рамото му. Това бе една от неговите черти, която ми беше най-неприятна.

— Джок бе типичен пример за мъж, пробил пътя си съвсем сам. С такива мъже трудно се живее.

— Както и с жените, които сами си пробиват път.

— Не съм казал такова нещо.

— Предполагам, Джон би могъл да ръководи нещата, ако зад него е Мери. Аз много я уважавам и съжалявам, че между нас нещата не се получиха. Можехме да станем приятели. — Ана замълча, после продължи: — Когато изгубих Джон, имах чувството, че са ми откъснали ръка или крак. Все си мислех, че ще успея да оправя нещата. Но когато той порасна, беше много късно. Вече бе изграден образът ми на злодей.

— А фактът, че Неърн ти стана толкова близка, би бил достатъчен да вгорчи отношенията във всяко семейство.

— Бях тук, а те бяха на шест хиляди мили. Тя ми е внучка, какво трябваше да направя, да я отблъсна ли?

— Ти направи единственото възможно нещо, скъпа.

— Ние с нея толкова си приличаме. Никой не би могъл да предвиди това.

— Добре, ако трябва да избираш, кого би избрала?

— Джон. Защото има опит в ръководенето на вестник. Но съм сигурна, че ако той вземе вестника в ръцете си, ще бъде само като представител на баща си. А това никога, никога няма да стане. Докато съм жива.

Тя стана, отиде до прозореца и се загледа навън с невиждащ поглед.

— Монти, ти наистина ли мислиш, че ми е минало времето? Нататък ли се опитваш да докараш нещата по твоя изкусен адвокатски начин?

— Не съм казал нищо такова.

— Не, но може би си го мислиш.

— Не, но...

— Очаквах да стигнем дотук. И не искам да слушам никакво „но“. Това „но“ означава, че ти смяташ, че напоследък съм оплела нещата.

— Във всяко начинание има периоди на възход и на падение.

— Хайде, без извъртания. Няма защо да ме баламосваш. Запази баламосването за по-късно.

— Ако някой ще размахва назидателно пръст — и аз съм сигурен, че това ще стане — нека да го размахват те, не аз.

— И ти, и аз знаем, че взех някои погрешни решения.

— Няма човек, който може да взема все правилни решения. — Той се изправи и се наведе над масата, за да подчертае думите си. — Но трябва да знам до каква степен си готова да се бориш за това, което си създала. Не искам после да открия, че имаш съмнения, несигурност, тайни.

— Какви например?

— Знаеш, че не обичам изненадите. Особено в такива моменти. Няма съмнение, че ако те всички заедно решат да те елиминират, имат достатъчно голямо мнозинство, за да го направят. Разделяй и владей. Това трябва да е нашият план за действие, докато не се подобрят икономическите ни показатели. Говорихме за това, че можем да продадем американските акции. Така че имаме какво да предложим. Но това, което всъщност искам да кажа, е, че не искам да открия изведнъж, че имаш някаква страна, която ти самата не познаваш.

— Каква страна?

— Страна, на която вече ѝ е писнало и е готова да се оттегли. Семейните скандали са най-тежки.

— Запомни го от мен, Монти, не ми е писнало и ще се боря с всички средства.

— Това ми трябваше да зная.

Той извади от куфарчето си жълт бележник, начерта четири колони, написа имената на акционерите и техния дял. След това ѝ каза:

— Хайде да направим едно предварително гласуване.

— Джон?

— Трябва да се предположи, че той ще гласува против мен.

— Нико?

— Предполагам, че ще гласува заедно с Джон.

— Питър?

— Той ще е за мен.

— Защо в такъв случай и тримата държат да присъстват лично?

— Точно това ще трябва да разберем — каза тя.

ГЛАВА ВТОРА

Неърн подреди апартамента, взе душ, преоблече се, направи си кафе и пренави касетата на телефонния секретар. Изглежда, цялото семейство се опитваше да влезе във връзка с нея, дори дядо ѝ от Йоханесбург. Липсваше само гласът на Нийлс.

Тъкмо бе започнала да се примирява с мисълта, че си е отишъл завинаги, когато звънецът рязко иззвъня. Тя затаи дъх, но когато се обади по домофона, разбра, че се обажда чичо ѝ Питър.

Никога не бе мислила за него като за „чичо“, така както никога не бе мислила за Ана като за „баба“. Тази част от семейството ѝ много младееше, за разлика от южноафриканската страна. Дори собствените ѝ родители изглеждаха по-възрастни от Ана. А да употреби думата „чичо“ за Нико бе просто немислимо.

Питър влезе в стаята и както винаги, когато го видеше, ѝ мина през ум, че е много красив. Когато беше тийнейджърка, много обичаше да излиза с него и все се надяваше хората да си помислят, че това е приятелят ѝ.

— Здравсти — каза той, хвана лицето ѝ с две ръце и я целуна. — Къде беше? На някое вълнуващо място ли?

— Във Виена. От вестника.

— Някоя голяма новина ли?

— Може и така да се окаже. Кафе? — Той се отпусна в един от големите ѝ фотьойли. Стаята, където бе рисувал Нийл, продължаваше да изглежда така, сякаш в нея се е случило нещо странно, но Неърн реши да не се извинява или пък да обяснява.

— А Нийл? — Той не довърши изречението.

— Работи в другото си ателие.

Той отпи от кафето си, а Неърн зачака. Накрая Питър каза:

— Събранието е днес.

— Да, зная.

— Никога не съм ходил на общо годишно събрание на „Уебстър Комюникейшънс“. Нито веднъж през всички тези години. Никак не обичам да ходя по събрания. А ти?

— И аз не ги обичам.

— Звъниш на някого по телефона и секретарката неизбежно ти казва, че той е на събрание. Това им дава време да си помислят дали искат да разговарят с теб.

„Шикалки нещо — помисли си тя. — Има нещо.“ Искаше ѝ се да каже: „Питър, имам страшно много работа“, но предпочете да изчака.

След секунда той попита:

— И как е да се занимаваш с новинарство в наши дни?

— Какво имаш предвид?

— Ами... все още ли ти доставя удоволствие? Още ли кръстосваш по света?

— От време на време. — Тя вече се ядоса. Знаеше, че резултатите от миналото полугодие бяха лоши, а казваха, че за следващото са направо ужасяващи.

— Предполагам, че сте на съвсем ограничен режим, нали?

— В какъв смисъл?

— Не сте ли въвели режим на икономии?

— Искаш да кажеш като например да не се използват телефоните за частни разговори, така ли?

От начина, по който го каза, Питър разбра, че тя е много по-наясно от него.

— Не, разбира се.

Но той точно това бе имал предвид. Четиринайсети канал въведе режим на икономии, след като бе пропаднало предаването „Специално на закуска“, и се шегуваха, че не могат да се използват повече от три парчета тоалетна хартия. Дори хора с ранга на Питър бяха получили писма, в които им напомняха за телефонните разговори, канцеларските материали и кламерите. Някой бе забол една карикатура на таблото за съобщения, на която бе изобразено кенгуру с чертите на Бакстър, просещо с купичка в лапите си. Но някой я свали. Трудно се намираше работа. Хората се плашеха. Не беше много разумно да се закачва такова нещо.

— Не, имах предвид общото затягане на нещата.

— Какво точно? — Неърн бе твърдо решена да го накара ясно да формулира това, което имаше предвид.

— Знаеш по-добре от мен колко пари поглъща един вестник. Нали още продължавате да имате кореспонденти по целия свят?

— Разбира се, че продължаваме.

— В наше време доста вестници работят само с дописници. Убийствен разход е да се издържа в чужбина специален човек и цялото му семейство.

— Не съм много сигурна, че те разбирам добре, Питър. — Тя се опита да бъде учтива, доколкото беше възможно.

— Мислех си, че ти ще си първата, която ще стигне до този извод. Губим пари.

Прозвуча странно надутото. Това ли беше Питър, когото познаваше от дванайсет години? Питър, с когото беше толкова приятно и който я водеше на кино, на театър, на пътешествия с яхта? Сега звучеше като баща ѝ. Или дядо ѝ. Те все говореха за бизнес, за пари, за печалби. Като повечето журналисти и тя не разбираше от бизнес и се отегчаваше от света на търговията, докато той не се превърнеше в новина за първа страница.

— Ана нищо не е споменавала за режим на икономии. Просто продължаваме да работим. Всичко ще отмине. Продължаваме да сме най-добре информираният и остроумно списван всекидневник в Англия. Няма защо да се тревожим.

— Но аз се тревожа. Останалите акционери — също.

— Затова ли искаше да се срещнеш с мен? За да ми кажеш, че се тревожиш?

— Да, в определен смисъл. Но има още нещо. Искях да разбера какво мислиш ти. Нужен ми е твоят съвет.

Неърн изчака още малко и попита:

— Още кафе?

Питър поклати глава.

— Не зная до каква степен си информирана, но нещата са много сериозни. Наистина звучи зловещо. Вестникът бързо потъва в една безкрайна спирала. Ти смяташ, че нещата ще се оправят, но аз не съм чак толкова оптимистично настроен. Струва ми се, че е нужна свежа кръв, нова инициатива.

— Уволнения? Такъв ли вид свежа кръв?

— Само отчасти. Подобни работи стават във всеки друг бизнес. Защо не и във вестниците?

— Защото вестниците не са като всеки друг бизнес. Кого ще уволниш? Знаеш, че редакционният съвет не може да се съкращава повече.

Той не я гледаше и, изглежда, не я чуваше.

— Има нужда от промяна на върха.

— На самия връх? Мислех, че си на страната на Ана.

— Разбира се, че съм на нейна страна.

Питър се поколеба за миг, преди да отговори, и тя го погледна въпросително.

— Какви промени тогава?

— Искам да кажа, може би редакторът.

— Джексън? Сигурно се шегуваш, Питър. Това е най-добрият редактор в цял Лондон. И ти го знаеш, всички го знаят.

— Не съм казал да се освободим от него — каза той бързо. — Имах предвид да назначим нещо като супер редактор. Някой над редактора. Водеща фигура, така да се каже.

— Но ние имаме такава фигура. Ана. Тя стои над редактора, тя води нещата.

— Не, имам предвид някой, който да бъде специално натоварен с „Дейли нюз“. Ана трябва да ръководи цялата групировка. Не може да се концентрира само върху един вестник.

— Май говориш за директор на вестника.

— Точно така. Редактор, който и да управлява нещата едновременно с това.

— Имахме един такъв. Ана го освободи. Директорът знае само откъде е дошла кръстословицата или пък карикатурите. Нищо повече.

— Така е, когато не си е на мястото.

— Себе си ли имаш предвид?

— Просто давам пример. Дали персоналът ще приеме?

— Дали ще те приеме?

— Не непременно мен.

— Във всеки случай ти просто не би могъл. Не, докато продължаваш да се занимаваш с „Говорещите глави“.

— Сигурно по някое време „Говорещите глави“ ще ми омръзнат. Няма вечни неща. Да речем, просто така да си представим, че се вземе решение, че ще е добре за някого... добре, за мен, да поеме ръководен

пост. Ти как мислиш... като сме роднина, дали персоналът ще го приеме?

Неърн се облегна назад. Значи той наистина си го мислеше!

— Питър, не мога да отговарям за другите. Мога да ти кажа за себе си.

— Добре, добре.

— Не смятам, че идеята е добра.

— О?

— Всъщност ти нищо не знаеш за вестникарския занаят.

— Не е вярно. Работил съм...

— Това е било някога, когато всичко е било с лети редове и кореспондентите са използвали телекси. Сега всичко се е променило.

— Но не и характерът на обществото.

— Може би не, но не виждаш ли, че принадлежиш на миналото? Ако това, което казваш, е истина, ние се нуждаем от някой, който е част от бъдещето.

Питър се опита да се усмихне с чаровната си телевизионна усмивка, но тя се плъзна по лицето му и изчезна.

— Разбирам.

— Извинявай, но ти ме попита.

— Моля ти се. — Той се изправи. — Беше просто една хипотеза, нали разбираш.

Изпрати го на улицата. Докато се качваше в колата, Неърн му каза:

— Питър, смятам, че има едно нещо, което трябва да знаеш, преди да отидеш на събранието. Ако някой се опита да разбърка съществуващата структура, възможно е хората масово да напуснат.

— И ти ли?

— Аз ще съм първата.

— Ако отношението на целия персонал е такова, може да се стигне до спиране на вестника завинаги. Чао.

Гледаше го как се отдалечава, после се върна в апартамента. Беше объркана и ядосана. Той я въвлечаше в нещо, което точно в този момент никак не ѝ трябваше. В момента за нея бяха важни Нийл, Пол, Бекерман. В личния ѝ живот беше пълен хаос. Тези въпроси трябваше да ги разрешават по-възрастните членове на семейството. Не беше нейна работа.

Когато Питър стигна до дома си в Хампстед, пред къщата бе спряла наета кола и Лора вече слизаше по стълбите.

— Толкова рано?

— Трябва да съм на летището два часа преди полета — каза тя. — Затегнали са мерките за сигурност.

„Изглежда чудесно“ — помисли си той. Беше облечена в тъмнозелен костюм с бяла блуза и тънка златна верижка около врата. Зеленото много ѝ отиваше. Тъмнозеленото подчертаваше буйната ѝ червена коса. Пак усети колко много му се иска тя да не заминава. Особено сега, когато се чувстваше напрегнат и неуверен.

Целунаха се и той здраво я притисна до себе си.

— Не забравяй какво се разбрахме — каза тя.

— Искаш ли да ти поискам официално ръката? На колене?

— Да речем, че вече си ми я поискал и аз съм казала да. Това решава нещата.

— И какво ще стане, ако някой от нас размисли и се откаже?

— Да почакаме и да видим. — Тя пак го целуна бързо. — Нали винаги си искал да ти стана законна съпруга?

Без нея къщата изглеждаше тиха и пуста. Дори Сузи се бе върнала в кошницата си, сякаш знаеше, че Лора е заминала, и огледа подозрително Питър с тъмните си очи с бял контур.

Влезе с бавни стъпки в кабинета. Сутрешните вестници бяха натрупани на бюрото му и той започна да ги преглежда. Едно заглавие в „Кроникъл“ привлече вниманието му.

„Австралийският магнат Кевин («Викайте ми Кев»)
Бакстър, изглежда, се опитва да вдигне рейтинга на телевизионния си канал. Той полага усилия да се разрасне във вестникарския бизнес, твърдят осведомени, и му е нужен гъвкав телевизионен канал като начало.

До този момент Четиринайсети канал, който, за да задържи първоначалния си лиценз, обеща да прочисти боклучавите си програми и да ги освежи с порции култура, работи на загуба.

Бакстър, известен с връзките си с австралийския бизнес, казва, че знае какво е нужно на широката публика, и се подготвя да ѝ го предложи.

Но за да го направи, първо ще трябва да размаха секирата.

Казват, че първи ще полетят «Говорещите глави», поради което Питър Брейд — Бебешкото лице, ще трябва да си търси нови пасища.“

Сякаш четеше собствения си некролог. Бебешкото лице... нови пасища... фразите сякаш се надигаха от текста, за да го атакуват.

Извади бележника си с адресите и потърси името Родик, Норман. Родик беше програмен координатор на Четиринайсети канал. Питър знаеше, че той няма да е в офиса си все още, и му позвъни на домашния телефон. Женски клас каза: „Почакайте един момент!“ Чуваха се децата, които явно шумяха по време на закуска.

Гласът на Родик беше мек и влажен като устните му.

— Видя ли „Кроникъл“?

— Току-що, старче.

— Е и?

— Е и какво?

— Очаквам да го опровергаеш!

Последва пауза, после той каза:

— Де да можех!

— Да не искаш да кажеш, че...? Боже! Значи казваш, че „Говорещите глави“ падат от ефир?

— Горе-долу така изглеждат нещата. Виж какво, Питър, и аз съм вкиснат от тази работа така, както и ти. Но такива са разпорежданията. Нищо не може да се направи.

— Сигурно.

— Борих се с всички сили. Всички се борихме. „Говорещите глави“ е най-доброто ни предаване. Светлинни години пред останалите. И ти го знаеш. И аз го зная. Но...

— Ти кога разбра?

— Късно снощи. Беше твърде късно, за да мога да ти се обадя. Смятах да го направя, като стигна в офиса.

— И просто така, оставяте ме да го науча от проклетия „Кроникъл“! Предполагам, че ти им се обади за тази новина.

— Виж, не е честно. Не мога да направя такова нещо.

— Сигурно не можеш.

Питър затвори телефона. Целият трепереше. Отиде в дневната и си наля едно бренди. Изля го направо в гърлото си. Имаше нужда от Лора. Тя знаеше какво да направи, за да го успокои.

— Но нея я няма — каза той на глас. — Никаква я няма. — Седна и започна да разтрива крака си. — Мисли! — каза си той. — Измисли нещо!

Седя почти половин час, мислите му бяха объркани, после взе отново телефона и се обади по директния телефон на Кевин Бакстър в Четиринайсети канал.

— Ти ли си, Мери? — попита той личната асистентка на Бакстър.

— Здравсти, Питър.

— Там ли е негова светлост?

— Още не.

Дали не последва леко колебание?

— Би ли го помолила да ми се обади, когато дойде?

— Днес е много натоварен, Питър.

— Кажу ми, че имам да му казвам нещо, което ще го зарадва.

— Добре, ще му кажа.

Той си наля още едно бренди, седна и зачака.

ГЛАВА ТРЕТА

— Как да ограничим пораженията — каза Монти, — за това трябва да помислим.

Седяха с Ана един до друг на заседателната маса, пред тях имаше разпръсната купчина документи.

— Да предположим, че гласуването мине така, както ние предвиждаме. Не можем просто да кажем: „Е, благодарим ви за участието.“ Ако не направим нищо, Питър може да промени мнението си. Между другото, как е той финансово?

— Приходите му зависят от това, което получава от „Уебстър“. Четиринайсети канал има лоша слава заради ниското си заплащане, а Лора е по-често без работа, отколкото с работа. Имат голяма къща в Хампстед и често канят гости.

— Работата е в това, че имаме проблем със свободните пари и проблем с недоволните акционери. Трябва някак да ги задоволим.

— Имам заплати за плащане. Това е преди всичко.

— Първо са акционерите. В противен случай въобще няма да стигнеш до заплатите. Просто тебе няма да те има, за да ги изплащаш. Чела ли си някога Клозевиц?

— Преувеличаваш. Това не е война. Говорим за членовете на семейството ми.

— Психологията е същата. Винаги защитата има преимущество в битката, стига територията, която се защитава, да не е прекалено обширна. Ние се защитаваме и не смятам, че ще можем да защитим всичко; не и „Дейли нюз“, американските акции и телевизионните програми.

— Може би предлагаш да се разделя тях?

— Време е да се продават семейните ценности — в случай че искаш да запазиш вестника.

Известно време Ана размисля върху предложението. То не беше изненада за нея.

— Ти ме познаваш, Монти, никога не съм била от хората, които трупат неща. Ще ми бъде неприятно да се разделя с Ъсбърн, но ще

преживея и без него. Същото се отнася и за активите в Америка. Щом трябва, трябва. Но с „Дейли нюз“ нещата стоят по друг начин. Готова съм да пожертвам каквото... — Иззвъня телефон. Звукът разкъса тишината в сградата. — Извини ме, това е по частната ми линия.

Тя излезе с бързи крачки от стаята и отиде в офиса си. Чу гласа на Неърн и каза:

— От часове се опитвам да се свържа с теб.

— Прибрах се преди малко. Изглежда, всички се опитват да се свържат с мен. Имам да ти разказвам много неща.

— Нали знаеш, че събранието е тази сутрин. Не може ли да почака това, което имаш да ми казваш?

— Не искаш ли да знаеш?

— Разбира се, че искам, но без подробности.

— Мисля, че той е Бекерман.

Това подейства като шамар.

— И Пол Еслин е абсолютно сигурен.

— Той беше сигурен още когато дойде в Лондон. Това нищо не значи.

— Разгледах папките му.

— Други свидетели?

— Няма.

— Тогава никой не може да е сигурен. Пак сме в изходно положение.

— Срегнах се с Бекерман.

Ана усети още едно пробождање и това я накара рязко да я прекъсне:

— За бога, наричай го Грегор! Още никой не го е идентифицирал. Къде?

— Интервюирах го в затвора. Мястото се нарича Щайн и се намира край Виена. Преди това ходих в Алтенкирхен. Пол смята, че Бекерман е убил и ограбил Майснерови. Той ще ти позвъни.

Ана се облегна на бюрото си, опитвайки се да приеме ударите, и усети как паниката я стиска за гърлото.

— Стига си цитирала Еслин! Той просто си точи брадвата. На него му е нужно отмъщение. Както и да е, сега е неудобно да говорим, Монти е тук.

— Ана, ако не го идентифицираш следващите два дни, ще го освободят.

— В момента не мога да мисля по този въпрос! Не разбираш ли?

— Добре. Но преди да затвориш, има и още нещо... Питър току-що беше при мен.

— Питър? Защо?

— Не съм много сигурна. Изглежда смята, че му е нужен пост във вестника.

— Така... — каза Ана.

Остави слушалката и се върна в съвещателната зала.

— Неприятности? — попита Монти.

Тя запали цигара.

— Все казваш, че искаш да знаеш всичко. Всички факти.

— Точно така.

— Има нещо.

— Казвай.

— Нещо от миналото, от един предишен — друг живот. Като стара военна мина, заровена за дълго, и сега вятърът е издухал пясъка, тя се вижда и трябва да бъде обезвредена.

Монти я погледна смръщено.

— Слушам те — каза той.

Отдавна знаеше, че тя е работила за Майснерови във Виена и е избягала с бебето през 1938-а, когато семейството е изчезнало. По обясними причини тя не бе споменала името на Бекерман. Сега очерта грубо фактите, без да стига до сексуалното изнудване.

Все така намръщен, Монти каза:

— Не виждам защо това трябва да се обсъжда сега. Имаме толкова много други неща...

— Открили са един човек на име Грегор и смятат, че той е Бекерман.

— Кои са тези „те“?

— Французите. Казват, че той е отговорен за убийството на повече от четирийсет заложници край Бордо по време на войната. Задържан е от австрийските власти и вероятно предстои да бъде екстрадиран.

Тя му разказа за посещението на Еслин и за пътуването на Неърн до Австрия. И че Пол може да я потърси по време на събранието.

— Това са нещата в общи линии. Естествено, няма да приема телефонното му обаждане, но е възможно той просто да влезе. Направо е патологичен случай, когато стане въпрос за това. Искам да знаеш всичко, ако стане нещо.

Монти се облегна назад и захвърли химикалката си.

— Чакай да си изясня нещо. Да не искаш да кажеш, че Еслин настоява да идеш във Виена и да идентифицираш Бекерман?

— Да. Сега той развива теорията, че Бекерман е убил Майснерови, за да им вземе парите. Въпреки че не зная как може да е толкова сигурен...

— Но, Ана, ти защо не замина?

— Не ставай смешен, Монти. Не мога да изляза от тази сграда просто така.

— Защо не?

Тя го погледна изпитателно. Беше се смръщил още повече и на нея й се стори, че вижда в очите му гневни пламъчета.

— Знаеш защо.

— Събранието?

— Разбира се.

— Можехме да го отложим с няколко дни.

— Защо? За да ида да гоня вятъра? — Раздразнението й растеше.

— Не вярвам да искаш да кажеш, че идентифицирането на нацистки военен престъпник е гонене на вятъра. Не мога да те разбера!

— Защо се палиш толкова? Никой не е казал, че заложниците са били евреи.

Погледна я гневно и ядосано. Тя каза бързо:

— Освен това не съм съгласна да се преследват хората до дупка. Трябва да има някаква давност и...

Но Монти беше непреклонен. На лицето му се четеше застинал гняв. Но успя да контролира гласа си.

— Не е необходимо едно човешко същество, към което са се отнесли с жестокост, да е от еврейски произход, за да заслужи съчувствието ми.

— Извинявай, не исках да кажа това.

— Мислех, че след толкова години съм те опознал. Сега виждам, че не е така. Дън е казал: „Със смъртта на всеки човек се смалявам...”

— Не ми чети лекции!

— „... защото съм част от човешката раса.“

— Не искам да ми се четат лекции. Дори от хора, които са ми толкова близки приятели, колкото и ти!

— Нали искаш съвети от мен?

— Разбира се.

— Но само ако са ти удобни.

— Монти, какво ти става?

Той започна старателно да събира документите на купчинка.

— На тебе ти става нещо — каза.

— Какво правиш? — Изведнъж Ана се разтревожи.

— Помниш ли, че веднъж ме покани да работим заедно? Казах не. Ти реши, че е защото не искам да работя при жена. Сгреши. Нещо вътре в мен ме възпря. Не можех да формулирам какво точно...

— О, за бога, ти не си единственият, който има някакви проблеми!

— Половината от моето семейство, тези, които не можах да се измъкнат, загинаха в Треблинка. Не вярвам, че може да има давност. — Той се изправи.

— Къде отиваш? — Напрежението й я правеше глуха за това, което той говореше.

— В моя офис. — Той държеше една стая на долния етаж. — Искам да остана за малко сам.

— Няма незаменими хора, Монти!

— Прекрасно го разбирам.

В апартамента си Неърн седеше до телефона. Не можеше да повярва, че е провела с Ана този разговор. Отношението й към аферата Бекерман беше толкова нетипично за нея. Това, което бе привлякло Неърн, ученичката бунтарка, към Ана, бе не само топлото й приятелско чувство, но преди всичко широтата на възгледите й.

По едно време, когато се чувстваше много нещастна, тя бе избягала от училище. Ана я намери и я върна обратно. Не й се скара, а просто я накара да повярва, че най-правилното нещо ще е да се върне. Последва връзката й с Нийл, докато беше в университета. И в двата случая Ана показва разумност и уравновесеност, които Неърн не бе

виждала у родителите си. Ако баща ѝ или дядо ѝ бяха отказали да идат във Виена, тя би го разбрала. Но не и Ана.

Отново се зае с подреждането, което бе прекъснала при идването на Питър. Лаптопът и фотоапаратът продължаваха да са на масичката в антрето. Взе фотоапарата и започна пак да го разглежда. Възможно ли е да е бил на дядо ѝ? Но как би могла да повярва на думите на стария Новотни, как би могла да зависи от паметта на един болен старец? И какво значение имаше всичко това? Фотоапаратите не бяха важни сами по себе си.

Една мисъл, малко неясна отначало, ѝ мина през ум.

Погледна часовника си. Сигурно вече пристигаха служителите на „Дейли нюз“ и тя позвъни още веднъж, като този път поиска да я свържат с Хауърд Бринкман. Той беше канадец, един най-добрите някогашни репортери, но сега беше почти осакатял от артрит и Ана му беше намерила работа в библиотеката.

— Имам един въпрос — каза Неърн.

— Казвай.

— Преди години зачислявали ли са фотоапарати на репортерите, когато са ги изпращали по задачи?

— И сега им зачисляват. Имаме един-два резервни.

— Не, имам предвид много по-отдавна. По време на войната.

— Може да ти се струвам стар, скъпа моя, но чак толкова стар не съм.

Тя се засмя.

— Не исках това да кажа.

— Защо не питаш Роджърсън? Той е бил фоторедактор по онова време.

— Кой?

— Фил Роджърсън. Допреди няколко години все идваше за коледното тържество. Глух е като пън.

— Имаш ли адреса му?

— Почакай.

След малко пак се обади.

— Имам един адрес в Падингтън. Но е доста стар.

— А телефонен номер?

Даде ѝ телефонен номер.

— Един Бог знае откога ги държа записани. Може вече и да е умрял.

Но не беше умрял. Когато набра номера, мъжки глас каза дрезгаво:

— Да?

— Господин Роджърсън?

— Какво?

— Господин Роджърсън ли е?

— Дявол да го вземе! — Неърн чу някакво почукване, после отново гласа:

— Ало.

— Господин Роджърсън ли е, който е работил в „Дейли нюз“?

— Извинявайте, нищо не чувам. Тази проклета машинка се е повредила! — Отново почукване и Неърн реши, че той може да се нервира или на телефона, или на слуховия си апарат.

— Сега чувате ли ме?

— От социални грижи ли сте?

— Не, аз съм... Ще мина да ви видя — извика тя. — Удобно ли е?

— Ще минете?

— Да, след малко. Удобно ли е?

— Искате да дойдете у дома?

— Да.

Той каза с нормален глас, сякаш говореше на себе си:

— Добре, щом искате, минете. — След това затвори телефона.

Неърн събра писмата си и ги отнесе в дневната.

— Сметка... сметка... сметка... — мърмореше тя, като хвърляше пликите с прозрачни прозорчета в кошчето за боклук. Тогава стигна до един плик, пристигнал по въздушна поща с марка от Южна Африка. Огледа го отегчено. Позна почерка. Беше от баща ѝ. Обикновено пликите от баща ѝ бяха напечатани на машина — както и писмата му, защото той ги диктуваше на секретарката си. Дори да бяха съвсем кратки и да съобщаваха само новини за него и майка ѝ, те неизбежно съдържаха някакъв вид критика към нея самата.

Баща ѝ не можа да преживее факта, че тя напусна университета, без да се дипломира.

Разгърна листите и видя, че те също са написани на ръка. Баща ѝ имаше някак странно детински почерк, сякаш в училище е учил краснопис, но не го е усъвършенствал.

„Скъпа моя Неърн.

От доста време се готвя да ти се обадя по телефона да си побъбрим. Но всеки път, когато посегна към телефона, изскача по нещо, така че реших да ти пиша.

Вкъщи съм и минава полунощ. Духа югоизточният и чувам как вълните се разбиват в скалите.

Сигурно четеш във вашите вестници за промените, които настъпват в Южна Африка. Страхотни вълнения. И поради тези вълнения (един Бог знае докъде могат да доведат) ние взехме важно решение. Решихме да се изселим оттук.

Ако бях сам, може би щях да остана, защото Африка е моя родина. Предполагам, че когато дядо ти умре един ден, ще трябва да поема африканската част от нещата и тогава ще трябва да решавам как да постъпя. Но има млади мъже, които искат да останат и са достатъчно добре подготвени, за да ръководят работите.

Така, по всичко личи, че ако веднъж дойдем в Англия, вероятно ще останем завинаги. Затова ти пиша. Не само за да ти съобщя това, но и за да ти кажа, че се надявам — ние двамата се надяваме — отново да се сближим!

Зная, че майка ти ще ти се обади по този въпрос, но аз исках да ти го кажа сам. Освен това искам да кажа... исках да кажа, че с нетърпение очаквам да те видя, но това звучи така официално, а точно това искам да избягна сега.

Толкова ми липсваше през цялото време. Често си мисля за времето, когато беше малка и ние с теб отивахме на басейна край морето. Като се връщам назад имам чувството, че това са били най-щастливите мигове в живота ми, и много ми се иска да има още от тях и се надявам, че би могло да ги има.

Всъщност искам да кажа, че желая да компенсирам пропуснатото време. Искам пак да се сближим. Как мислиш, дали е възможно? Или много съм закъснял? Дано не е така. Толкова много те обичам, скъпа моя Неърн, толкова съжалявам за миналото и пропуснатите възможности.

С обич, татко“

Тя се облегна и загледа писмото. Препрочете някои от изреченията. В съзнанието ѝ се отприщиха спомени и тя се видя пак малко момиченце, което чака баща му да се върне в горещия следобед, за да го заведе да поплуват. Отново почувства радостната възбуда от това, че той е на нейно разположение, трепета, че слизат към басейна и той стои на вълнолома до нея и я държи за ръка.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Джон Брейд погледна с отвращение към Нико. Той беше гол и лежеше по гръб на леглото си, а устата му беше отворена и от нея излизаха къркорещи звуци.

Джон бе пристигнал в апартамента преди няколко минути и намери вратата леко откrehната. Отвори я, извика, но никой не се обади и той влезе. Дневната бе ужасно разхвърляна, навсякъде нахвърлени фасове. Имаше и няколко празни бутилки от шампанско, отворена бутилка водка и кутия доматен сок. Кухнята изглеждаше дори още по-зле. Накрая намери доведения си брат в спалнята.

— Нико — каза той и го разтърси за рамото. — Нико!

— Какво?

— Събуди се!

Нико бавно дойде на себе си за втори път този ден.

— Джон?

— Знаеш ли колко е часът? Знаеш ли кой ден сме днес.

Нико се надигна от леглото и разтри наболата си брада.

— Боже. Главата ми. — Имаше смътен спомен, че са се карали с Джаки, а после са правили любов, но не беше много сигурен дали това не е било сън.

— Къде е Джаки? — каза той.

— Тук няма никой друг.

— Тя беше тук — каза той малко отнесено.

— Добре, обаче сега я няма. — В гласа на Джон се прокрадна раздразнение.

— Хайде, трябва да мърдаме.

Нико се изправи и се олюля от това, че кръвта се отдръпна от главата му. Подпря се на стената.

— Не ми е добре — каза той.

— Нищо ти няма. От махмурлука е.

— За теб може да е само махмурлук, братко, но за мен е въпрос на живот и смърт. — Тогава се засмя — стържещ, пресипнал смях, и

продължи да държи главата си изправена, сякаш се страхуваше, че може да падне.

— Хайде да вървим! Трябва да сме на събранието след по-малко от час.

— О, да, събранието...

Нико се заклати към банята и първо си взе горещ, а после студен душ. Излезе от банята, като си триеше главата, и си направи водка с доматиен сок.

— Закуска — каза той.

Изпи чашата и потръпна. Наля си още малко водка и отиде в спалнята. Джон го последва. Нико седна на леглото и продължи да суши влажната си коса.

— Това не ми харесва — каза той.

— Кое?

— Цялата тази работа. Начинът, по който ще постъпим с майка ни.

— Просто ще упражним правата си.

— И въпреки това не ми харесва. Всичко това ме кара да се чувствам... долен.

— Ти?

— Да, аз! Това учудва ли те?

— Не исках това да кажа. Виж какво, и друг път сме говорили по този въпрос. Неведнъж. Ти имаше нужда от пари. Аз ти дадох. Помниш ли?

— Въпреки това не ми харесва.

— Не е сега моментът да започваме отначало. Ако не бях ти платил дълговете от комар, кой знае какво щеше да се случи.

Нико започна да се облича.

— Я не ставай мелодраматичен.

— Ти беше мелодраматичен. Още пазя писмото ти. Ти не искаше „фамилията да бъде дискредитирана“, така пишеш. Е, добре, аз не искам фамилията да бъде дискредитирана, защото майка ни не може вече да управлява компанията.

— Глупости! Ти искаш „Дейли нюз“.

— Въобще не става въпрос за това. Работата е там, че ако тя ръководеше нещата така, както трябва, не бих искал да се направят промени.

— Въпреки всичко на мен не ми харесва. Имам чувството, че я стъпкваме в момент, когато е паднала.

Джон седна на леглото до него и успя да овладее раздражението си.

— Знаеш по-добре от мен, че хората остаряват и не са в състояние да заемат силови позиции. Като стадните животни. Водачи са, но когато не могат да водят повече, стадото ги отхвърля.

— И те умират.

— Невинаги. Ловуват сами. Човешките същества се пенсионира. Мама е надхвърлила седемдесетте. Време е да се оттегли и да заживее по-спокойно.

— Казал ли си й го?

— Не, но възнамерявам да й го кажа тази сутрин.

— Няма да я зарадваш много.

— Няма как. Бизнесът си е бизнес.

— Знаех, че все някой ще изрече тези думи. Много се надявах, че няма да си ти.

Джон го наблюдаваше как се облича: оригинални джинси, мека синя риза, златна верижка около врата, скъпи испански ботуши. Имаше вид на човек, който се готви да режисира филм, а не да ходи на събрание на съвета.

— Но това си е истината. Говорили сме за това. Вестникът има нужда от свежи сили, от промяна, от преработка. И ти ще помогнеш да се извърши тази промяна. Искам да кажа оформлението, дизайна. Ти ще си в екипа. Ще работиш с групата.

— Ха така!

— Мислех си, че искаш.

— Искам достатъчно пари, за да мога да си пия шампанско, да спя с Джаки и от време на време да прескачам до Лас Вегас.

Джон го погледна в нов пристъп на отвращение.

— Хайде, Нико — каза той.

— Кафе. Трябва да изпия чаша кафе.

— Добре, но побързай.

Джон остана на прага на кухнята — страхуваше се да влезе, за да не се изцапа.

Нико си направи кафе през филтър и го изпи на големи глътки.

— Между другото, къде е Джаки? — попита Джон.

— Един Господ знае. Всичките ми съпруги все са ми изневерявали.

— И ти самият не си бил образец за вярност.

— Не, наистина не съм бил. И сега не съм верен — на мама.

— Да не би да искаш да видиш как се руши един голям вестник?

— Разбира се, че не.

— Да, но точно това става в момента. Но ние можем да спрем този процес. Защо не изпиеш още едно питие и да вървим?

— Мислиш, че имам нужда от смелост, така ли?

— Просто си мисля, че може да имаш нужда от още едно питие.

— Я ми се махай от главата.

Но си наля още едно питие, загледа чашата за миг и каза:

— Наздраве за сърфовете и всички, които се возят върху тях.

— Какво?

— Нищо.

Ана седеше сама в съвещателната зала на „Дейли нюз“. Навсякъде около нея се чуваха звуците от започващия ден — говор и смях, отваряне и затваряне на врати, звънене на телефони, токчета, потракващи нагоре-надолу по коридора. Започваше работният ден и служителите пристигаха. Обикновено правеше съвещание с външнополитическия редактор, вътрешнополитическия редактор и завеждащия фотографския отдел, за да сортира известните за деня събития. Тази сутрин съвещанието щеше да мине без нея. Много ѝ се искаше да присъства на него и денят да е като всеки друг — да се отразяват нещастията на другите.

Седеше тихо като човек, който се намира в центъра на бурята в очакване на ветрове, за които се знае, че ще са ураганни.

В момента трябваше да мисли за това, което биха донесли американските акции, ако успее да ги продаде, без да се вдига предварителен шум, за да не им падне цената. А всъщност съзнанието ѝ бе заето с телефонния разговор с Неърн.

Когато влизаше в офиса си рано този ден, си даде сметка, че двете нишки на живота ѝ здраво се вплитат една в друга. Но не беше и предполагала, че всичко ще се развие толкова бързо. Сега, като си спомняше моментите, когато стоеше на прозореца с чаша кафе и

наблюдаваше светлините на Лондон, те ѝ се струваха много, много далечни. И наистина бяха далечни, защото през съзнанието ѝ преминаваше период от живота ѝ, който обхващаше повече от петдесет години.

Как можеше да обясни някога на Неърн или на Монти, на Питър, на Нико това, което се бе случило в онези далечни дни и което се бе върнало сега, за да я измъчва като тревожен дух, измъкнал се от неспокойния си гроб? Как би могла да обясни, когато тя самата не знаеше всички факти.

Как би могъл Еслин да е сигурен — а сега и Неърн — че това е Бекерман? Откъде бяха толкова сигурни французите? Още никой не беше го идентифицирал. Изглежда, че сега само тя, а може би и Бен, биха могли да го направят.

Шансовете той да е Бекерман бяха извънредно малки. Явно австрийските власти започваха да се изнервят и не искаха да го задържат повече. Сигурно търсеха извинение да го пуснат на свобода. След крайно неприятния шум, който се вдигна около обвинението, че техният собствен президент е бил нацист по време на войната, Австрия не искаше да се впуска в лов на нови. Искеше им се да дойде някой и да каже: „Не, това определено не е Бекерман.“

Изведнъж усети как кожата ѝ изстива. Не беше ли това изходът? Не беше ли това начинът да избегне проблемите си? Нямаше ли да е най-добре да се съгласи да иде в затвора и да каже не, това съвсем не е Бекерман, това не е човекът, когото познавах преди повече от петдесет години, това не е Куно?

Примамливото в цялата работа беше, че това изглеждаше толкова разумно. Защо да е в състояние да идентифицира човек, когото не е виждала от 1938-а? Само Пол Еслин бе убеден, че тя е в състояние да го направи, а той бе обзет направо от мания, която се бе предала и на Неърн.

Никой не знаеше и никой нямаше да научи истината за нейната връзка с Куно.

Изведнъж изпита облекчение. Щеше да иде в Австрия.

Тъкмо бе взела решението и се готвеше да иде при Монти и да му каже „добре, ще го направя“, когато вратата се отвори и личната ѝ секретарка подаде глава:

— Питър е тук — каза тя. — Пита дали ще можете да го приемете.

— Но събранието е чак след половин час.

— Казва, че било важно.

Ана погледна към купчината документи пред себе си, документи, които трябваше да са у Монти. Но Питър беше нейният съюзник, силната ѝ дясна ръка в това състезание.

— Мога да го приема само за няколко минути.

Питър бе чакал на телефона си в Хампстед повече от час и чак тогава позвъни на личния телефон на Бакстър. Секретарката на Бакстър му каза:

— Питър, предадох му, че си се обаждал, но няма как... Цялата му сутрин е заета със съвещания, а в момента говори по телефона. Искаш ли да изчакаш?

— Той да не се мисли за Господ — каза Питър и затвори телефона, глътна едно бренди, качи се в колата и потегли за Четиринайсети канал в Мейда Вейл.

Мери едва-едва му се усмихна, когато нахлу в офиса ѝ.

— Мина ми през ум, че може да се появиш. — Тя превключи копчето на интеркома.

— Питър Брейд иска да ви види. Казах му, че сте зает.

Гласът от другата страна се чу съвсем ясно:

— Кажу ми да почака.

Тогава Питър чу звук, който му се стори познат, нещо като „тънк“. Той бутна Мери встрани и влезе в офиса на Бакстър. Освен Бакстър нямаше никой друг. Беше облечен в жълта спортна риза „Лакост“ и се беше навел над стик за голф. В момента, в който Питър влезе, той удари една топка за голф, която прекоси килима и се удари със специфичното „тънк“ във водното стъкло, поставено накрая. Питър също бе упражнявал голф удари на килима.

Бакстър се приготви за следващия удар.

— Здравсти, Питър — каза той. — Тъкмо тренирах малко. Отивам следобед в Уентуърт, за да участвам в състезанията. — Удари топката и се чу ново „тънк“, когато тя пак се удари във водното стъкло.

— Истина ли е?

— Кое да е истина?

— Че сваляш „Говорещите глави“?

— Защо задаваш този въпрос? Публикацията в „Кроникъл“ ли?

— И разговорът ми с Родик.

— Аха.

Той се приготви за нов удар.

— Защо?

— Не се гледа. Каква друга причина може да има?

— Когато започнахме всичко, ти каза да върви по дяволите рейтингът, дай да направим нещо и да го направим добре.

— И го направихме. Сега е време да променим нещата.

Питър го наблюдаваше как се готви за следващ удар. У него бушуваше смес от ярост и страх.

Искаше му се да унижи този двуличен гад, да му се подиграе за австралийските маниери и произношение, за позата му на магнат. Но стисна устни. Хората като Бакстър не обичаха да ги унижават, те не забравяха и не прощаваха.

Питър си пое дълбоко въздух.

— Може би си прав — каза. — Вероятно се целехме много нависоко.

— Тогава не беше така — каза Бакстър. — Навремето си беше съвсем намясто.

Той се готвеше да попита „А какво става с мен?“, когато изведнъж реши да не задава този въпрос, за да не получи отговор, който не би могъл да понесе.

Опита се да запази спокойствие. Без да е поканен, седна в едно от креслата и остави едната си ръка да провисне през облегалката, за да покаже колко е спокоен.

— Как ти е кракът? — попита Бакстър и накара Питър да се почувства неудобно за това, че е седнал.

— Добре е.

— Трябва да държиш главата си неподвижно — каза Бакстър. — Това е тайната на добрия удар.

— И да използваш ръцете си като махало.

— Точно.

— В „Кроникъл“ пишеше, че се готвиш да се разрастваш в издателска дейност — вестници, списания.

— Не трябва да вярваш на всичко, което пишат във вестниците.
— Той се засмя, а Питър му се усмихна.
— По отношение на „Говорещите глави“ се оказаха прави.
— Има и изключения.
— Помниш ли, когато обядвахме заедно?
— Разбира се, Питър. — Тънк. — Много приятно беше.
— Все си мисля за това, което си говорихме.
— И какво беше то? О, да, спомням си.
— Какво ще стане, ако „Дейли нюз“ се обяви за продан?
— А ще се обяви ли? — Тънк.
— Може би.
— Продължавай.
— Днес е общото събрание. Само семейството. Съществува
мнението, че нещата ще трябва да се променят.
— Разбирам.
— Но има определени условия.
— Така си и помислих.
— Ако „Говорещите глави“ изчезне от екрана... — Той не
довърши.
— Естествено. Доколкото разбирам, семейството ти държи
акциите, които не могат да се преотстъпват на външни хора поради
съществуваща клауза да се предлагат първо на останалите членове на
семейството.
— Добре си информиран.
— Опитвам се.
Австралийският акцент почти не се усещаше в този момент и
Питър си помисли, че може би това е нещо, което Бакстър демонстрира
само пред другите.
Тънк.
— Но редът на приемане на нови членове може да се промени
при определени условия.
— Това е много интересно, Питър. Предполагам, че ако стане
такова нещо, ще има структурни промени.
— И аз така си мисля.
— Включително и редакторската работа?
— Мислех за нещо, което да обединява редакторската работа с
управлението.

— Нещо като директор. — Тънк. — Това ще е ключово място, Питър. За него ще е нужен някой с личен чар и талант.

Питър се поколеба.

— Точно така.

— Не виждам защо не. — Той се изправи. — Трябва да ме извиниш. Налага се да тръгвам. Преди обяд имаме сесия за фотографите. — Той протегна ръка. — Беше ми приятно, че се видяхме. След събранието пак ще поговорим.

По пътя към колата Питър купи „Ивнинг стандарт“. Една статия долу на първа страница имаше заглавие:

„АВСТРАЛИЙСКИ МАГНАТ ПОЕМА ПРЕСАТА.“

Усети, че изстива. Прочете първия абзац:

„Кевин Накстър, четирийсет и четири годишният австралийски барон, разкри късно снощи, че той е новият собственик на една от най-големите издателски компании във Великобритания.

Неговото предложение да закупи за 800 милиона лири фамилната фирма «Дженкинс и синове», основана през 1827-ма, изненада лондонското Сити. Сега Бакстър е собственик на книгоиздаване, списания и национален вестник — «Мърмори»...“

Не можа да чете по-нататък. Усети, че му се повдига. Бакстър го бе оставил да си говори ли говори. Беше го подмамил да се орезили.

„Личен чар... ключово място...“ Боже Господи! Питър обърна колата и се отправи към „Виктория“.

— Здравей, скъпи — каза Ана, когато той влезе в заседателната зала. — Имам само една минута на разположение. Останалите ще дойдат съвсем скоро.

Той я целуна по бузата.

— Във всеки случай е във връзка със събранието.

Тя усети, че ръката му е леденостудена, че е блед, а в основата на косата му се забелязват капчици пот. От много време бе престанала да

се тревожи за гените, които се предават, вместо това бе възприела теорията, че средата, а не наследствеността определят човешкото поведение. Но в момента това нямаше значение.

Той каза:

— Искях да знаеш преди останалите, че напуснах...

— Напусна „Говорещите глави“? О, Питър! Но ти работеше за тази програма с такова огромно удоволствие. Какво се е случило?

— Гадният Бакстър, естествено. Знаех, че е въпрос на време. Не бих могъл да работя за някой като него. В „Кроникъл“ има една статия за това, че все по-малко хора го гледат. Моята програма е единственото свястно нещо, което той има. Няма да се оставя да ме повлече надолу едно австралийско копеле. Знаеш ли, че е купил „Дженкинс и синове“?

— Знаех, че проявява интерес. Кога са направили съобщението?

— Явно късно снощи.

— Предполагам, че ще обнови „Мъркюри“.

— Голи момичета на трета страница. Софт порно. Всичко в името на равенството.

— По едно време той се интересуваше от „Дейли нюз“.

— Наистина? — каза Питър угоднически. — Той ли дойде при теб?

— Беше пуснал пипала.

Спогледаха се за миг и тя се смръщи. Питър нещо лъжеше. Ана каза:

— И за какво искаше да ме видиш?

— Ами ще имам нужда да върша нещо.

Значи Неърн е права, помисли си тя.

— Направо ще те глътнат в Би Би Си или Ай Ти Ви.

— Няма, след скандалите ми с тях. Проблемът е в това, че ако се скараш с продуцентите и в крайна сметка те станат ръководители на програми, всичките ти шансове са орязани.

„Истина е“ — помисли си тя. Той се беше местил от канал в канал, оставяйки след себе си врагове. Беше прекалено сприхав, с прекалена нетърпимост към глупаците. Тя си обясняваше това с фактора „болка“ и необходимостта от адреналин.

— Винаги съществува като възможност радиото — каза тя.

— Господи, каква идея! Не, искам нещо, с което да се заломя сериозно. Нещо важно, нещо с тежест, нещо, което да ме погълне.

— Звучи ми като политика.

— Сигурно се шегуваш. Не, аз съм журналист.

— Казваше, че мразиш журналистиката.

— Това беше преди години.

— Сигурно ще те вземат в някой от новите вестници. Или някой от неделните? Казват, че „Диспач“ търси „име“ за първа страница.

— Не, мислех си за нещо по-домашно. Нещо, към което бих проявявал по-голям интерес.

— Искаш да кажеш „Нюз“?

— Изглеждаш изненадана. Виж, вестникът е в трудно положение. Имам чувството, че нещата се развиха така, защото ти не можеш да отделиш достатъчно внимание на всяка част от империята. Имаме интереси и в Америка. Трябва да имаш общ поглед върху нещата. Но има нужда от човек, който да се занимава само с „Нюз“.

— Ти?

Гледаха се известно време в очите, след което той каза:

— Днес ще има гласуване.

— Зная, Питър. Разчитам на теб.

Той извърна очи.

— Знаеш, че в миналото винаги съм те подкрепял. Искам да знаеш, че и сега съм изцяло с теб.

— Но?

— Не, няма „но“. Просто може би ще се опиташ да видиш нещата от моя гледна точка.

— Какво искаш да кажеш?

— В основни линии искам да кажа, че притежавам солиден дял от „Уебстър Комюникейшънс“ и бих искал да работя в семейния бизнес. Това е всичко.

— Аз управлявам семейния бизнес, Питър. Ръководя го успешно още от времето, когато ти беше дете. Наистина в момента имаме трудности, но те не са нещо, което не може да се преодолее. Ти разбираш, че винаги съм се стремяла към най-доброто, най-висококачественото по отношение на персонал, машини, всичко...

— И не мислиш, че аз съм най-доброто, така ли?

Ана видя, че е ядосан, но нищо не можеше да направи.

— Справяш се великолепно с това, с което се занимаваш. Просто то е различно, това е всичко. — Тя замълча. — Извини ме, Питър, ще

трябва да поговорим по този въпрос по-късно.

Той се понадигна, но тя му каза:

— Не, остани тук. Искам да ида да се видя с Монти.

Неговата врата беше затворена. Тя почука и влезе. Кабинетът му не беше голям и мебелите бяха обикновени, просто да има къде да държи книгата си и да си поставя шапката, съвсем различен от богато украсения му дом на Трафалгар скуеър.

— Монти, какво правиш?

Той отваряше чекмеджетата си едно по едно и трупаше на бюрото си документи. Не отговори и когато я погледна, тя видя, че лицето му е червено, а очите му са изпълнени с ярост.

Изведнъж си даде сметка какво му е причинила.

— Монти... Монти... Господи, колко съжалявам... — След това направи нещо, което не бе правила от времето, когато бе лежала до голото му тяло. Обгърна го с ръце и силно притисна главата му към себе си.

Но както и предишния път, нищо не се получи. Той внимателно се освободи от ръцете ѝ и се изправи.

— Просто да речем, че виждаме нещата по различен начин — каза той.

— Не, Монти, не бих казала такова нещо и не бих те пуснала да излезеш от тази стая, преди да ме изслушаш. Много те обичам. Уважавам те. Имам нужда от теб. Повече от това не бих могла да кажа.

— Страхувам се, че това не е най-подходящото нещо за случая.

Сюзън, личната ѝ секретарка, почука на вратата и каза:

— Нико и Джон пристигнаха.

— Покани ги в заседателната зала. Кажете им, че идваме след малко.

Когато вратата се затвори, Ана каза:

— Искам да си с мен, Монти.

Той не реагира.

— Искам цялата ти същност, целия ти ум и цялото ти сърце на моя страна, в противен случай ще загубим. Питър още не е наясно със себе си, но мисля, че се готви да гласува срещу мен.

Ана очерта набързо това, което Питър беше казал, и Монти попита:

— В такъв случай защо не му обещаеш нещо? Сигурно ще можеш да създадеш някаква работа за него.

— Ние не работим по този начин и ти го знаеш. Всеки трябва сам да завоюва мястото си.

— Човек не може да бъде малко морален — каза той.

— Какво искаш да кажеш?

— Искам да кажа, че правиш морален проблем от един дребен акт на роднинство, един нормален компромис в бизнеса, а в същото време не изпитваш морална вина за този Бекерман.

— Седни, Монти. — Гласът ѝ беше студен и той седна. Тя вдигна телефона и каза на личната си секретарка:

— Моля те, Сюзън, занеси кафе в заседателната зала. И кажи им, моля те, че ще се забавя малко повече, отколкото очаквах. — След това се обърна към Монти: — Сега ще ти кажа нещо, което никой друг не знае. Това е нещо, което съм пазила в тайна в продължение на половин век.

Като подбираше внимателно думите, тя му разказа какво всъщност се беше случило между нея и Бекерман. Докато слушаше, лицето на Монти все повече се изостряше и пръстите му се склупиха по оня познат начин, по който го правеше, когато се концентрираше.

Не ѝ отне много време да му разкаже. Когато свърши, имаше чувството, че е преминала през истински катарзис. Сякаш след толкова години мълчание най-накрая бе намерила покой, като бе разказала всичко на някой друг.

Монти започна да оглежда ръцете си и после попита:

— Но какво общо има това с Питър?

— Той е син на Куно.

— О, Господи... Сигурна ли си?

— Абсолютно сигурна. И ако този човек е Бекерман, той ще се опита да ме дискредитира. Ако ме призоват да дам показания в съда и посоча точни дати, Питър и Уилсън ще се досетят.

— Не можеш да си толкова сигурна.

— Няма ли да е прекалено голямо съвпадение да съм родила преждевременно при тези обстоятелства? Освен това съм сигурна, че Уилсън усети, че го насилих да се ожени за мен. Както виждаш, не се опитвам да съм само малко морална. Просто се опитвам да гледам

реалистично на нещата. Цял живот съм се тревожила как би се отразило това на Питър.

— Той е възрастен човек. Изживял е един живот и му остава още един да изживее. Помисли за това в какво е обвинен Бекерман, какво е направил на тези френски пленници!

— Но това е нещо минало, свършено! Не разбираш ли как се чувствам по отношение на Питър? Не разбираш ли, че катастрофата е оставила белези не само върху него, но и върху мен?

— Да, разбирам и ми е мъчно за теб. Безкрайно ми е тъжно, че трябва да направиш избор, особено в такъв момент, но...

Телефонът на бюрото на Монти иззвъня и той ѝ подаде слушалката:

— Сюзън е.

— Започват да губят търпение — каза Сюзън.

— Добре. — Ана остави слушалката и каза: — Трябва да вървя.

Той се извърна с гръб към нея, но тя го хвана за ръката:

— Искам да знаеш, че преди да дойда в тази стая, всъщност още от момента, в който разбрах, че ще те нараня... Аз... аз взех решение... Отивам във Виена. Ще се видя с Бекерман. Искан да ти кажа защо толкова време се борих срещу това.

Той се намръщи. Промяната бе твърде рязка.

— Не искам да отиваш, защото си мислиш, че си ме наранила. Това не може да е причина.

— Има ли значение каква е причината, Монти? Нали отивам?

Той кимна, след това вдигна няколко документа от бюрото си.

— Хайде да започваме събранието — каза Монти.

Ана го поведе по коридора, като си мислеше колко е лесно да се излъже.

ГЛАВА ПЕТА

Тримата ѝ синове стояха скупчени в отсрещния край на съвещателната маса. Не бяха я чули да се приближава до вратата и тя се спря за миг, за да подреди мислите си.

Да, те бяха нейни синове, но вече бяха и големи мъже. Не трябваше да се оставя да влезе в капана на спомените. Те искаха ново лице или поне мислеха, че искат ново лице. От друга страна, тя искаше да остане начело на организацията, която бе създала. Това бе едно просто уравнение и трябваше на него да се гледа по този начин. Нямаше място за чувства. Бизнесът, както толкова много хора ѝ бяха казвали през годините, си е бизнес.

Зарадва се, като видя, че една от преценките ѝ е била вярна: по отношение на дрехите, които носеха. Нико бе в оригинални джинси, Питър в своя блейзър и пъстра кърпичка, а Джон — в строг сив костюм.

Докато минаваше през вратата и влизаше в стаята, се чувстваше в непознати води. Досега не бе имало такова събрание. Дали не беше ръководила нещата така, както ги е виждала тя, прекалено дълго? Дали Монти не беше прав? Дали не искаше да остане вкопчена във властта заради самата власт?

Такива мисли само щяха да я отпуснат и не трябваше да ги допуска.

— Добро утро — каза тя бодро. — Извинявайте, че закъснях.

Това развърза възела и Ана видя израженията на лицата им. Бяха неспокойни. Нико явно се чувстваше неудобно. Само изражението на Джон застина, когато я видя. Отиде първо при него. Той подаде ръка:

— Здравей, майко.

Тя пое ръката му, но направи още една крачка напред и притисна бузата си до неговата.

— Как беше полетът?

— Нормално.

— Нико. — Целуна го. — Пихте ли кафе? Добре. Тогава да започваме.

Заеха местата си и стана ясно, че са разделени. Ана и Монти седнаха по средата на дългата страна на масата, а тримата ѝ синове се разположиха точно срещу тях. Секретарката на компанията седна в най-отдалечения край на стаята.

Ана палеше цигара след цигара. След толкова премисляне и подготовка, след обсъждането на начини и средства заедно с Монти най-накрая беше дошъл моментът. Имаше усещането, че една голяма ръка бавно я стиска за стомаха. Нито Нико, нито Питър смееха да я погледнат в очите. Нито пък Джон. Той сякаш наблюдаваше вратата.

Монти откри събранието с думите:

— Е, това е нещо като изненада — искам да кажа, че и тримата сте на общо събрание на акционерите. Но много се радваме. И не е трудно да се досети човек защо това събрание е толкова важно за вас. Вие знаете защо, ние също — и знаем как трябва да действаме. Искам да предложа още в самото начало, за да спестим време, да се заловим с основния въпрос — дали Ана се ползва, или не се ползва от вашето доверие.

— Я задръж малко — каза Джон агресивно. — Има много други работи, за които трябва да поговорим, преди да стигнем до това.

Ана винаги го бе смятала за най-ненадеждния от тримата, силно повлиян от Уилсън. Сега той водеше нещата... и за първи път през съзнанието ѝ мина едно чувство, което не беше просто безпокойство.

— Съгласна съм — каза тя. — Да поговорим. Това е най-малкото, което можем да направим за Джон, като имаме предвид какъв дълъг път е минал. Да поговорим за писмото.

Извади едно фотокопие от купчината документи, разпръснати пред нея.

— „Скъпа майко — зачете тя, — във връзка със значителните загуби на «Уебстърс Комюникейшънс» и необходимостта да се вземат спешни мерки ти пиша, за да ти съобщя, че ще присъствам на годишното общо събрание, за да изложа идеите си. С поздрав, Джон“

— Е — каза Ана. — Не е от най-топлите писма, но е кратко и ясно.

Докато тя четеше, Джон бе останал с безизразно лице. Сякаш беше от камък.

— Ти не ми каза, че си писал на майка ни — каза Нико. — Поне не спомена, че си писал такова писмо.

— Не съм длъжен да ти давам обяснение за всичко, което правя — каза Джон.

Питър погледна и двамата си братя с презрение.

Монти каза:

— Тогава нека да чуем идеите ти, Джон.

— Ами... — започна Джон. — Мисля... — Той взе куфарчето си и извади от него купчина документи. Почакаха, докато ги прерови. — Загубите за миналата година са били осем цяло и два милиона само в подразделенията на „Уебстърс“ във Великобритания...

— Това го знаем — каза Питър. — Ние също получаваме финансовите справки. А мама и Монти го знаят, защото те първи виждат справките.

— Просто искам да изясним нещата — каза гневно Джон. Той пак погледна документите си. — Очакваните загуби за първата половина на тази година са вече единайсет цяло и четири милиона и както вървят нещата, изглежда, ще се удвоят.

Гласът му бе монотонен и докато той четеше нещо, което прилича на Ана на подготвено изявление, Питър и Нико започнаха да се движат неспокойно по столовете си. Нико си играеше с един кламер, а Питър бе започнал да си разтрива крака.

Ана каза:

— Извини ме, Джон, но Питър е прав. Това го знаем.

Нико погледна ръцете си. „Той не се чувства на място тук — помисли си тя. — Това, което става, не му харесва, не иска да е тук. Сигурно има нужда от пари. Явно Джон го държи в ръцете си.“

Той погледна към изявлението си.

— Не са изплащани дивиденди за периода...

Ана си помисли: „Нещо го усуква. Но защо? Може би има още нещо?“ Имаше чувството, че ръката стисна още по-здравом стомаха ѝ.

В този момент Монти каза:

— Няма смисъл да преповтаряме нещата. Помислих си, че ще искате да чуете какво смятаме да направим, за да се овладее положението.

— Бих искал да чуя — каза Питър.

— Аз също — каза един глас зад Ана, глас, който тя познаваше твърде добре. Обърна се и видя Уилсън Брейд и Виктор Хардиман, застанали на вратата.

— Извинявайте, че закъсняхме — каза Уилсън и се отправи към отсрещния край на масата. Джон пое палтото и шапката на баща си.

Уилсън седна в единия край на масата, сякаш за да покаже, че е една от основните фигури на събранието, а Хардиман седна до него. Той извади някакви документи от куфарчето си, разпръсна ги пред себе си и каза:

— Сега искам...

— Радвам се да те видя, Уилсън — каза Монти. — Голяма чест е за нас. Но аз ръководя събранието. Ще стигнем и до това, което искаш, само след минута.

Уилсън отвори уста, но Хардиман се наведе към него, каза му нещо и той замълча.

— Добре, Монти. Или може би трябва да кажа сър Монти? Ние, простосмъртните, никога не знаем дали хора от вашия тип обичат да се обръщат към тях с титлите им, или не.

— „Председателю“ ще свърши работа — каза Монти без запъване.

Сега Ана разбра, че положението е сериозно. Би било лесно да се държат грубо с Уилсън, да го гледат от високо, но тя реши да смени тактиката. Усмихна се на този загрубял, почернял от слънцето мъж с оплешивяла глава и студени очи, чието дете бе носила някога в утробата си.

— Много мило от твоя страна, че дойде. Не те очаквахме. Много добре изглеждаш.

За миг той сякаш се обърка, но след това каза:

— Никога не съм се чувствал по-добре. Обясни ли ви Джон нещата?

— Не съвсем — каза Монти. — Той искаше да си побъбрим, така че си бъбрехме.

Джон погледна ядосано към Монти, после се изчерви, когато баща му каза:

— Джон обича бавно да подхваща нещата... Нали, синко? Работата е там, че и по-късно не набира скорост. Така ли е? Това, за което ще си побъбрим, с разрешение на председателя, са проклетите, ужасяващи резултати от миналата финансова година. Дай халваджийския тефтер, Виктор.

Хардиман, когото Ана не бе виждала от четирийсет години, бе остарял като идол от сутрешно представление — посребрени коси и кварцов тен. Той подаде на Уилсън купчина листи.

— Знам за какво искате да си побърбите: очаквани резултати, планове, реорганизации. Работата е там, че сте затънали до гуша. Не се махнахте от Флийт стрийт, когато другите вестници го направиха. Останахте и се оставихте синдикатите да ви видят сметката. Оттогава не можете да се съвземете. Трябваше да се развивате в посока Америка. Вие го направихте съвсем половинчато, а сега и там не върви. Нещата не могат да продължават по този начин, нали така?

Той се обърна към Ана.

— Класическа грешка. Решила си, че лихвените проценти ще паднат и ще останат ниски, така че си купила сградата, купила си печатницата, вместо да я вземеш под наем и да печаташ вестника извън града. Да, но лихвеният процент се вдигна и сега си притисната до стената, а ние няма да оставим това да продължава. Нали, Джон?

— Няма, татко.

— Можеш да се обзаложиш хиляда срещу едно, че „няма, татко“. Така че ние сме дошли, за да разговаряме тук за едно съвсем различно бъдеше. Така ли е, Нико?

— Предполагам.

— Предполагаш?

— Казах, че така предполагам.

Уилсън се обърна към Питър.

— А ти какво ще кажеш? Какво ще каже великата Говоряща глава?

— Ще кажа, че не ми харесва, когато се държиш грубо с мама.

— О, аз мога да се погрижа за себе си — каза Ана, без усмивката да слиза от лицето ѝ. — И Уилсън го знае.

Уилсън не ѝ обърна внимание, не изпускаше Питър от очи.

— Ти ме мислиш за грубиян, така ли?

— Може и така да се каже.

— Грубиян, така да бъде, но аз ръководя една преуспяваща компания. — Той се обърна към Хардиман. — Дай ми статията, дето я видях сутринта. — Хардиман подаде малка изрезка от вестник. — Беше в „Кроникъл“ тази сутрин. — Започна да чете новината за това, че спират „Говорещите глави“.

Всички около масата замлъкнаха и когато той свърши, Питър каза:

— И какво от това? Без друго бях подал оставката.

— И откъде ще печелиш? Бакстър беше много стиснат. Беше известен със стиснатостта си. А вие с Лора винаги сте живеели много нашироко.

Ана се готвеше да каже: „На въпроса, Уилсън“, но се спря. Той имаше шанс, ако продължава така, да настрои всички срещу себе си.

— Не се развива успешен бизнес, ако човек седи и пресмята цифри — каза той. — Това са разговори за счетоводителите. Ние знаем какви ще са загубите и това ни стига. Компаниите се изграждат от хора. И всички необходими хора днес са тук: Ана с нейните трийсет и девет процента, Нико, Джон и Питър с по дванайсет процента всеки и аз с моите дваайсет и пет.

Той замълча. Явно се забавляваше.

— Нали виждаш, скъпа моя, навремето дваайсет и пет процента бе добре пресметнатата обида от един изкуфял дъртак. На косъм от блокиращо малцинство. Достатъчен дял, за да се чувства човек ангажиран, но недостатъчен, за да има някаква власт. Или поне той така е мислел, когато ти остави провинциалните вестници. Но сега, когато ти не плащаш дивиденди, играта вече е друга.

Ана каза:

— Уилсън, преди да продължаваме нататък, би ли ни казал какви промени би предложил — тоест какво би променил, ако от теб зависеше да направиш промени. Предполагам, че това искаш да направиш, в противен случай нямаше да си тук.

— О, да, точно това искам. Може да се каже, че „Нюз“ е моята Алма Матер. Това е първият истински вестник, за който съм работил.

— Е, да, всеки от нас е малко или много сантиментален — каза Монти сухо, — но това не е отговор на въпроса.

Уилсън хвърли на адвоката остър, гневен поглед, но успя да се сдържи.

— Предлагам да ръководя вестника по моя начин.

— Който е? — попита Ана.

— Ще го направя по-популярен. Ще намаля персонала. Кой се нуждае от кореспонденти по целия свят? Повечето хора пет пари не дават какво става в съседното село, да не говорим за съседната страна.

— Цици и задници — каза Питър. — Полови органи.

— Знаеш ги ти учените думи от телевизията! По въпроса мога да кажа само, че щом хората ги искат, защо не? Това си е твой проблем, Питър, ти се поставяш над обикновените хора. Но не и аз. Не, когато поема нещата в свои ръце, ще има промени, аз ще...

— Почакай малко, татко — каза Джон. — Мисля, че трябва да е ясно, че аз ще ръководя компанията в тази страна.

— Не смятам.

— Но, татко, ние...

— Да не мислиш, че ще остана в Южна Африка и ще живея при едно черно правителство? Трябва да си полудял!

— Но ти каза...

Уилсън повдигна ръка.

— Направи ми една услуга, синко. Не сега.

Ана погледна към Джон и видя, че той направо се вкамени.

Монти каза хитро:

— Предлагам да видим как стоят нещата. Да си уточним позициите на това събрание.

— Дявол го взел, почакай още една минута! — каза Уилсън.

— Казах ти вече, Уилсън, аз съм председателят на тази компания и на това събрание. Гласуваме доверие на сегашното ръководство. За?

Питър вдигна ръка.

— Против?

Уилсън вдигна ръка. Джон, слисан, го последва. Нико вдигна ръка по-бавно, без да откъсва поглед от масата пред себе си.

— Така и предполагам — каза Уилсън. — Добре. — Той се обърна към Питър. — Ела сега да поговорим малко.

Неърн паркира колата си и тръгна пеша към апартамента на Филип Роджърсън. Той живееше в района на гара Падингтън на една улица, където на всяка крачка имаше магазинчета за кебап. Миризмата на говежда мазнина изпълваше въздуха. Тя спря пред номер петдесет и девет. Намираше се над ателие за химическо чистене и входната врата беше отворена. Качи се по една стълба, която бе станала направо смъртоносна заради крѳпки протрит линолеум. На първата площадка имаше звънец. На стената до него някой бе написал: „Не работи“.

Тя почука. Повърхността на вратата беше нацърбена и боята бе олющена на местата, където и други преди нея са се опитвали да привлекат вниманието на живеещия вътре. Тя извади една монета и започна да чука с нея.

След няколко секунди се чу глас:

— Почакайте, почакайте...

Чу как се дръпва резе, после вратата се откряна няколко сантиметра и се видя, че отвътре е затворена с верига.

— Да? Какво обичате?

Неърн не можеше да види човека, който говори, и изкрещя през откритата врата:

— Преди малко ви позвъних по телефона.

— От социалното осигуряване ли сте?

Отчаяна, тя каза:

— Да! — крещейки с цяло гърло.

Мъжът затвори вратата, освободи веригата и я пусна в апартамента. Изглежда, той се състоеше от една голяма стая, която служеше за дневна и спалня, за кухня и баня. Филип Роджърсън беше по халат, пижама и чехли. Беше едър мъж, безкрайно стар. Бялата му коса отдавна не беше ресана, а по бузите му беше набола бяла четина. Докато вървеше, халатът му заплашително се разтвори. Носеше голям слухов апарат като тези, които раздаваха от здравните служби в началото на шейсетте години. Зад него се виждаше стая, в която всяка повърхност бе покрита с празни чаши или чинии.

— Не иска да работи — каза той и започна да удря по слуховия апарат. — И защо от вашата служба не направите нещо?

— Господин Роджърсън, дошла съм, за да ви задам няколко въпроса.

— Няма смисъл. Нищо не чувам. — Старческите пръсти напразно се опитваха да се преборят с металната кутия.

— Откога не сте сменяли батериите?

— Какво?

— Може ли аз? Ще ми позволите ли?

Тя взе слуховия апарат, отвори го, взе батерията и каза:

— Връщам се след минута.

Бързо слезе по стълбите и излезе на улицата. През две врати имаше аптека, където продаваха батерии, и само след няколко минути

тя се върна в апартамента. Постави батерията и каза:

— Сега как е?

Старецът подскочи:

— Не ми крещете!

— Сега чувате ли ме?

— Разбира се, че ви чувам. Ако вашата служба...

— Господин Роджърсън, аз не съм от социалното осигуряване.

Казвам се Неърн Брейд. Работя в „Дейли нюз“.

Лицето му светна.

— Значи сте журналистка? И аз съм работил в „Дейли нюз“.

— Зная.

— За коледното тържество ли идвате? Не съм бил на него от две години. Нямам транспорт.

— Не се тревожете за това. Ще ви осигурия транспорт.

— Така си поддържах връзките, нали разбирате? Веднъж годишно, но си поддържах връзките. Ще искате ли чай?

— Не, благодаря.

Той се огледа из стаята.

— Някъде имах малко уиски.

— Не, не.

— И какво искахте да ме питате? — попита той бодро.

— За времето, когато сте били фоторедактор.

— Точно така. Бях фоторедактор.

— Това е било точно преди войната, нали?

— И преди, и след това. Мобилизираха ме през 1941-ва.

— По онова време давали ли сте фотоапарати на репортерите?

— Само ако не можехме да изпратим и фотограф, фотографите не обичат, когато репортери правят снимки. Лошо е за бизнеса. Но държахме два фотоапарата за всеки случай.

— Като този ли? — От огромната си чанта тя извади фотоапарата, който старият Новотни ѝ беше дал, и го подаде на Роджърсън.

Той пое в ръце квадратния, приличен на кутия апарат.

— Боже, „Ролай“. Не съм виждал такъв апарат от години. Вече не ги произвеждат. Нали знаете, сега ги правят съвсем миниатюрни. С такъв фотоапарат не е нужно човек да е голям фотограф, за да направи добри снимки.

Той започна да върти копчето на фокуса.

— Има ли някакъв начин, по който да може да се определи дали този апарат е бил собственост на „Дейли нюз“?

— Ами... не зная. Имаше много такива. — Той извади апарата от калъфа и старческите му пръсти погладиха метача. — Струва ми се, че вътре слагаме стикерче. Има ли филм?

— Не.

Той отвори капака.

— Ето тук отзад. Обикновено тук го поставяхме. Просто едно стикерче, на което пишеше, че апаратът е собственост на „Дейли нюз“.

Тя се вгледа внимателно, но сега там нямаше нищо. Занесе апарата до прозореца и на по-доброто осветление видя едно петънце върху черния метал, което би могло да е оставено от лепило. Но си каза, че сигурно просто така ѝ се иска да бъде.

— Защо? — попита той. — За какво става дума?

— Дали случайно не си спомняте някой на име Уилсън Брейд? Работил е като репортер в „Дейли нюз“ преди войната.

— Брейд? — старецът бавно се обърна. — Звучи ми познато — каза той. — Паметта започна да ми изневерява. Когато е редактор, човек трябва да има добра памет. Навремето можех само да погледна една снимка и да си кажа, да, това бе снимка на АП или на Ройтер. Помня, веднъж...

— Брейд, господин Роджърсън. Помните ли Уилсън Брейд?

— Уилсън... Имаше един младеж с подобно име. Спомням си го, защото все си мислех, че малкото му име звучи като фамилия. Май че беше австралиец.

— Не, от Южна Африка.

— Южноафриканци, австралийци, канадци... Всички бяха колониален тип. Да... беше един такъв едър. Носеше шапка с широка периферия... — Той се замисли за миг. — Не... не съм съвсем сигурен. Защо разпитвате за него?

— Мисля, че на австрийската граница може да е направил снимки на хора, бягащи от нацистите. Снимки на тълпите, на опашките на граничния пункт, нещо такова. Опитвам се да идентифицирам един човек, който е бил там. Може да е попаднал в някой общ план.

— Имаше много снимки на бягащи хора. Почакайте един момент... — За миг старческите очи пак просветнаха. — Имаше нещо, имаше снимки... — Тя зачака напрегнато. — Не... не мога да си спомня. Но имаше нещо...

— Какво нещо?

Той поклати глава.

— Като станете на моята възраст, ще видите, че нещата започват да се смесват. Трудно е да се каже дали човек си спомня нещо, или някой му го е разказал.

Тя изведнъж усети, че надеждата я напуска.

— И какво ли е станало, ако той е направил такива снимки и ги е изпратил в редакцията?

— Един Господ знае. Сигурно са били сложени в архива. Всичко отиваше в архива. Искам да кажа негативите. Имахме огромна фото библиотека. Нали разбирате, там съхранявахме негативите само на важните фотографии.

— Дали продължават да са в архива?

— Точно там е въпросът. На едно от коледните тържества ми казаха, че всичко било пренесено в новата сграда. Не на същата площ, естествено. Сега всичко е на микрофилм. По мое време не беше така. Тогава всички негативи бяха в големи пликосе в кантонерките. Стаи, пълни с кантонерки. Предполагам, затова са ги преместили.

— Къде? — попита тя. — Къде са ги преместили?

— Един Бог знае. Доколкото съм чувал, на Тимбукт.

— Може ли да се обади по телефона?

Тя се обади в „Дейли нюз“ и пак разговаря с Хауърд Бринкман.

— Точно така — каза той. — Всичко бе пренесено преди няколко години. Всички стари снимки и негативи. В един склад са.

— Къде?

— Шепърдс Буш. Почакай един момент.

Минута по-късно той пак се обади и й продиктува адреса. След пет минути Неърн беше вече на път.

ГЛАВА ШЕСТА

Представата на Уилсън Брейд за дискусия бе да слуша себе си. Той говореше, без да спре, вече повече от час и това напомни на Ана една реч на Кастро в Хавана, която бе превеждана симултанно на английски. Изглежда, и двамата мъже искаха да изтощят слушателите си и така да ги принудят да им се подчиняват.

Той вземаше от Хардиман документ след документ. Беше забравил за пренебрежителното си отношение към счетоводителите. Сега правеше точно това, което казваше, че презира. Използваше годишните отчети от последните пет години и купчини изрезки от „Уолстрийт джърнъл“, „Файненшъл таймс“ и „Икономист“, за да докаже колко зле Ана е управлявала компанията.

В общи линии той беше прав, особено в това, че бе закъсняла да се изнесе от Флийт стрийт. Причината бе чисто сантиментална, както често става при лошите бизнес решения. Флийт стрийт бе нейният свят и тя не бе искала да го замени с Уопинг или Айл ъв Догс. Закупуването на нова сграда във Виктория, където офисната площ бе така скъпа, както и в Ситито, не можеше да се нарече спестяване. Не искаше да работи в Уопинг? По-добре беше човек да премести всичко в Портсмут, Търък, Слау или десетки други места, където беше по-евтино и по-приятно. Но нямаше смисъл да се спори с Уилсън по този въпрос. Тя искаше да си засили позициите в Англия, като се разрасне в Америка, но и това не беше се получило. Освен това и войната ѝ с профсъюзите се оказа по-продължителна, отколкото очакваше, и защото тя премина по-бавно към новите, евтини технологии, трябваше да плаща откуп на печатарите.

Сега Уилсън се опитваше да докаже с цифри това, което бе казал с малко думи в началото. Гласът му бе монотонен. Правеше същото, което и Джон преди малко, но само че с повече подробности.

Вярна на вътрешното си чувство, Ана бе решила да си мълчи известно време и да го остави да се изолира от всички присъстващи в залата по този агресивен, а сега и отегчителен, начин. Гледаше Джон, докато той слушаше баща си. Никога нямаше да забрави оня ужасен

ден, когато бе пристигнала във вилата на Монти на брега край Дорсет и бе видяла, че децата ги няма. Бе един от най-ужасните дни в живота ѝ, по-ужасен дори от деня, когато Майснерови изчезнаха в Алтенкирхен.

Така както Питър бе останал лоялен към нея, Джон бе останал лоялен към баща си.

Сигурно беше, че Джон и Уилсън са подготвили сценария за събранието — да въвлекат и Питър, и Нико поради загубата на дивиденти — и явно по първоначалния план е трябвало Джон да поеме „Уебстър Комюникейшънс“ в Обединеното кралство. Този план бе направен на пух и прах от Уилсън, който каза, че няма да живее при черно правителство. Тя предположи, че ако Уилсън дойде да живее тук, тогава Джон ще получи африканската империя. Но това ли искаше той?

От време на време той хвърляше по един поглед на баща си. Ана не можеше да разбере дали изражението му е ядосано, или обидено, или и двете. Но каквото и да се кажеше около тази маса, Джон щеше да остане лоялен към баща си. Винаги беше така. Освен ако...

Когато Уилсън си пое дъх, тя каза:

— Искам да задам един въпрос на Джон.

Уилсън вдигна раздражено глава, но тя не му обърна внимание и като се обърна към Джон, го попита:

— Искаш ли да живееш в Англия?

— Защо?

— Просто си помислих. Ти винаги си бил здраво свързан с Африка, нали. Имаш винарна край Кейптаун и доколкото знам, много я обичаш. Просто Африка е проникнала прекалено дълбоко в кръвта ти, за да искаш да живееш на друго място. Освен ако това не е идея на Мери.

— Хайде да продължаваме — каза Уилсън.

— Не, искам да разбера за Джон. Зная, че Мери не е много щастлива в Африка. Искан ли да се върне? Затова ли измътихте този заговор?

— Не е заговор — каза Джон. — Това е...

— Зная — каза Ана, — това е бизнес. Но това не отговаря на въпроса.

— Я остави Мери! — каза Уилсън. — Щастлива е. И Джон е щастлив.

— Татко, аз...

— Да оставим психологическите анализи на психолозите. Тук сме за нещо съвсем различно.

Ана бе усетила слабо място и задълба още по-навътре.

— Ако заради Мери си решил да се преместиш, има и други начини.

— Какви начини? — каза Джон.

— Мислил ли си евентуално да напуснеш „Брейд Интернешънъл“?

— Защо да го напускам.

— Бих си помислила, че това е съвсем естествено — каза Ана.

Уилсън се засмя пресипнало и стържещо.

Джон каза:

— Не разбирам.

— Ами тя ти предлага работа бе, глупако. Иска да станеш фурнаджийска лопата.

— Не е истина! Всичко зависи от това, до каква степен Джон, а може би и Мери, искат да се преместят в Англия. Ако говорим за фурнаджийски лопати, доколкото разбирам, с Джон сте се разбрали той да поеме нещата тук. А по изражението му усетих, че и той очаква това.

Питър се намеси и каза на майка си:

— Каква работа имаш предвид за Джон?

— Няма значение — каза Уилсън. — Това просто няма да стане. Джон работи за Брейд!

Ана се опита да поправи грешката си.

— Просто исках да разбера до каква степен Джон и Мери искат да живеят в Африка.

— Не — каза Питър. — Не мисля, че е само това. — Тогава той се обърна към Уилсън. — Кажи ми, защо не дойде при мен по-рано? Явно си подкупил Нико.

— Да го „подкупя“? — каза Уилсън. — Още една купешка дума. Не е имало нужда да го подкупвам!

— Разбира се, че сте го подкупили. — Питър се обърна към брат си. — Какво ти предложиха? Трийсет сребърника ли?

— Ти си гаден, самодоволен мошеник — каза Нико. — Седиш си на скъпа, мекичка възглавничка в Хампстед и се правиш на...

— За бога! — каза Монти. — Държете се като деца, които се дразнят.

— Може да съм самодоволен — каза Питър, — но не съм глупак. Явно около тази маса се правят разни предложения и искам да разбера защо на мен нищо не ми предлагат.

Уилсън каза:

— Ние с Джон решихме, че ти си човекът, когото ще трябва да убедим с факти и цифри. Или може би ти искаш да ме убедиш, че е трябвало да действаме другояче?

— Казах ви, че съм си дал оставката. Гледам — както и всички около тази маса — към бъдещето.

Ана каза:

— Бъдещето ти е подсигушено. Можеш да си работиш върху книгите, няма съмнение, че ще ти предложат предаване в телевизията.

— Голяма надежда, няма що, майко.

Монти каза:

— Би Би Си направо ще те глътне.

— Защо? Те и без това си имат достатъчно тежест. Във всеки случай не е възможно човек да се пребори с боклука в телевизията чрез програми като „Говорещите глави“. Бяхте предупредени какво може да се случи с кабелната телевизия и сателита срещу Би Би Си и Ай Ти Ви. Е, и то се случи. Нивото рязко падна и сега борбата за зрители ще се води там.

— И ти смяташ, че това е лошо? — попита Уилсън.

— Какво мисля аз е без значение. Казвам ви какви са фактите. Ти развиваш успешен бизнес, продавайки цици и задници под предлог, че хората това искат. Добре. Щом това е сценарият за бъдещето, ще трябва всички да се опитаме да привикнем към него.

— Това е много цинична гледна точка — каза Ана.

— Бизнесът е много циничен — каза Питър.

— Досега не си говорил така.

— Ти досега не беше опитвала да играеш двойна игра.

— Не съм имала това предвид. Не съм предлагала работа на Джон. Просто предлагам друг начин.

— Я остави тази работа! А аз? Слушах те, като ми обясняваше, че няма работа, че компанията прави съкращения, че е невъзможно да се разкрие бройка.

— Винаги може да се разкрие бройка — каза Уилсън. — Особено в семеен бизнес. За бога, та Джок го правеше, правя го и аз. — Той се обърна към Питър. — Имаме американски сектор, телевизионни канали. Точно това, от което ти разбираш. Как ти звучи? По принцип.

— Това е съвсем откровено подкупване! — каза Монти студено.

— Грижа се за интересите на компанията — каза Уилсън. — Нещо, което не може да се каже за Ана.

— Ако по принцип ми предложат работа в Америка, ще трябва със съжаление да отхвърля предложението. Животът ми е в Англия. Лора никога не би се преместила. Тя трябва да бъде в Лондон.

— Тогава какво? — каза Уилсън.

— От доста време си мисля за това — каза Питър. — Вярвам, че „Уебстър“ има нужда от някой, който да е над редактора на „Нюз“ и да има и управителни функции.

— Имаш предвид директор на вестника?

— Точно така.

— Не виждам защо не. Мисля, че идеята е направо страхотна. Да гласуваме ли още веднъж?

Нико каза:

— Не мисля, че идеята е толкова добра.

— Тебе какво те засяга? — каза Уилсън.

— Питай Джон.

Всички погледнаха към Джон. Той се обърна към баща си:

— Ти каза да обещаеш на Нико работа. Така и направих.

— И тогава какъв е проблемът?

— Няма да работя за Питър — каза Нико. — Това е проблемът.

Ана се облегна назад. Опитваше се да свикне със скоростта на промените, с чувството за лоялност, което непрекъснато сменяше посоката си. Разбираше Питър, но усещаше горчивина в устата си.

Питър каза:

— Защо не се опитаме да се разберем?

— Ще ти обясня, приятел. Още от времето, когато бяхме деца, ти все се налагаше. Получаваше всичко, което си поискаше. Добре, преживял си катастрофа. Но, за бога, ние всички трябваше да плащаме

за това. Питър така, Питър иначе... Бедният Питър, казваха всички. Дяволите да ги вземат! Отдавна не изпитвам съжаление към теб.

Питър каза:

— Не си ли малко старичък за братска ревност?

— Не съм ти брат. Въобще не съм ти роднина. И това само ме улеснява. — Нико се обърна към Уилсън. — И на теб не съм ти роднина. В тази стая на никого не съм роднина. Сега какво? Ще искате ли пак да гласуваме?

Спогледаха се мълчаливо.

Индустриалният квартал представляваше доста потискащо място, пълно с малки фабрички и складове, повечето строени през петдесетте. Постройката, собственост на „Дейли нюз“, се намираше зад една печатница, до склад за офис мебели. Неърн паркира колата си и влезе.

Една жена седеше в доста запусната канцелария до вратата. Беше на около шейсет години, дребна, посивяла, с тънки устни. На бюрото ѝ имаше табелка, на която бе изписано името ѝ: „Госпожица Синтия Уигинс“. Тя ядеше сандвич и бързо го мушна в чекмеджето си.

Неърн обясни какво ѝ трябва.

— Нужно ви е специално разрешение — каза госпожица Уигинс. — Не мога да ви дам папки просто така.

— Не искам папки.

— Не мога да ви дам и фотографии, ако нямате разрешение. — Тя имаше остро лице и явно се наслаждаваше на властта си.

Неърн показва журналистическата си карта.

— Това не е разрешение.

Обикновено Неърн не се възползваше от положението си на внучка на Ана, за да получи някакво предимство, но си даде сметка, че жена от този тип — която би бранила със зъби и нокти малкото си царство — ще се впечатли само от някой голям авторитет. Тя взе телефона, набра номера на „Дейли нюз“ и поиска да я свържат с личната секретарка на баба ѝ.

— Сюзън, Неърн е на телефона. В склада съм, където се съхраняват старите материали. Трябва да проверя нещо. Би ли казала

на... — тя погледна към табелката с името — госпожица Хигинс, че имам официално разрешение.

Подаде телефона на госпожица Хигинс и видя как тя се изчервява.

— Да — каза госпожица Хигинс. — Разбирам. Да. — Тя подаде пак слушалката на Неърн. — Искате да говорите с вас, госпожице Брейд.

Сюзън каза:

— Търсиха ви от Виена. Някой си господин Еслин. Казах му, че предполагам, че сте си у дома.

— Остави ли някакво съобщение?

— Не, но звучеше... доста напрегнат и нетърпелив.

— Добре, ще чуя телефонния си секретар. Благодаря.

Госпожица Уигинс каза угоднически:

— Извинете, скъпа моя. Не знаех, че вие сте внучката.

— Няма нищо — отсече Неърн. — Искам да видя някои снимки на бежанци. Австрия, 1938-а. Разбирам, че имате само негативи.

— Не знам кой ви е казал, че е така. Понякога имаме негативи, понякога снимки, а понякога и двете. Бежанци... Втората световна война... Елате с мен, скъпа.

Неърн я последва по един коридор, в който се намираха уреди за контролиране на влажността и температурата. Отидоха в една стая, където кантонерките бяха подредени като войници.

— Бежанци... бежанци... — Госпожа Хигинс потупваше кантонерките, сякаш бяха нейни стари приятелки. — Франция, Белгия, Холандия, Дания Русия, Чехословакия, Унгария... Много бежанци, нали, скъпа? А, да, ето тук, Австрия. Виж Германия.

Тя извади купчина пликове и ги остави на една маса пред Неърн, после я остави.

Фотографиите бяха подредени в хронологичен ред, но не бяха тези, които търсеше. Бяха от началото на трийсетте години и на тях се виждаха най-вече известни музиканти, писатели и учени, които са напуснали Германия. На една от снимките се виждаше младият Айнщайн, който пристига в Америка.

Накрая намери един плик, на който пишеше „Австрия“, и го отвори развълнувано. Но дрехите на хората изглеждаха прекалено съвременни и когато погледна надписите на гърба на снимките, видя,

че това са бежанци, пристигащи в Австрия след Унгарската революция през 1956-а.

Неърн върна пликовете на госпожица Уигинс.

— Няма ли други?

— Не, мила. Много бежанци ли е имало от Австрия? Нищо не ми говори. Искам да кажа, че когато се говори за бежанци, човек си представя старите филмови прегледи, където французите бутат колички с багаж по селските пътища.

— Какви други материали имате тук?

— Всичко, което се е намирало в сградата на Флийт стрийт: всички подвързани годишници на вестника още от създаването му. Всички са микрофилмирани. Всички лични досиета на работещите във вестника. Всички папки с финансови и търговски данни. Счетоводните...

— Лични досиета?

— О, да. Във вестника са работили известни писатели. Вижте какво, скъпа, не казвам, че е било по идея на баба ви, но преди една година получих писмо, с което ми поръчваха да изгоря старите папки. Казваха, че искат да закрият хранилището. Икономии. Казах, че такова нещо не може да се направи. Казах, че това е история. Някой ден някой ще напише историята на вестника и ще иска да разбере какви са били тези хора. Известните и не толкова известните.

— Къде са личните досиета?

Тя пак последва госпожица Уигинс по коридора.

— Кой точно ви интересува?

— Дядо ми. Той е работел във вестника.

— Не съм знаела! Видяхте ли сега, скъпа моя?

— Сега вече мога да се оправя, благодаря.

Тя постави папката на една маса близо до прозореца и за миг се загледа в жълтеникавата подвързия. Тази папка, за разлика от всички други папки в сградата, ѝ беше близка. В известен смисъл тя бе част от нея. Отвори я, изпитвайки смесица от страхопочитание и възторг.

В нея нямаше много. Три писма и негатив, закачен за едно от писмата. Първото писмо беше датирано 1936 и с него Уилсън Брейд се назначаваше официално за репортер със заплата осем лири седмично.

Второто представляваше ласкав отзив за статия, написана за уелските миньори. Едва третото писмо, това с негативите, тя прочете с нарастващо безпокойство.

Беше датирано май 1938 и бе подписано от редактора, Дънкън Хендерсън.

В писмото пишеше:

„Скъпи Брейд,

Във връзка с вчерашния ни спор реших да не Ви уволнявам, както си заслужавате, а да Ви дам възможност да си подадете оставката, както ме помолихте.

Правя това само поради голямото си уважение към баща Ви и мисълта за това, колко ще бъде наранен, ако научи истината. Това, което сте направили, е отвратително. Спрямо Вас изпитвам само отвращение и презрение.

Хора като Вас предизвикват негативно отношение към пресата.

От днес нататък не желая да Ви виждам в редакцията.“

Неърн препрочете писмото и усети, че стомахът ѝ се свива. Вдигна негатива към светлината, но той беше много тъмен. Стори ѝ се, че различава фигура, която сочи към нещо на известно разстояние от нея, но не можеше да разбере какво е това нещо. Може да беше скална отломка, но беше твърде размазано. Изглежда, снимката беше направена от известно разстояние.

Тя сложи писмото и негатива в чантата си, върна папката в кантонерката и отиде в канцеларията на госпожица Уигинс.

— Намерихте ли това, което ви трябваше, скъпа?

— Да, благодаря. Оставих папката на мястото ѝ.

— Ако бяхме ги унищожили, сега нямаше нищо да намерите, нали така? Така казах и на оня господин.

— Какъв господин?

— Той също търсеше хора в Австрия, приблизително от същото време.

— Какви хора? — Неърн се почувства изведнъж зашеметена.

- Не им помня имената.
- Майснер? Бекерман?
- Всички немски имена ми звучат еднакво.
- И как изглеждаше този човек?
- Слаб. Възрастен.

ГЛАВА СЕДМА

Неърн караше колата по пътя към апартамента си и почти не виждаше движението около себе си. Беше включила на автопилот. Рояк мисли се щураха из съзнанието ѝ, родени от писмото, което беше прочела. Какво беше това отвратително, гадно нещо, което дядо ѝ беше направил?

И кой бе високият, слаб възрастен мъж, които е ходил в хранилището? Бекерман. Нямаше кой друг да бъде. Кой друг би се интересувал от снимки на австрийски бежанци от оня период?

И защо бе телефонираше Пол? Дали не се е появило нещо ново, свързано с Бекерман? Или пък е нещо друго. Нещо лично?

Трябваше да чуе телефонния си секретар, за да разбере защо ѝ се е обаждал Пол. Тогава ще иде в „Дейли нюз“ и ще копира филма.

Изтича нагоре по стълбите към апартамента си, отвори вратата и първото нещо, което чу бе, „Романс“ на Балбастър в изпълнение на китара, който долиташе от дневната.

— Здравсти — провикна се Нийл. — Ти ли си, скъпа?

Седеше на пода, а дългите му пръсти се носеха по струните. Видя го в профил, с коса вързана отзад на опашка. Обикновено би усетила вълна от доволство, че е толкова красив, че е неин. Но положението сега не бе обикновено.

Стаята вонеше на марихуана.

— Добре дошла у дома — каза той. — Съжалявам, че не бях тук да те посрещна.

Мина край него и отвори прозорците. Не знаеше какво да му каже, не знаеше как да реагира. Сякаш той никога не си беше отивал. Нещата се бяха развили много бързо. Не ѝ беше останало време да реагира на отсъствието му и той пак се беше върнал.

— Къде беше?

— Нямаше ме няколко дни.

— Забелязах. Звъних няколко пъти от Австрия.

— Аха. Нали разбираш, не знаех.

— Къде си бил?

Той я погледна с ангелска усмивка и каза:

— През девет планини в десета.

— Извини ме за момент.

Неърн отиде до телефонния секретар, за да прослуша съобщението на Пол. Чу се само свистенето на празната лента. Никакви гласове, никакви съобщения. Отвори телефонния секретар и видя, че ролката е била пренавита. Върна се при Нийл.

— Какво е станало с телефонния ми секретар? На лентата няма нищо.

— Аз я изтрих.

— Какво си направил?

— Беше почти пълна, а си помислих, че може да се обадиш.

Той спря да свири, облегна се на един стол и отметна главата си назад.

Нескопосното му обяснение я вбеси. Дори не се бе опитал да го направи по-правдоподобно.

— Лъжеш — каза тя. — Винаги те усещам. Водил си някого тук!

— Виж какво, сладурче... — Той остави китарата на пода и се изправи. — Не си ми настойник. Какво правя, си е моя работа.

— Не, в моя дом не си е твоя работа — каза тя.

Бяха се изправили един срещу друг и се гледаха гневно, когато той изведнъж превключи на друга вълна.

— Чуй ме, любов моя, не се дръж така. — Опита се да я прегърне, но тя се изплъзна. — Не казвай нещо, за което после и двамата ще съжаляваме. Има ли някакво значение за теб какво правя, когато те няма? Важното е да сме заедно. Освен това откъде да знам какво си правила в Австрия? Разбираш какво искам да кажа, нали? Една отворена връзка...

— Да вървят по дяволите отворените връзки!

Изведнъж видя какво представлява той: човек, който живее на сцената на живота, едновременно и актьор, и публика, а едната част от него непрекъснато аплодираше другата. Той всъщност не е пораснал, помисли си тя. А тя бе пораснала.

Каза тихо:

— Отивам в редакцията на „Дейли нюз“. Не зная кога ще се върна, но когато се върна, не искам да те намеря тук. Не искам да

виждам нищо твое в дома си. Ако вземеш някоя моя книга или нещо друго, което не е твое, ще се обадя в полицията.

— Почакай сега...

— Искам да се махнеш!

Тя изскочи от стаята и изтича до колата. Тялото ѝ реагира на емоцията чак когато стигна гара Виктория. Караше колата спокойно и съвсем точно, но в асансьора към фотографския отдел започна да трепери.

Един от техниците в лабораторията погледна негативите и каза:

— Много са тъмни.

— Не можеш ли да направиш нещо?

— Ще се опитам. За кога ги искаш.

— Веднага.

Той погледна часовника си.

— След десет минути излизам за обедна почивка. — Тя почака. Той вдигна рамене. — Добре, първо ще ги направя.

— Обичам те!

— Всички така казват.

Слезе в стаята си и поръча разговор с Пол във Виена. Секретарката му каза, че той е в Министерството на правосъдието, но ще се върне всеки момент.

— Бихте ли ми казали, че сега съм в редакцията? Нека да се обади веднага.

За първи път, откакто бе започнало събранието преди повече от два часа, Ана усети, че се страхува. Страхуваше се, че губи „Дейли нюз“. Защо? Това бе въпросът, който не ѝ даваше покой. Как бе стигнала дотук? Докато споровете около нея ставаха все по-разгорещени, тя се опита да намери отговор, да се види за миг отстрани, така както сигурно я виждат другите: безмилостна, арогантна, привилегирована.

Но не беше ли тя и младото момиче, което бе избягало от фермата на баба си в Уелс? Което бе прекосило с влак цяла Европа на път за Виена, без да знае какво бъдеще я очаква, но благодарна за това, че се откъсва от миналото си?

За много неща бе имала късмет, за други — не.

Беше се възползвала от възможностите, които животът ѝ беше предоставил. Можеха да я обвинят в безскрупулност за това, че бе принудила Уилсън насила да се ожени за нея. Арогантност? Сигурно. Но определено имаше любов, състрадание и лоялност.

Тя продължаваше да е онова момиче, но вече остаряло. Самата тя се чувстваше така, както винаги се бе чувствала, откакто се помнеше. Продължаваше да прави старите неща: спеше с Бен и това ѝ доставяше удоволствие, вървеше с пружинираща походка, живееше в центъра на бързо променящи се събития и това я държеше млада. Или поне си мислеше, че е така.

Но за Питър, Джон, Нико, Неърн и всички служители тя сигурно изглеждаше това, което беше — посивяла жена, прехвърлила седемдесетте. И тя им препречваше пътя. Погледна мъжете, опълчили се срещу нея. Трима от тях познаваше от времето, когато бяха мънички, розовички и спяха в бебешки кошчета. Сега те бяха мъже на средна възраст и всеки от тях имаше свой собствен живот. Ако трябваше да я пожертват, сигурно щяха да го направят.

Кръвта вода не става, знаеше това, но едновременно с това знаеше, че има времена, когато поговорката е почти неприложима. Хората постъпваха така, както ги принуждаваха обстоятелствата, а сега обстоятелствата се бяха обединили срещу нея, за да ѝ отнемат това, което беше създала.

Но този самоанализ бързо отстъпи пред решимостта ѝ да действа. Беше се облегнала назад, сякаш за да се откъсне от това, което ставаше. Сега се наведе напред и постави лакти на масата.

Това, което я изплаши, бе фактът, че я подкрепяше Нико, а не Питър. Нико бе най-отстъпчивият и ако можеше да бъде манипулиран от едната страна, защо да не бъде манипулиран и от другата?

Той се бе изчервил, държеше се грубо, а Джон и Уилсън непрекъснато го нападаха, докато Питър беше потънал в мълчание. Тя бе изгубила Питър. Съвсем глупаво при това. Той бе този, който бе получавал нейната любов и ѝ бе давал повечето от своята. Бе лоялен. Сигурно се бе случило нещо, което го бе накарало да си подаде оставката от „Говорещите глави“. Дали не е бил подложен на унижение? Само това можеше да измисли. Питър не можеше да понася унижение. Той имаше нужда от положение, от достойнство, от власт.

Е, беше се появил още един шанс. Нико беше слаб и човек не можеше да разчита на него, но затова пък той имаше нужда от пари. Ана остави принципите си настрана и се намеси в разговора.

— Въртим се в кръг — каза тя високо. — Скъпи ми Нико, искам да ти предложи нещо.

Нико се извърна, за да я погледне.

— Какво?

— Америка.

— Какво Америка?

— Да работиш в американския клон.

Нико въртеше между пръстите си златната верижка, която висеше около врата му. Лицето му престана да излъчва грубост и нападателност. Ана сякаш четеше мислите му: така той щеше да измъкне Джаки от лондонските вертепи — слуховете около нея бяха, меко казано, скандални. Освен това щяха да му плащат добре.

— Ново начало — каза тя. — Ще трябва да навлезеш в занаята, но това няма да е толкова трудно. Ще имаш добри съветници. Главната ти квартира ще е в Бостън.

Тя видя как веждите на Уилсън учудено се стрелнаха нагоре. Той се обърна към Нико:

— Ако повярваш на това, значи можеш да вярваш на всякакви бабини деветини. Питай я откъде ще вземе пари да ти плаща.

Ана каза:

— Нико знае, че винаги съм удържала обещанията си.

Усети, че Монти е изненадан, колкото и останалите. Тя се обърна към него и каза:

— И Монти вярва в това. Вярва в силата на лоялността в рамките на семейството. — Тя наблегна на думите и погледна твърдо към Питър. — Преди малко говорихме за това. Няма причини Нико да не работи в американския клон. Впоследствие може да стане вицепрезидент, ако съветниците му са на място.

— Будалят те — каза Уилсън. Главата на Нико се обръщаше ту наляво, ту надясно. — Но ако идеята ти харесва, можем да се договорим.

През целия си живот Нико никога не бе ухажван така и той се облегна на стола си и каза:

— Какво да се договорим?

— До подробностите ще стигнем по-късно. Но ако искаш да идеш в Щатите, защо не? Можеш да оглавиш американския клон.

Ана усети как напрежението в стаята се покачва. Това приличаше на търг, при който цената се определяше от алчността на Нико.

— Нико, знаеш, че не можеш да ръководиш нещата сам — каза Ана, като се опитваше да намекне на Нико за неизбродността на работата.

— Защо да не може? — каза Уилсън. — Ти го подценяваш. Винаги си го подценявала. Нико, ще ти дадем великолепен екип, но ти ще го ръководиш.

Думите му бяха добре подбрани. „Екип“ и „ръководиш“ звучаха много по-добре от „съветници“ и „вицепрезидент“. И тогава добави най-отгоре сметаната на тортата.

— Можеш да преместиш главната си квартира в Ню Йорк. Там е съсредоточено всичко.

Но Нико се забавляваше твърде добре, за да се съгласи веднага.

— Не си отговорил на въпроса ми — каза той. — Какво ще се договорим?

— Добре, ако вземеш страната на Ана, попитай я с какви пари ще ти плаща. Или въобще ще продължава ли да плаща на когото и да било.

— Мога да отговоря на този въпрос — намеси се Монти. — Получаваме кредити от Ерлих.

— Боже Господи — каза Уилсън. — Затънали сте до гуша. Едва се оправяте със сегашния си дълг. Сега ще вземете от Ерлих. Те имат най-високите лихви в цяла Европа и — ей, почакайте малко! — Той се обърна към Нико и каза: — Знаеш ли какво ще направят те? Ще продадат американския клон. Ще те оставят там няколко месеца, докато се намери купувач, и тогава — бум! — ще ти го изтеглят изпод краката.

Нико хвърли на майка си враждебен поглед.

— Истина ли е? Ставало ли е въпрос за продажба на американския филиал?

— В една толкова голяма компания като нашата се обсъждат различни варианти.

— Ставало ли е въпрос?

— Споменавали сме между другото, но ако искаш, питай Монти — решихме, че това не е приемлив вариант.

Монти се почувства неудобно и Уилсън го забеляза.

— Лъжат те — каза той. — Във всеки случай това не променя фактите. Ако се захванеш за тях и заминеш за Америка, поемаш голям риск. Все едно да заложиш само на една цифра. Знаеш какъв ти е шансът тогава. Но „Брейд Интернешънъл“ има пари. И сме готови да ги пуснем в ход.

Ана усети, че губи Нико.

Монти също разбра това.

— Мисля, че можем да разрешим този въпрос. Бих искал да поговоря с Ана насаме.

Излязоха в коридора.

— Ако сега гласуват, ти губиш — каза Монти.

— Зная.

— Имаш само една карта. Питър.

— Не мисля, че е така.

— Ти си му майка. Той ти е най-близък от всички. Трябва да се опиташ да го спечелиш на тази основа. Ако искаш, кажи го по друг начин, но му дай да разбере за какво става дума.

— Не бих могла. Не сега. Той се чувства унижен. Това само ще обърка нещата още повече.

— Не може да има нищо по-силно от любовта на майката към детето й — каза той. — Важи и обратното.

— Невинаги.

— Дай му това, което иска. Ако иска да е редактор или директор, или самият Бог, дай му го!

— Аз не съм...

— Наблюдавах го. Зная, че е ядосан и засегнат, но има едно нещо, което е в твоя полза. Може теб да не те харесва, но мрази Уилсън.

Докато той говореше, тя си помисли: защо не? И когато го спечели пак на своя страна, ще може да си го върне на другите. Направо ще ги разпердушини. Джон, толкова е патетичен, изцяло зависим от баща си и от жена си; Нико, повърхностен и непостоянен. И Уилсън! Него ще си го остави за десерт...

Те се върнаха в залата и заеха местата си.

— Искам да кажа нещо — започна Ана.

Всички чакаха.

Тя си пое дълбоко въздух. Но тогава, вместо да започне, тя бавно изпусна въздуха. Вместо тримата възрастни мъже пред себе си видя тримата си синове. Заедно с Неърн те представляваха нейното семейство, всичко, което имаше след повече от седемдесет години. Ако кажеше нещата, които искаше да каже, първо на Питър, а после и на останалите, щеше да спаси вестника, но щеше да изгуби уважението и любовта им, такава, каквата беше. Щеше да изгуби основната част от живота си. Защото не си правеше илюзии, че когато нещата отминат, Питър в крайна сметка ще изпита презрение към нея.

— Какво? — каза Уилсън. — Чакаме.

Тя бавно поклати глава.

— Нищо. Нямам какво да кажа.

— Тогава да гласуваме за последен път. — Гласът на Уилсън бе плътен и екзалтиран.

Тя погледна към Монти. Той я гледаше объркан. Но и той не можеше нищо да направи, това бе нейната компания, нейното семейство.

— Хайде! — повтори Уилсън. — Да гласуваме.

Вратата се отвори с трясък. На прага застана Неърн. Тя гледаше баща си.

— Татко! Искам да говоря с теб! — Гласът ѝ бе едновременно гневен, настойчив и отчаян.

Баща ѝ каза:

— Тъкмо щяхме да...

— Искам да говоря с теб. Веднага!

ГЛАВА ОСМА

Неърн бе изчакала на бюрото си петнайсетина минути да ѝ се обади Пол, но когато той не звънна, отиде в кабинета на Сюзън.

— Как върви? — попита тя и кимна към вратата на заседателната зала от другата страна на коридора.

Личната секретарка на баба ѝ бе стройна жена на около четирийсет години, стегната в сив костюм, с къса коса. Тя не само изглеждаше, но наистина беше много стегната.

— Не питай — каза тя. — Опитах се да подслушам. Доколкото успях да чуя, направо е ужасно. Очаквам всеки момент изпод вратата да протече кръв.

— Но защо? — Неърн бе искрено удивена.

— Извадили са ножовете, затова.

Тя си помисли за Питър.

— Сигурно се шегуваш.

Сюзън я погледна рязко.

— Искам да ти кажа нещо. Ако Ана изгуби вестника, аз напускам. Нямам намерение да работя за дядо ти.

— За дядо ми? Той тук ли е?

— Не знаеш ли?

— Откъде да зная? Ти знаеше ли?

— Никой от нас не знаеше. Просто пристигна заедно с адвоката си.

Телефонът на бюрото на Сюзън иззвъня и тя каза:

— Да, тук е. — Сложи ръката си върху слушалката. — От Виена се обаждат.

— Да прехвърлят разговора в кабинета на Ана.

Гласът на Пол беше развълнуван.

— Опитах се да ти се обадя по-рано.

— Да, извинявай, нямаше ме. Бях излязла.

— Готвят се да освободят Бекерман!

— О, не! Кога?

— Гледат да не вдигат много шум. Не искат телевизията и журналистите да чакат пред вратата на затвора. Аз разбрах само защото имам връзки в Министерството на правосъдието.

— Не можеш ли да направиш нещо?

— Нищо не мога да направя. Или поне по отношение на екстрадирането. Ако можехме да докажем, че този човек е Бекерман и е извършил престъпление на австрийска земя, тогава щеше да е друго.

— Мислех, че властите с радост ще се отърват от него.

— Обществената атмосфера се е променила. Сега се смята, че ако се започне процес срещу военнопредстъпник, ще покажем на света, че дори да имаме лоша слава, поне се опитваме да я компенсирате. — Той замълча за миг, после продължи с променен тон: — Ти добре ли си?

— Добре съм. — Последва пауза. — Пол?

— Слушам те.

Неърн се смръщи. Гласът му пак се бе променил. Този път звучеше много разстроен.

— Направих едно мое разследване. — Тя му разказа за посещението си в хранилището и за „слабия възрастен мъж“, който го е посещавал преди нея.

— Бекерман, разбира се!

— Но защо?

— Поради същата причина, поради която си ходила ти. Да види дали не се съхраняват някакви снимки, които да го уличат. Не разбираш ли, че през цялото това време той е бил на крачка пред нас. Пред нас и в Алтенкирхен, и сега в Лондон. Знаел е, че трябва да се действа бързо, усещал е, че примката се затяга. Слушай сега, трябва да доведеш баба си тук през следващите четирийсет и осем часа, в противен случай ще е твърде късно!

— Много ми се ще да можех. Искам да кажа, ще ми се да можех да гарантирам това. Но тук всичко е тръгнало с краката нагоре. Пристигна баща ми, пристигна и дядо ми. Те притежават акции от компанията и мисля, че се опитват да отнемат вестника от Ана. Не мога просто така да вляза и да ѝ кажа да остави всичко и да замине за Виена!

Мълчание.

— Пол? Чуваш ли ме? Трябва да вървя.

— Да, чувам те. Това ли е всичко, което имаш да ми кажеш: „Трябва да вървя“?

— Какво има?

— Нищо.

— Разбирам как се чувстваш, но...

През вратата видя човека от фотолабораторията, който стоеше до бюрото на Сюзън. В ръката си държеше купчина мокри снимки.

— Довиждане! — каза Пол рязко и затвори телефона. Тя се почувства обърквана и гузна.

— Отивам да обядвам — каза техникът. — Искате ги спешно, така че реших да ви ги покажа още докато са мокри. — Той ги подреди върху една маса до прозореца. Бяха пет големи снимки. Бяха зърнести и тъмни. — Това е най-доброто, което можах да постигна, фотоапаратът е трепнал и ги е размазал, освен това са недостатъчно експонирани.

Като погледна снимките, тя усети как косата ѝ настръхва. Бяха направени в гора. Тъмните борови дървета чезнеха в мъглата.

Първата снимка показваше четирима души. Групичка от трима и четвъртият на няколко метра от тях. Тримата тя бе взела за скали, като разглеждаше негатива.

В групата успя да различи мъж, жена в дебело палто и по-малка фигура.

Фигурата вляво бе на друг мъж. Тя ясно виждаше профила му. Беше облечен с дебел бял пуловер. Мъжът от групичката бе прострял ръце, сякаш говореше или умоляваше.

Втората снимка го показваше как пада напред.

Мъжът с белия пуловер сочеше към него. Тогава Неърн видя пистолет в ръката му.

Жената бе скрила лицето си с една ръка, сякаш да се предпази, а с другата си ръка притискаше към себе си малката фигура.

Третата снимка показваше как тя пада назад.

Четвъртата снимка показваше как малката фигура тича.

Петата показваше мъжа в белия пуловер, наведен над нещо тъмно на земята. На снимката нямаше други фигури и тя разбра какво точно гледа. Беше точно така, както бе предположил Пол. Но тук всичко бе черно на бяло. Усети как по лицето ѝ избива лепкава пот.

През целия си живот не бе виждала подобно нещо; никога не бе преживявала такъв ужас.

Тя гледаше последните мигове от живота на Майснерови — Михаел, Рут и Стефан. Ето как бяха изчезнали те преди толкова години, екзекутирани в самотна австрийска гора заради парите и ценностите, които са носели. Мъжът с белия пуловер не можеше да е никой друг, освен Бекерман.

— Добре ли сте? — попита фотолаборантът.

— Да.

— Какво е това, по дяволите? От войната ли е?

— Да.

— Тогава са ставали страшно много ужасии.

— Да.

Искаше ѝ се той да си тръгне.

— Да ги сложа ли да се изсушат?

— Не. Оставете ги на мястото им.

Той ѝ хвърли особен поглед.

Дори забрави да му благодари, когато той си тръгна. Остана сама в кабинета на Ана и през главата ѝ мина още една мисъл; мисъл, разтърсваща толкова, колкото и сцените, които бе видяла. Само секунди след това Неърн мина с твърда стъпка край Сюзън и отвори рязко вратата на заседателната зала.

Сега се беше върнала в кабинета на Ана заедно с баща си. Неговото лице се бе сбръчкало, угрижено и объркано.

Тя гледаше през прозореца и изведнъж се обърна към него:

— Ти ме излъга!

— Какво?

— Ти ме излъга!

Бе повишила глас и той бързо затвори вратата зад себе си.

— Какво има?

— Писмото ти.

— Не беше лъжа. Всяка дума в него е искрена. От много години ми се искаше да ти кажа тези думи.

— Престани!

— Няма да престана. Истина е. Изглежда, не можех да ти го кажа лично, но...

— Написал си всички тези неща за прикритие. Не ми каза, че дядо ще идва в Лондон! Какво се опитвате да направите с Ана?

— Опитваме се да направим това, което ще е най-добро за вестника.

Неърн се засмя прегракнало.

— И откъде знае дядо какво ще е най-добро за един такъв вестник? Голотии на трета страница? Това ли имате предвид?

— Неърн, аз...

— Не, слушай. Ана е прекарала по-голямата част от съзнателния си живот, създавайки този вестник. Това е един от най-добрите вестници. Няма да оставя „Брейд Интернешънъл“ да го затрие.

По лицето му премина раздразнение.

— Я повтори по-ясно!

— И ти ще гласуваш срещу нея?

— Затова съм дошъл.

— Сигурно Питър и Нико също?

— Така изглежда.

— Знаели сте от самото начало!

— Знаехме за Нико, за Питър не знаехме.

— Аз знаех само, че тя има контролния пакет и е нужно да я подкрепя само един от синовете й, за да бъде непобедима. Това истина ли е?

— Винаги е било така. Знаехме, че Питър, а вероятно и Нико ще я подкрепят, ако нещата стигнат до гласуване.

— Искам да гласуваш в нейна полза.

— Късно е. Не е възможно.

— Защо? От дядо ли те е страх?

— Много е неблагоприятно да се говори така.

— Страх ли те е?

— Неърн, нека да не се караме.

— Искам да вземеш страната на Ана.

— Не мога да го направя. Има и други причини. — Той се поколеба. — Виж какво, майка ти... иска да се премести да живее тук. Казах й, че и аз ще дойда. Обещах й, че тук ще е нашият дом. В

противен случай имам чувството, че тя ще се премести сама. Разбираш ли какво искам да ти кажа? Това може да бъде край на брака ни.

— Не вярвам!

Тя грабна чантата си и извади писмото, написано до Уилсън Брейд от редактора на „Дейли нюз“ през 1938 година.

— Прочети това.

Той го прочете бавно, лицето му постепенно се смръщи.

— Откъде го взе?

— От архива на вестника! Разбираш ли какво пише в писмото?

— Ясно е казано. Дядо ти за малко не е бил уволнен от „Дейли нюз“, това пише.

— Бил е уволнен. Само че са му дали възможност да си подаде оставката пръв. Точно това означава. Казвал ли ти го е някога?

— Никога.

Тя отстъпи встрани и показа снимките на масата.

— Погледни тези снимки.

Джон приближи уморено, страхливо. Разглежда ги няколко секунди, после попита:

— И какво трябва да означават те?

Тя посочи първата снимка.

— Виждаш ли тази групичка от трима души? Казват се Майснер. Австрийци са.

— Искаш да кажеш, хората...?

— При които Ана е живяла във Виена. А това е един човек на име Бруно Бекерман, който сега е в затвора, защото французите искат да го екстрадират за военни престъпления. Виж втората снимка. Разбираш ли какво става на нея. — Той се взря още по-внимателно. — Бекерман застрелва Михаел Майснер. Ето тук третата — Бекерман току-що е застрелял Рут и тя пада. А това тук е Стефан, техният син. Той е дете. Той бяга. Застрелян е в тила. Зная това, защото австрийската полиция е намерила черепа му.

— Ако това е истина, просто е ужасно. Но не ми е съвсем ясно. Каква е връзката с...

— Кой мислиш, че е направил снимките, татко. Кой мислиш, се е криел в гората? Кой мислиш, е можел да спре екзекуцията, като извика или вдигне някакъв шум или просто да направи нещо, за да даде възможност на момчето да избяга и да се скрие, а вместо това е

останал скрит и последователно е правел снимка след снимка. Кой мислиш, е пренесъл тайно тези снимки, като по този начин е отвратил редактора дотолкова, че той му написал такова писмо?

Джон стискаше края на бюрото на Ана и после се отпусна в стола ѝ.

— Истина ли е всичко това? — каза той с глас, в който се чувстваше отговорът.

— Добре ли си?

— Да, добре съм. Сега какво? Какво смяташ да правиш?

— Зависи.

— Нямах намерение да ги публикувам, нали? Той вече е стар. Ако се вдигне шум, това ще го убие.

— Всичко зависи от теб.

— Имаш предвид гласуването ли?

— Точно така.

Известно време Джон седя, загледан в празното пространство. После бавно се надигна.

— Не е нужно да заплашваш. Не съм затънал чак толкова.

Ана проследи с поглед Джон, който се върна в заседателната зала. Сякаш бе остарял с пет години.

— Е? — каза Уилсън.

— Искате да гласуваме. Последно гласуване — каза Джон.

— Да.

— Добре, да гласуваме тогава.

Вдигнаха ръце. Три за Уилсън, две за Ана — но две бяха достатъчни.

Последва мълчание. Всички бяха шокирани. Ана и Монти се спогледаха объркани. Тогава Уилсън Брейд се наведе към Джон и каза:

— Ти луд ли си? Да не мислиш, че можеш да тръгнеш срещу мен? Жалко дребно лайно...!

— Не продължавай, татко!

— Но защо? — каза Нико. — Не разбирам.

— Това е работа на Неърн — каза Питър. — И какво ти наговори тя?

— Това си е моя работа — каза Джон. — И ще си остане моя работа. — В тона му се усети внезапна твърдост, която Ана не бе почувствала дотогава.

Уилсън, чието лице се бе изкривило от злоба и бе цялото зачервено от нахлулата кръв, кресна:

— Ти си свършен! Сам се закопа! Никога вече няма да работиш за мен!

— Зная — каза Джон. — Никога... никога повече.

„Не се тревожете. Ще уредим всичко.“

Ана бе казала това като някаква молитва към Питър и Нико.

След като Уилсън бе излязъл с гръм и трясък от заседателната зала, като не преставаше да крещи заплахи и проклетия, те продължиха да седят и да гледат ръцете си. Накрая Питър вдигна глава и каза:

— Съжалявам. Беше просто...

— Моля те, не казвай, че е било просто бизнес — каза Ана с усмивка. — Ще изкрещя.

Той вдигна уморено ръка:

— Не, щях да кажа, че беше просто егоизъм.

„Не се тревожете. Ще уредим всичко.“

Питър се изправи и започна да разтрива крака си.

— Не усещах никаква болка. По време на цялото събрание не усетих нищо.

Нико каза:

— Помня, когато бяхме деца, болката ти изчезваше, когато беше ядосан или възбуден.

— Или изплашен — добави Питър.

Двамата вече не приличат на хора, готови да извадят ножове един срещу друг, помисли си Ана. Това бе резултат от катарзиса. Той пресушава у теб всичко, остава само пустота. Но с какво да се запълни пустотата?

„Не се тревожете. Ще уредим всичко.“

— Ние с Лора ще се оженим — каза Питър, докато тя ги изпращаше до асансьора.

— Чудесно. Много се радвам.

— Не зная какво ще правим. Сигурно ще продадем къщата в Хампстед.

— Не предприемайте нищо. Оставете ме да премисля нещата. Ще уредим всичко. Нико — ти също. Дори да се наложи да продадем американския клон, ти пак можеш да заминеш там за известно време. Научи каквото можеш. После пак ще помислим. Най-важното е, че ще уредим всичко.

Тя ги целуна на раздяла пред вратата на асансьора и каза:

— Ще ви се обадя след няколко дни. Какво ще кажете за един обяд на цялото семейство в неделя?

Погледнаха я с изненада. Семейните обеди бяха традиционни в първите години, след като се бяха оженили, но по-късно отпаднаха, когато втори съпруги и приятелки усложниха нещата.

— Отдавна не сме организирали семеен обяд, а сега Джон и Мери са в града и си помислих, че това е добра идея.

Неърн, баща ѝ и Монти бяха в нейния кабинет. Тя помоли Сюзън да донесе бутилка уиски. Пийнаха, но в атмосферата нямаше нищо празнично, защото снимките продължаваха да са на масата.

Ана ги гледаше и мислите ѝ се връщаха назад към оня ден, когато носеше Нико завит в одеяло, Рут стъпваше нестабилно на високите си токове, а Куно, в скиорски пуловер и с дълга лъскава коса, водеше групата. Несигурността. Страхът. Явно всичко е било оправдано.

Само като погледна неясните фигури и я обзе чувство на скръб и жал за Майснерови и усети, че очите ѝ се пълнят със сълзи. Това бе доста нетипично за нея. Обикновено бе в състояние да се разплаче само ако беше много уморена.

— Уилсън поддържа Нико, когато отидох да се срещна с лейтенанта от полицията — каза тя. — Сигурно тогава е мушнал филма в одеялцето на бебето. Без да зная, съм пренесла тайно филма през границата.

Поговориха още малко и тогава Монти допи чашата си и се изправи, за да си върви. Тя го изпрати по коридора, хвана го за ръка и му каза:

— Благодаря ти, скъпи.

— Още не сме в безопасност — каза той. — Това е само началото.

— Зная.

„Не се тревожете. Ще уредим всичко.“

Когато се върна в кабинета си, Джон и Неърн продължаваха да са там.

— Сега какво, Джон? — попита тя.

— Не зная.

— Смяташ ли, че баща ти каза всичко съвсем сериозно?

— За това, че няма да работя повече за него? Ако той не го е казал сериозно, то аз го казах.

— Какво ще правиш?

— Имам спестявания. Имам акции. Това стига.

— Ще напуснеш ли Африка?

— Ще говоря с Мери.

„Не се тревожете. Ще уредим всичко.“

— Колко ще останете в Лондон?

— Още една седмица.

— Хайде да обядваме заедно и да поговорим.

— За какво да говорим?

— Преди събранието ние с Монти се опитвахме да си представим какво ще стане, ако аз се оттегля. Той ме попита, ако трябва да предам компанията в ръцете на един от синовете, на кого бих я поверила? Нямах намерение да си подавам оставката, но му казах, че ако трябва да избира някого, бих избрала Джон.

— Защо мен? Ти почти не ме познаваш.

— Защото си професионалист.

След няколко минути той си тръгна. Остана само Неърн. Поговориха за събранието, после Ана каза:

— Съвсем съм скапана. Отивам си вкъщи.

— Зная, че сега не е моментът да отварям приказка за това, но разговарях с Пол по телефона. Всеки момент ще освободят Бекерман.

Ана докосна снимките.

— Говорих със Сюзън още преди да ги видя. Тя ще ни резервира билети за някой от самолетите утре.

Ана вървеше бавно по коридора, взе си сакото и чантата и тръгна надолу по стълбите. Информационният център бе в състояние на организиран хаос. Постъпваха новини от всички кътчета на земното

кълбо, звъняха телефони, тракаха клавиатури. Един голям вестник се въртеше във всекидневния си цикъл.

Тя бавно прекоси с колата си цял Лондон, спря в Хайд Парк. Един от проблемите ѝ беше разрешен. Другият висеше над главата ѝ като меч.

ГЛАВА ДЕВЕТА

Ана и Неърн отлетяха за Виена следващата сутрин. Неърн се бе опитала да се свърже с Пол, преди да заминат, но той не беше нито в офиса си, нито в апартамента си. Бе оставила съобщение на секретарката му, но той явно не беше го получил, защото го нямаше на летището да ги посрещне.

Наеха кола и се отправиха към центъра на града. Неърн караше, а Ана разглеждаше града. Не беше идвала във Виена повече от петдесет години. Беше ѝ попречила войната, после руската окупация. Едва разпознаваше някои места от града. Навсякъде се издигаха жилищни комплекси, построени през шейсетте години. Част от центъра е бил обстрелван от руски танкове и около Стефанкирхе се издигаха нови сгради.

Като минаваха по Ринга, тя се опита да открие хотела, в който бе чакала Бен, но той бе изчезнал. „Какъв ли щеше да е животът ми — мислеше си тя, — ако Хитлер не беше избрал точно този ден да прекоси австрийската граница?“ Можеше да е домакиня някъде в Америка, чийто съпруг все не си е вкъщи.

Неърн паркира колата и се качиха в офиса на Пол. Бяха тръгнали от Лондон в меко пролетно време, а тук въздухът бе студен, над Дунав се стелеше мъгла.

Намери секретарката на Пол в състояние на едва потисната ярост. Когато я попитаха за него, тя избухна:

— Бекерман! Бекерман! Бекерман! Той не мисли за нищо друго! — После изригна цял поток на немски, който никоя от тях не можа да разбере.

— Знаете ли случайно къде е отишъл господин Еслин? — попита Неърн, когато тя си пое дъх.

— В затвора Щайн. А аз трябва да отложa три срещи. Освен това пристига и някакъв американец, а аз не зная адреса му, за да го спра.

Тя каза това по такъв начин, сякаш Неърн бе виновна за всичко.

Тръгнаха с колата на северозапад, извън града. Ана продължаваше да се опитва да открие познати места по пътя. По този

път бяха минали, когато заедно с Майснерови избягаха от града. Прехвърлиха хълмовете на север, после поеха по един път край реката.

Неърн караше колата много бързо и Ана усещаше как от време на време натиска с крак въображаема спирачка на пода пред седалката до шофьора.

— От цяла Европа Австрия има най-голям брой катастрофи по пътищата.

— Не се тревожи. Няма опасност да полетим в реката.

Прекосяха моста при Кремс и изведнъж пред тях се извисиха вратите на затвора. Зловещо се открояха на фона на оловното небе.

Неърн зави към паркинга и когато изключи двигателя, видя една висока фигура да излиза от вратата на затвора, с плющящ шлифер и коса, която се вее на студения вятър.

— Ето го Пол!

Тя натисна клаксона и извика името му. Той се обърна и дойде при тях, докато излизаха от колата.

— Отишъл си е! — каза той с гневен поглед. — Преди два часа. От поделението на затвора във Виена не искаха да ми дадат повече подробности, поради което дойдох дотук.

— Звъних ти — каза Неърн. — Оставих ти съобщение.

— А аз оставих съобщения за теб. На телефонния ти секретар и на летището. — Тонът му беше остър.

— Не съм получила нищо — каза тя, спомняйки си какво се беше случило със запис в Лондон. — Няма защо да говорим повече за това. Какво ще правиш сега?

— Какво мога да направя? — Той се обърна към Ана. — Ако бяхте дошли, когато ви помолих, може би това нямаше да се случи.

Тя понечи да каже нещо, но размисли. После каза:

— Ние сме от една и съща страна на барикадата, хер Еслин. Дайте да сключим примирие, докато разгледате това. — Тя разпръсна снимките върху покрива на колата.

Той се вгледа в тях, вдигаше ги една по една, разглеждаше ги отблизо, връщаше ги обратно, без да променя реда им. Ана погледна край него към прозорците на затвора, почти усещаше тягостното чувство, което струеше от тях. Тук са държали Бекерман или Грегор, или който и да е бил той. Тя потрепери. В определен смисъл се радваше, че са го пуснали, но знаеше, че това е облекчение само за нея.

Лицето на Пол бе напрегнато и възбудено. Знаеше, че той няма да си отдъхне, докато не вкара плячката си завинаги в затвора.

Започна бавно да клати глава. Вдигна първата снимка, най-ясната. Мъжът със скиорския пуловер се виждаше ясно.

— Къде сте ги намерили?

Неърн му разказа накратко.

— Дядо ти ги е направил?

— Не се гордеем особено с това — каза Неърн.

— Но поради неговата — как да го нарека — жажда за сензационна статия може да заловим нашия човек. — Той се обърна към Ана. — Този с пистолета Бекерман ли е?

— Да.

— Сигурна ли сте?

— Напълно.

— Е, тогава... може би...

— Какво? — попита Неърн.

— Това е престъпление, извършено на австрийска територия. То не е политическо. Няма нищо общо с войната или с екстрадирането. Това е криминално деяние, убийство на трима души с цел финансово облагодетелстване. Разполагаме със снимките, полицията има костите на Майснерови. Може би в последна сметка ще успеем да го притиснем.

— Но само ако този човек е Бекерман — каза Неърн.

— Точно така. Проблемът с идентифицирането продължава да съществува.

— Къде мислиш, че е отишъл?

— Вкъщи. Той е свободен човек. — Обърна се към Ана: — Искам да го видите, да го разгледате добре, ако смятате, че това е Бекерман, може да пуснем в ход други пружини.

Пол тръгна с ланцията си, а Неърн и Ана го следваха с колата, която бяха наели. Върнаха се по същия път, по който бяха дошли, през хълмовете на север от Виена. Пол им беше казал, че мъжът, смятан от него за Бекерман, живее близо до Вайдлингсбад във Винервалд, където отглежда пъстърва.

Следобедът бе мрачен и дърветата, въпреки че се разлистваха, се очертаваха тъмни на фона на небето. Колкото повече навлизаха в

гората, толкова по-потискащ ставаше денят. Накрая ланцията спря и Пол се приближи към тях.

— Не познавам пътищата в тази част — каза той. — Ще помоля някой да ни покаже пътя.

Той спря пред една странноприемница. Казаха им да се върнат обратно по същия път и след около два километра тръгнаха по един тесен път надясно. Накрая стигнаха до желязна врата, на която имаше табела с надпис: „Forellen verkauf“, а под него с по-дребни букви: „Продаваме пъстърва“. Влязоха в имението и изминаха известно разстояние по грубия чакълест път, след което Пол спря колата и се върна при тях.

— Къщата е зад онези дървета — каза той на Ана. — Моля ви, останете тук. Неърн може да почака между дърветата. Ако той е там, ще кажа, че искам да купя пъстърва. Той ще трябва да дойде до тук. — Пол посочи малките рибарници недалече от пътя. — Ще минем с него край колата. Дори не е нужно да слизате. Просто погледнете от колата.

Ана ги наблюдаваше, докато се отдалечиха по пътя и се скриха зад дърветата.

Откакто бе тръгнала от Лондон, непрекъснато съжаляваше, че е взела решение да дойде тук. Но като си спомнеше какво бе казала на Монти и какво щеше да си помисли Неърн, ако не го направи, просто нямаше избор.

Но тя продължаваше да има възможност да избира какво да каже, след като зърне мъжа, който живееше на това отдалечено място. Просто се чуваше как произнася: „Това не е мъжът, когото познавах. Не е Куно Бекерман.“

И всичко щеше да свърши. Тя щеше да е направила всичко, щеше да е изиграла моралната карта. И никой, освен Неърн и Пол нямаше да е засегнат от лъжата ѝ. Французите се бяха ангажирали само по политически причини, австрийците въобще не искаха да се ангажират. Всички щяха да се чувстват по-добре, ако цялата работа потънеше в забрава.

Усети, че като нож я пробощда чувството на вина, когато си спомни снимките. Те бяха до нея в плика — ясно запечатано черно на бяло убийството на нейните приятели, хората, които се бяха погрижили за нея, когато бе изпаднала в беда след смъртта на родителите си. Но как щеше да им помогне сега арестът на Бекерман?

Заслужаваше ли си да поеме риска да разруши живота на Питър? Тя дори не можеше да предположи какво ли щеше да му се наложи да изживее, ако се докаже, че баща му е масов убиец. Не, животът бе за живите и щеше да е най-добре всичко да бъде погребано. Като Майснерови.

Тя потрепери. Тази аналогия не беше много сполучлива, защото Майснерови не бяха погребани. Костите бяха в някой шкаф и чакаха да се появи възможност да разкажат своята история.

Разбира се, че щеше да получи удовлетворение, ако накара Куно да заплати за това, което бе направил с Майснерови и с нея. Но цената, на която щеше да го постигне, правеше всичко немислимо.

Макар и да си повтаряше, че Куно сега е старец, тя продължаваше да се бои от него. Така става, когато един мъж се отнесе с теб като с животно. Страхът оставаше, щеше да остане завинаги. А когато видя снимките, този страх се засили. Те сякаш го приближиха още повече.

Помисли си за Уилсън, скрит зад някое дърво, който снима ли снима как убиват хора. Беше трудно да се повярва, но тя не беше изненадана; той представляваше смесица от страхливец и изнудвач и Ана си спомни как той бе готов на всичко, за да напише интересен материал. Вкочанясала от студ, излезе от колата. От двете страни на пътя имаше рибарници, в които пъстървата се издигаше на повърхността, за да се храни, а някои пъстърви направо скачаха във въздуха и с плясък се връщаха във водата. Не бе виждала скачаща пъстърва от времето, когато двамата с Бен лежаха в стаята в странноприемница „Траутбек“ и гледаха реката. Сякаш това се бе случило в един друг живот. Дали не се страхуваше толкова от това, че ще трябва да се откаже от вестника, защото Бен не беше до нея? Дали вестникът не беше за нея заместител на съпруг?

За да се разтъпче, тя измина петдесетина метра между рибарниците. Водата беше тъмна, отразяваше намръщеното небе и тръстиките, които се поклащаха на студения вятър. Взе шепа пръст и я хвърли във водата. Рибите, вземайки я за храна, изплуваха на повърхността и басейнът завря.

— Грюс гот — каза един глас.

Тя се извърна рязко.

Издад дърветата бе излязъл възрастен мъж и стоеше на няколко метра от нея. Нямаше представа от колко време я гледаше. Беше слаб, облечен в тъмнозелен лоден, тежки ботуши до коленете и шапка, нахлупена ниско над очите.

— Ако искате да ги нахраните, ето храна. — Той ѝ подаде пластмасова кофа.

— Стреснахте ме.

— Извинете. Вземете една шепа.

Искаше да се върне в колата, но той ѝ препречваше пътя и нямаше как да го заобиколи.

— Да купите ли сте дошли?

— Аз... да... помислих си, че ще е добре да си купя. Моите приятели отидоха към къщата, за да видят дали има някой.

— Аха. Да. Моля, опитайте...

Той пак ѝ подаде кофата. Тя взе шепа сушени рибни гранули и ги хвърли върху водата. Рибата отново започна да скача и да се боричка, разбивайки водата на пяна.

— Ако не ги храня добре, ще се превърнат в канибали — каза мъжът и за първи път Ана си даде сметка, че той през цялото време ѝ говореше само на английски. — Виждали ли сте такава пъстърва — канибал?

Тя поклати отрицателно глава.

— Челюстите порастват дълги като ножици. Разбира се, и рибата пораства по-дълга. От това, че изяжда себеподобните си. Човек не би предположил, че такова нещо може да се случи с пъстървата. Толкова е красива. — Той взе едно кепче. — Какъв размер я искате? Колко риби?

— Ами... може би три. Трима сме.

Тя погледна зад него, но пътят беше пуст.

— По половин килограм. Това е най-добрият размер за готвене.

— Да. Да. Добре.

Той хвана една пъстърва в мрежата, наведе се напред, за да я вдигне, и шапката му падна на тревата. Изправи се и бялата му грива се разпръсна.

Косата ѝ бе толкова позната, толкова често бе вдъхвала помадата, когато лицето му се беше приближавало до нейното. Помнеше устните му, езика му, силното му скиорско тяло върху себе си, как пъшкаше и се напрягаше. Испита същия ужас, който бе изпитвала навремето.

— Ще ида до колата — каза тя.

— Защо?

— Да взема пари. Вие хванете още две.

— А, да. Пари.

Но той не ѝ направи път да мине. Извади още две пъстърви и ги уби, като пъкна пръсти в хрилете им и изви главите им, докато им се пречупи гръбнакът. Остави ги на земята и изтри кръвта от пръстите си. Каза:

— Знаете ли, че тези вирчета са много дълбоки. По-дълбоки от обичайното. Имат прагове. Така че рибата може да се скрие.

Той извади джобно ножче и попита:

— Искате ли да ви ги почистя?

— Не, не се притеснявайте.

— Няма нищо. — Разпра им коремите, извади вътрешностите и ги хвърли във водата. Водата пак завря от хранещи се риби.

Ана погледна встрани. Усещаше пулса си да бие в ушите ѝ, дишаше трудно. Играеше ли си той с нея? Беше възможно въобще да не я е разпознал. Това бе една надежда, породена от отчаяние.

— Хората наричат това „лудостта на храненето“ — каза той. — Не сте ли виждали снимки на акули, които се хранят с риба? Не? И при пъстървата е така. Знаете ли, че човек може да падне в рибарника, да се заклепти под някой праг и когато се разложи, рибите ще го изядат.

Той вдигна една риба.

— Красиви са, нали? Шуберт е писал музика за тях, струва ми се. Но навиците им не са чак толкова красиви. Ядат мухи, комари, бръмбари, червеи. Всичко. Дори трупове. Особено канибалската пъстърва, *ferox*. Да не мислиш, че не те познах? Хора, които са били любовници, винаги ще се познаят.

— Не използвай тази дума. В това нямаше никаква любов.

Той се усмихна.

— Защо си дошла, Ана?

— Моля те, остави ме да мина.

— О, да, за да вземеш пари. Знаеш ли, че често съм си мислил за теб. Една англичанка, която се правеше на света вода ненапита. Чудех се какво ли е станало с теб. Правех опити да получа информация. Когато си полицай, е лесно. По-късно научих какво си направила. Заслужаваш поздравления. Един толкова известен вестник. И после

момичето от същия този вестник. Съвпадение? Полицаяте не вярват в съвпаденията. Помислих си, дали ще дойде Ана? Дали ще понесе всичко, което ще трябва да се каже в съда? Как се влюбила в един млад скиор... как последвала любовна история с много страст... как той прекъснал връзката и тя никога не му простила... Но вече е твърде късно. Няма никакви доказателства. Не могат да ме пипнат. И ти не можеш да ме пипнеш. — Той вдигна рибите и прекара през хрилете им една връвчица. — Ето ти рибата. Вземи я. Подарък. Заплащане за получени услуги.

От последната фраза и презрението в погледа му ѝ притъмня. Усети как гневът преминава през тялото ѝ като горещ вятър.

— Може да си мислиш, че е много късно, но аз знам, че не е! Имаме доказателства. Снимки как застрелваш Михаел, Рут и Стефан. Снимките са у приятелите ми.

Даде си сметка, че гневът ѝ я е издал. Но път назад нямаше. Пътят продължаваше да е пуст. „Говори — каза си тя. — Говори.“

— И като си тръгнем оттук, отиваме направо във вашето Министерство на правосъдието. Може да си избегнал екстрадирането, но си извършил убийства на австрийска земя. — Тя направи опит да го заобиколи. — Остави ме да мина.

— Лъжеш.

— Дори знаем как си го направил. Първо си застрелял Михаел, после Рут, после Стефан е побягнал и ти си го застрелял в тила. Ние имаме снимките, а полицията има костите и черепите.

— Но пак ще ви трябва идентифициране. Можеш ли да докажеш, че хер Грегор е бил в Алтенкирхен през 1938-а?

Той ѝ се изсмя в лицето.

— Има ли хер Грегор белег на дясното си бедро от ски щека?

Той хвана ръцете ѝ над лактите.

— А, да, белегът. Да не мислиш, че съм го забравил? След войната за нас действаше цяла организация. Много хора минаха през пластични операции.

— Мен не можеш да ме изтриеш с пластична операция, Куно. Не можеш да заличиш паметта си.

Той беше стар, но беше силен. Пръстите му се впиваха в плътта ѝ.

— Но сега мога да те премахна. Подхлъзване. Падане. Рибарникът е дълбок. Има прагове. Англичанка се дави по време на почивка. Боже мой, колко ужасно!

Ана се опита да се изкопчи и те останаха впити един в друг между рибарниците и се поклащаха, сякаш танцуваха някакъв примитивен танц. Той настъпваше и я избутваше, тя се съпротивяваше. Но постепенно усети как краката ѝ се плъзгат по тревата и той я изтласква все по-близо до водата.

Силите ѝ свършваха. Чувстваше, че се замайва. Той се опитваше да я накара да изгуби равновесие. Обувките ѝ паднаха от краката. Единият ѝ крак, по чорап, стъпи върху студената, хлъзгава страна на мъртвата пъстърва. Ана се подхлъзна, едва не падна и го хвана през кръста. Той я хвана за косата и започна да я тегли. Тя се опитваше отчаяно да го захване за ръката през дебелия ръкав на лодена.

Почувства, че се олюлява над водата. Заби нокти в шията и лицето му, беше се вкопчила в него. Силите я напускаха. Имаше чувството, че пред очите ѝ се спуска тъмно перде.

Някакъв глас извика:

— Ана! — И след това: — Хванах го!

Изведнъж усети как пръстите на Куно се отпускат. Тя падна наполовина във водата. Над главата ѝ се боричкаха две тела. Паднаха. Чу се силен плисък. И двете фигури пляскаха на повърхността. Разделиха се. На тревата до нея се подадоха ръце. Щяха пак да я завлекат във водата. Тя се опита да изпълзи по-далече.

Появи се глава. Беше покрита с водорасли.

Той изпълзя на брега. На колене се придвижваше агонизиращо бавно по тревата. Чуваше как бавно идва след нея.

Не можеше да върви повече. Силите изтичаха от нея като вода от сито. Не можеше повече да се бори.

— Ана!

Това бе различен глас. Тя се изправи с мъка и се обърна. Той бе точно зад нея.

— Бен! — промълви Ана.

Чу звук като този на морските лъвове и видя как Бекерман се появява на повърхността на езерцето. Протягаше пръсти към водата, сякаш искаше да се залови за нея, но напоеният му с вода лоден го теглеше надолу. Той направи едно последно усилие, после потъна.

Виждаха се само дланите му като бели кореми на умиращи пъстърви, които потъват в тъмните дълбини.

Ана се обърна към Бен Рамзи. Беше твърде изтощена, за да говори, но му подаде ръка и той я пое. Пол и Неърн тичаха по пътя към тях.

ГЛАВА ДЕСЕТА

Неърн каза на Бен:

— Значи ти си бил слабият въз... — Тя скри думата „възрастен“ в леко изкашляне. — Слабият мъж, който е ходил в Алтенкирхен и в архива на „Дейли нюз“.

— Разбира се.

— Ние мислехме, че е бил Бекерман.

— Не, аз бях. Ходих и в офиса на Пол оня следобед, когато ти си замина, а секретарката му бълваше огън и жупел, задето той е излязъл. Бях и в Министерството на правосъдието и знаех, че ще освободят Бекерман този ден. Реших, че сигурно ще има много журналисти пред затвора, затова дойдох направо в рибарника. Останалото, както се казва, е история.

Неърн, Пол, Ана и Бен бяха в „Хойригер“ в Сивъринг. Беше късен следобед и въздухът беше топъл. Седяха около маса в стил „рустик“ и пиеха бяло вино, а голямата градина се изпълваше с виенчани, дошли да се насладят на първия пролетен ден.

Бен каза:

— Винаги съм искал да напиша нещо за Майснерови. Ана, ти сигурно ще си спомниш, че веднъж разговаряхме за това. Но все няха време. Започнах да събирам материали преди няколко месеца, после падна Берлинската стена и цялото лице на Европа се промени. Много неща се събраха.

Ана отпиваше от виното си и гризеше парченце пушено сирене. Облегна се назад и се отпусна с лице, огряно от топлите слънчеви лъчи. За първи път от седмици насам се усещаше напълно разтоварена. Погледна към Пол. Двамата с Неърн седяха на една пейка и неговата ръка бе на облегалката. Той бе извил лицето си към слънцето и бе притворил очи.

Неърн изглеждаше оживена, говореше бързо, заедно с Бен си припомняха какво се беше случило. Ана остави разговора да минава някъде край нея.

Последните няколко дни бяха много напрегнати. Първо водолази от полицията бяха извадили тялото на Бекерман, последва полицейско разследване, безкрайните разпити — слава богу, че Бен беше с нея, после идентифицирането, зловещите сцени в моргата, присадената кожа на бедрото му, която го заклеявяваше повече от самия белег.

— Да — чу тя гласа си. — Това е тялото на Куно Бекерман.

Как можеше да им обясни, че независимо дали имаше белег, или не, тя винаги щеше да разпознае голото му тяло дори след толкова години?

После пресконференцията. За първи път почувства какво е да си от разпитваната страна, страната, която е на подиума и отговаря на въпросите, а не ги задава. Горещите светлини на телевизионните прожектори падаха върху ѝ и въпросите валяха един след друг. Тя отговаряше колкото може по-подробно, защото си даваше сметка какъв хубав журналистически материал е това.

Но тогава въпросите започнаха да стават все по-досадни: Колко близки са били с Бекерман? Колко добре го е познавала? Били ли са нещо повече от приятели?

Може да бяха невинни въпроси, но не и за Ана. Всичките ѝ антени бяха нащрек. Тя настръхна срещу натрапниците. Бен ѝ се притече на помощ:

— Аз мога да отговоря на този въпрос — каза той, когато въпросите задълбаха прекалено във връзките ѝ с Бекерман. — Бях човекът, в когото тя беше влюбена. Куно нямаше никакъв шанс. — Той се усмихна и залата се разведри, от лек смях.

После всичко свърши. Вестниците публикуваха думите им, по телевизията показаха моменти от пресконференцията. И като повечето новини и тази потъна в забравата. Както писа в уводната си статията „Дьо Монд“, най-накрая бе отдадена почит на заложниците от Либурн.

— Свършва ни виното — каза Бен. — Не може така.

— И сиренето — добави Пол. — Ще дойда да помогна.

Ана гледаше как двамата мъже се провират между масите към щанда на открито, където се продаваше непретенциозна храна. Бен все още се държеше, походката му беше енергична и ако не беше оплешивял, можеше да мине за много по-млад.

Бе прекарала последните няколко дни в компанията на Бен. Отседнаха в един хотел в Нойщифт ам Валде, недалече от

Алтхофенгасе. Ако беше сама, никога нямаше да го направи, защото не вярваше, че човек може да се върне назад. Но с Бен всичко беше съвсем различно. Тя бе задържала наетата кола и обикаляха с нея северните предградия, ходиха в старата къща на Майснерови, обядваха в Урбаникелер и дори прекараха един ден в Бад Фослау.

По това време усети, че възлите в главата ѝ започват да се развързват и започва да се връща към нормалния живот. Годиците сякаш изчезнаха. Тя пак се почувства като младо момиче и Бен беше младият чуждестранен кореспондент, който я бе целунал за първи път в сенките на Амхоф. Неърн бе останала с Пол.

Сега Ана каза:

— Пол сякаш е станал друг човек. Сякаш смъртта на Бекерман го е пречистила по някакъв начин.

— Нервите му продължават да са опънати. Просто е такъв човек. — Неърн гаврътна останалото вино в чашата си. — Ще се омъжа за него.

— Скъпа, това е чудесно! Честито!

— О, той още не знае. Бил е женен преди. Жена му е била биохимик. Изследвала е левкемията и е починала от тази болест. Каква ирония и колко тъжно.

— Виждам, че си влюбена в него, но той влюбен ли е в теб? Когато пристигнахме, беше много наострен и се държеше доста дръпнато.

— Имаше си причини за това. Оставил ми съобщение на телефонния секретар в Лондон. С някои много лични моменти. Казал, че... е, не ми се иска да задълбавам в подробности, но е било за мен и за чувствата му към мен... Бях отседнала в апартамента му, нали разбираш. Казал, че не е имал друга жена от смъртта на жена си. Не си е давал сметка, че празнотата в живота му е могла да бъде запълнена. Но това, което е казал, никога не стигна до мен. Лентата беше изтрита. Затова Пол беше толкова наострен. Решил е, че не проявявам интерес към него. Ще остана още няколко дни, ако нямаш нищо против.

— Остани колкото искаш — каза Ана. — Но се върни отпочинала. Има много неща, за които ще трябва да поговорим.

Неърн се намръщи.

— Пак ли неприятности?

Ана вдигна рамене:

— Всъщност не. Не се тревожи. Всичко ще се уреди.

Двамата с Бен отлетяха на следващия ден. Пол и Неърн дойдоха да ги изпратят. Стояха във фоайето на летище Швехат, а край тях се носеха тълпите.

Бен каза:

— Виж ги — и махна към хората. — Просто се занимават със своите дела. И въпреки това...

— И въпреки това какво? — попита Ана.

— Сигурно съм черноглед. Мисля си, че виенчани са били същите, преди да дойде Хитлер. Съвсем обикновени хора. Ами ако дойде някой друг Хитлер? Някой нов Бекерман? Някой от тези хора тук може да е негово дете. Вярваш ли в наследствеността?

Сякаш ледена ръка се вкопчи в сърцето на Ана.

— Няма защо да се тревожим — каза Неърн. — Той ми каза, че не е имал деца.

— Не би могъл да има — каза Пол. — Пишеше го в медицинското му свидетелство. Бил е стерил.

— Толкова по-добре — каза Бен.

По високоговорителя съобщиха техния полет.

Ана не помнеше как се качи на самолета и как закопча предпазния колан. Нямаше спомен и за това как излетяха, как изпиха чаша шампанско, не помнеше какво й говореше Бен.

Беше онемяла.

Стерил... стерил... Тази дума пулсираше в съзнанието ѝ. Без деца... Тогава...

Мислите ѝ я върнаха към Виена преди войната. Когато бе пропуснала месечния си цикъл. Не е било, защото е била бременна от Куно. Не би могло да е така. Не е възможно.

Сега знаеше, че един цикъл можеше да е пропуснат от пренапрежение. А точно преди да напуснат Виена, тя бе наистина пренапрегната.

Но тогава...

Но тогава... за едно неопитно момиче пропуснат цикъл можеше да означава само едно нещо: бременност. Боже Господи, каква ирония!

— Още шампанско? — каза стюардесата и Ана съвсем машинално подаде чашата си.

Не знаеше да плаче ли, или да се смее. В един миг целият ѝ живот бе обърнат с главата надолу. Значи не е имало нужда да се омъжва за Уилсън, не е трябвало да се тревожи за ефекта, който идентифицирането на Куно би могло да има върху Питър. Въобще не е трябвало да се тревожи за Питър. Той не носи гените на Куно. Никой не ги носи.

— ... а довечера ще вечеряме в „Линкълн“ — говореше Бен.

— Искам бифтек, истински бифтек.

Напразно ли бе минал животът ѝ тогава?

Ако не беше се омъжила за Уилсън, как ли щеше да е преминал животът ѝ? Можеше да е по-добър. А можеше да е и по-лош.

Започна да се отпуска. Обзеха я облекчение и благодарност. Сега повече от всякога чувстваше, че е близо до тримата си синове. От години не бе изпитвала това чувство. Уилсън не фигурираше в живота ѝ. А освен това имаше Неърн.

Неърн беше бъдещето. Ана щеше да се бори, за да запази вестника, но рано или късно, щеше да го предаде в ръцете на Неърн.

Имаше и Бен. Той бе настоящето. Скъпоценното, прекрасно настояще.

— ... бутилка хубаво вино — говореше той. — Наистина хубаво. Първа реколта бордо.

— И тогава? — попита тя и се обърна към него.

Той вдигна чашата си и кимна към нея.

Издание:

Алън Скофийлд. Вярност

Американска. Първо издание

ИК „ЖАР“, София, 1991

Редактор: Пламен Стефанов

Коректор: Красимира Платова

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.